

Управління культури Черкаської обласної
державної адміністрації
Комунальний заклад
"Обласна універсальна наукова
бібліотека імені Тараса Шевченка"
Черкаської обласної ради

УДК 016:94
ББК 91.9:63
Н 20

Наймолодша в Україні. Вип. 3. (Черкаській області – 60 років) : бібліогр. покажч. / КЗ "Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка" ЧОР ; уклад. Л. Т. Демченко, Т. В. Савчук. – Черкаси, 2013. – 240 с.

Автор вступної статті та науковий редактор В.М. Мельниченко, голова правління Черкаської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Бібліографічний покажчик містить інформацію про краєзнавчі матеріали, присвячені 60-річчю утворення Черкаської області.

Видання розраховане на бібліотечних, музейних, педагогічних працівників, учнів і студентів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історико-культурною спадщиною Черкащини.

Наймолодша в Україні

Вип. 3

(Черкаській області – 60 років)

Бібліографічний покажчик

Черкаси – 2013

ВІД УКЛАДАЧА

Черговий випуск бібліографічного покажчика "Наймолодша в Україні" присвячений 60-річчю з часу утворення Черкаської області. Він є продовженням двох попередніх випусків, які вийшли до ювілейних дат області.

Мета покажчика – зібрати і упорядкувати найбільш змістовні краєзнавчі матеріали, надруковані впродовж 2008 – 2013 років. Особливо цінні краєзнавчі видання, які вийшли раніше за зазначеного вище терміну, також включені до покажчика. Добір літератури завершено у червні 2013 року.

Посібник містить описи книг та найважливіших статей зі збірників, журналів, газет. Бібліографічні описи систематизовано за схемою універсального покажчика літератури про край.

Більшість бібліографічних описів супроводжуються анотаціями.

Для зручності у користуванні укладено алфавітний покажчик авторів, список осіб, матеріали про яких вміщено в посібнику, географічний покажчик.

Бібліографічний опис здійснено за чинними в Україні стандартами, в описі вживаються загальноприйняті скорочення слів.

Видання адресоване науковцям, викладачам, працівникам бібліотек та музеїв, краєзнавцям, студентам, усім, хто цікавиться історико-культурною спадщиною Черкащини.

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ: ШЛЯХ ДОВЖИНОЮ В 60 РОКІВ

Шістдесят років тому, у січні 1954 року була утворена Черкаська область, яка від цієї дати й веде свій відлік як складова частина Української держави. Утворення нової області засвідчило економічну і культурну значимість нашого краю.

Пройдений областю, можливо не такий уже й великий у часовому вимірі шлях, переконує, що Черкащина за ці роки утвердилася не лише як адміністративно-територіальна одиниця, а й важливий економічний і культурний регіон зі своїми особливостями господарювання, своєрідними рисами побуту і духовності. В наш час відіграє помітну роль в державотворчих процесах сучасної України, стабільно утримує в державі провідні позиції за найголовнішими соціально-економічними показниками розвитку.

Поняття "Черкаська область", "Черкащина" сьогодні вживаються не тільки в географічній площині, а й окреслюють ту частину центральної України, де складалося етнічне ядро українства, на основі національного самоусвідомлення визрівали ідеї української державності. Черкаська область відома своїм славним минулим, талановитими людьми, родючими ґрунтами, корисними копалинами.

До 1954 року – часу утворення області, територія краю входила до складу районів переважно Київської, а також Полтавської, Кіровоградської та Вінницької областей. В 1920-х роках – це частина колишніх Шевченківської (Черкаської), Уманської та Золотоніської округ, а ще раніше – повітів Київської та Полтавської губерній. В часи створеної Богданом Хмельницьким Української козацької держави середини XVII століття землі сучасної Черкащини відповідно до тогочасного адміністративно-територіального поділу перебували у складі Чигиринського, Черкаського, Уманського, Корсунського, Канівського, а також Кропивнянського, Іркліївського та Лисянського полків.

Після 1954 року адміністративно-територіальний устрій новоутвореної Черкаської області зазнавав незначних змін. Зокрема, в 1959 році до складу Кіровоградської області відповідно до Указів Президії Верховної Ради УРСР було передано селище міського типу Златопіль (з 1959 року – у складі міста Новомиргород) та 19 населених пунктів, ще один населений пункт пере-

дано у 1960 році. До складу Київської області у 1959 році передано 3, а в 1964 році – 2 населені пункти.

В свою чергу, до складу Черкаської області з Київської області у 1960 та 1963 році передано по одному населеному пункту, у 1971 році – 5. З Полтавської області в 1964 році до Черкаської області передано 5 населених пунктів. З Кіровоградської області в 1963 році передано 1 населений пункт.

В різні роки змінювалася кількість районів, а з 1966 року і до нині вона незмінна – 20. У 1974 році в Черкасах введено районний поділ – утворено Соснівський і Придніпровський райони міста. З 1977 року містом обласного підпорядкування став Канів, а з 1992 року – Ватутіне і Золотоноша.

60-річний період існування області став невід'ємною частиною життя черкащан, більшість з яких народилися в цей час і своїми справами продовжує славні традиції рідного краю. Вони по праву гордяться областю – своєю "малою" Батьківщиною, вкладаючи у це велике і світле поняття глибокий віковичний зміст. Адже на цій благословенній землі з давніх часів жили і трудилися мужні люди, захищаючи її від ворога і щиро вболівали за її долю. Тут зароджувалися і міцніли державотворчі традиції українського народу, складалася самобутня і неповторна духовна та матеріальна культура, формувалися морально-етичні засади нації. З унікальним історичним краєм пов'язано багато вікопомних подій вітчизняної історії, життя і діяльність геніальних постатей України – Богдана Хмельницького і Тараса Шевченка, відомих вчених, письменників, діячів культури, медицини, полководців і організаторів виробництва.

Шлях до 60-річного ювілею області був непростим, особливо в перші роки становлення області, коли формувалися управлінські ланки, почали здійснюватися масштабні програми перетворень – вводилися в дію промислові підприємства, транспортні комунікації, зростали обсяги сільськогосподарського виробництва, розвивалася соціально-культурна сфера. Ті, ще не далекі в часі від повоєнної розрухи, роки становлення Черкаської області були позначені напруженим ритмом мирної праці, прагненням людей мати краще життя і впевненість у майбутньому.

Перше і наступні десятиріччя існування області, незважаючи на упущення і прорахунки, увійшли в історію як період динамічного розвитку регіону. В цей час відбулися структурні зміни в

економіці – з переважно аграрної вона перетворилася в індустріально-аграрну. З'явилися і набули розвитку нові галузі промисловості – хімічна, приладобудівна, радіоелектронна та інші, зміцнилася енергетична база виробництва. Помітні зміни відбулися в соціальній сфері – розширювалося житлове будівництво, введено в дію значну кількість закладів освіти, охорони здоров'я та побуту.

В роки незалежності України суттєво змінилося життя краю, головними ознаками якого стала демократизація суспільно-політичних процесів, формування реальної багатопартійності. На Черкащині набули незворотного характеру процеси утвердження національної свідомості та оновлення духовного життя. Значна увага приділяється відродженню історичних та культурних центрів краю, використанню у виховній роботі історико-культурних надбань українського народу.

Водночас загальні кризові явища 1990-х років, розрив економічних зв'язків, спад промислового та сільськогосподарського виробництва, фінансово-кредитна розбалансованість стримували економічний та соціально-культурний розвиток області, суттєво впливали на життєвий рівень населення.

Сьогодні, долаючи труднощі, Черкащина зміцнює і примножує досягнуте останнім часом. Основу стабілізації та поступального руху вперед складають розуміння і відповідальність керівників усіх рівнів, сумлінність та ініціатива працівників різних галузей економіки і гуманітарної сфери. Крок за кроком утверджуються нові, засновані на економічному інтересі і діловій ініціативі форми господарювання. Розв'язуються нагромаджені в попередні роки проблеми, передусім ті, що стосуються соціальних питань та добробуту громадян.

Нинішньому поколінню черкащан випала велика честь бути учасниками творення сучасної української держави, втілювати у реальність одвічну мрію нашого народу. Відзначаючи ювілей утворення області, з особливою силою відчувається не тільки причетність кожного жителя краю до долі незалежної України, а й велика відповідальність за неї перед суспільством, власним сумлінням і прийдешніми поколіннями.

Народжена в далекому вже 1954 році, наша область розвивається і дивує світ своїми прекрасними людьми. Кому не відомі імена видатних організаторів сільськогосподарського виробниц-

тва Галини Євгенівни Буркацької і Миколи Семеновича Васильченка, вчених-лікарів братів Олексія Сидоровича і Михайла Сидоровича Коломійченків, народної артистки України Ольги Петрівни Павловської, письменника Миколи Тодосьовича Негоди, художника Данила Георгійовича Нарбута, олімпійського чемпіона Андрія Івановича Хімича, політика В'ячеслава Максимовича Чорновола та багатьох інших відомих людей, які жили і творили на черкаській землі, зробили вагомий внесок в становлення і розвиток Черкаської області.

Черкаська область гідно зустрічає свій 60-річний ювілей – позитивні зміни відбуваються в промисловості, сільському господарстві, фінансово-банківській сфері, духовному житті. На практиці реалізується програма економічних реформ, спрямованих на оновлення і модернізацію виробництва, вирішення соціальних проблем та розвиток духовної сфери життя.

Пропонований бібліографічний покажчик – результат копіткої роботи працівників обласної універсальної наукової бібліотеки імені Тараса Шевченка. У ньому вміщена систематизована інформація про книги та найважливіші публікації в наукових виданнях та пресі про Черкаську область. Бібліографічний покажчик покликаний допомогти читачам, усім, хто цікавиться історією і сучасністю своєї малої батьківщини – Черкащини, підібрати краєзнавчі матеріали про рідний край.

Василь МЕЛЬНИЧЕНКО,
голова правління Черкаської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

І. ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ПРО ОБЛАСТЬ

1. Загальні питання. Населення. Видатні діячі Черкащини

1. **Про відзначення 60-річчя** утворення Черкаської області : постанова Верхов. Ради від 21 трав. 2013 р. № 293 // Уряд. кур'єр. – 2013. – 12 черв. – Орієнтир. – № 21. – С. 10 – 11.

2. **Черкащина** : універс. енцикл. / [авт.-упоряд.] В. Жадько ; [ред. О. Лук'янчук]. – К. : Експрес-Поліграф, 2010. – 1103 с. : іл.

3. **Наймолодша в Україні** : [Черкас. обл.] // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 5 – 7.

4. **Мельниченко, В.** Черкаська область : шлях завдовжки 60 років [з 1954 р.] / Василь Мельниченко // Нова Доба. – 2013. – 19 лют. – С. 10.

5. **Міста і села України. Черкащина** : [іст.-краєзн. нариси] / упоряд. В. В. Болгов. – К. : Укр. вид. консорціум, 2009. – 471 с. : іл., табл., портр.

6. **Тулуб, С.** Уперше за всю історію існування ООН там було представлено окремий регіон України – Черкащину : [презентація Черкас. обл. в ООН] / Сергій Тулуб // Нова Доба. – 2012. – 27 черв. – С. 3.

7. **20 років Незалежності** : Черкащина : [статті] // Уряд. кур'єр. – 2011. – 29 квіт. – С. 8 – 9.

Авт. : В. Коломієць, С. Тулуб, М. Васильченко.

8. **Будуємо нову Черкащину** : програма, дія, результат, 2010 – 2012 / [Черкас. облдержадмін.]. – Черкаси : Вовчок О. Ю., 2012. – 55 с. : іл.

Соціально-економічний розвиток Черкаської області.

9. **"Будуємо нову Черкащину"**. Результати реалізації обласної програми у 2010 – 2012 роках : [Карта] // Черкащина регіональна. – 2013. – 1 берез. – С. 4 – 5.

10. **Рік поступу.** Черкащина крокує вперед [Образотворчий матеріал] : [фотоальбом] / упоряд. О. В. Химич, А. І. Скрипченко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 186 с. : іл.

11. **Черкасская область** [Карты] : топогр. карта / сост. и подгот. к изд. Киев. воен.-картогр. ф-кой в 2008 г. – Переизд. – 1 : 200000, 1 см = 2 км. – К. : КВКФ, 2011. – 1 к. : цв., табл., 1 доп. карта ; 107,5 x 78 см. – (Области Украины).

12. **Чисельність наявного населення** Черкаської області на 1 січня 2009 року : [стат. зб.] / Голов. упр. статистики у Черкас. обл. ; [за ред. А. Ф. Бублика]. – Черкаси : [Голов. упр. статистики], 2009. – 33 с.

13. **Куди зникають черкаські села** : [зменшення чисельності населення Черкащини] / Інна Онищенко [та ін.] // Нова Доба. – 2010. – 20 квіт. – С. 4 – 5.

14. **Рудич, Т. О.** Населення Правобережжя Середнього Подніпров'я давньоруської доби за матеріалами антропології : [населення X – XIII ст.] / Т. О. Рудич // Археологія. – 2011. – № 1. – С. 22 – 32.

15. **Багатонаціональна Черкащина** : [громад. об-ня нац. меншин в Черкас. обл.] // Антенна. – 2009. – 19 авг. – С. 4.

16. **Клименко, Т. А.** До історії євреїв на Черкащині : соціально-економічне становище в XIX – на початку XX ст. / Т. А. Клименко // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. : зб. наук. пр. – К., 2009. – Вип. 16. – С. 75 – 82.

17. **Скус, О.** "Єврейське питання" на Уманщині в XIX ст. / О. Скус // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України ; голов. ред. Ю. А. Левенець. – [К.], 2010. – [Вип.] 48. – С. 296 – 301.

18. **Щербина, М.** Єврейське минуле Городищини / Микола Щербина // Прес-Центр. – 2012. – 1 серп. – С. 24.

19. **Шквар, Г.** Паспорт для ромів став важливішим за коня : [роми на Черкащині] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2011. – 25 трав. – С. 6.

20. **Кравець, Н.** Калі Траш : чорний жах зелених лісів Черкащини : [геноцид ромів на Черкащині в роки ВВВ] / Наталія Кравець // Прес-Центр. – 2013. – 8 трав. – С. 16.

21. **Бережна, Н. О.** Правове становище вірмен України у 1990-х – 2000-х рр. : (на матеріалах Черкас. громади) / Н. О. Бережна // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2012. – № 29 (242). – С. 111 – 116.

22. **Портрет успішного сучасника.** Україна – 2010 : фотоальбом. Т. 3. / [голов. ред. В. Петрикей]. – К. : Укркалендар, [2011?]. – 255 с. : іл.

Успішні сучасники – жителі та уродженці Черкаської області : В. М. Андрієнко – с. 19; П. А. Бойко – с. 39; Ю. П. Власенко – с. 54; В. В. Декаленко – с. 74; Л. В. Дубина – с. 85; О. М. Кашко. – с. 103; Б. Й. Кримковські – с. 130; Ю. Г. Лега – с. 138; О. П. Малиновський – с. 142; Д. О. Мельничук – с. 149; С. А. Новак – с. 159; В. П. Шелудько – с. 238; О. А. Шелудько – с. 239.

23. **Видатні постаті в історії України XX ст.** : корот. біогр. нариси / В. І. Гусев [та ін.] ; [ред. Л. О. Біда та ін.]. – К. : Вища шк., 2011. – 391 с. : іл.

Нариси про діячів, імена яких пов'язані з Черкащиною : Д. Гуменна – с. 113 – 117; К. Дерев'янка – с. 117 – 119; С. Єфремов – с. 134 – 136; І. Їжакевич – с. 145 – 149; А. Кримський – с. 179 – 183; В. Литинський – с. 201 – 203; Т. Осьмачка – с. 267 – 269; І. Черняховський – с. 355 – 357.

2. Міста і села Черкащини

м. Черкаси

24. **Юхно, Б.** Черкаські місторії : мандрівки у часі від Соснівки до Кривалівки / Борис Юхно. – Черкаси : Брама-Україна, 2011. – 262 с. : іл.

Документально-публіцистичні нариси, присвячені до різних періодів історії м. Черкас.

25. **Черкаси** [Образотворчий матеріал] = Cherkasy : фотоальбом / авт. проект Сергія Корепанова. – Черкаси : [МАКЛА-УТ, 2008]. – 135 с. : іл.

26. **Черкаси на старих листівках** [Образотворчий матеріал] : [к-т із] 16 листівок. Вип. 1 / текст В. Слабовича. – Черкаси : І.В.С., 2010. – 1 обкл. (16 окр. арк.).

27. **Черкаси на старих листівках** [Образотворчий матеріал] : [к-т із] 17 листівок. Вип. 2 / текст В. Слабовича. – Черкаси : І.В.С., 2011. – 1 обкл. (17 окр. арк.).

28. **Чайка – символ Черкас** [Електронний ресурс] : пізнав. прогн. "Рідне місто Черкаси" : відеофільм / Громад. орг. "Рідне місто Черкаси". – Електрон. демонстрац. дані. – Черкаси, 2011. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM).

29. **Вулиці міста Черкаси** [Кн. 1. Перемога у назвах вулиць / ред. Л. М. Малішук, З. В. Котькалова]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2011. – 118 с. : іл.

30. **Юхно, Б.** Черкаські мости : над простором і часом : [історія черкас. мостів 1912 – 1984 рр.] / Борис Юхно // Місто. – 2009. – 25 лист. – С. 7.

Городищенський район

31. **Городищина** / [уклад. Т. М. Горідько ; фото А. Биби, І. Прилуцької]. – [Черкаси] : ІнтролігаТОР, 2011. – 20 с. : іл.

Городищина – історія. Довідки про села Городищенського району.

32. **Горідько, В.** Ювілей держави зустрічаємо у праці : [Городищина за роки Незалежності] / Віталій Горідько // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 14.

33. **Чос, В.** Городище : велика історія маленького міста / Володимир Чос. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А.], 2011. – 313 с. : іл.

34. **Нікітенко, В.** Вільшана : історія і сьогодення / Вадим Нікітенко // Вісн. Городищини. – 2013. – 31 трав. – С. 3.

35. **Чухрій, В. І.** Історія села В'язівки Городищенського району Черкаської області. Україна / В. І. Чухрій. – [Б. м. : б. в.], 2005. – 80 с. : іл.

36. **Цапенко, В.** З історії села В'язівки : [Городищен. р-н] / В. Цапенко // Залізнякові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф... – Черкаси, 2012. – С. 67 – 71.

37. **Щербак, І. В.** Село Зелена Діброва / І. В. Щербак, Б. І. Сидоренко. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2006. – 136 с.

38. **Туменко, Л.** Зелена Діброва, як пісня, що лине в незміряний світ. І слава козака, і доля юнача ще, може, здивують усіх : [історія с. Зеленої Діброви Городищен. р-ну та його сьогодення] / Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2010. – 2 черв. – С. 8 – 9.

39. **Курінна, Т. М.** Історія села Млієва / Т. М. Курінна. – К : Ін-т історії України, 2003. – 275 с.

40. **Туменко, Л.** Дух п'ятисотенниць живе і нині : [сьогодення с. Старосілля Городищен. р-ну] / Леонід Туменко, Микола Костецький // Земля батьків. – 2013. – 21 черв. – С. 7.

41. **Ткаченко, В. Т.** Вустами батьків : історія одного села / В. Т. Ткаченко. – [Чернігів : б. в.], 2008. – 66 с. : іл.

Про с. Товста Городищенського району.

42. **Бравада, О.** Хлистунівка названа на честь містичної секти... шалапутів? : [з історії с. Хлистунівки Городищен. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр, 2010. – 29 верес. – С. 29.

Див. також № 510.

Драбівський район

43. **Бут, В.** Великий історичний шлях відродження та розвитку нашого краю : [Драбів. р-ну – 90 років] / В. Бут // Драбівщина. – 2013. – 1 берез. – С. 1, 4.

44. **Козоріз, В.** Драбівський район в контексті адміністративно-територіальної реформи початку 20-х років ХХ століття / Віктор Козоріз // Драбівщина. – 2013. – 7 лют. – С. 4, 5, 9.

45. **Туменко, Л.** Дбати про майбутнє – завдання сьогодення : [Драбівщина за роки Незалежності] / Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 16.

46. **Драбівщина** – край людей талановитих, щирих та мудрих : [розв. культури і мистец. в Драбів. р-ні] // Ритм України. – 2009. – № 4. – С. 42 – 47.

47. **Орел, Л. Г.** Драбів очима етнографа : [історія селища з ХVII ст.] / Лідія Орел, Леопольд Яценко // Ми просто йшли... : [спогади]. – Ніжин, 2010. – С. 136 – 133.

48. **Харченко, М.** Найважливіші події в історії Драбова / М. Харченко // Драбівщина. – 2011. – 16 верес. – С. 1.

49. **Раїна, Н.** "На території нашого села люди жили ще 8 тисяч років до нашої ери!" : [з історії с. Безпальчого Драбів. р-ну] / Неля Раїна // Нова Доба. – 2008. – 13 лист. – С. 18.

50. **Клок, Г.** Цікава народна топоніміка і гідроніміка нашого села : [з історії с. Білоусівки Драбів. р-ну] / Г. Клок // Драбівщина. – 2013. – 22 лют. – С. 4.

51. **Козоріз, В. П.** Нариси з історії Великого Хутора [Електронний ресурс] / В. П. Козоріз. – Електрон. текст. дані. – Х., 2010. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

52. **Козоріз, В.** Рум'янцевський Опис села Великий Хутір та Великохутірської слободки 1767 року / Віктор Козоріз. – Х. : [Міф], 2008. – 28 с.

Історія с. Великого Хутора Драбівського району ХVIII століття.

53. **Коновал, К.** Пам'ятки археології мого села : [с. Великий Хутір] / К. Коновал, Н. Тимофєєва // Залізнякові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф... – Черкаси, 2012. – С. 217 – 228.

54. **Зеленський, М.** Моє рідне село : [з історії с. Кононівки Драбів р-ну. 60 – 70-і рр. XX ст.] / М. Зеленський // Драбівщина. – 2008. – 6 верес. – С. 2.

55. **Комнатний, М.** Славне козацьке село Михайлівка / М. Комнатний // Драбівщина. – 2012. – 15 черв. – С. 4 – 5.

56. **Степанов, М.** Лівобережний Версаль : [про колиш. маєток Волховських у с. Мойсівці Драбів. р-ну] / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2008. – 9 лип. – С. 28.

Те саме // Вечірні Черкаси. – 2013. – 27 лют. – С. 21.

Жашківський район

57. **Жашківщина** : довідник-путівник / [упоряд. С. І. Горошко, О. Й. Тютюнник]. – [Черкаси та ін.] : Брама-Україна [та ін.]. – 2008. – 96 с. : фотогр., карта.

85 років району.

58. **Харченко, Я. О.** Спогади Якова Харченка, переказані і прокоментовані Степаном Горошком / Яків Харченко. – Жашків : С. І. Горошко, 2008. – 119 с. : фотогр. – (До усної історії регіонів України).

З історії Жашківщини 1917 – 1945 рр.

59. **Павлов, О.** Продовжуючи славетні традиції землеробів : [Жашківщина за роки Незалежності] / Олександр Павлов // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 17.

60. **Туменко, Л.** У Безпечній живуть дружно і безпечно! : [розв. с. Безпечної Жашків. р-ну] / Леонід Туменко, Микола Костецький // Земля батьків. – 2013. – 18 квіт. – С. 7.

61. **Андрійчук, Л. І.** Село над Гірським Тікичем : іст. краєзн. нариси про с. Бузівку [Жашків. р-ну] / Лідія Андрійчук. – Черкаси : Брама-Україна ; Жашків : Горошко С. І., 2009. – 141 с. : іл., порт.

62. **Абакумов, Д. А.** Конельська Попівка : корот. нарис, док. і матеріали : [Жашків. р-н] / Дмитро Абакумов. – Жашків : Горошко С. І., 2010. – 175 с. : іл., табл., порт.

63. **Уманець, Т.** Литвинівка заснована переможцями битви на річці Сині Води : [з історії села] / Тамара Уманець // Земля батьків. – 2012. – 27 верес. – С. 8.

64. **Юрченко, М.** Земля рідна легких часів не пам'ятає... [з історії с. Литвинівки Жашків. р-ну] / М. Юрченко // Жашківщина. – 2012. – 7 груд. – С. 7 ; 21 груд. – С. 8.

65. **Мельник, В. А.** Пам'ять і сподівання поколінь / В. А. Мельник ; [ред. А. В. Кулачок]. – К. : Академія, 2009. – 119 с.

Історія с. Соколівки Жашківського району.

Див. також № 576.

Звенигородський район

66. **Хоменко, В. М.** Звенигородщина / Володимир Хоменко. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2012. – 71 с.

67. **Хоменко, В. М.** Звенигородщина : словник-довідник / Володимир Хоменко ; [ред.-упоряд. М. В. Солончук]. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2008. – 171 с. : фотогр.

68. **Лисюк, О.** Свято відзначимо відкриттям оновлених навчальних закладів : [Звенигородщина за роки Незалежності] / Олександр Лисюк // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 12.

69. **Хоменко, В.** Звенигородка : [іст. хроніка] / Володимир Хоменко. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2012. – 67 с. : іл.

70. **Туменко, Л.** Великі проблеми малих міст. Звенигородчани рук не опускають : [м. Звенигородка] / Леонід Туменко, Микола Костецький // Земля батьків. – 2012. – 27 лип. – С. 4 – 5.

71. **Ватутіне** : вчора і сьогодні : історія міста в нарисах і спогадах / [упоряд. М. Ю. Емченко та ін.]. – К. : Колорит, 2007. – 176 с. : фотогр.

72. **Безуглий, В.** Шахтарське містечко, в якому немає шахт : [історія і сьогодення м. Ватутіно] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2013. – 22 січ. – С. 10.

73. **Бурій, В. М.** Вибрані розвідки, статті та замітки. Вип. 1 / Валерій Бурій. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 71 с. : фотогр.

Автор – краєзнавець, житель м. Ватутіно. Книга присвячена видатним людям, імена яких пов'язані з м. Ватутіном.

74. **Марченко, В.** "Прагнемо, щоб людям було краще" : [історія і сьогодення с. Вільховця Звенигород. р-ну] / Василь Марченко // Нова Доба. – 2012. – 19 черв. – С. 11.

75. **Зубрицький, В. О.** На великому шляху : [історія с. Озірної Звенигород. р-ну] / В. О. Зубрицький. – К. : [б. в.], 2011. – 305 с.

76. **Наріжна, О.** Село над поповим ставом : [з історії с. Попівки] / Олена Наріжна // Шевченків край. – 2013. – 28 лют. – С. 4.

77. **Білецький, Ф.** Жителі Ризиного не тікають із села : [розв. і самоврядування с. Ризиного Звенигород. р-ну] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2013. – 6 лют. – С. 9.

78. **Невмитий, І. І.** Найясніше між усіма сонцями сонце / Ілля Невмитий, Володимир Невмитий ; [голов. ред. Ж. Б. Мельниченко]. – О. : Астропринт, 2005. – 134 с. : іл.

Історико-краєзнавчий нарис про с. Тарасівку Звенигородського району.

79. **Білецький, Ф.** У Шампані кожен сам собі пан – сам хліб пече, сам дрова збирає... : [сьогодення с. Шампанії Звенигород. р-ну] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2013. – 5 квіт. – С. 6.

80. **Падзіна, М.** "До 300-річчя Кобзаря не доживу, а відзначення 200-річчя для мене – справа честі : [сьогодення с. Шевченкового : бесіда з сіл. головою Михайлом Падзіною] / записав Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2013. – 13 берез. – С. 7.

81. **Лисенко, М. П.** Коротка історична довідка про село Шевченкове // Лисенко М. П. Коріння Шевченкового роду : генеалогія і спогади. – К., 2012. – С. 9 – 13.

82. **Радченко, С.** Юрківка святкувала молодий ювілей : [250 років с. Юрківці Звенигород. р-ну] / Сергій Радченко // Шевченків край. – 2012. – 14 груд. – С. 1, 4.

83. **Мірошніченко, К.** Ти – колиска моя, Юрківко : [розв. с. Юрківки Звенигород. р-ну] / Катерина Мірошніченко // Сіл. вісті. – 2012. – 6 верес. – С. 2.

Див. також № 447.

Золотоніський район

84. **Голиш, Г. М.** Подорож Златокраєм : нарис історії та сьогодення Золотоніс. р-ну / Г. М. Голиш, М. Ф. Пономаренко ; [ред. Г. М. Голиш]. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 571 с., [32] с. кольор. фотогр. : фотогр., карти.

85-річчю Золотоніського району присвячено.

85. **Золотоніському району 90 років** : [статті] // Вісн. Золотоніщини. – 2013. – 1 берез. – С. 1 – 8. – Авт. : О. Криницька, М. Собченко, Н. Коваленко.

86. **Криницька, О.** Звітуємо конкретними справами : [Золотоніщина за роки Незалежності] / Оксана Криницька // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 15.

87. **Василенко, М.** Золотоніщина в літературному полі : [видат. постаті Золотоніс. р-ну, XIX – XX ст.] / Михайло Василенко // Голос України. – 2012. – 1 верес. – С. 13.

88. **Місто зі славним минулим** упевнено крокує в майбутнє : [з історії та сьогодення м. Золотоноші] // Молодь Черкащини. – 2013. – 8 трав. – С. 6 – 7.

89. **Золотоноша.** Імена славних сучасників. – К. : Екологія та соц. захист, 2011. – 229 с.

90. **Іващенко, Ф. І.** З минулого козачих сіл (Кропивна, Денги, Хвилівка) / Ф. І. Іващенко. – Золотоноша : Полігр. п-во, 2010. – 70 с. : іл.

91. **Толкушин, О. Г.** Свет земли Антиповской / О. Г. Толкушин. – Черкасы : Око-плюс, 2006. – 120 с.

Історія сіл Антипівка та Бакаївка Золотоніського району. Символіка Антипівської сільської ради. Історія Красногірського Свято-Покровського монастиря.

92. **Толкушин, О. Г.** На степовому просторі : історія с. Хрущівка та Лукашівка [Золотоніс. р-ну] / Олег Толкушин ; Черкас. обл. геральд. т-во. – К. : Задруга, 2012. – 231 с. : іл.

93. **Кирей, В.** Стратегія, орієнтована на людину : [з історії і сьогодення с. Богуславця Золотоніс. р-ну] / Владислав Кирей // Черкас. край. – 2011. – 30 листоп. – С. 15.

94. **Концепція соціально-економічного розвитку** Богуславської сільської територіальної громади Золотоніського району Черкаської області. – Умань : Сочінський, 2011. – 139 с.

95. **Колісник, В.** Вознесенське [Електронний ресурс] : сторінки з історії села (село, події, люди) / Василь Колісник, Петро Чорнобай. – Електрон. текст. дані. – [Б. м.], [2010?]. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

96. **Карпенко, П. П.** Нариси з історії Гельмязівщини : (краєзн. пошук. матеріали про минуле рід. краю) / П. Карпенко. – К. : Фітосоціоцентр, 2010. – 335 с.

с. Гельмязів Золотоніського району.

97. **Кирей, В.** У Деньгах – завжди з грошима : [з історії с. Деньги Золотоніс. р-ну] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2010. – 6 серп. – С. 9.

98. **Безуглий, В.** Два села – дві різні долі : [сьогодення с. Драбівці та с. Золотоношки Драбів. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2010. – 5 січ. – С. 10.

99. **Вакка, А. Б.** Вака (Ваченко) Вакка – казаки Переяславського полка Войска Запорозького и их потомки, XVII – XXI вв. : опыт ист.-генеал. исслед. / Александр Вакка, Борис Вакка. – М. : Культура и традиция, 2010. – 384 с. : ил.

Родовід роду Вака та з історії с. Калеників Золотоніського району.

100. **Грекало, Д. П.** Паланка біля Нетечі : іст.-соціол. дослідж. с. Хвильово-Сорочин (XVIII – XXI ст.) / Дмитро Грекало. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 301 с. : іл.

101. **Колісниченко, З.** Життя по-панському : [с. Панське Золотоніс. р-ну] / З. Колісниченко // Прес-Центр. – 2012. – 25 лип. – С. 23.

102. **Чайка, С.** Пісочен на Супої / Сергій Чайка. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 149 с. : іл.

Історія літописного міста Пісочен, яке розміщувалося на території с. Піщане Золотоніського району.

Кам'янський район

103. **Місто на скелястих берегах Тясмину** : іст. нарис / О. Г. Шамрай, Г. М. Таран, Л. О. Бондаренко [та ін.]. – [2-ге вид., доповн.]. – Черкаси : Вертикаль, 2009. – 243 с. : іл.

Історія і сьогодення м. Кам'янки та населених пунктів Кам'янського району.

104. **Вяткіна, Є.** Віталій Архип'юк : "Для розвитку сіл відкриваємо в них сучасні маркети" : [Кам'янщина за роки Незалежності] / Євгенія Вяткіна // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 9.

105. **Джерело. Вип. 9.** Матеріали дев'ятої наук. практ. конф. "Ними гордиться наш край", [м. Кам'янка], 27 квіт. 2012 р. / упоряд. Шамрай О. Г. ; Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник, Кам'ян. район. громад. орг. "Спілка краєзнавців". – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 103 с. : іл.

Видатні люди Кам'янщини.

106. **Тірон, В.** Володимир Тірон : "Кам'янка – місто моєї долі" : [розв. м. Кам'янки : бесіда з міськ. головою Володимиром Тіроном] / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2012. – 26 груд. – С. 6.

107. **Лавріненко, Н.** Хто врятує церкву, в якій молився ще Чайковський? : [з історії та сьогодення с. Вербівки Кам'ян. р-ну] / Назар Лавріненко // Черкас. край. – 2008. – 28 листоп. – С. 6.

108. **Волошин, О.** Церква Успіння Богородиці в с. Жаботин : заоч. краєзн. конф. / Ольга Волошин // Історія України. – 2007. – Листоп. (№ 43). – С. 19 – 21.

109. **Тетьора, Л.** У Лебедівці збудували маленький соціалізм : [розв. с. Лебедівки Кам'ян. р-ну та діяльн. СТОВ "Світанок" : бесіда з дир. СТОВ Людмилою Тетьорою] / записав Володимир Лимаренко // Черкас. край. – 2011. – 4 листоп. – С. 6.

110. **Глущенко, А.** Сузір'я талантів, народжених в одному селі : [з історії с. Михайлівки Кам'ян. р-ну та про видат. урожденців села : письм. М. М. Шумила, П. П. Гандзюру, А. Г. Синицького, митця М. К. Муху] / Андрій Глущенко // Черкас. край. – 2008. – 17 жовт. – С. 10.

111. **Десятник, О.** Нарис історії села Телепине : [Кам'ян. р-н] / О. Десятник // Залізнякові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф., [с. Медведівка, 2012 р.]. – Черкаси, 2012. – С. 11 – 14.

113. **Притула, А.** Це ж наші лебеді спонукали Чайковського створити балет : [з історії с. Телепиного Кам'ян. р-ну] / Альона Притула // Черкас. край. – 2012. – 2 листоп. – С. 5.

Див. також № 580, 581.

Канівський район

114. **Канівський район** від витоків до сьогодення : презентац. зб. – К. : Укр. видавн. консорціум, 2008. – 64 с. : іл.

До 85-річчя утворення Канівського району. З історії м. Канева та сіл району.

115. **Канівщина туристична** : інформ.-презентац. вид. / Шевченків. нац. заповідник. – Черкаси : Бізнес-Стиль, 2011. – 95 с.

116. **Мальовнича Канівщина** [Образотворчий матеріал] : [альбом]. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2012. – 119 с. : іл.

117. **Дорошенко, С.** Історія Канівщини з прадавніх часів до XIII століття / Степан Дорошенко, Ольга Ярошенко // Корсун. часопис. – 2007. – № 18. – С. 62 – 68.

118. **Гика, О.** Для покращення життя кожної людини : [Канівщина за роки Незалежності] / Олексій Гика // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 10.

119. **Кирей, В.** Канівське прискорення / Владислав Кирей // Черкас. край. – 2012. – 12 груд. – С. 4.

120. **Сорокопуд, І. І.** Ім'я на Канівщині / Іван Сорокопуд. – Канів : [Родень], 2009. – 67 с.

Імена, пов'язані з Канівщиною.

121. **Сорокопуд, І.** Краси розкрилля : Канівщина мистецька / Іван Сорокопуд. – Канів : Родень, 2005. – 78 с.

Діячі мистецтва, імена яких пов'язані з Канівщиною.

122. **Сорокопуд, І. І.** У вічній пам'яті Канівщини / Іван Сорокопуд. – Канів : [Родень], 2008. – 57 с.

Канівчани у роки війни. Визволителі краю.

123. **Кугно, І. І.** Канів = Kaniv : путівник містом та околицями : [реклам.-довідк. вид.] / І. І. Кугно. – К. : Панмедія, 2006. – 52 с. : іл. – Текст парал. укр., англ.

124. **Канев исторический. Ч. 1.** Каневский массив (начало) / сост. : Е. А. Кононенко, С. В. Василенко. – К. : Полиграфист, 2009. – 128 с. : ил., портр.

125. **Кравець, А.** Ржавець – град на річці Росава... : [села Малий Ржавець та Полствин Канів. р-ну, XIII – XIX ст.] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2009. – 2 груд. – С. 27.

126. **Безуглий, В.** Єдиним благом цивілізації в канівській глибинці – Бучаку – поки ще залишається електрика : [історія і сьогодення с. Бучака Канів. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 4 верес. – С. 6.

127. **Степанов, М.** Село на Канівщині заснував... грек, за гріхи перетворений на коня : [історія с. Ліплявого Канів. р-ну] / Максим Степанов // Вечірні Черкаси. – 2013. – 2 січ. – С. 22.

128. **Лимаренко, В.** Михайлівка : сумна доля малих сіл : [пробл. сьогодення с. Михайлівки Канів. р-ну] / Володимир Лимаренко // Прес-Центр. – 2010. – 26 трав. – С. 21.

129. **Сліпець, С. П.** Роде наш красний : (Чому так сумно кували зозулі) : лірич. роздуми / Степан Сліпець. – К. : Задруга, 2007. – 270 с.

Спогади про с. Михайлівку Канівського району, 1930 – 1945 роки. Про автора, уродженця села – с. 266 – 268.

130. **Федоренко, П.** Краса Канівщини, Прохорівко моя / П. Федоренко. – Канів : [б. в.], 2003. – 77 с.

131. **Дорошенко, В. І.** Таганчанський лексикон : іст.-публіцист. повість / Василь Дорошенко, Антоніна Дорошенко ; [упоряд. О. Апацьков]. – [Канів : Склянка часу, 2008]. – 152 с. : фотогр.

З історії с. Таганчі Канівського району XIV – XXI століть.

132. **Кобиляцька, В.** Трахтемирівський Скіф : [історія та сьогодення колиш. козац. столиці на Канівщині – Трахтемирова та його єдиного нині мешканця Олега Петрика] / Вікторія Кобиляцька // День. – 2010. – 9 листоп. – С. 8 : фотогр.

133. **Григоренко, Д.** Колиска реєстровців – Трахтемирів : [Канівщина] / Дмитро Григоренко // Україна козацька. – 2010. – Берез. (№ 5 / 6). – С. 18 – 19.

134. **Кравець, А.** Трахтемирів : "духовна фортеця" козацтва / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2013. – 6 берез. – С. 21.

135. **Денисенко, С. Д.** Величальна Роду нашому / Станіслав Денисенко. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2008. – 351 с. : фотогр.

Дослідження роду Пилипенків, Снісаренків, Денисенків, вихідців з с. Хутір-Хмільна Канівського району.

Див. також № 509, 511.

Катеринопільський район

136. **Катеринопільщина** : край хліба, квітів і добра : [презентац. зб. / упоряд. В. В. Болгов, І. В. Болгов]. – [К. : Укр. вид. консорціум, 2008]. – 87 с. : фотогр.

Катеринопільському району – 85 років. З історії сіл краю.

137. **Катеринопільщина** : минуле й сьогодення : [буклет] / підгот. В. М. Яковенко [та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., [2011?]. – 39 с. : іл.

138. **Бардаченко, О.** Будівельники, а не популісти : [Катеринопільщина за роки Незалежності] / Олексій Бардаченко // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 19.

140. **Бравада, О.** Від болота диких кіз – до поля московської цариці : [історія с-ща Катеринополя] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 11 серп. – С. 29.

141. **Туменко, Л.** Кайтанівка і Пальчик осяяні великими іменами Павла Филиповича і Сергія Ефромєва / Леонід Туменко, Микола Костецький // Молодь Черкащини. – 2011. – 26 жовт. – С. 8.

142. **Постолака, В. С.** Киселівко моя, Киселівко / В. С. Постолака. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2006. – 128 с.

Збірник нарисів про людей с. Киселівки Катеринопільського району. Киселівка в літературі, піснях.

143. **Бурій, В. М.** Лисича Балка : відома та невідома : іст.-краєзн. нарис / Валерій Бурій. – Черкаси : Вертикаль, 2009. – 72 с. : фотогр.

Історія села Лисича Балка Катеринопільського району.

144. **Марченко, В.** Непросте сьогоднішня Сухої Калигірки : [с. Суха Калигірка Катеринопол. р-ну] / Василь Марченко // Нова Доба. – 2012. – 3 квіт. – С. 11.

Див. також № 606.

Корсунь-Шевченківський район

145. **Малий енциклопедичний словник** Корсунщини : в 2 т. – Корсунь-Шевченківський : Держ. іст.-культ. заповідник, 2003. – 2004. – Т. 1 – 2.

Статті з історії та сьогоднішня краю, з історії сіл району, про видатних людей Корсунщини.

146. **Місце і значення Поросся** в історії України (IX – XVII ст.) : матеріали наук.-практ. конф., [Корсунь-Шевченків.], 28 листоп. 2007 р. / Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культ. заповідник ; [відп. ред. П. Я. Степенькіна]. – Корсунь-Шевченківський : [Чабаненко Ю. А.], 2007. – 136 с.

147. **Ніколенко, А.** Корсунщина козацької доби. Подорож козацькими місцями : [розробка екскурсії] / Анатолій Ніколенко, Станіслав Степенькін // Культура, мистец., туризм Черкащини. – 2010. – № 4. – С. 41 – 55.

148. **Вяткіна, Є.** Район завжди попереду : [Корсунщина за роки Незалежності] / Євгенія Вяткіна // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 12.

149. **Корсунь староденний** / П. Я. Степенькіна, С. П. Дремлюк, А. Г. Ніколенко [та ін.] ; [Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культ. заповідник]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 447 с. : іл.

Історія м. Корсуня-Шевченківського з XI до XXI ст. Вулиці міста.

150. **Степенькіна, П.** Стародавній Корсунь : [історія міста, 1032 – 1778 рр.] / Парасковія Степенькіна // Пам'ять століть. – 2009. – № 1 / 2. – С. 47 – 54.

151. **Вівчарик, О.** На стрімкій Росі, в Корсуні : [історія та сучасність м. Корсуня-Шевченківського] / Олександр Вівчарик, Лідія Титаренко // Голос України. – 2013. – 26 лют. – С. 21.

152. **Корсунь-Шевченківський** [Образотворчий матеріал] : фотоальбом XXI ст. / [авт. текстів Л. Моренко ; фото О. Масаловича та ін.]. – Корсунь-Шевченківський : І. С. Майдаченко, [2010?]. – 144 с. : іл.

153. **Гарбузин** (Гарбузинське селище) : [історія с. Гарбузина Корсунь-Шевченків. р-ну] // Корсунь староденний. – Черкаси, 2011. – С. 125 – 135.

154. **Півень, Г.** Де Набут статки набував : [з історії с. Набутова Корсунь-Шевченків. р-ну] / Галина Півень // Надросся. – 2009. – 10 лип. – С. 4.

155. **Саморідня** : [історія с. Саморідні Корсунь-Шевченків. р-ну] // Корсунь староденний. – Черкаси, 2011. – С. 149 – 152.

156. **Осипенко, Ю.** І оживе Сахнівки добра слава... / Юрій Осипенко // Молодь Черкащини. – 2011. – 10 серп. – С. 6.

157. **Хаврусь, С. Л.** Стеблів над Россю : історія сіл. госп-ва та пром. п-в селища / С. Хаврусь, А. Хаврусь. – Черкаси : Кур'єр, 2010. – 155 с. : іл.

158. **Непізнана Черкащина.** Мандрівка до Стеблева : [пам'ят. місця с-ща Стеблева Корсунь-Шевченків. р-ну] // Партнер-Черкаси. – 2008. – № 7 / 8. – С. 48 – 49 : іл.

159. **Чередниченко, В.** По долях всіх прогуркотіла страшна колісниця війни : [ВВВ у с. Тараші Корсунь-Шевченків. р-ну] / Василь Чередниченко // Земля Черкаська. – 2010. – 30 квіт. – С. 5.

160. **Двірняк, С.** Село з веселою назвою : [з історії с. Хильок Корсунь-Шевченків. р-ну] / Станіслав Двірняк // Надросся. – 2009. – 10 лип. – С. 4 ; 17 лип. – С. 3 ; 24 лип. – С. 2 ; 31 лип. – С. 3.

161. **Моренко, Л.** Шендерівці – 400 років : [з історії с. Шендерівки Корсунь-Шевченків. р-ну] / Л. Моренко // Надросся. – 2008. – 11 лип. – с. 2.

Див. також № 607.

Лисянський район

162. **Край козацький** : довідник з історії Лисянщини. – К. : Наук. думка, 2004. – 408 с. – (Історія регіонів України).

163. **Щербатюк, В. М.** Історія регіонів України : Лисянщина / В. М. Щербатюк. – К. : Логос, 2002. – 423 с. : іл.

Історія Лисянського району. Історичні довідки про села району. Видатні люди краю.

164. **Атлас Лисянського району** Черкаської області [Карти] / [дизайн М. Демчука, В. Ніщименка ; створення символіки Ю. Савчук, В. Щербатюк]. – [М-би різн.]. – [К. : Синопис, 2008]. – 1 атл. (28 с.) : кольор. карти, фотогр., іл., 29,5x21 см.

165. **Візіренко, М.** Геологічними стежками Лисянщини / М. Візіренко // Понад Тікичем. – 2011. – 9 квіт. – С. 3.

166. **Гребень, І.** Лисянка має славне минуле і достойне сьогодення : [розв. Лисян. р-ну] / Ірина Гребень // Нова Доба. – 2012. – 4 жовт. – С. 4.

167. **Ушанов, В.** Великі проблеми малих міст. Їх у Лисянці – повний віз / В. Ушанов // Земля батьків. – 2012. – 10 серп. – С. 4 – 5.

168. **Демчук, М. П.** Сторінки книги людської пам'яті села Боярка : [с. Боярка в роки ВВВ] / М. П. Демчук // Добридень. – 2004. – № 19. – С. 41 – 47.

169. **Бравада, О.** Стара винокурня пам'ятає таємниці Лисянщини... : [таємниці історії с. Бужанки Лисян. р-ну, 1857 – 1961 рр.] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 25 берез. – С. 27.

170. **Журжинці** : історія і сучасність // Понад Тікичем. – 2011. – 15 листоп. – С. 4.

171. **Вдовиченко, О. О.** Село на нашій Україні : коротка історія с. Погибляк за матеріалами експозиції Погибляц. нар. краєзн. музею / О. О. Вдовиченко ; Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. Щербатюк]. – К. : Синопис, 2009. – 113 с. : фотогр. – (Історія регіонів України).

172. **Марченко, В.** А Рубаний Міст починає відроджуватися / Василь Марченко // Нова Доба. – 2011. – 13 листоп. – С. 12.

Див. також № 497.

Маньківський район

173. **Довгаль, О.** Історія села Тихонівка на Черкащині : [Лисян. р-н] / О. Довгаль // Залізничкові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф... – Черкаси, 2012. – С. 103 – 105.

174. **Жадько, В. О.** Маньківщина. Не забуваймо рідного порогу : наук.-краєзн. фотоілюстр. довід. / В. О. Жадько. – К. : Жадько В. О., 2006. – 352 с.

175. **Осьмуха, М.** Освітні заклади на території Маньківщини до революції / М. Осьмуха // Маньків. новини. – 2010. – 22 січ. – С. 3.

176. **Качалаба, П.** Історія розвитку культури Маньківщини XVII – перша половина XX ст. / П. Качалаба // Маньків. літопис. – 2013. – Січ. – берез. (№ 1). – С. 4 – 5.

177. **Мехед, І.** Адміністративно-територіальні зміни Маньківського району в радянський період історії : [1918 – 1965 рр.] / І. Мехед // Маньків. літопис. – 2013. – Січ. – берез. (№ 1). – С. 6.

178. **Чорновол, В.** Як визволяли Маньківщину [1944 р.] / В. Чорновол // Земля батьків. – 2012. – 28 лют. – С. 8.

179. **Савранська, Г.** Маньківський районний краєзнавчий музей у селі Дзензелівка / Г. Савранська // Маньків. літопис. – 2013. – Січ. – берез. (№ 1). – С. 8.

180. **Могильний, В.** Не зупинятися на досягнутому : [Маньківщина за роки Незалежності] / Василь Могильний // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 10.

181. **Федорова, Т.** Маньківщина – край льодовиків і каньйонів / Тетяна Федорова // Молодь Черкащини. – 2009. – 22 лип. – С. 9.

182. **Пасова, Т.** Справжня Терра Героїка : [іст. місця Маньківки] / Тетяна Пасова // Голос України. – 2009. – 29 верес. – С. 18.

183. **Ушанов, В.** Великі проблеми малих міст : [сьогодення смт Маньківки] / Володимир Ушанов, Леонід Туменко, Микола Костецький // Земля батьків. – 2012. – 23 серп. – С. 4 – 5.

184. **Туменко, Л.** Село – ти моє джерело до останнього дня : [пробл. розв. с. Березівки Маньків. р-ну] / Леонід Туменко, Микола Костецький // Земля батьків. – 2013. – 28 берез. – С. 7.

185. **Білецький, Ф. Ф.** Розкажи мені, Тікичу... : Буки від давніх часів до сьогодення / Феофан Білецький. – Черкаси : ІнтерлігаТОР, 2012. – 249 с. : іл.

Історія та сьогодення селища Буків Маньківського району.

186. **Слободяник, А.** Село моє, для мене ти єдине!.. : [260-річчя з часу заснування с. Вікторівки Маньків. р-ну : історія і сьогодення] / А. Слободяник // Земля батьків. – 2011. – 12 груд. – С. 7.

187. **Федорова, Т.** На Маньківщині до революції навчали банківської справи : [з історії с. Дзензелівки Маньків. р-ну] / Тетяна Федорова // Молодь Черкащини. – 2008. – 10 груд. – С. 14.

188. **Жадько, В. О.** Материзна : [історія с. Іваньок Маньків. р-ну] / В. О. Жадько. – К. : [б. в.], 2002. – 96 с.

189. **Степанчук, І.** У селах веселих і люди веселі : [про засноване козаками с. Кищенці Маньків. р-ну] / Інна Степанчук // Україна молода. – 2009. – 5 груд. – С. 10.

190. **Качалаба, П.** Історична довідка про с. Кищенці / П. Качалаба // Маньків. новини. – 2011. – 9 груд. – С. 4.

191. **Туменко, Л.** Наше село ще має майбутнє : [с. Молодецьке Маньків. р-ну] / Леонід Туменко, Микола Костецький // Земля батьків. – 2012. – 10 серп. – С. 7.

192. **Криштопа, І.** Русалівка : посіб. з іст. краєзнавства / Іван Криштопа ; [ред. Т. Б. Очеретяна]. – Черкаси : [б. в.], 2008. – 120 с., [6] с. : іл.

Нариси з історії с. Русалівки Маньківського району.

Див. також № 584.

Монастирищенський район

193. **Волошенко, І. І.** Нариси з історії поселень Монастирищенського району Черкаської області / І. І. Волошенко. – Монастирище : [б. в.], 2003. – 464 с.

194. **Монастирищина туристична.** – [Б. м. ; б. в. 2011?]. – 12 с. : іл.

195. **Крак, П.** Головне, що ми рухаємося вперед, і результат обов'язково буде : [Монастирищина за роки Незалежності] / Петро Крак // Молодь Черкащини. – 2011. – 18–24 серп. (№ 33 / 34). – С. 9.

196. **Бушин, М. І.** Черкаський край в особах, 1941 – 2001 = Cherkassy land in personalities, 1941 – 2001. [У 30 кн. Кн. 12]. Монастирищина / М. І. Бушин, А. О. Бойко, І. І. Волошенко. – Вид. 2-ге, переробл. і доповн. – [Черкаси : Черкас. ЦНТЕІ, 2007]. – 558 с. : іл. – (Черкаський край в особах).

197. **Місто Монастирище** : [сторінки історії] // Зоря. – 2010. – 24 серп. – С. 2.

198. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [села Леськове, Матвіїха] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 27 лют. – С. 2.

199. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [села Шабастівка, Вільна] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 6 лют. – С. 2.

200. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Антоніна] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 30 берез. – С. 2.

201. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Бачкурине] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 13 лют. – С. 2, 3.

202. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Долинка] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 20 берез. – С. 2.

203. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Жовтневе] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 20 лют. – С. 2.

204. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Зюбриха] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 2 берез. – С. 2.

205. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Івахни] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 23 лют. – С. 2.

206. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Княжа Криниця] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 23 берез. – С. 2.

207. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Копіювата] / підгот. Ігор Свиридівський // Зоря. – 2013. – 16 лют. – С. 2.

208. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Коритня] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 6 лют. – С. 2.

209. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Лукашівка] / підгот. Ігор Свиридівський // Зоря. – 2013. – 7 берез. – С. 3.

210. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Попудня] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 10 квіт. – С. 3.

211. **Дзюбенко, Т.** Як Охрімівка стала Сарнами : [історія с. Сарни та "підпільного" млина на Монастирищині] / Тетяна Дзюбенко // Прес-Центр. – 2009. – 23 груд. – С. 26.

212. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Сарни] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 13 берез. – С. 3.

213. **Кравець, А.** Сатанівка. Село, де Храм святкують у три різні дні : [історія с. Сатанівки Монастирищен. р-ну] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2010. – 6 січ. – С. 8.

214. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Сатанівка] / підгот. Ігор Свиридівський // Зоря. – 2013. – 16 берез. – С. 2.

215. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Степівка] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 13 квіт.

216. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Теолин] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 27 берез. – С. 2.

217. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с. Халайдове] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 3 квіт. – С. 2–3.

218. **Історія і сьогодення** населених пунктів району : [с.мт Цибулів] / підгот. Ольга Лаврик // Зоря. – 2013. – 30 берез. – С. 2.

Див. також № 598, 1119, 1274.

Смілянський район

219. **Коваленко, А. П.** Земли родной минувшая судьба, или Сказанье о Смельянце = Минула доля рідної землі, або Сказання про Смілянщину / Анатолий Коваленко. – М. : ВеГа, 2009. – 890 с. : ил.

Перший фундаментальний літопис Смілянщини з найдавніших часів до початку ХХ ст.

220. **Княжев, В. С.** Адреса долі – Смілянщина моя : іст.-краєзн. нарис / В. С. Княжев. – Сміла : Тясмин, 2000. – 156 с.

Історія Смілянського району. Друга половина ХІХ ст. – кінець ХХ ст. Історичні нариси про м. Смілу та села району.

221. **Вяткіна, Є.** Наші села стають прикладом для інших : [Смілянщина за роки Незалежності] / Євгенія Вяткіна // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 13.

222. **Сміла запрошує** : презентац.-турист. путівник / [упоряд. Л. В. Абрамова та ін.]. – Сміла : [Грязнова О. А.], 2010. – 55 с. : іл.

223. **Вівчарик, О.** Місто з відважною назвою : [історія та сучасність м. Сміли] / О. Вівчарик, Л. Титаренко // Голос України. – 2012. – 5 груд. – С. 6.

224. **Безуглий, В.** "Відрадно бачити, як громада села, не чекаючи вказівок згори, облаштовує своє життя на краще" : [розв. с. Балаклеї Смілян. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 16 серп. – С. 1.

225. **Давиденко, О.** Костянтинівка / О. Давиденко. – Черкаси : Голуб, 2002. – 31 с.

Історія с. Костянтинівки. Видатні уродженці села.

226. **Наше село** : [з історії та сьогодення с. Малого Старосілля Смілян. р-ну] // Смілян. обрії. – 2012. – 15 лют. – С. 3.

227. **Голуб, О. Д.** Історія села Пастирське Смілянського району Черкаської області : наук.-попул. іст. нарис / О. Д. Голуб. – Пастирське : [б. в.], 2006. – 60 с.

228. **Глущенко, А.** Плескачівка – село трьох героїв війни / Андрій Глущенко // Черкас. край. – 2009. – 10 лип. – С. 6.

229. **Удовик, І. А.** Білокопитові на теренах "Смілянського графства" князя Г. О. Потьомкіна / І. А. Удовик // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2009. – Вип. 160 / 161. – С. 110 – 114. – Бібліогр. : с. 114.

З історії с. Попівки Смілянського району.

230. **Глущенко, А.** Багатство Ротмистрівки – люди : [з історії та сьогодення с. Ротмистрівки] / А. Глущенко // Смілян. обрії. – 2012. – 11 січ. – С. 6.

231. **Педченко, С.** Самгородок – село працьовитих і творчих людей : [з історії с. Самгородка] / С. Педченко // Смілян. обрії. – 2012. – 14 берез. – С. 5.

232. **Коваленко, А. П.** Малоизвестные Сунки // Коваленко А. П. Земли родной минувшая судьба, или Сказанье о Смельянце. – М., 2009. – С. 618 – 632. : ил.

233. **Шабратко, М.** Родина Смирненків та моє село : [з історії с. Ташлика] / М. Шабратко // Смілян. обрії. – 2008. – 22 серп. – С. 8.

234. **Нікіфоров, В.** Була Коноплянка, а стало Теклине : [з історії с. Теклине Смілян. р-ну] / В. Нікіфоров, А. Глущенко // Смілян. обрії. – 2007. – 20 лип. – С. 6.

235. **Хоменко, Н.** Тернівка : [з історії села] / Н. Хоменко // Смілян. обрії. – 2009. – 24 квіт. – С. 2 – 3.

Див. також № 513.

Тальнівський район

236. **Поліщук, А. І.** Тальнівський край : [історія і сьогодення р-ну] / А. І. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008. – 144 с. : іл.

237. **Мицик, В. Ф.** Виднокрай : історія Тальнівщини в людях, подіях та експонатах музею : краєзн. нарис / Вадим Мицик. – К. : КВІЦ, 2010. – 259 с. : іл.

238. **Ой Тальне моє над Тальянкою.** – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010. – 101 с.

239. **Дульська, І.** Історія мого села Вишнопіль : [Тальнів. р-н] / І. Дульська // Залізнякові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф. . . – Черкаси, 2012. – С. 27 – 33.

Див. також № 1344.

240. **Мовчан, В. П.** Криві Коліна крізь терни і роки. В історії села – історія України : іст.-краєзн., худож.-публіцист. оповідь / В. П. Мовчан, І. А. Нерубайський, В. Й. Олійник ; [ред.-упоряд. І. А. Нерубайський]. – К. : КВІЦ, 2010. – 711 с. : іл.

241. **Загайна, В.** На перехресті віків : [з історії с. Легедзине] / Вікторія Загайна // Земля батьків. – [2011. – Трав. (№ 2)]. – С. 8.

242. **Лагодзя, І. Є.** Козацькі джерела Павлівки Першої : [цілющі джерела та криниці села] / І. Є. Лагодзя // Колос Тальнівщини. – 2008. – 27 берез. – С. 5.

243. **Кулинич, Л.** Село Поташ : події, факти, комент. / Л. Кулинич. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 171 с.

Тальнівський район.

244. **Мицик, В.** Честь і волю відстояли мечем : [650 років битві на Синій Воді ; версія щодо місця битви біля с. Чеснополя Тальнів. р-ну] / В. Мицик // Слово Просвіти. – 2012. – 13 – 19 груд. (Чис. 50). – С. 14.

Те саме // Колос Тальнівщини. – 2012. – 13 груд. – С. 4.

Див. також № 585.

Уманський район

245. **Нарис історії Уманщини** (з найдавніших часів до 60-х років ХХ століття) : монографія. – К. : Київ. ун-т, 2001. – 266 с.

Історія Уманщини. Історичні довідки про села району.

246. **Священко, З. В.** Історія Уманщини (з найдавніших часів до середини ХVІІ ст.) / З. В. Священко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2006. – 228 с.

247. **Петренко, А.** Анатолій Петренко : "Все, що ми робимо, – для покращення добробуту наших людей" : [Уманщина за роки Незалежності] / Анатолій Петренко // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 8.

248. **Екологічний атлас Уманщини** / [уклад. М. Н. Бесараб та ін.]. – Умань : [б. в.], 2008. – 96 с. : іл.

249. **Бушин, М. І.** Місто Умань : іст. портр., події, факти : [монографія] / М. І. Бушин, О. І. Гуржій, А. Г. Палій ; Благод. фонд проф. М. Бушина "Історична спадщина" [та ін.] ; [відп. ред. М. Ю. Виговський]. – Черкаси : ЦНТЕІ, 2010. – 262 с.

250. **[Історія та сьогодення м. Умані]** : [статті] // Чумац. шлях. – 2010. – № 3 ; [спецвип.]. – С. 1 – 31. – Авт. : Ю. Бодров, А. Коваль, Л. Гарбузова.

251. **Давидюк, В.** Історія уманських вулиць. Вип. 1. Вулиця Жовтневої революції та площа Леніна / В. Давидюк ; Уман. краєзн. музей. – Умань : Сочінський, 2011. – 210 с. : іл. – Присвяч. 400-річчю заснування м. Умані (1616 – 2016). – Бібліогр. : с. 199 – 208.

252. **Коваль, А. У.** Україна незалежна. Літопис міста Умані : монографія / А. У. Коваль. – Умань : АЛМІ, 2007. – 175 с.

Історія м. Умані ХVІІІ – ХХІ ст.

253. **Кривошея, І.** Історія та геральдика Умані / Ігор Кривошея. – Умань : Жовтий О. О., 2010. – 23 с.

254. **Кривошея, І. І.** Умань – місто на кордоні Речі Посполитої та Запорізької Січі / І. І. Кривошея // Гілея. – 2011. – Вип. 52. – С. 180 – 184.

255. **Козицька, В.** Історичне місто : [архітектур. пам'ятки м. Умані] / В. Козицька // Уман. зоря. – 2013. – 7 черв. – С. 7.

256. **Товстенко, Т. Д.** Етапи розвитку розпланування та забудови м. Умані / Т. Д. Товстенко, М. Ю. Тямін // Пр. Центру пам'яткознавства. – К., 2010. – Вип. 18. – С. 84 – 97. – Рез. рос., англ. – Бібліогр. : с. 97.

257. **Мовчанюк, В.** Гортаючи сторінки історії : [села Посухівка, Фурманка, Шарин] / В. Мовчанюк // Уман. зоря. – 2013. – 24 трав. – С. 2.

258. **Коваленко, В. С.** Історія сіл Бабаночка і Танське (в минулому Бабанської волості Уманського повіту Київської губернії) / В. С. Коваленко. – Умань : Сочінський, 2007. – 197 с. : іл., табл., портр.

259. **Бородинська, Т.** Село з міським обличчям : [з історії с. Бабанки] / Т. Бородинська // Уман. зоря. – 2013. – 14 черв. – С. 3.

260. **Діхтяренко, Г. Ю.** Люди мого духу : [з історії с. Вільшанки Уман. р-ну] // Діхтяренко Г. Ю. Краєни : бувальщини одного села. – Черкаси, 2011. – С. 5 – 12.

261. **Тереверко, Г. Я.** Історія села Вільшаної Слобідки / Г. Я. Тереверко, Г. П. Горовий, В. С. Кучер. – Умань : [б. в.], 1995. – 102 с.

262. **Бородинська, Т.** Повертаючи колишню славу, примножуємо її : [сьогодення с. Іванівки] / Т. Бородинська // Уман. зоря. – 2012. – 20 січ. – С. 7.

263. **Перепльотчикова, А.** Село, яке єднає Японію з Україною : [історія і сьогодення с. Косенівки Уман. р-ну] / Альона Перепльотчикова // Черкас. край. – 2012. – 2 листоп. – С. 5.

264. **Бородинська, Т.** З глибини часу і до наших днів : [з історії с. Ладижинки] / Т. Бородинська // Уман. зоря. – 2010. – 2 квіт. – С. 10.

265. **Панченко, Л. С.** Рідне село / Л. С. Панченко. – Умань : [б. в.], 2006. – 346 с.

Історія с. Паланки Уманського району.

266. **Бородинська, Т.** Легенди і дійсність рідного краю : [з історії с. Паланка] / Т. Бородинська // Уман. зоря. – 2013. – 1 лют. – С. 2.

267. **Бравада, О.** Уманська сторінка римського повстання, грецької міфології і німецької спецслужби : [з історії с. Піковця Уман. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 9 груд. – С. 27.

268. **Бородинська, Т.** Родниківка : [з історії села] / Т. Бородинська // Уман. зоря. – 2009. – 12 верес. – С. 2.

269. **Бородинська, Т.** На берегах Ятрані : [з історії с. Текучої] / Т. Бородинська // Уман. зоря. – 2010. – 2 квіт. – С. 10.

Див. також № 517, 567, 586, 608, 687.

Христинівський район

270. **Дяченко, Л. Я.** Історія Христинівщини / Л. Я. Дяченко. – К. : Фотопрінт, 2012. – 243 с. : іл.

271. **Горохівський, П. І.** Нарис історії Христинівщини / Петро Горохівський. – [Умань : Аналітик, 2003]. – 154 с. : іл.

272. **Туменко, Л.** Як барометр, як камертон перспективи : [Христинівщина за роки Незалежності] / Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 18.

273. **Даниленко, О.** Вулиці у стилі ретро : [сучас. розв. м. Христинівки] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2012. – 11 трав. – С. 5.

274. **Туменко, Л.** Христинівський переворот : [історія розв. м. Христинівки] / Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2010. – 12 трав. – С. 6.

275. **Сажієнко, І. А.** Кузьмина Гребля. Село і люди : іст.-етногр. нарис / І. А. Сажієнко, К. І. Євтушенко. – Умань : Уман. вид. полігр. п-во, 2006. – 280 с.

276. **Патрікеєва, Н.** Село, забуте Богом і людьми : [з історії с. Мала Іванівка Христинів. р-ну] / Н. Патрікеєва // Трибуна хлібороба. – 2011. – 13 серп. – С. 2.

277. **Хорошок, Е.** "Кривава матушка" : [з історії с. Синиці] / Ернаст Хорошок // Вечірні Черкаси. – 2009. – 16 верес. – С. 34.

278. **Єременко, О.** Сто років служіння дитинству, юності, народу : [історія розв. освіти у с. Сичівці Христинів. р-ну] / Оксана Єременко // Педагогіка толерантності. – 2010. – № 2. – С. 21 – 44.

279. **Звідки походить назва села Талалаївка?** // Черкас. край. – 2011. – 14 груд. – С. 16.

Див. також № 437.

Черкаський район

280. **Від острова Русів – Черкаський район** / ред. В. М. Мельниченко. – Черкаси : Брама, 2004. – 248 с.

Історія і сьогодення Черкаського району, його населених пунктів.

281. **Калиновська, Т.** Михайло Скляров : "Спільно дбаємо про район, як про власну родину" : [Черкас. р-н за роки Незалежності] / Тетяна Калиновська // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 11.

282. **Катренко, А. М.** Село Байбузи на Черкащині : док. і матеріали. Ч. 1. 1656 – 1916 рр. / А. М. Катренко, Я. А. Катренко. – К. : Знання, 2006. – 90 с.

283. **Завгородський, І. Р.** Історія села Білозір'я середини XVI – першої пол. XX ст. : [Черкас. р-н] / І. Р. Завгородський // Залізничкові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф. . . – Черкаси, 2012. – С. 87 – 92.

284. **Міцук, В.** Повернути тую славу : [розв. с. Білозір'я : бесіда з сіл. головою Володимиром Міцуком] / записав Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2010. – 8 груд. – С. 8.

285. **Мусієнко, М.** Село на нашій Україні : [з історії сіл Вергуни та Нечаївки, XVI – XXI ст.] / М. Мусієнко // Сіл. обрії. – 2009. – 5 черв. – С. 4.

286. **Усенко, Н.** Перші кроки відродження Думанців / Н. Усенко // Сіл. обрії. – 2011. – 7 жовт. – С. 4.

287. **Усенко, Н.** Дубіївка : і хлібом, і цвітом, і прадідом, дідом пахне рідне село : [з історії та сьогодення с. Дубіївки] / Н. Усенко // Сіл. обрії. – 2011. – 28 жовт. – С. 5.

288. **Носаєв, В.** Маленьке диво, перлина лісу – Ірдинь : [смт Ірдинь Черкас. р-ну] / В. Носаєв // Сіл. обрії. – 2007 – 10 серп. – С. 3.

289. **Федоренко, В.** Леськи : погляд у завтра : [соц.-екон. розв. с. Леськи Черкас. р-ну] / В. Федоренко // Сіл. обрії. – 2012. – 10 лют. – С. 2.

290. **Щербина, М. М.** Між Мошногір'ям та Дніпром : з історії с. Лозівка Черкас. р-ну / Микола Щербина ; [Центр туризму, краєзнавства, екскурсій і спорту учн. молоді м. Черкаси]. – Черкаси : [б. в.], 2010. – 44 с. : іл.

291. **Гречуха, С. І.** Мошни. Шлях через віки : [іст.-краєзн. зб.] / С. І. Гречуха. – Черкаси : Кур'єр, 2007. – 138 с. : фотогр.

Збірник історичних розвідок та розповідей старожилів села, в яких відображено історію с. Мошни.

292. **Містечко ратників та майстрів** : (з історії с. Мошне) / [І. Л. Левченко та ін.] ; Спілка краєзнавців Мошнів. краю "Артанія" ; [ред. В. Клічак ; упоряд. М. М. Якименко]. – К. : Промсвіта, 2008. – 107 с., [14] с. кольор. іл. : іл., fotogr., карта.

293. **Степанов, М.** Гайдамаки в Руській Полянї / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2011. – 23 лют. – С. 26.

294. **Жученко, І.** Село з магдебурзьким правом : [с. Ломовате, об'єднане у 1964 р. з с. Сагунівкою Черкас. р-ну] / І. Жученко // Сіл. обрії. – 2012. – 20 січ. – С. 3.

295. **Туменко, Л.** України святий куток – Свидівок : [історія та сьогодення с. Свидівка Черкас. р-ну] / Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2010. – 16 черв. – С. 6.

296. **Бондаренко, П. Т.** "Пам'ятаю Софіївку й у часи НЕПу, і в голодомор" : [історія с. Софіївки Черкас. р-ну] / П. Т. Бондаренко // Нова Доба. – 2012. – 27 листоп. – С. 10 ; 4 груд. – С. 10.

297. **Бравада, О.** Хацьки : короткий шлях з історії села : [с. Хацьки Черкас. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2012. – 14 берез. – С. 27.

298. **Дичок, Н.** Історія села Хутори : [Черкас. р-н] / Н. Дичок // Залізнякові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф... – Черкаси, 2012. – С. 15 – 20.

299. **Кирей, В.** Власність додає впевненості : [с. Худяки сьогодні] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2009. – 14 листоп. – С. 10.

300. **Чорнявка** : резервів ще багато : [соц.-екон. розв. с. Чорнявки Черкас. р-ну] // Сіл. обрії. – 2012. – 24 лют. – С. 3.

301. **Кононенко, Я.** Яснозір'я – моя колиска : [з історії села] / Я. Кононенко // Сіл. обрії. – 2011. – 20 трав. – С. 8.

Чигиринський район

302. **Чигиринщина** : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. [Чигирин], 30 верес. – 1 жовт. 2010 р. / Нац. іст.-культ. заповідник "Чигирин" [та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 407 с. : іл.

303. **Чигиринщина** : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. [Чигирин], 1 – 2 жовт. 2008 р. / Нац. іст.-культ. заповідник "Чигирин" [та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 291 с. : іл.

304. **Титаренко, Л. І.** Чигиринськими шляхами [Образотворчий матеріал] : фотопутівник / Лідія Титаренко. – [Вид. 2-ге, доповн.]. – [Черкаси : Вертикаль, 2009]. – 103 с. : іл.

305. **Чигиринщина** [Образотворчий матеріал] : [к-т із 29 листівок] / текст і фото В. Слабковича. – Черкаси : І.В.С., 2012. – 1 обкл. (29 окр. арк.).

306. **90-річчя.** Новітня історія древнього гетьманського краю : Чигиринщина – 1923 – 2013 роки. Віхи великого шляху // Чигирин. вісті. – 2013. – 14 лют. – С. 2 – 3.

307. **Лебеденко, Н.** Кожен куточок Чигирини – святиня / Н. Лебеденко // Чигирин. вісті. – 2011. – 8 листоп. – С. 1, 2.

308. **Харченко, Л.** Чигирин – столиця української козацької держави (за гетьмана Богдана Хмельницького) / Л. Харченко // Чигирин. вісті. – 2009. – 24 лют. – С. 3.

309. **Титаренко, Л.** Боровиця – шаблі козацької криця // Титаренко Л. Чигиринськими шляхами. – Черкаси, 2007. – С. 14 – 21 : іл.

310. **Титаренко, Л.** Не втеча, а свідомий вибір : [екопоселення біля с-ща Буди Чигирин. р-ну] / Л. Титаренко // Голос України. – 2011. – 23 верес. – С. 6 – 7.

311. **Білик, Т.** На Чигиринщині зникає хутір, який вижив після розправи фашистів : [хутір Вдовичине Чигирин. р-ну] / Тетяна Білик // Прес-Центр. – 2009. – 11 листоп. – С. 21.

312. **Степенькіна, П. Я.** Від роду – до роду / П. Я. Степенькіна, С. Ю. Степенькін. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 309 с. : іл.

Історія с. Вітове Чигиринського району з XV до XXI століття. Історія родів села.

313. **Солодар, О. І.** Галаганівка / Олександр Солодар. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 70 с. : іл. – (Невідома Україна).

Історія с. Галаганівки Чигиринського району.

314. **Кузик, Б. М.** Голоківка – серце Холодного Яру / Б. М. Кузик, В. В. Білошапка. – 2-ге вид., перероб. – К. : Полімекс, 2004. – 376 с.

Історія та сьогодення с. Голоківки Чигиринського району.

315. **Голоківка** : нар. музей і визнач. місця перлини Холодного Яру / [упоряд. В. Бухтій та ін.]. – Д. : АРТ-ПРЕС, [2011?]. – 40 с. : іл.

316. **Федорова, Т.** Голоківка – гончарна Мекка Черкащини : [з історії с. Голоківки Чигирин. р-ну] / Тетяна Федорова // Молодь Черкащини. – 2008. – 19 листоп. – С. 13.

317. **Матрос, Л.** "Славний город Медведівка" : [з історії с. Медведівки Чигирин. р-ну] / Л. Матрос // Залізнякові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф... – Черкаси, 2012. – С. 72 – 73.

318. **Пашковський, О.** Цитадель XVII – XVIII ст. у с. Медведівка : за історичними та археологічними джерелами / Олександр Пашковський // Залізнякові читання : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф... – [Черкаси, 2010]. – С. 182 – 185.

319. **Дубова, І.** Краєзнавча екскурсія історичними місцями мого села : [с. Медведівка Чигирин. р-ну] / Ілона Дубова // Залізнякові читання : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф... – [Черкаси, 2010]. – С. 118 – 122.

320. **Чиж, А.** Мельники в роки Другої світової війни / А. Чиж // Залізнякові читання : матеріали Третьої учн. краєзн. конф... – Черкаси, 2011. – С. 107 – 110. – Бібліогр. : с. 110.

321. **Село Новоселиця** : історія і сучасність : матеріали Першої іст.-краєзн. конф. Новосел. ЗОШ Чигирин. р-ну 21 лют. 2007 р. – Черкаси [б. в.], 2007. – 72 с.

322. **Щербань, М.** Кризь вітри тисячоліть : [з історії с. Новоселиці Чигирин. р-ну] / М. Щербань // Сіл. вісті. – 2012. – 27 груд. – С. 3.

323. **Лебеденко, Н.** Молоде село з 500-річною історією : [с. Радцеве] / Н. Лебеденко // Чигирин. вісті. – 2011. – 21 жовт. – С. 1, 5.

324. **Бравада, О.** Вільні "бедуїни" чигиринської... пустелі : [історія с. Розсошинці Чигирин. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 1 верес. – С. 29.

325. **Чигиринщина в історії України** : матеріали першої іст.-краєзн. учн. конф., Суботів, 12 трав. 2006 р. – Черкаси : [б. в.], 2006. – 120 с.

З історії та сьогодення с. Суботова.

326. **Гугля, В.** Суботів Хмельницьких / В. Гугля. – Д. : ІСД, 2006. – 61 с.

Історія с. Суботова (1580 – 1650 рр.).

327. **Мартінова, Т.** На краю світу : [з історії та сьогодення с. Чмирівки Чигирин. р-ну] / Тетяна Мартінова // Вечірні Черкаси. – 2012. – 26 груд. – С. 7.

Див. також № 433, 507, 590, 611, 612, 1139.

Чорнобаївський район

328. **Приліпко, М. В.** Чорнобаївщина. Велична історія рідного краю : (від найдавніших часів до сьогодення) / Марія Приліпко. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 537 с. : іл., фотогр., карти.

329. **Приліпко, М. В.** Чорнобаївщина : нариси історії населених пунктів : (від найдавніших часів до сьогодення). Кн. 1 / Марія Приліпко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 652 с. : іл.

Фундаментальне дослідження, написане на основі використання великої кількості документів.

330. **Зеленько, М. Л.** Чорнобаївщина : роки і люди / М. Л. Зеленько. – Черкаси : Черкас. ЦНТЕІ, 2007. – 582 с. : іл., портр.

331. **Чорнобаївщина** : історія і сьогодення. – [Черкаси : Прес-Інформ, 2010?]. – 30 с. : іл.

332. **Конкретні справи – на добро** : [Чорнобаївщина за роки Незалежності] // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 17.

333. **Білоус, Н.** На Чорнобаївщині газифікують села, дбають про якісну освіту й мріють про ХПП : [розв. Чорнобаїв. р-ну у 2012 р. в рамках прогн. "Село Черкащини 2020"] / Надія Білоус // Нова Доба. – 2012. – 18 верес. – С. 11.

334. **Чорнобай, селище міського типу.** Чорнобаївський район / Укр. акад. геральдики, товар. знака і логотипа, Укр. конфедерація журналістів ; авт.-упоряд. В. Болгов ; авт. : А. Корнієнко, І. Кожедуб. – К. : [б. в.], 2008. – 80 с.

335. **Канівці.** Малі й Великі : [з історії та сьогодення сіл Великі Канівці і Малі Канівці Чорнобаїв. р-ну] // Світлий шлях. – 2012. – 2 лют. – С. 4.

336. **Ляпкало, Л.** Село Бакаєве відзначило сторіччя : [Чорнобаїв. р-н] / Людмила Ляпкало // Нова Доба. – 2009. – 1 груд. – С. 6.

337. **Кравець, А.** Богодухівка. Село, де Божий дух намагалися знищити : [історія с. Богодухівки Чорнобаїв. р-ну] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2010. – 6 січ. – С. 8.

338. **Велика Бурімка** : корот. іст.-краєзн. нарис / упоряд. Л. І. Зарічна. – К. : [б. в.], 2003. – 84 с.

Історія с. Велика Бурімка написана свого часу вчителями Л. Г. Брудзь та О. Д. Брудзь.

339. **Вертипорох, М.** Велика Бурімка – це те саме літописне місто Римів : [з історії с. Велика Бурімка Чорнобаїв. р-ну] / Михайло Вертипорох // Черкас. край. – 2012. – 19 жовт. – С. 6.

340. **Вереміївка** : край, де зупинився час. Козацький час : [з історії села] // Козац. край. – 2011. – 2 верес. – С. 1.

341. **Хоруженко, В.** Веселий Хутір : [з історії і сьогодення села] / В. Хоруженко // Світлий шлях. – 2012. – 18 лют. – С. 2.

342. **Бравада, О.** Желді : "панцир" княжих кордонів : [історія с. Жовнине Чорнобаїв. р-ну, 1114 – 1760 рр.] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 13 трав. – С. 27.

343. **Воля, В.** Ірклів – козацьке місто : [з історії села] / Віктор Воля // Козац. край. – 2011. – 9 берез. – С. 4.

344. **Кіппа, Б. О.** Рідне село : історія села Крутьки Чорнобаївського району Черкаської області / Борис Кіппа. – Черкаси : Інлес, 2003. – 168 с.

345. **П'ятикратна міць і сила** дарувала людям крила : [з історії с. Лукашівки] // Світлий шлях. – 2011. – 1 січ. – С. 2 – 3.

346. **Герасименко, В.** Чорнобаївський нащадок літописного града Римів : [з історії с. Малої Бурімки Чорнобаїв. р-ну] / Валерій Герасименко // Прес-Центр. – 2010. – 11 серп. – С. 29.

347. **Щербина, М. М.** Село над Кропивною : з історії с. Мельники Чорнобаїв. р-ну / Микола Щербина ; [Центр туризму, краєзнавства, екскурсій і спорту учн. молоді м. Черкас]. – Черкаси : [б. в.], 2010. – 40 с. : іл.

348. **Восколович, Л.** Загартовані ратним трудом : [з історії с. Ревбинці Чорнобаїв. р-ну] / Л. Восколович // Світлий шлях. – 2012. – 25 лют. – С. 4.

Див. також № 591.

Шполянський район

349. **Шполянський край благословенний** : [упоряд. Н. В. Сторчак ; редкол. : Т. І. Браганець та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2009. – 139 с. : іл.

Усі сфери життя сучасної Шполянщини. Довідки з історії і сьогодення сіл району.

350. **Шевчук, В. В.** Невідома Шполянщина : іст. нарис / В. В. Шевчук. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 76 с. : іл.

351. **Шполянщина туристична** : презентац. фотоальб. / [дизайн С. Спичака]. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2007?]. – 37 с. : фотогр.

352. **Струк, С.** Географічний центр України достойно зустрічає знаменну дату : [Шполянщина за роки Незалежності] / Сергій Струк // Молодь Черкащини. – 2011. – 18 – 24 серп. (№ 33 / 34). – С. 15.

353. **Федорова, Т.** Географічний центр України Шпола прагне стати і туристичним центром : [з історії м. Шполи] / Тетяна Федорова // Молодь Черкащини. – 2009. – 15 квіт. – С. 12.

354. **Щербина, М. М.** Історія села Лебедин Шполянського району : (турист.-краєзн. маршрут) / М. М. Щербина. – Черкаси : [б. в.], 2007. – 24 с.

355. **Єлінецький, І.** Коли з'явилося село : [Лебедин Шполян. р-ну] / І. Єлінецький // Шполян. вісті. – 2009. – 9, 13, 16 січ.

356. **Давиденко, В. П.** Село моє Лип'янка : Лип'янка в док. і розповідях / В. П. Давиденко. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2007. – 218 с., [12] с. фотогр.

Історія с. Лип'янки Шполянського району.

357. **Мельниченко, В.** Географічний центр – символ незалежності й суверенітету нашої держави : [поблизу с. Мар'янівки Шполян. р-ну] / Василь Мельниченко // Нова Доба. – 2012. – 20 верес. – С. 18.

358. **Яхно, І. В.** Сторінки з історії с. Матусів Шполянського району Черкаської області / Іван Яхно. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 347 с. : фотогр.

359. **Яхно, І.** Журба і радість у долях наших : іст. події в долях жителів с. Матусів Шполян. р-ну / І. Яхно. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 650 с.

360. **Шугай, М.** Не той тепер Миргород, Сердегівка не та... / М. Шугай // Шполяночка. – 2012. – 10 серп. – С. 3 ; 17 серп. – С. 7.

Див. також № 514, 1120.

3. Краєзнавство

361. **Косаренко, А.** Черкаська обласна організація Національної спілки краєзнавців України / Анастасія Косаренко // Залізнякаві читання : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф... . – [Черкаси, 2010]. – С. 12 – 15.

362. **Мельниченко, В. М.** [Виступ на з'їзді НСКУ про діяльність обласної організації] / Василь Мельниченко // V (позачерговий) з'їзд Національної спілки краєзнавців України : матеріали та док. – К., 2012. – С. 62 – 65.

363. **Мельниченко, В. М.** Десятиріччя діяльності спілки краєзнавців "Витоки" в контексті розвитку краєзнавства Черкащини / В. М. Мельниченко // Проблеми регіональної історії в контексті загальноукраїнських подій. – К., 2009. – С. 17 – 22. – Бібліогр. : с. 22.

364. **Мельниченко, В. М.** Краєзнавство Черкащини : сторінки історії / В. М. Мельниченко. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 191 с. : іл.

365. **Антологія педагогічного краєзнавства** Черкаського краю : навч. посіб. / [І. В. Албул, Л. А. Бадья, В. В. Бойченко та ін.] ; Акад. пед. наук України, Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань : Жовтий О. О., 2008. – 343 с. : іл., портр.

366. **Побірченко, Н. С.** Вивчати минуле. Творити сьогодення, передбачати майбутнє : [діяльн. наук.-дослід. лаб. "Педагогічне краєзнавство Черкащини", м. Умань] / Н. С. Побірченко // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 61 – 68.

367. **Поліщук, В. Т.** Літературне краєзнавство як наукова й навчально-методична проблема / В. Т. Поліщук, М. П. Поліщук // Поліщук В. Т. Література рідного краю : (літ. Черкащина) : підручник. – Черкаси, 2012. – С. 5 – 28.

368. **Краєзнавство Черкащини** : збірник. № 9 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [ред. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 251 с. : іл.

Статті та краєзнавчі розвідки про відомих людей Черкащини, історію міст і сіл, досвід краєзнавчої роботи.

369. **Юний краєзнавець Черкащини.** Чис. 1 – 3 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.] ; [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 282 с.

Пам'ятки архітектури та природи Черкас. Церкви і монастирі Черкащини. Видатні діячі історії та культури краю.

370. **Юний краєзнавець Черкащини.** Чис. 4 – 6 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.] ; [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 330 с.

Тези досліджень юних краєзнавців Черкащини.

371. **Залізнякові читання** : матеріали Першої учн. наук. краєзн. конф., с. Медведівка, 22 трав. 2009 р. / Східноєвроп. ун-т економіки й менедж. [та ін.] ; [редкол. : Н. П. Лавріненко та ін.]. – Черкаси : [Ред.-вид. від. СУЕМ], 2009. – 123 с. : іл.

Життя і діяльність Максима Залізняка. З історії с. Медведівки. Археологія Чигиринщини. Природа Холодного Яру.

372. **Залізнякові читання** : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф., с. Медведівка, 21 трав. 2010 р. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [наук. ред. Н. П. Лавріненко]. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010]. – 223 с. : іл.

Історичні, археологічні, етнографічні, природничі дослідження краю. Видатні земляки.

373. **Залізнякові читання** : матеріали Третьої наук. краєзн. конф., [с. Медведівка, 21 жовт. 2011 р.] / упоряд. і голов. ред. Н. П. Лавріненко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 247 с. : іл.

Статті з історії, археології, етнографії, природи Черкащини, зокрема Чигиринщини.

374. **Залізнякові читання** : [матеріали] Четвертої наук. краєзн. конф., [с. Медведівка, 2012 р.] / Нац. іст.-культ. заповідник "Чигирин" [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 321 с. : іл.

З історії сіл Черкащини. Археологічні пам'ятки краю. Етнографія. Видатні земляки.

375. **Мачуський, С.** Вивчаємо історію рідного краю : [розробка уроку з історії Черкащини, зокрема м. Сміли] / Сергій Мачуський // Історія України. – 2012. – Квіт. (№ 13 / 14). – С. 23 – 29.

* * *

376. **Лазуренко, В. М.** Михайлом освячені : лауреати Черкас. обл. краєзн. премії ім. М. Максимовича / В. М. Лазуренко ; Нац. спілка краєзнавців України. – Черкаси : Вертикаль, 2009. – 56 с. : іл.

377. **Рядовий генерал історії** : колект. портр. проф. М. Бушина у свідченнях сучасників і докум. світлинах / [В. Є. Вишневецький та ін.] ; Т-во істориків Черкащини ім. І. О. Гуржія [та ін.] ; ред.-координатор Т. Д. Чубіна. – Донецьк : Юго-Восток, 2008. – 251 с. : іл.

До 70-річчя з дня народження краєзнавця М. Бушина.

378. **Смілянець, Л. В.** Жити – значить боротись : (життєпис Ольги Петрівни Діденко) / Л. Смілянець // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 173 – 178.

О.П. Діденко – краєзнавець, колишня жителька м. Умані.

379. **Миронець, Н.** Події революції 1917 – 1920 років очима українського селянина : [історик-краєзнавець К. Ф. Кушнір-Марченко, колиш. житель с. Мойсинці (нині с. Придніпровське Чорнобаїв. р-ну)] // Миронець Н. Джерела історичної пам'яті. – К., 2008. – С. 53 – 59.

380. **Хоменко, І. К.** Ф. Кушнір-Марченко – краєзнавець із Мойсинців / Іван Хоменко, О. В. Передерій // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2011. – Чис. 1 / 3. – С. 261 – 265.

381. **Коляда, І.** "... був першим навчителем національного усвідомлення!" : [краєзнавець К. Кушнір-Марченко] / І. Коляда, С. Вергун // Історія в шк. – 2012. – № 4. – С. 21 – 25.

382. **Осипенко, Ю.** Федір Людний і його планета людей : [краєзнавець Ф. П. Людний, житель м. Кам'янки] / Юрій Осипенко // Нова Доба. – 2012. – 6 верес. – С. 10 – 11.

383. **Кукса, Н. В.** Михайло Максимович – фундатор краєзнавства Чигиринщини / Н. В. Кукса // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 166 – 172.

384. **Косаренко, А.** Павло Петрович Соса : сторінки біографії : [краєзнавець, уродженець с. Жовнине Чернобаїв. р-ну] / Анастасія Косаренко, Т. М. Нераденко // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2011. – Чис. 1 / 3. – С. 279 – 282.

385. **Юхно, Б.** 20 грудня, 1929 рік : [до 80-річчя з дня народж. краєзнавця П. П. Соси] / Борис Юхно // Місто. – 2009. – 16 груд. – С. 12.

386. **Шквар, Г.** "Народився на Подолі, у низинній стороні..." : [В. Б. Страшевич, ж-ст, краєзнавець, житель м. Черкас] / Г. Шквар // Черкас. край. – 2012. – 3 лют. – С. 6 : фотогр.

387. **Гарната, В.** Він залишався журналістом до кінця : [краєзнавець Г. В. Суховершко] / Василь Гарната // Черкас. край. – 2012. – 29 серп. – С. 7.

388. **Григорій Юхимович Храбан** – археолог, історик України та краєзнавець Уманщини : [матеріали наук. конф., присвяч. 105-ій річниці з дня народж. Г. Ю. Храбана, Умань, 27 квіт. 2007 р.] / Уман. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань : Софія, 2007. – 74 с.

389. **Щербина, М.** Літописець рідного міста : [краєзнавець В. Чос, житель м. Городища] / Микола Щербина // Прес-Центр. – 2011. – 25 трав. – С. 26.

390. **Глущенко, А.** Хто така Марія Шкаліберда? : [краєзнавець, колиш. жителька м. Кам'янки] / Андрій Глущенко // Черкас. край. – 2011. – 25 трав. – С. 5.

391. **М. М. Щербина** – дослідник Городищини, почесний краєзнавець України : інформ. дайджест / Центр. район. б-ка ім. В. Симиренка ; [уклад. Г. Василенко]. – Городище : ЦРБ, 2012. – 16 с. : іл.

Автобіографія – 4-а с. обкл.

4. Історико-культурні заповідники

392. **Кам'янський державний історико-культурний заповідник.** Літературно-меморіальний музей О. С. Пушкіна і П. І. Чайковського = Каменский государственный историко-культурный заповедник. Литературно-мемориальный музей А. С. Пушкина и П. И. Чайковского : [путівник / авт. тексту Л. О. Бондаренко, Т. П. Чупак ; фото Г. О. Юрика]. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008]. – 15 с. : іл.

393. **Кам'янський державний історико-культурний заповідник.** [Образотворчий матеріал] : [к-т із 20 листівок] / авт. проекту Л. Бондаренко ; фото Г. Юрика [та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., [2012?]. – 1 обкл. (20 окр. арк.) ; 21 x 10 см.

394. **Кам'янський державний історико-культурний заповідник** : пріоритет – наукова робота // Ритм України. – 2009. – № 3. – С. 20 – 21.

Див. також № 1316 – 1318.

395. **Лазоренко, С.** До дерева кохання, що, за переказами, було посаджене російською імператрицею, їдуть одружуватися з усієї області : [Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культ. заповідник] / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2012. – 30 серп. – С. 19.

Див. також. № 1319.

396. **Заповідник "Стара Умань"** про час і про себе... // Партнер-Черкаси. – 2007. – № 9. – С. 20 – 21.

397. **Умань** : [путівник / Держ. іст.-архітектур. заповідник "Стара Умань" ; текст В. М. Лісаченко ; фото О. Камельовської]. – Умань : [б. в., 2012?]. – 23 с. : іл.

398. **Федорова, Т.** Джерело натхнення поетів та дослідників – Стара Умань / Тетяна Федорова // Ритм України. – 2009. – № 3. – С. 16 – 17.

399. **Хроленко, Т.** Козацька столиця у безодні : [заповідник "Трахтемирів"] / Т. Хроленко // Музеї України. – 2009. – № 2. – С. 10 – 11.

400. **У пошуках скарбів** : [про дир. держ. іст.-культ. заповідника "Трипільська культура" В. Чабанюка] // Ритм України. – 2009. – № 2. – С. 36 – 37.

Див. також № 438.

401. [Національний історико-культурний заповідник "Чигирин"] : [статті] // Пам'ятки України : історія та культура. – 2011. – № 5 / 6 ; [спецвип.]. – С. 1 – 88. – Авт. : В. Полтавець, Н. Кука, В. Ленченко та ін.

402. Мельниченко, В. М. Історія Національного історико-культурного заповідника "Чигирин" в контексті розвитку пам'яткоохоронної роботи на Черкащині / В. М. Мельниченко // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 5 – 9.

403. Діденко, Я. Л. Пам'яткоохоронна діяльність музею Б. Хмельницького Національного історико-культурного заповідника "Чигирин" / Я. Л. Діденко // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 267 – 273.

404. Вечерський, В. Чигирин : [іст. пам'ятки міста] // Вечерський В. Гетьманські столиці України. – К., 2010. – С. 292 – 297.

405. Ленченко, В. Резиденція Богдана-Зіновія Хмельницького : [відтворення резиденції, м. Чигирин] / Володимир Ленченко // Культура і життя. – 2009. – 23 – 31 жовт. (№ 42). – С. 16 – 19 : фотогр.

406. Капуста, В. Бастіон Дорошенка Чигиринської фортеці / Володимир Капуста // Пам'ятки України : історія та культура. – 2011. – № 5 / 6 ; [спецвип.]. – С. 60 – 69.

407. Холодний Яр : [заг. відом.] // Партнер-Черкаси. – 2009. – № 8 / 9. – С. 44 – 45 : іл.

408. Стригун, Ю. Дух Холодного Яру : [з історії і сьогодення Холод. Яру] / Юрій Стригун // Прес-Центр. – 2012. – 6 черв. – С. 27.

409. Холодний Яр [Образотворчий матеріал] : [к-т із 15 листівок] / фото В. Слабковича. – Черкаси : І.В.С. Пресс Дайджест, [2012?]. – 1 обкл. (15 окр. арк.).

410. Легоняк, Б. І зашумлять гаї Залізняка : [бесіда із зав. філ. "Холодний Яр" Нац. іст.-культ. заповідника "Чигирин" Богданом Легоняком, с. Медведівка Чигирин. р-ну] / записала Світлана Галата // Освіта України. – 2012. – 20 серп. – С. 11.

411. Безуглий, В. Уже 23 роки поспіль, із самого початку заснування, "Національний історико-культурний заповідник "Чигирин" очолює Василь Полтавець / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 2 серп. – С. 1, 12.

Див. також № 1326 – 1328.

5. Пам'ятки історії і культури

412. Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини, присвяч. пробл. охорони, збереження та використ. іст.-культ. спадщини, [Черкаси, 18 квіт. 2007 р.] / Черкас. обл. орг. ... ; [упоряд. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 383 с.

413. Липа, К. Під захистом мурів : (з історії укр. фортифікації Х – XVII ст.) / К. Липа ; [наук. ред. Л. Ю. Каменських]. – К. : Наш час, 2007. – 183 с., [8] с. кольор. ілюстр. : іл. – (Невідома Україна).

Про укріплення та замки Черкащини – с. 52, 100 – 101, 102, 109, 137, 138, 165.

414. Крушинська, О. Три садиби : [маєток Лопухіних в м. Корсунь-Шевченків. ; мислив. замок Шувалових в м. Тальне ; садиба Голіциних в с. Козацьке Звенигород. р-ну] / О. Крушинська // Міжнар. туризм. – 2008. – № 4. – С. 130 – 135 : фотогр.

415. Полякова, Т. Ю. Головна споруда палацового ансамблю в Корсунь-Шевченківському / Т. Ю. Полякова // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини... – Черкаси, 2008. – С. 278 – 283.

416. Червоненко, С. Єдиний замок Черкащини має шанс на відродження : ["Садиба Даховських" с. Леськове Монастирищен. р-ну] / Сергій Червоненко // Вечірні Черкаси. – 2013. – 1 трав. – С. 10.

417. Лазоренко, С. Століття тому на кінні перегони до Леськівського замку з'їжджалися вельможі з усієї Європи / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2012. – 7 берез. – С. 23.

418. Тальне : мислив. палац графа Шувалова // Партнер-Черкаси. – 2009. – № 6 / 7. – С. 46 – 47.

419. Пасова, Т. Замок Шувалова : перлина в бур'янах : [історія та сьогодення палацу графів Шувалових, м. Тальне] / Т. Пасова // Голос України. – 2012. – 20 черв. – С. 14.

420. Куниця, З. М. Дар'ївський палац – архітектурна пам'ятка Шполянщини : [палац Абази в урочищі Верхня Дар'ївка (м. Шпола)] / З. М. Куниця // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини... – Черкаси, 2008. – С. 212 – 217.

421. Метківська, І. Черкаську башту вивчатимуть німецькі науковці : [водонапір. башта вчен. В. Шухова – архіт. пам'ятка] / Ірина Метківська // Молодь Черкащини. – 2012. – 2 трав. – С. 6.

1. Археологія

422. **Тульчинська, Н.** У Христинівці встановлено пам'ятник Івану Гонті / Надія Тульчинська // Нова Доба. – 2009. – 27 жовт. – С. 3.

423. **Даниленко, О.** Іван Гонта повернувся у рідне село : [відкр. пам'ят. знаку сотнику І. Гонті, с. Розсішки Христинів. р-ну] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2010. – 7 лип. – С. 2.

424. **У Жаботині** Кам'янського району 15 червня селяни відкрили пам'ятник ватажкові Коліївщини Іванові Гонті // Нова Доба. – 2013. – 18 черв. – С. 2.

425. **Гавришкевич, В.** У Прохорівці відкрили пам'ятник адміралу Василю Завойку : [Канів. р-н] / В. Гавришкевич // Черкас. край. – 2012. – 27 лип. – С. 4.

426. **Голиш, Г.** У селі Деньги відкрито пам'ятний знак легендарному святителю – хірургу Луці : [В. Войно-Ясенецький у с. Деньги Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Прес-Центр. – 2012. – 2 трав. – С. 3.

427. **Лисенко, С.** Соколівці раді, що їхній земляк – генерал-хорунжий Армії УНР : [відкр. пам'ят. знаку воїнам Армії УНР ; перейменування площі на честь Гаврила Базильського у с. Соколівці Жашків. р-ну] / С. Лисенко // Прес-Центр. – 2012. – 8 серп. – С. 4.

428. **Данилов, С.** Голові колгоспу, який врятував село у 1932 – 1933 роках, на Жашківщині відкрили пам'ятник : [пам'ятник С. Бачинському у с. Сабодаші] / Сергій Данилов // Прес-Центр. – 2011. – 28 груд. – С. 4.

429. **Туменко, Л.** Олексій Коваленко став на захист усієї планети : [О. Коваленко, авт. оригінал. пам'ятників у с. Вікторівці Маньків. р-ну] / Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2013. – 15 трав. – С. 10.

430. **Соболь, С.** Прикордонники Лисянщини встановили пам'ятник своїм побратимам : [у с-щі Лисянці] / Світлана Соболь // Нова Доба. – 2013. – 13 черв. – С. 18.

431. **Котов, А.** У Худяках відкрили пам'ятник затопленим селам : [Черкас. р-н] / Анатолій Котов // Черкас. край. – 2009. – 21 жовт. – С. 3.

Див. також № 1345, 1364, 1365, 1369.

432. **Нераденко, Т. М.** Археологія Черкащини : посібник-довідник / Т. М. Нераденко ; Черкас. терит. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2011. – 307 с. : іл.

433. **Нераденко, Т. М.** Археологія Чигиринщини / Т. М. Нераденко ; Черкас. терит. від-ня Малої акад. наук України, [та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 505 с. : іл.

434. **Жадько, В.** Одвічні святині : [могили-кургани, Змієві вали на Черкащині] / Віктор Жадько // Пам'ять століть. – 2009. – № 1 / 2. – С. 39 – 46.

435. **Відейко, М. Ю.** Подорож до прадавньої країни = Travel to the ancient country / Михайло Відейко ; [ред. В. С. Зацаринний]. – К. : Вища шк., 2011. – 167 с. : іл.

Трипільська археологічна культура, зокрема на Черкащині.

436. **Журавель, Я.** Пам'ятки трипільської культури на наших землях / Яна Журавель, Л. В. Логвиненко // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 103 – 108.

437. **Горохівський, П. І.** Трипільська культура на землях Христинівщини / Петро Горохівський. – Умань : [Софія], 2009. – 99 с. : іл.

438. **Слссарєв, Є. С.** Державний історико-культурний заповідник "Трипільська культура" / Є. С. Слссарєв, Т. М. Нераденко // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 40 – 42.

439. **Сиволап, М. П.** Найдавніші стоянки первісних людей на Черкащині : (за матеріалами археол. дослідж. 2002 – 2007 рр.) / М. П. Сиволап, Л. Г. Сиволап // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини... . – Черкаси, 2008. – С. 128 – 142.

440. **Ярмош, Т. В.** Межиріцьке житло : [с. Межиріч Канів. р-ну, період палеоліту] / Т. В. Ярмош // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини... . – Черкаси, 2008. – С. 196 – 200.

441. **Горбаненко, С. А.** Сільське господарство жителів Пастирського городища / С. А. Горбаненко, О. П. Журавльов, Г. О. Пашкевич ; Нац. акад. наук України, Ін-т археології. – К. : Академперіодика, 2008. – 186 с.

442. **Куштан, Д.** Нові дослідження пам'яток археології козацької доби у Чигирині та Суботіві / Д. Куштан // VI Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. з нагоди 415-річчя від дня народж. гетьмана Б. Хмельницького, [Черкаси], 10 груд. 2010 р. – Черкаси, 2011. – С. 117 – 119.

443. **Черняков, І.** Мартинівський скарб (VI – VII ст., Черкащина) / Іван Черняков // Сто найвідоміших шедеврів України. – К., 2004. – С. 157 – 161.

444. **Русяєва, М.** Сахнівська діадема (XII ст., Черкащина) / Марина Русяєва // Сто найвідоміших шедеврів України. – К., 2004. – С. 230 – 235.

445. **Тетяна Нераденко** : біобібліогр. нарис / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців [та ін.] ; [уклад. Є. Слесарев та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 59 с. : іл.

Т. М. Нераденко – археолог, краєзнавець, педагог, жителька м. Черкаси.

Див. також № 1311.

2. Етнографія. Геральдика. Нумізматика

446. **Шевченків край** : іст.-культурол. нариси / упоряд. Л. Орел. – К. : Музей І. Гончара, 2005. – 520 с. : іл.

Унікальна книга-альбом, ілюстрована майже 1000 світлинами і репродукціями, розповідає про історію і народну культуру Черкащини: ремесла та промисли, традиційний побут, народне мистецтво, обряди, звичаї, пісенну творчість, на яких зростає геній Тараса Шевченка.

447. **Кримський, А. Ю.** Звенигородщина. Шевченкова батьківщина з погляду етнографічного та діалектологічного / Аг. Кримський ; [передм. А. Ю. Чабана]. – [Відтвор. вид. 1930 р.]. – Черкаси : Вертикаль, 2009. – XVI, 434 с. : іл., карта.

448. **Федорович, Н.** Сонце в системі астрономічних уявлень і вірувань українського народу : (за матеріалами записів у селах Уман. та Маньків. р-нів) / Н. Федорович // Нар. творчість та етнологія. – 2012. – № 1. – С. 89 – 95.

449. **Масненко, В. В.** Українська хата / Віталій Масненко, Володимир Ракшанов ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.]. – Черкаси : Брама-Україна, 2012. – 189 с. : іл.

Середня Наддніпрянина – с. 62 – 92.

450. **Довгань, С.** Регіональні особливості зведення народного житла Середньої Наддніпрянини в кінці XIX – другій половині XX століття / Сергій Довгань // Нар. творчість та етнологія. – 2012. – № 3. – С. 92 – 97.

451. **Тюленєва, А.** Гончарство Черкащини за новими музейними колекціями / А. Тюленєва, І. С. Заніздра, Т. М. Нераденко // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 108 – 112.

452. **Касян, А.** Традиційне млинарство на Черкащині у другій половині XIX – на початку XX ст. / Андрій Касян // Двадцять третя наукова сесія Осередку Наукового товариства ім. Шевченка у Черкасах. – Черкаси, 2012. – С. 22 – 26.

453. **Пам'ятки вітряного млинарства** на Черкащині // Черкащина. – 2012. – № 5. – С. 36 – 37.

454. **Мицик, В. Ф.** Писанки Черкащини / Вадим Мицик. – Вид. 2-ге, доповн. – К. : КИТ, 2007. – 75 с. : іл.

Історія писанкарства на Черкащині від часів Черняхівської культури до сьогодення.

455. **Косміна, О. Ю.** Традиційне вбрання українців = Traditional Ukrainian clothing. Т. 1. Лісостеп. Степ / Оксана Косміна ; [голов. ред. В. Строля]. – [К.] : Балтія-Друк, [2008]. – 159 с. : іл.

Середнє Подніпров'я – с. 75 – 89.

456. **Самков, О. М.** Нариси з історії золотарства на Черкащині / О. М. Самков. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 107 с. : іл.

Прикраси жіночого одягу Середнього Подніпров'я XVII – початку XX століття.

457. **Зелена, О. М.** Архаїчні мотиви на вишитих рушниках Чигиринщини / О. М. Зелена // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 187 – 196.

458. **Лавриш, Ю.** "У кожному рушнику – Божа ініціатива" : [музей рушника при Черкас. нац. ун-ті ім. Б. Хмельницького, м. Черкаси] / Ю. Лавриш // День. – 2012. – 3 – 4 серп. (№ 135 / 136). – С. 15 – 16.

459. **Китова, С. А.** Християнська суть українського весілля / С. А. Китова. – Черкаси : Брама-Україна, 2008. – 328 с.

Про весільні традиції в Україні, зокрема на Черкащині.

460. **На прабабусинім весіллі** / [упоряд. Т. М. Горідько]. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2012. – 71 с. : іл.

Весільні обряди Городищенського району.

461. **Китова, С. А.** Весілля в селі Вербівка : [Городищен. р-н] // Китова С. А. Християнська суть українського весілля. – Черкаси, 2008. – С. 261 – 315.

462. **Сивачук, Н. П.** Уманське весілля : [посібник] / Н. П. Сивачук ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Алмі, 2007. – 199 с. : іл., портр., нот. іл.

463. **Мамчур, Н.** Традиції хрещення на Уманщині / Н. Мамчур // Берегиня. – 2011. – № 3. – С. 32 – 36.

464. **Мицик, В.** Жіноче свято на Черкащині : [нар. свято дядини] / Вадим Мицик // Сім Муз. – 2009. – № 5. – С. 3.

465. **Марченко, С.** На Черкащині співали унікальних колядок : [Різдво на Черкащині : звичаї та традиції] / Софія Марченко // Прес-Центр. – 2012. – 4 січ. – С. 26.

466. **Вовк, О.** Музична типологія зимових обрядових наспівів переселенців лівого берега Кременчуцького водосховища / О. Вовк // Нар. творчість та етнографія. – 2010. – № 4. – С. 81 – 83.

467. **Філатова, А.** Історія дослідження та музичні особливості ліричних пісень Чигиринщини : [XIX – XX ст.] / Анастасія Філатова // Нар. творчість та етнологія. – 2011. – № 4. – С. 94 – 104.

468. **Мицик, В.** Ясен світ засвітився : [свято Коляди на Тальнівщині] / Вадим Мицик // Сім Муз. – 2008. – № 4. – С. 3.

469. **Балякина, Т.** Традиції Водохреща на Черкащині / Тетяна Балякина // Акцент. – 2012. – 18 янв. – Прил. : Акцент TV, с. 12.

470. **Мельниченко, В.** Великдень та його традиції на Черкащині / Василь Мельниченко // Черкащина регіональна. – 2011. – 22 квіт. – С. 8.

471. **Сивачук, Н. П.** Купальська обрядовість Уманщини / Н. Сивачук. – Умань : Алмі, 2008. – 128 с. : іл.

472. **Семенчук, В. В.** Семантика купальських пісень Уманщини / В. В. Семенчук // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Педагогічні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 129. – С. 106 – 112.

* * *

473. **Правобережний гербівник.** Т. 1. Шляхта Васильківського, Таращанського та Звенигородського повітів / Держ. ком. архівів України [та ін.] ; [ред. В. О. Іванців] : уклад Е. Чернецький. – Біла Церква : О. Пшонківський, 2006. – 152 с. : іл.

474. **Під знаком козацької слави** : [герб і прапор Черкас. обл. // Уряд. кур'єр. – 2011. – 29 квіт. – С. 8.

475. **Безуглий, В.** Правильні й неправильні герби : [діяльн. Черкас. обл. геральд. т-ва та його дир. О. Г. Толкушин] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2009. – 27 січ. – С. 17.

* * *

476. **Діденко, Я. Л.** З історії нумізматичної колекції музею Богдана Хмельницького НІКЗ "Чигирин" / Я. Л. Діденко // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини... – Черкаси, 2008. – С. 241 – 245.

477. **Юхно, Б.** "Грошовита" Черкащина : [Черкащина на монетах України] / Борис Юхно // Акцент. – 2011. – 14 сент. – С. 16. Те саме // Місто. – 2009. – 9 груд. – С. 7.

478. **Безуглий, В.** Як у Черкасах Національний прапор піднімали : [3 листоп. 1990 р.] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2011. – 18 серп. – С. 17.

479. **Чайка, Ю.** Життя, неначе вишитий рушник : [С. А. Китова, етнограф, засн. Музею рушника при ЧНУ] / Юлія Чайка // Жіноча газ. – 2011. – 29 черв. – С. 3.

480. **Остапчук, А.** Баба Яга і справді існувала? : [черкас. історик і етнограф, доц. ЧНУ ім. Б. Хмельницького А. Тимченко] / Анна Остапчук // Прес-Центр. – 2011. – 18 трав. – С. 21.

3. Історія

481. **Шевченків край** : іст.-етногр. дослідж. / В. М. Щербатюк [та ін.] ; Нац. акад. наук України, Ін-т історії України [та ін.] ; [відп. ред. В. М. Щербатюк ; упоряд. В. М. Щербатюк]. – К. : Наук. думка, 2009. – 543 с. : іл. – (Історія регіонів України).

Про Тараса Григоровича Шевченка. Історія Шевченкового краю. Народні традиції та побут.

482. **Чабан, А. Ю.** Наукові засади дослідження історії Черкащини / А. Ю. Чабан // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини... – Черкаси, 2008. – С. 13 – 19.

3.1. Найдавніше минуле Черкащини

483. **Чабан, А. Ю.** Історія Середньої Наддніпрянщини (з найдавніших часів до кінця XVII ст.) : навч. посіб. / Анатолій Чабан. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 639 с. : іл.

Черкаська область – див. географічний показчик с. 626 – 635.

484. **Килимник, Ю.** Поросся : [землі уздовж р. Росі, X – XIII ст.] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2010. – 7 лип. – С. 28.

485. **Рець, С. К.** До питання про розміщення та походження давньоруського міста Родень / Сергій Рець. – К. : [б. в.], 2009. – 24 с. : іл.

486. **Калиновська, Т.** Воїнь [місто-фортеця XI – XII ст.] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Прес-Центр. – 2010. – 17 лют. – С. 27.

487. **Мельниченко, В.** Вторгнення монголо-татар на землі Черкащини : [XIII ст.] / Василь Мельниченко // Прес-Центр. – 2013. – 6 лют. – С. 17.

488. **Килимник, Ю.** Монгольські завойовники на Черкащині : [XIII – XIV ст.] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2010. – 28 квіт. – С. 26.

3.2. Литовсько-польська доба (XIV – перша половина XVII ст.)

489. **Килимник, Ю.** Черкащина під владою литовців : [XIII – XV ст.] / Ю. Килимник // Перес-Центр. – 2010. – 4 серп. – С. 29.

490. **Михайлюк, Ю. М.** Південна Київщина в 60-х рр. XIV – 60-х рр. XVI ст. : державне управління та громадське самоврядування : монографія / Юрій Михайлюк. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 346 с. : іл.

Діяльність урядовців Черкаського і Канівського повітів (староств).

491. **Мицик, Ю. А.** Канівське і Черкаське староства в описі малознаної люстрації 1631 – 1633 років / Ю. А. Мицик // Краєзнавство. – 2009. – № 3 / 4. – С. 43 – 53.

492. **Михайлюк, Ю. М.** Села Черкащини в Литовську добу (XIV – XVI ст.) / Ю. М. Михайлюк // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 116 – 126.

493. **Пономаренко, І.** Черкаські замки над Дніпром : [хронограф і опис черкас. замків] / Іван Пономаренко // Рід. місто Черкаси. – 2012. – 4 лип. – С. 13.

494. **Михайлюк, Ю. М.** Черкаський замок у XV – XVI ст. / Ю. М. Михайлюк // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини... – Черкаси, 2008. – С. 314 – 324.

495. **Ісаєва, О.** Канівський замок : [XVI ст.] / О. Ісаєва // Уклін Кобзареві : альманах. – [Черкаси, 2011]. – С. 56 – 57.

496. **Бравада, О.** Замок у Каневі : русько-литовська броня українського кордону : [XIV – XVII ст.] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 10 лют. – С. 27.

497. **Гаврилюк, О. М.** Таємниці минулого козацької Лисянки / Олександр Гаврилюк ; [за ред. В. Сергійчука] ; Лисян. район. козац. т-во [та ін.]. – К. : Сергійчук М. І., 2012. – 306 с. : іл. – Бібліогр. : с. 207 – 254.

Історичне минуле Лисяниці кінця XVI – XVIII століть.

498. **Леп'явко, С.** Повстання Криштофа Косинського (1591 – 1593) // Леп'явко С. Козацькі війни К. Косинського та С. Наливайка. – К., 2012. – С. 3 – 35.

499. **Окольський, С.** Битва під Кумейками / Симеон Окольський // Шудря М. А. Січ-мати. – К., 2008. – С. 184 – 190.

Вирішальна битва між козаками та урядовими військами під проводом гетьмана коронного М. Потоцького відбулася 16 (6) грудня 1637 року на околиці с. Кумейки.

3.3. Черкащина – центр визвольної боротьби і державотворчих процесів (1648 – 1657 рр.)

500. **Смолій, В. А.** Українська національна революція, XVII ст. (1648 – 1676 рр.) / Валерій Смолій, Валерій Степанков. – К. : Косво-Могилян. акад., 2009. – 447 с.

Черкащина – в тексті.

501. **Лазуренко, В.** Українська національна революція середини XVII ст. і Чигиринщина / В. Лазуренко // Записки Осередку Наукового Товариства ім. Шевченка у Черкасах : [зб. наук. ст.]. – Черкаси, 2009. – Т. 2. – С. 37 – 43.

502. **Горбаченко, Ю.** Національна революція середини XVII ст. на Канівщині / Ю. Горбаченко // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – [К.], 2010. – Вип. 48. – С. 258 – 270.

503. **Мірошниченко, Ю.** Епоха Б. Хмельницького / Юрій Мірошниченко, Сергій Удовик // Мірошниченко Ю. Русь Україна. Становлення державності : в 2 т. – К., 2011. – Т. 1. – С. 460 – 539.

504. **Сорока, Ю. В.** Походи Богдана Хмельницького / Ю. В. Сорока. – К. : Техніка, 2012. – 120 с.

505. **Липа, К. А.** Військо Богдана Хмельницького / К. Липа, О. Руденко ; [голов. ред. Н. Слюсаренко]. – К. : Наш час, 2011. – 64 с. : іл.

506. **Лазуренко, В. М.** Тут кожен камінь пам'ятає гетьмана : Суботів – замська резиденція гетьмана України Богдана Хмельницького / Валентин Лазуренко. – Черкаси : Ваш дім, 2006. – 18 с. : іл.

507. **Вечерський, В.** Чигирин – столиця гетьманів Богдана Хмельницького, Івана Виговського, Петра Дорошенка // Вечерський В. Гетьманські столиці України. – К., 2010. – Розд. 4. – С. 94 – 144.

508. **Височина, Є.** Славне Дрижипілля : [Дрижипіл. битва поблизу с. Охматова Жашків. р-ну] / Є. Височина // Залізнякові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф... – Черкаси, 2012. – С. 97 – 102.

510. **Чос, В. Г.** Городищина козацька / Володимир Чос. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 133 с. : іл.

511. **Кривошея, В. В.** Генеалогія українського козацтва. Канівський полк / Володимир Кривошея ; Нац. акад. наук України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. [та ін.]. – К. : Стило, 2006. – 218 с.

512. **Крикун, М.** Корсунська козацька рада 1669 року // Крикун М. Між війною і радістю : козацтво Правобережної України в другій половині XVII – на початку XVIII століття : ст. і матеріали. – К., 2006. – С. 249 – 282.

513. **Сміла козацька** / [голов. ред. С. Остапова]. – [Б. м.] : ARIES, [2011?]. – 22 с. : іл.

514. **Шевчук, В. В.** Шполянщина козацька : [іст.-докум. нарис] / В. В. Шевчук. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 71 с. : іл.

515. **Черкащина** – серце козацької вольності : бібліогр. покажч. / КЗ "Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка" Черкас. обл. ради ; уклад. Н. В. Адешелідзе. – Черкаси : ОУНБ, 2012. – 60 с.

* * *

515а. **Сорока, Ю. В.** Чигиринські походи / Юрій Сорока. – К. : Шанс, 2012. – 127 с.

516. **Гордон, П.** Два Чигиринські походи (за щоденниками) : [1677 – 1678 рр.] / Патрик Гордон // Шудря М. А. Січ-мати. – К., 2008. – С. 310 – 318.

3.4. XVIII – початок XX ст.

517. **Кривошея, І. І.** Місто Умань у власності графів Потоцьких (друга чверть XVIII – перша третина XIX ст.) : територія конфлікту, компромісу чи взаємодії? / І. І. Кривошея // Проблеми історії України XIX – початок XX ст. : зб. наук. пр. – К., 2009. – Вип. 16. – С. 173 – 183.

518. **Мариновський, Ю.** Документи про Смілянську маєстність (Смілянщину) Г. О. Потьомкіна (1787 – 1796 / 1797) : ще одне трактування / Юрій Мариновський, Іван Удовик // Архіви України. – 2008 – № 5 / 6. – С. 96 – 127.

519. **Котов, А.** Канівське рандеву : [зустріч імператриці Катерини II і пол. короля С. А. Понятовського у Каневі 25 квіт. 1787 р.] / Анатолій Котов // Черкас. край. – 2011. – 28 груд. – С. 22.

520. **Почепцов, В. Ф.** В пам'ять 1812 року / Віктор Почепцов, Євгенія Почепцова. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 47 с.

Вітчизняна війна 1812 р. Участь населення Черкащини. Черкащани – герої Вітчизняної війни 1812 р.

521. **Чуб, Г.** Черкащани в контексті Вітчизняної війни 1812 року / Григорій Чуб // Залізнякові читання : матеріали Другої ун. наук. краєзн. конф... – [Черкаси, 2010]. – С. 116 – 117.

522. **Бравада, О.** 1812 року французи зупинили і черкаські багнети та шаблі... : [черкащани у війні 1812 р.] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2012. – 18 лип. – С. 24.

523. **Килимник, Ю.** Кам'янська управа декабристів / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2012. – 7 берез. – С. 26.

524. **Полякова, Т.** Корсунський масток за часів найяснішого князя Петра Васильовича Лопухіна (1799 – 1827) / Т. Полякова // Корсун. часопис. – 2007. – № 18. – С. 41 – 45.

525. **Гуля, Н. І.** Участь дворян Черкаського повіту в підготовці матеріалів щодо звільнення селян від кріпосної залежності : [1859 р.] / Н. І. Гуля // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини... – Черкаси, 2008. – С. 308 – 313.

526. **Мельниченко, В.** Велика реформа 1861 року на Черкащині : воля без землі / Василь Мельниченко // Прес-Центр. – 2011. – 2 берез. – С. 26.

527. **Похилевич, Л. И.** Сказания о населённых местностях Киевской губернии, или Статистические, исторические и церковные заметки о всех деревнях, сёлах, местечках и городах... / Л. И. Похилевич. – [Передрук з вид. 1864 р.]. – Біла Церква : О. Пшонківський, 2007. – 641 с. – (Бібліотека української краєзнавчої класики).

Населені пункти правобережної Черкащини у другій половині XIX ст. – див. географічний показчик с. 561 – 596.

528. **Клименко, Т.** Економічний розвиток Черкащини в XIX ст. / Т. Клименко // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство : міжвід. зб. наук. пр. – К., 2007. – Вип. 9. – С. 229 – 243. – Бібліогр. : 32 назви.

529. **Васільєв, С. А.** Місто Умань у 1861 – 1913 рр. : загальні тенденції соціально-економічного розвитку / С. А. Васільєв // Регіональні проблеми української історії : зб. наук. пр. – Умань, 2008. – Вип. 1. – С. 189 – 196.

530. **Присяжнюк, Ю.** Українське селянство Наддніпрянської України : соціоментальна історія другої половини XIX – початку XX ст. : монографія / Юрій Присяжнюк. – Черкаси : Вертикаль, 2007. – 640 с. : іл.

Черкащина – див. географічний показчик – с. 629 – 636.

531. **Клименко, Т. А.** Сільськогосподарське виробництво на Черкащині у другій половині XIX сторіччя / Т. А. Клименко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2009. – Вип. 160 / 161. – С. 128 – 132. – Бібліогр. : с. 132 – 133.

532. **Полякова, Т.** Розвиток сільського господарства на Корсунщині наприкінці XVIII – на початку XX століть / Тетяна Полякова // Корсун. часопис. – 2007. – № 17. – С. 35 – 41.

533. **Полякова, Т.** Розвиток сільського господарства на Корсунщині за часів найясніших князів Лопухиних-Демидових (1873 – 1918 рр.) / Тетяна Полякова // Корсун. часопис. – 2008. – № 20. – С. 27 – 40.

534. **Удовик, І. А.** Білокопитові на теренах "Смілянського графства" кн. Г. О. Потьомкіна / І. А. Удовик // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2009. – Вип. 160 / 161. – С. 110 – 114. – Бібліогр. : с. 114.

535. **Горенко, Л. М.** Особливості виробничої діяльності поміщицьких господарств середнього типу на Правобережжі в пореформений період : [зокрема, про Кам'ян. маєток Давидових після 1860-х рр.] / Л. М. Горенко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 133 / 134. – С. 78 – 82.

536. **Почепцов, В. Ф.** Поміщики Золотоніського повіту в пореформений період, 60 – 90-ті роки 19 ст. / Віктор Почепцов, Євгенія Почепцова. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2011. – 59 с.

538. **Бодров, Ю. І.** Повітове місто Умань другої половини XIX – початку XX ст. : традиції та особливості самоврядування і соціально-економічного розвитку / Ю. І. Бодров // Гілея. – 2010. – Вип. 41, № 11. – С. 35 – 43. – Рез. рос., англ. – Бібліогр. : с. 42 – 43.

539. **Мельниченко, В.** Біле "золото" Черкаського краю : [історія цукроваріння на Черкащині, XIX – XX ст.] / Василь Мельниченко // Місто. – 2010. – 21 квіт. – С. 7.

540. **Касян, А.** Освоєння цукроварної промисловості фірмою "Брати Яхненки та Симиренко" / Андрій Касян, Володимир Швець // Залізничкові читання : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф... – [Черкаси, 2010]. – С. 108 – 113.

541. **Степанов, М.** "Хто не бував у Англії, але хоче мати уявлення про справжній англійський парк, нехай з'їздить у Мошни" : [Мошногір. маєток і парк, XIX – XX ст.] / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2011. – 9 берез. – С. 27.

542. **Куниця, З. М.** Діяльність народницької інтелігенції : [народники на Черкащині, 1874 р.] / З. М. Куниця // Пед. вісн. – 2009. – № 2. – С. 18 – 19.

543. **Малінін, М.** Чигиринська змова : [1877 р.] / Михайло Малінін // Прес-Центр. – 2013. – 9 січ. – С. 17.

544. **Козоріз, В.** Дореволюційне життя Золотоніського земства : [друга половина XIX – початок XX ст.] / Віктор Козоріз // Черкас. край. – 2009. – 29 квіт. С. 7.

545. **Мельниченко, В.** 3 історії банків Черкащини : [XIX ст.] / Василь Мельниченко // Прес-Центр. – 2012. – 29 серп. – С. 24.

546. **Хорошок, Е.** Перші залізниці на Черкащині / Ернаст Хорошок // Вечірні Черкаси. – 2013. – 13 лют. – С. 21.

547. **Дученко, Ю.** Черкаська поліція : [правоохорон. органи Черкас. повіту кінця XIX – поч. XX ст.] / Юрій Дученко // Прес-Центр. – 2008. – 17 груд. – С. 29.

548. **Костюк, М. В.** Становлення та розвиток сільськогосподарських освітніх закладів і дослідної справи Черкащини (друга половина XIX – початок XX ст.) / М. В. Костюк, А. П. Коцур ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2008. – 239 с.

549. **Коваленко, С.** До питання охорони здоров'я на Корсунщині на початку XX століття / Світлана Коваленко // Корсун. часопис. – 2008. – № 20. – С. 41 – 43.

550. **Майстренко, М.** Кара небесна : [боротьба з епідеміями чуми та холери на Черкащині XVIII – XX ст. ; лікарі Г. Маньківський, К. Ниточаєва] / Максим Майстренко // Молодь Черкащини. – 2009. – 21 жовт. – С. 11.

551. **Білоус, Н.** Перша жінка-лікар на Черкащині померла від тифу : [К. М. Нечотаєва, 1913 р.] / Н. Білоус // Нова Доба. – 2012. – 24 лип. – С. 10.

552. **Степанов, М.** Знахарство поза законом : [з історії нар. цілителів на Черкащині, XIX ст.] / Максим Степанов // Вечірні Черкаси. – 2013. – 20 лют. – С. 27.

3.5. Черкащина в радянський період

553. **Клименко, Т. А.** Черкащина в період становлення української держави : 1917 – 1919 рр. / [Т. А. Клименко, Е. А. Левицька, П. М. Жук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008 – 151 с.

554. **Щербатюк, В. М.** Селянський повстанський рух 1917 – 1923 рр. у дослідженнях науковців організації "Витоки" [сmt Лисянка] Національної спілки краєзнавців України / В. М. Щербатюк // Проблеми регіональної історії в контексті загальноукраїнських подій. – К., 2009. – С. 117 – 124. – Бібліогр. : с. 124 – 126.

555. **Дудник, О. В.** Участь населення Уманщини в розгортанні громадсько-політичного життя доби Центральної Ради / О. В. Дудник // Регіональні проблеми української історії : зб. наук. пр. – Умань, 2008. – Вип. 1. – С. 118 – 128. – Бібліогр. : 15 назв.

556. **Щербина, М.** Черкаський слід у битві під Крутами : [учасн. битви під Крутами, уродженці Черкащини : П. Дяченко, В. Отамановський, О. Попович, І. Шамрай, Ю. Тригуб] / Микола Щербина // Прес-Центр. – 2010. – 27 січ. – С. 26.

557. **Голіченко, О. В.** Польська військова організація і Звенигородське повстання 1918 р. / О. В. Голіченко // Проблеми регіональної історії в контексті загальноукраїнських подій. – К., 2009. – С. 126 – 129. – Бібліогр. : с. 129.

558. **Демчук, М. П.** Волосне містечко Боярка [Лисянського району] у вирі подій Української революції 1917 – 1921 років / М. П. Демчук // Проблеми регіональної історії в контексті загальноукраїнських подій. – К., 2009. – С. 102 – 110. – Бібліогр. : с. 110.

559. **Килимник, Ю.** Отаман Зелений : [отаман Д. І. Терпило (Зелений [1886 – 1919]), загін якого діяв на Канівщині] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2008. – 5 листоп. – С. 28.

560. **Солодар, О. І.** Як були коцури... / Олександр Солодар. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 40 с. : фотогр. – (Невідома Україна).

Про діяльність підпільної Чигиринської повітової політичної організації "Українська народна Оборона" (1905 – 1907) та історія "Чигиринської республіки" отамана Свирида Коцура (1907 – 1919).

561. **Дмитрук, В.** Вони боролися за волю України : [монографія] / В. Дмитрук ; [голов. ред. Д. Головенко]. – 2-ге вид., доповн. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2007. – 1072 с.

Діяльність ОУН і УПА на Черкащині в 1917 – 1959 рр. – в тексті.

3.5.1. Холодноярська республіка (1917 – 1924 рр.)

562. **Дмитрук, В.** Холодноярська республіка (1917 – 1924 рр.) // Дмитрук В. Вони боролися за волю України : [монографія]. – 2-ге вид., доповн. – Луцьк, 2007. – С. 394 – 407.

563. **Легоняк, Б.** І повіяв вогонь новий з Холодного Яру : [про отаманів Холоднояр. республіки] / Богдан Легоняк // Залізничкові читання : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф... . – [Черкаси, 2010]. – С. 24 – 28.

564. **Коваль, Р.** Головний отаман Холодного Яру : [В. Чучупак] / Роман Коваль // Пам'ять століть. – 2009. – № 1 / 2. – С. 263 – 265.

565. **Бравада, О.** Від найкращого студента Москви – до славного отамана Холодного Яру і успішного бізнесмена США : [І. Лютий-Лютенко, уродженець с. Товмача Шполян. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 3 лют. – С. 27.

* * *

566. **Савченко, О. С.** Молотарка : 20 – 40-і рр. в Тальному і на Тальнівщині очима сучасниці / Олена Савченко (Гордєєва) ; [ред. Гордєєв В. О.]. – Тальне : [Звенигород. КВПІ], 2009. – 176 с. : іл.

567. **Усна історія Уманщини** : колективізація : [свідчення учасн. подій, арх. матеріали]. – Умань : Жовтий О. О., 2009. – 222 с.

568. **Григоренко, Т.** Трагедія розкуркулення на Черкащині : [1929 р.] / Т. Григоренко // Прес-Центр. – 2009. – 5 серп. – С. 26.

569. **Цьоменко, Л.** З історії колективізації в селі Квітках : (за спогадами жителів села) : [Корсунь-Шевченків. р-н] / Лариса Цьоменко // Корсун. часопис. – 2008. – № 20. – С. 76 – 78.

3.5.2. Голодомор 1932 – 1933 рр.

Політичні репресії

570. **Чорні крила Великого Голодомору, 1932 – 1933** / [упоряд. М. К. Волков]. – Черкаси : Брама-Україна, 2008. – 527 с.

Голодомор на Черкащині.

571. **Національна книга пам'яті** жертв голодомору 1932 – 1933 років в Україні. Черкаська область. Ч. 1. / [Укр. ін-т нац. пам'яті, Черкас. облдержадмін. ; редкол. П. І. Гаман (голова) та ін. ; відп. ред. П. М. Жук ; упоряд. Е. А. Левицька та ін.]. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008]. – 1198 с.

Перелік померлих жителів населених пунктів Городищенського, Драбівського, Жашківського, Звенигородського, Золотоніського, Кам'янського, Канівського, Катеринопільського, Корсунь-Шевченківського, Лисянського, Монастирищенського, Смілянського, Тальнівського районів.

572. **Національна книга пам'яті** жертв голодомору 1932 – 1933 років в Україні. Черкаська область. Ч. 2. / [Укр. ін-т нац. пам'яті, Черкас. облдержадмін. ; редкол. П. І. Гаман (голова) та ін. ; відп. ред. П. М. Жук ; упоряд. Е. А. Левицька та ін.]. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008]. – 1198 с.

Перелік померлих жителів населених пунктів Уманського, Христинівського, Черкаського, Чигиринського, Чорнобаївського, Шполянського районів.

573. **Пепа, В.** Неложними вустами : [спогади жителів Драбівщини про голодомор 1932 – 1933 рр.] / Вадим Пепа // Київ. – 2010. – № 4 / 5. – С. 2 – 15.

574. **Городинець, І. С.** Війна проти власного народу / Іван Городинець. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 144 с. : фотогр.

Про голодомор 1932 – 1933 років та репресії у с. Безпальчому Драбівського району.

575. **Шамрай, О.** Ушанували односельчанина, який рятував людей від голоду : [відкр. мемор. дошки Я. О. Дроботу, колиш. голові колгоспу у с. Великому Хуторі Драбів. р-ну] / Ольга Шамрай // Нова Доба. – 2009. – 3 груд. – С. 6.

576. **Історія голодомору на Жашківщині** / [упоряд. І. С. Горошко, О. Й. Тютюнник]. – [Черкаси] : Брама-Україна [та ін.], 2008. – 159 с. : фотогр. – (Усна історія регіонів України).

577. **Білецький, Ф.** В голодні роки Самсон Бачинський врятував од смерті все село : [С. Бачинський, колиш. голова колгоспу с. Сабадаш Жашків. р-ну] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2012. – 23 листоп. – С. 5.

578. **Безуглий, В.** Голова колгоспу врятував село від вимирання : [К. В. Сипченко, голова КСП "Вільне життя" с. Погибляк Лисян. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2011. – 24 листоп. – С. 1.

579. **Спогади про голодомор** : [Звенигородщина, 1932 – 1933 рр.] // Спадщина. – 2008. – № 1 / 2. – С. 6 – 41.

580. **Документи – свідки голодомору 1932 – 1933 років у Кам'янському районі** : арх. док., фотогр., спогади / упорядкув. і текст : Р. А. Занько, О. М. Самійленко ; Арх. упр. м. Дніпродзержинська. – Дніпродзержинськ : Андрій, 2008. – 102 с. : іл.

581. **Ветров, О. В.** Жнива смерті (Кам'янщина) : кн.-реквієм / Олександр Ветров ; [ред. Г. М. Таран]. – Жашків : С. І. Горошко, 2008. – 148 с. : іл., фотогр. – (До усної історії регіонів України).

В книзі також: П. Е. Гребенюк. Васильки цветут в хлебах : (маленькая повесть о большем зле) : автобиографическая повесть.

Автор – колишній житель с. Тимошівки Кам'янського району.

582. **Овсієнко, Л.** Голодомор 1932 – 1933 років та голод 1946 – 1947 років : [за спогадами жителів Корсунь-Шевченків. р-ну] / Лідія Овсієнко // Корсун. часопис. – 2008. – № 20. – С. 64 – 68.

583. **Коваленко, С.** Діти Корсунщини під час голодомору 1932 – 1933 років та політичних репресій / Світлана Коваленко // Корсун. часопис. – 2008. – № 20. – С. 69 – 72.

584. **1933.** Ніхто не запалював свічок : матеріали про голодомор 1933-го в Маньків. р-ні Черкас. обл. / Від. культури і туризму Маньків. райдержадмін., Т-во краєзнавців Маньків. р-ну ; зібрав Петро Качалаба. – К. : Просвіта, 2010. – 47 с. : іл.

585. **Голодовка на Тальнівщині** : док., ст., кореспонденції, спогади, списки умертвлених / Міжрегіон. акад. упр. персоналом ; авт.-упоряд. В. Мицик ; [ред. Т. М. Коліна]. – К. : Персонал, 2008. – 295 с. : фотогр.

Голод 1921 – 1923 років та 1932 – 1933 років в Тальнівському районі.

586. **Голодомор 1932 – 1933 років на Уманщині** : очима свідків, мовою документів : зб. док. і матеріалів / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини ; [редкол. : Усик С. О. (голова) та ін.]. – Умань : [Київ. ун-т], 2008. – 479 с., [48] с. кольор. фотогр.

587. **Кравченко, В.** "Щоб пам'ятали!" : [спогади про голодомори 1921 – 1923 рр., 1932 – 1933 рр., 1946 – 1947 рр. у с. Великій Севастіанівці Христинів. р-ну] / Василь Кравченко // Український вісник : (незалеж. політ.-просвітн. альм.) / за ред. Я. Гелетія, В. Шевчук). – Л. [та ін.], 2010. – Вип. 10. – С. 161 – 176.

588. **Костюк, О. І.** Пом'янімо і пам'ятаймо : [голодомор у с. Сичівці Христинів. р-ну] / О. І. Костюк // Педагогіка толерантності. – 2010. – № 2. – С. 56 – 79.

589. **Старів, С.** Страта голодом. – Пер. з англ. / С. Старів ; ред. Р. Доценко. – К. : Просвіта, 2002. – 270 с.

Голод 1932 – 1933 рр. у с. Вергуни Черкаського району.

590. **Чигиринщина в історії України** [Зб. 3]. Голодомор 1932 – 1933 рр., репресії 30-х – 40-х рр. ХХ ст. та голод 1947 р. на Чигиринщині : матеріали Третьої іст.-красн. учн. конф... . – Черкаси : [ЧДТУ], 2009. – 255 с. : іл.

591. **Голодомор (1932 – 1933 рр.)** : Чорнобаївщина пам'ятає / [редкол. : Ляпкало А. М. та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2009. – 174 с. : іл., порт.

* * *

592. **Реабілітовані історією.** Черкаська область. Кн. 5 / Нац. акад. наук України, Ін-т історії НАН України [та ін.] ; редкол. : П. І. Гаман (голова) [та ін.]. – Черкаси : Черкас. ЦНТЕІ, 2006. – 451 с. : фотогр. – (Реабілітовані історією).

Біографічні довідки про реабілітованих черкащан. Нариси про репресованих черкащан. Документи.

593. **Реабілітовані історією.** Черкаська область. Кн. 6 / Нац. акад. наук України, Ін-т історії НАН України [та ін.] ; редкол. : П. І. Гаман (голова) [та ін.]. – [Сміла] : Тясмин, [2008]. – 319 с. : іл. – (Реабілітовані історією).

Бібліографічні довідки про реабілітованих черкащан, які не потрапили в попередні видання серії. Нариси про репресованих черкащан. Документи, ілюстрації.

594. **Реабілітовані історією.** Черкаська область. Кн. 7 / Нац. акад. наук України, Ін-т історії НАН України [та ін.] ; редкол. : Чабан А. Ю. (голова) [та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010. – 653 с. : іл. – (Реабілітовані історією).

Бібліографічні довідки про реабілітованих черкащан, які не потрапили в попередні видання серії. Нариси про репресованих черкащан. Праведники Черкащини. Документи, ілюстрації.

595. **Освітня Черкащина** – жертви радянського тоталітарного режиму / [упоряд. В. В. Масненко, В. С. Романов та ін.]. – Черкаси : Брама-Україна, 2009. – 271 с. : іл.

596. **Ніколенко, А.** Репресії на Корсунщині : [за док. Коміс. з поновлення прав реабілітованих] / Анатолій Ніколенко // Корсун. часопис. – 2008. – № 20. – С. 73 – 75.

597. **Давиденко, Г.** Репресії на Корсунщині у 1930 – 1950-х роках : (за матеріалами фондів Заповідника) / Галина Давиденко, Людмила Кочегура // Корсун. часопис. – 2008. – № 20. – С. 79 – 82.

598. **Волошенко, І. І.** Їх було 897... : (докум. розповідь про події 1937 – 1938 рр. у Монастирищ. р-ні на Черкащині) / І. І. Волошенко. – Монастирище : [Мрія], 2005. – 147 с.

599. **Кравець, А.** Тимошенко? Розстрілять! : [земляки-черкащани А. Тимошенко, С. Грушевський, В. Штангей, П. Филипович – розстріляні у 1937 р. в урочищі Сандармох] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2012. – 11 лип. – С. 24.

3.5.3. Черкащина в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)

600. **Увінчані славою** / [голов. ред. і упоряд. Г. В. Суховершко]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 399 с. : іл.

До 65-річчя Великої Перемоги. Черкащина у роки Великої Вітчизняної війни.

601. **Почепцов, В. Ф.** Наш край в роки Другої світової війни / Віктор Почепцов, Євгенія Почепцова. – Черкаси : [б. в.], 2009. – 116 с.

602. **Щербина, М.** Це голос наш... : спогади дітей війни Черкащини як історичне джерело / Микола Щербина. – Черкаси : [б. в.], 2012. – 54 с. : іл.

603. **Велика Вітчизняна** : спогади дітей війни : [зб. спогадів співроб. СУЕМ] / Східноєвроп. ун-т економіки і менедж. ; [голов. ред. Р. А. Аблязов ; редкол. : Л. Н. Казарінова, Б. П. Дмитрук]. – Черкаси : РВВ СУЕМ, 2010. – 79 с. : іл.

Є спогади дітей, які жили на Черкащині в роки війни.

604. **Клименко, Т.** Черкаські націоналісти рятували комуністів і євреїв від фашистів : [з док. Черкас. обл. арх. про діяльн. ОУН на Черкащині, 1941 – 1943 рр.] / Тетяна Клименко // Нова Доба. – 2012. – 17 лип. – С. 10.

605. **Страшевич, В. Б.** Йшла війна народна : Черкаси в роки ВВВ, 1941 – 1945 рр. / Василь Страшевич. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 189 с. : іл.

606. **І цвіт травневий падав їм до ніг** / [упоряд. В. А. Ходзінський]. – Катеринопіль : [Бізнес-Стиль], 2010. – 35 с. : іл.

Катеринопільський район в роки війни.

607. **Хаврусь, С.** Як була війна : нариси, спогади й листи очевидців, щоденник тиловика, док. / С. Хаврусь. – Черкаси : Кур'єр, 2009. – 139 с. : іл.

Велика Вітчизняна війна на землях Корсунщини. Корсунь-Шевченківська битва. С-ще Стеблів в роки війни.

608. **Уманщина і уманці в роки Другої світової війни** : сторінки усної історії / [Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини та ін. ; редкол. : Кузнець Т. В. (голова) та ін.]. – Умань : Жовтий О. О., 2009. – 237 с. : іл., табл., портр.

609. **Чорномаз, Б.** На Уманщині у 40-х активно діяла УПА / Богдан Чорномаз // Козац. край. – 2012. – 22 січ. – С. 7.

610. **Гарнага, В.** Якщо ти націоналіст... : [з док. Черкас. обл. арх. про діяльн. Смілян. район. націоналіст. орг. та підпілля ОУН в м. Умані] / В. Гарнага, Т. Валах // Черкас. край. – 2012. – 17 жовт. – С. 25.

611. **Чигиринщина в історії України.** 36. 2. Чигиринщина в роки Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. : матеріали Другої іст.-краєзн. учн. конф., [Суботів, 31 січ. 2008 р.] / Черкас. держ. тех. ун-т [та ін.]. – Черкаси : [ЧДТУ], 2008. – 190 с. : фотогр.

612. **Солодар, О.** У полум'ї війни : [історія Чигиринщини в період Другої світової війни] / Олександр Солодар. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 86 с.

613. **Шакун, Л.** Черкащина за Уралом : [спогади про черкас. машинобудів. з-д ім. Григорія Петровського (нині ПАТ "Темп"), 1941 – 1945 рр.] / Лілія Шакун // Прес-Центр. – 2012. – 11 січ. – С. 26.

614. **Фасольняк, Ю. Ю.** Аналіз дій командного складу 6-ї і 12-ї армій в умовах оточення (серпень 1941 р.) : [оточення під Уманню] / Ю. Ю. Фасольняк // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 202, ч. 2. – С. 8 – 12.

615. **Пасова, Т.** Бій під Легедзиним – ще одні наші маловідомі Фермопіли? : [Тальнів. р-н, 1941 р.] / Т. Пасова // Голос України. – 2012. – 26 трав. – С. 16.

616. **Даниленко, О.** Слідами Чортківського етапу : [20 лип. 1941 р. у підвалах Уман. тюрми співроб. НКВД розстріляли понад 700 політ'язнів із зах. обл. України] / О. Даниленко // Черкас. край. – 2012. – 20 лип. – С. 6.

617. **Це не повинно повторитися!** [Образотворчий матеріал] : [фотоальбом / авт.-уклад. Р. К. Загоріна]. – [Черкаси] : Вовчок О. Ю. [2011?]. – 48 с. : іл.

Жителі Черкащини під час німецько-фашистської окупації.

618. **Дослідницьким полем війни**, без ідеологічних окопів... [Вип.] 2. Нацистська окупація України (1941 – 1944 рр.) : проблеми та перспективи дослідження : матеріали наук.-теорет. семінару, [Черкаси], 18 квіт. 2008 р. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [наук. ред. Ю. П. Присяжнюк]. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 183 с. : іл.

Є відомості про Черкащину періоду нацистської окупації, зокрема листи "чорносвітників", спогади колишніх оstarбайтерів, очевидців подій тих років.

619. **Калиновська, Т.** Призначений гітлерівцями староста села на Жашківщині брав на поруки... комуністів і комсомольців : [Д. С. Бондаренко, колиш. житель с. Сорочотяги Жашків. р-ну] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Прес-Центр. – 2010. – 14 лип. – С. 29.

620. **Зруйновані долі** : [зб. спогадів] Міжнар. громад. орг. "Міжнар. фонд "Взаєморозуміння і толерантність" Черкас. осередок ; [уклад. О. А. Воронкіна та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 178 с. : іл.

Спогади ostarбайтерів та колишніх військовополонених, які вижили у концтаборах в роки Другої світової війни (жителів Черкас. обл.).

621. **Пам'ять із присмаком сліз** / Міжнар. громад. орг. "Міжнар. фонд "Взаєморозуміння і толерантність" Черкас. осередок ; [уклад. О. А. Воронкіна та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 159 с. : іл.

Письмові та художні роботи молоді м. Черкас про жертв Другої світової війни, зокрема жителів Черкащини.

622. **Полякова, П.** Про роботу "Районної комісії по виявленню та обліку злочинів німецьких фашистів на території Корсунь-Шевченківського району", 1944 рік / Тетяна Полякова // Корсун. часопис. – 2008. – № 20. – С. 83 – 87.

623. **Кримовська, С.** Умань повертає імена "радянським зрадникам"... посмертно : [встановлення імен загиблих в "Уманській ямі"] / Софія Кримовська // Молодь Черкащини. – 2012. – 2 трав. – С. 6.

624. **Щербина, М.** "Бабин Яр" на околиці Млієва – 2 : [Голокост у с. Млієві, 1942 р.] / Микола Щербина // Нова Доба. – 2013. – 11 черв. – С. 12.

625. **Даниленко, О.** Острівець, що піднявся з попелу : [спогади жителів с. Острівця Уман. р-ну про визволення у берез. 1944 р.] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2012. – 9 трав. – С. 11.

626. **Щербатюк, О.** Шестеринська трагедія : [розстріл жителів у с. Шестеринцях Лисян. р-ну, 24 січ. 1944 р.] / Олександр Щербатюк // Прес-Центр. – 2009. – 28 січ. – С. 28.

627. **Лазуренко, В. М.** Рух опору на теренах Черкащини в роки німецько-фашистської окупації, 1941 – 1944 рр. / Валентин Лазуренко, Юрій Вовкотруб, Людмила Фрей. – Черкаси : Ваш дім, 2006. – 24 с. : фотогр.

628. **Клименко, Т.** Народний Рух Опору на Черкащині : [діяльн. партизан в період фашист. окупації 1941 – 1944 рр. на Черкащині] / Тетяна Клименко // Прес-Центр. – 2012. – 19 верес. – С. 25.

629. **Ветров, О. В.** Таємниця Холодного Яру : Невідома війна : національний рух опору у 1940 – 1950-х роках / Олександр Ветров. – Черкаси : Вертикаль, 2009. – 264 с. : іл. – (Бібліотека патріота України).

630. **Лазоренко, С.** Партизанський загін Петра Дубового діяв як повноцінний підрозділ армії / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2011. – 11 жовт. – С. 6.

631. **Горб-Дубова, Т. П.** Подвиги і трагедії роду Дубових / Тамара Горб-Дубова ; [ред. Г. Я. Шквар]. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2011. – 99 с. : іл.

Про командира Холодноярського партизанського загону П. А. Дубового – с. 4 – 56; про командарма І. Н. Дубового – с. 58 – 95.

632. **Мазурик, М. П.** Серця живуть вірністю : (худож.-докум. повість) / Микола Мазурик. – С.-Пб. : [б. в.], 2009. – 224 с. : іл.

Про підпільний і партизанський рух у селищі Верхнячці, міс-тах Христинівці, Умані, Тальному.

633. **Васильченко, В.** Від шкільного вальсу до війни : [спогади черкас. ветерана ВВВ В. Федотової, зокрема, про визволення Черкащини] / Валентин Васильченко // Вечірні Черкаси. – 2010. – 24 лют. – С. 18.

634. **Клименко, Т. А.** Чотири штурми Черкас : [груд. 1943 р.] / Т. А. Клименко, В. Б. Страшевич // Місто. – 2008. – 17 груд. – С. 14.

635. **Загоріна, Р.** Героїзм і трагедія Дніпровського десанту : [Дніпров. повітрянодесант. операція, 1943 р.] / Раїса Загоріна, Василь Мельниченко // Прес-Центр. – 2011. – 4 трав. – С. 26.

636. **Бравада, О.** Святий вечір жашківської свободи починався з нальоту сільських партизанів : [визволення м. Жашкова, 1944 р.] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 14 січ. – С. 28.

637. **Чечетов, В.** Байбузівці під свастикою : [історія створення "Русского национального ополчения" у с. Байбузах, 1944 р.] / Віктор Чечетов // Вечірні Черкаси. – 2010. – 2 черв. – С. 24.

638. **Качалаба, П.** Таємниці танкової битви : [танк. битва поблизу ст. Поташ Маньків. р-ну, берез. 1944 р.] / Петро Качалаба // Прес-Центр. – 2011. – 4 трав. – С. 26.

639. **Мощанский, И. Б.** Уманско-Ботошанская наступательная операция (5 марта – 15 апреля 1944 года) // Мощанский И. Б. Освобождение Правобережной Украины. – М., 2011. – С. 212 – 240.

640. **Іваненко, Л.** Призвані... на смерть : [мобілізація жителів сіл, зокрема, Корсунщини (1943 р.)] / Лариса Іваненко // Прес-Центр. – 2011. – 11 трав. – С. 26.

641. **Лавріненко, Н.** Українські "штрафні батальйони" : [на прикладі визволення с. Івківці Чигирин. р-ну, 1944 р.] / Назар Лавріненко // Сім Муз. – 2008. – № 3. ; № 4. – С. 5.

642. **Мощанский, И. Б.** Корсунь-Шевченковская фронтовая наступательная операция (24 января – 16 февраля 1944 го-

да) // Мошанский И. Б. Освобождение Правобережной Украины. – М., 2011. – С. 39 – 94.

643. **Степенькіна, П.** Німецькі війська в Корсунь-Шевченківській операції : нові джерела / Парасковія Степенькіна // Корсун. часопис. – 2007. – № 17. – С. 59 – 62.

644. **Овсієнко, Л.** Директиви ставки Верховного Головнокомандування та командуючих фронтами по Корсунь-Шевченківській операції : [1944 р.] / Лідія Овсієнко // Корсун. часопис. – 2007. – № 17. – С. 55 – 58.

645. **Цьоменко, Л.** Свідчення жителів села Квіток про оборону села в січні-лютому 1944 року : [Корсунь-Шевченків. операція] / Лариса Цьоменко // Корсун. часопис. – 2007. – № 17. – С. 68 – 70.

646. **Іваненко, Л.** Мобілізація до Червоної армії жителів сіл Драбівки, Деренківця, Нетеребки та Сахнівки під час Корсунь-Шевченківської операції / Лариса Іваненко // Корсун. часопис. – 2007. – № 17. – С. 63 – 67.

* * *

647. **Калиновська, Т.** Праведники Черкащини : [К. М. Антоненко, жителька с. Нагірної Жашків. р-ну, 1943 р. ; П. Н. Карпенко, голова колгоспу с. Гельмязева Золотоніс. р-ну, 1943 р. ; П. З. Плохенко, голова колгоспу с. Рогів Маньків. р-ну, 1943 р. ; Г. П. Падалка, голова колгоспу с. Жорноклівів Драбів. р-ну, 1943 р.] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Прес-Центр. – 2011. – 22 черв. – С. 26.

648. **Людний, Ф. П.** Фронтowymi дорогами війни / Ф. П. Людний. – К. : Україна, 2012. – 423 с. : іл.

Нариси, спогади та біогр. матеріали про фронтовиків, партизанів, уродженців Кам'янського району.

649. **Почепцов, В. Ф.** Маршал Батицький / Віктор Почепцов, Євгенія Почепцова. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010]. – 51 с.

Батицький П. Ф. – визволитель, почесний громадянин м. Черкас.

650. **Солдат Слави – Грузиненко Андрій Лукич** : [кавалер 3-х орденів Слави, уродженець м. Черкас] / А. Матяшова [та ін.] // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 1 / 3. – С. 204 – 207.

651. **Шквар, Г.** На честь нашого земляка у Києві відкрили меморіальну дошку : [Герою України К. М. Дерев'янку, уродженцю с. Косенівки Уман. р-ну] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2012. – 7 верес. – С. 5.

652. **Бравада, О.** Втративши око, пілот залишився асом : [Герой Рад. Союзу, льотчик І. Драченко, уродженець с. Велика Севаст'янівка Христинів. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 22 груд. – С. 27.

653. **Лагода, Н.** Був такий будинок у Сталінграді : ["Будинок Заболотного" ; герой оборони Сталінграда М. Є. Заболотний, уродженець с. Юрків Звенигород. р-ну] / Н. Лагода // Уряд. кур'єр. – 2008. – 6 серп. – С. 13.

654. **Шквар, Г.** Прапор перемоги Зінченко взяв до рук першим : [Герой Рад. Союзу Ф. М. Зінченко, колиш. житель м. Черкас] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2009. – 30 жовт. – С. 4.

655. **Шамрай, О.** Повний кавалер орденів Слави відсвяткував 90-річчя : [І. К. Козятинський, житель с. Босівки Лисян. р-ну] / Ольга Шамрай // Нова Доба. – 2010. – 21 верес. – С. 13.

656. **Килимник, Ю.** Хаїм Краснокутський – Герой Радянсько-фінської війни : [військ. діяч Х. Краснокутський (Єфим Маркович), уродженець м. Сміли] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2010. – 5 трав. – С. 26.

657. **Ставна, С.** Його звали Метеор : [розвідник, організатор партиз. руху в Бельгії В. Ф. Кучеренко (Метеор), уродженець с. Нова Гребля Золотоніс. р-ну] / Слава Ставна, Петро Жук // Прес-Центр. – 2009. – 24 черв. – С. 27.

658. **Почесний громадянин Черкас – Анатолій Васильович Мельников** : [Герой. Рад. Союзу, визволитель м. Черкаси, 1943 р.] // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2011. – Чис. 1 / 3. – С. 207 – 209.

659. **Генерал "Вперед"** / [матеріали підгот.] В. Почепцов, Є. Почепцова. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 43 с. : іл.

Книга містить спогади М. З. Морокко про генерала, командира 254 стрілкової дивізії М. К. Путейка.

660. **Кравець, А.** Парашутист номер один : [Герой Рад. Союзу, парашутист В. Романюк, уродженець с-ща Драбова] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2010. – 17 листоп. – С. 27.

661. **Хорошок, Е.** У війни не жіноче обличчя... : [Герой Рад. Союзу З. О. Самсонова – визволителька Черкащини] / Ернст Хорошок // Вечірні Черкаси. – 2009. – 6 трав. – С. 22.

662. **Шамрай, О.** У Нехайках посадили сад пам'яті Івана Степаненка : [до 90-річчя двічі Героя Рад. Союзу І. Н. Степаненка] / Ольга Шамрай // Нова Доба. – 2010. – 20 квіт. – С. 13.

663. **Курочкін, Д.** Серафим Павлович Суботін – "Засекречений герой" : [Герой Рад. Союзу С. П. Суботін, військ. льотчик, колиш. житель м. Черкаси] / Д. Курочкін, Т. Бугай // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 1 / 3. – С. 213 – 216.

664. **Філь, О. М.** За крок до маршальського жезла : монографія / Олександр Філь ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; [наук. ред. Г. Д. Казьмирчук]. – К. : Варта, 2005. – 168 с. : фотогр.

І. Д. Черняхівський – двічі Герой Радянського Союзу, уродженець с. Оксаниної Уманського району.

665. **Філь, О. Г.** Полководець Іван Черняхівський у спогадах сучасників / О. Г. Філь // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 137 – 154.

666. **Загоріна, Р.** Пам'яті славетної землячки / Р. Загоріна, Т. Шапіро. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 48 с.

Книга про подвиг О. М. Шулежко, яка в 1941 – 1943 рр. організувала в м. Черкасах дитячий притулок.

* * *

667. **Щербина, М.** Травень 1945 року очима дітей війни : [спогади черкащан – дітей війни] / Микола Щербина // Нова Доба. – 2012. – 17 трав. – С. 17.

668. **Єрмілов, Є.** Парад Перемоги і черкащани – його учасники / Є. Єрмілов // Черкас. правда. – 2009. – 19 черв., 3 лип.

669. **Вороньцька, О.** Голод в Україні 1946 – 1947 років : [зокрема, на Корсунщині] / Ольга Вороньцька // Корсун. часопис. – 2007. – № 18. – С. 28 – 40.

670. **Щербина, М.** "Прокидаючись вночі, я знову відчуваю голод..." : [події 1946 – 1947 років у спогадах М. Кулик, уродженки с. Мельники Чорнобаїв. р-ну] / Микола Щербина // Прес-Центр. – 2012. – 28 берез. – С. 26.

671. **Слободяник, Т.** Відбудова промисловості Черкащини у повоєнний період (1944 – 1950 рр.) / Тетяна Слободяник, Л. В. Логвиненко // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 247 – 251.

672. **Мельниченко, В. М.** Культурно-освітня сфера українського повоєнного села (1943 – 1950 рр.) : (за матеріалами центр. обл. України) / Василь Мельниченко, Олександр Шамрай ; [Нац. акад.

наук України, Ін-т історії України та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2009. – 159 с. : іл. – (Бібліотека історії українського селянства).

673. **Шамрай, О. Г.** Художня самодіяльність та інші форми дозвілля у повоєнному селі (1943 – 1950 рр.) : [зокрема, на Черкащині] / О. Г. Шамрай // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 133 / 134. – С. 161 – 166.

3.5.4. Утворення Черкаської області –
нова сторінка в історії краю (1954 – 1991 рр.)

674. **Літопис Черкаської області** (1954 – 2004 рр.) : док. свідчать : [зб. док. та матеріалів / ред. С. І. Кононенко ; упоряд. Т. А. Клименко та ін.]. – Черкаси : [САН], 2004. – 359 с. : іл.

675. **Степанов, М.** Черкащани в локальних конфліктах : [30 – 80 рр. XX ст.] / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2012. – 29 лют. – С. 21.

676. **Костюкова, О. М.** Незатоплена пам'ять / О. М. Костюкова, М. І. Євтушенко. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 83 с. : іл.

Черкаський, Чигиринський, Золотоніський, Чорнобаївський райони – затоплені села, 1959 – 1961.

677. **Корнієнко, П.** Реквієм по втраченій батьківщині / П. Корнієнко. – Черкаси : Черкас. ЦНТЕІ, 2008. – 185 с. : іл.

Історія с. Панського (Червоного), затопленого водами Кременчуцького водосховища у 1960 р.

678. **Нагаєвська, Д.** Затоплена слава : [нарис історії сіл Липівське, Залізки та Хрести Золотоніс. р-ну, затопл. водами Кременчуц. вдсх] / Дарина Нагаєвська, В. М. Заїка // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 115 – 119.

679. **Лисенко, С.** Музей "Придніпровської Атлантиди" : [нар. музей с. Сагунівки та з історії затопл. сіл водами Кременчуц. вдсх] / Сніжана Лисенко // Козац. край. – 2012. – 25 січ. – С. 21.

680. **Шквар, Г.** Космос, який від нас віддаляється : [вклад черкащан в освоєння космосу] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2009. – 10 квіт. – С. 5.

681. **Гогоренко, В. І.** Гарячими дорогами Афганістану : події, люди, спогади. Кн. 2 / Валерій Гогоренко. – Сміла : [Тясмин], 2011. – 271 с. : іл.

682. **Пруднус, Л. І.** Присягу виконали з честю : нариси : [учасн. афган. війни, уродженці Монастирищини] / Леонід Пруднус, Ольга Лаврик. – Монастирище : Мрія, 2009. – 119 с. : іл., портр.

683. **Бравада, О.** Останній бій у горах : [герой війни в Афганістані В. Оловаренко, уродженець м. Черкаси] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 13 трав. – С. 27.

684. **Чос, В.** Засекречене Городище : [з історії м. Городище, 1957 – 1986 рр. ; секрет. план міста на екстрен. випадок] / Володимир Чос // Прес-Центр. – 2010. – 3 берез. – С. 21.

685. **Рух опору в Україні, 1960 – 1990** : енциклопед. довід. – К. : Смолоскип, 2010. – 802 с.

Учасники руху опору, чії імена пов'язані з Черкащиною : Н. О. Вірченко, М. П. Воробйов, О. М. Гірник, І. М. Гончар, Г. Г. Дідківська, С. К. Жолоб, А. Заболотний, В. І. Захарченко, М. С. Ігнатенко, А. І. Лупиніс, І. С. Марчук, К. І. Матвійук, М. В. Монаков, Є. О. Попович, В. А. Симоненко, Н. В. Суровцова, В. Г. Ткаченко, В. М. Чорновіл, Г. Ф. Щербань.

686. **Давиденко, Г.** Продовольча програма : шляхи реалізації та результати (1982 – 1990 рр.) : [зокрема, на Корсунщині] / Галина Давиденко // Корсун. часопис. – 2007. – № 18. – С. 46 – 55.

687. **Чорномаз, Б. Д.** Опір радянській владі на Уманщині : (друга половина ХХ ст.) : монографія / Богдан Чорномаз. – Умань : [Уман. комун. вид.-полігр. п-во], 2011. – 309 с. : іл.

Уманщина – націоналістичний рух, 1950 – 1980.

688. **Безвинний, А. Ф.** Чорнобильська катастрофа і агропромислове виробництво в Черкаській області / А. Ф. Безвинний, О. О. Мислюк // Вісн. Черкас. держ. технол. ун-ту. – 2005. – № 2. – С. 133 – 138.

689. **Калініченко, І.** Чорний біль українців : [Черкащина і Чорнобиль] / Іван Калініченко // Рід. місто Черкаси. – 2012. – 25 квіт. – С. 8.

690. **Ємченко, М.** В історії Черкащини був справжній... шахтарський страйк : [м. Ватутіне, 11 лип. 1990 р.] / Микола Ємченко // Прес-Центр. – 2010. – 1 верес. – С. 28.

691. **Син землі української** / [авт.-упоряд. М. А. Костецький та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 303 с. : фотогр.

Книга присвячена колишньому очільнику Черкаської області І. К. Лутаку.

692. **Ружицький, О. А.** Згадуючи пережите / Олександр Ружицький ; [ред. І. О. Прилуцька]. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2005. – 127 с., [20] с. фотогр.

Спогади колишнього керівника Черкащини. Черкащина у 1988 – 1990 роках.

693. **Щербатюк, О.** Висота Омеляна Парубка : [двічі Герой Соц. Праці О. Парубок, житель с. Баштеточок Жашків. р-ну] / Олександр Щербатюк // Прес-Центр. – 2009. – 1 квіт. – С. 21.

3.6. Черкащина в роки незалежності (1991 – 2013 рр.)

694. **Мельниченко, В.** В добу незалежності України / В. Мельниченко, В. Костенко // Шевченків край : іст.-етногр. дослідж. – К., 2009. – С. 309 – 328.

695. **Черкащина** : 20 років незалежності // Черкащина регіональна. – 2011. – 23 серп. – С. 4.

696. **Черкащина в цифрах і фактах** за роки самостійної України / підгот. Володимир Лимаренко // Черкас. край. – 2011. – 5 серп. – С. 5.

697. **Жук, П.** Двадцять миттєвостей Незалежності : [іст. репортажі про сусп.-політ. життя на Черкащині, 1991 р.] / Петро Жук, Тетяна Калиновська // Прес-Центр. – 2011. – 8 черв. – С. 23 ; 15 черв. – С. 23 ; 22 черв. – С. 25 ; 29 черв. – С. 25 ; 6 лип. – С. 22 ; 13 лип. – С. 22 ; 20 лип. – С. 25 ; 27 лип. – С. 25 ; 3 серп. – С. 25 ; 10 серп. – С. 25 ; 17 серп. – С. 25 ; 24 серп. – С. 25.

698. **Усі губернатори Черкащини** : [1991 – 2010 рр.] // Молодь Черкащини. – 2010. – 17 берез. – С. 1.

4. Громадсько-політичні, історичні та військові діячі, імена яких пов'язані з краєм

699. **Історія України в особах** : Давньоруська держава. Литовсько-польська доба / [Русина О. В. та ін. ; ред. Г. М. Сириця]. – К. : Україна, 2012. – 440 с.

Особи, імена яких пов'язані з Черкащиною : К. Косинський – с. 393 – 400 ; І. Підкова – с. 407 – 411 ; Т. Федорович – с. 411 – 417 ; П. Бут – с. 422 – 427 ; Я. Острянин – с. 428 – 432 ; Д. Гуня – с. 433 – 436.

700. **Чухліб, Т. В.** Гетьмани України – Русі / Тарас Чухліб ; [ред. Ю. Є. Єфременкова]. – Донецьк : ВКФ БАО, 2012. – 304 с. : іл.

701. **Богдан Хмельницький**, Іван Виговський, Петро Дорошенко, Іван Мазепа / І. Коляда [та ін.] ; худож.-оформл. О. М. Артеменко. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2012. – 472 с.

702. **Шудря, М. А.** Січ – мати / М. А. Шудря. – К. : Елібре, 2008. – 560 с.

Про українських козаків, їхніх ватажків і гетьманів, зокрема про І. Підкову, І. Сірка, І. Скоропадського, Д. Вишневецького, Б. Хмельницького, І. Виговського, Ю. Хмельницького, І. Брюховецького, П. Дорошенка, М. Ханенка, І. Самойловича.

703. **Степенькін, С.** Біографічні дані про деяких Корсунських старост та полковників : [про О. М. Вишневецького, Я. К. Острозького, Т. Филоненка, І. Шангірея, Ф. А. Кандибу, З. Ю. Іскру, І. Гуляницького, С. І. Самуся] / Станіслав Степенькін // Корсун. часопис. – 2008. – № 20. – С. 9 – 19.

704. **Шатайло, О. Л.** Спадкоємці козацької слави : біогр. генералів Армії УНР – уродженців Черкащини / Олег Шатайло ; [голов. ред. Я. Радевич-Винницький]. – Дрогобич : Відродження, 2009. – 191 с. : іл.

Тютюнник Ю., Базильський Г., Вовк А., Загородський О., Барвінський Б., Єфремов С., Жупінас Д., Трутенко В., Білінський М., Мешковський Є., Ольшевський В., Шраменко М.

705. **Шаров, І. Ф.** 100 особистостей України, 1991 – 2011 / Ігор Шаров. – К. : Арт Економі, 2011. – 472 с. : іл.

Про видатних діячів України, зокрема уродженців Черкащини : А. Безуха, Ю. Ілєнка, Д. Мельничука, М. Сироту, М. Слабошпицького, Ф. Стригуна, В. Чорновола.

* * *

706. **Бравада, О.** Полковник з Городищини змусив капітулювати Квантунську армію : [військ. діяч, полковник І. Артеменко, уродженець с. Буда-Орловецька Городищен. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 21 жовт. – С. 27.

707. **Кравець, А.** Генерали УНР повертаються додому : [вшанування Г. Базильського, уродженця с. Соколівки Жашків. р-ну та В. Ольшевського, уродженця м. Умані] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2012. – 20 черв. – С. 27.

708. **Цимбал, Т.** Катерина Балашова : [поміщиця К. А. Балашова і Мошно-Городищен. маєток] / Тетяна Цимбал, В. П. Лашта

// Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2011. – Чис. 1 / 3. – С. 237 – 241.

709. **Чос, В.** Суперагент із Валяви : [О. Г. Бармін (Графф), дипломат, розвідник, уродженець с. Валяви Городищен. р-ну] / Володимир Чос // Прес-Центр. – 2012. – 15 лют. – С. 26.

710. **Бравада, О.** Уманський батько військово-морського флоту нової України : [перший командувач ВМС України В. Безкоровайний, уродженець м. Умані] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 25 берез. – С. 21.

711. **Бравада, О.** Творець морської піхоти України : [міністр морських справ УНР М. Білінський, уродженець с. Драбове-Барятинське Драбів. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 18 лют. – С. 27.

712. **Таран, І.** Смілянська гілка династії графів Бобринських / Ірина Таран, О. В. Плотникова // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2011. – Чис. 1 / 3. – С. 232 – 237.

713. **Бравада, О.** Євреїв у Ізраїль повернув... золотоношець : [політик Бер Болохов, уродженець м. Золотоноші] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 14 квіт. – С. 27.

714. **Кравець, А.** Барон Боржимський – розвідник і науковець... : [Ф. Боржимський, офіцер, уродженець с-ща Верхнячки Христинів. р-ну] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2012. – 19 верес. – С. 24.

715. **Килимник, Ю.** Бродський став цукровим королем завдяки Черкащині : [меценат і цукрозаводчик XIX ст. І. М. Бродський, с. Лебедин Шполян. р-ну] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2010. – 17 листоп. – С. 26.

716. **Кравець, А.** Особистий пілот Брежньєва : [льотчик, двічі Герой Соц. Праці Б. Бугайов, уродженець с-ща Маньківки] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2010. – 20 жовт. – С. 21.

717. **Реєнт, О. П.** "... свій край шаблею здобув і з ярма визволив" : Іван Остапович Виговський (? – 26.03.1664) / О. П. Реєнт, І. А. Коляда // Реєнт О. П. Усі гетьмани України. – Х., 2007. – С. 96 – 132.

718. **Мицик, Ю.** Гетьман Іван Виговський / Юрій Мицик // Історія в шк. України. – 2009. – № 7 / 8. – С. 50 – 53 ; № 9. – С. 36 – 45 ; № 10. – С. 31 – 32.

719. **Ковбаса, В.** Князь Дмитро Вишневецький (Байда) в українському епосі / В. Ковбаса // Київ. старовина. – 2008. – № 1. – С. 111 – 145 ; № 2. – С. 150 – 167.

720. **Бравада, О.** В СРСР символом трудового подвигу для фронту була... уродженка Черкащини : [Герой Соц. Праці, трактористка Д. Гармаш, уродженка Чорнобаївщини] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2008. – 9 лип. – С. 29.

721. **Кучерук, О.** Держава без армії : [нар. комісар оборони УРСР В. Герасименко, уродженець с. Велика Бурімка Чорнобаїв. р-ну] // Військ.-іст. альм. – 2011. – Чис. 1 (2). – С. 68 – 71.

722. **Бравада, О.** Барон Гінцбург : син Звенигородки і батько євреїв імперії : [банкір, консул і меценат барон Г. Гінцбург, уродженець м. Звенигородки] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2008. – 15 жовт. – С. 29.

723. **Глушенко, А.** Російський генерал Граве, вийшовши у відставку, оселився на Смілянщині : [генерал Х. Граве, мешканець с. Тернівки Смілян. р-ну] / Андрій Глушенко // Черкас. край. – 2009. – 22 трав. – С. 4.

724. **Бравада, О.** Заборонити слово Херсон! : [колиш. голова Верхов. Ради УРСР М. С. Гречуха, уродженець с. Мошни Черкас. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 17 листоп. – С. 27.

725. **Степанов, М.** Механік Гроссе : [І. К. Гроссе, засн. чауноливар. і мех. з-ду в м. Черкасах, нині – ПАТ "Темп"] / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2012. – 11 січ. – С. 26.

726. **Кравець, С.** У "столиці" Волині вулицю назвуть на честь козацького полковника з Корсуня : [Гуляницький, корсун. і ніжин. полковник, уродженець м. Корсунь-Шевченків.] / Світлана Кравець // Козац. край. – 2012. – 12 лют. – С. 3.

727. **"Цю жінку відзначали розум і ангельське серце..."** : [О. І. Давидова, уродженка с. Лебедівки Кам'ян. р-ну, дружина декабриста В. Л. Давидова] // Місто. – 2009. – 21 жовт. – С. 15.

728. **Котов, А.** Заручник Кримського Хана : [черкас. староста О. Дашкович] / Анатолій Котов // Черкас. край. – 2012. – 7 листоп. – С. 17.

729. **Бравада, О.** Як предки Гоголя і дружини Пушкіна разом на Черкащині козакували... : [гетьман П. Дорошенко та гетьман О. Гоголь] / Олександр Бравада // Козац. край. – 2012. – 12 груд. – С. 7.

730. **Реснт, О. П.** "... інших мушу шукати протекцій" : Петро Дорофійович Дорошенко (1627 – 1698) / О. П. Реснт, І. А. Коляда // Реснт О. П. Усі гетьмани України. – Х., 2007. – С. 188 – 212.

731. **Мушкетик, Ю.** Важка булава гетьмана : [Петро Дорошенко, уродженець м. Чигирин] / Юрій Мушкетик // Наук. світ. – 2010. – № 10. – С. 20 – 23 : фотогр.

732. **Лавріненко, Н. П.** Максим Залізник : (факти, міфи, зобр.) / Назар Лавріненко ; [упоряд. і ред. Н. П. Лавріненко]. – К. : Емма, 2012. – 79 с. : іл. – (Земля героїв ; 1).

733. **"Начальник контррозвідки"** гетьмана Хмельницького : [козац. військ. діяч Л. Капуста, Чигирин. і Суботів. город. отаман] / Козац. край. – 2012. – 12 лют. – С. 6.

734. **Щербатюк, О.** Командир "Диких полярників" : [військ. діяч С. Коломієць, уродженець с. Шабастівки Монастирищен. р-ну] / Олександр Щербатюк // Прес-Центр. – 2012. – 15 лют. – С. 27.

735. **Полку Героїв прибуло** : [присвоєння звання "Герой України" голові правл. ВАТ "Миронівський хлібопродукт" Ю. А. Косюку, уродженцю Катеринопол. р-ну] // Черкас. край. – 2008. – 5 верес. – С. 5.

736. **Бравада, О.** Ім'я російського "Левада-Центру" – від Косяка з жашківської Кривчунки : [держ. діяч О. Косяк (Левада), уродженець с. Кривчунки Жашків. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 24 лют. – С. 21.

737. **Білецький, Ф.** Звенигородський дивак : [повість] / Ф. Білецький. – Звенигородка : [б. в.], 2006. – 132 с. : іл., портр.

Про громадського діяча, літератора, педагога Ю. С. Кримського (1838 – 1915), який проживав у м. Звенигородці.

738. **Прошин, В.** Герой Китаю – наш земляк : [Г. Кулішенко, учасн. війни в Китаї 1939 р., уродженець с. Черепина Корсунь-Шевченків. р-ну] / В. Прошин // Голос України. – 2011. – 7 трав. – С. 11 : фотогр.

739. **Масненко, В.** Макар Кушнір – один із засновників ОУН : [політ. і держ. діяч М. Кушнір, уродженець м. Черкаси] / Віталій Масненко // Прес-Центр. – 2010. – 11 серп. – С. 28.

740. **Сільськогосподарська та реміснича кооперація на Україні.** Левитський : [М. В. Левитський – організатор коопер. руху, уродженець с. Хмільної Канів. р-ну] // Сільськогосподарська кооперація : вибр. пр. – К., 2010. – С. 210 – 221.

741. **Вовченко, В.** Доробок Миколи Левитського у становленні та розвитку кооперативного руху в Україні : історіогр. аспект : [укр. громад. діяч, кооператор (1859 – 1936)] / Віктор Вовченко // Вісн. Книжк. палати. – 2012. – № 4. – С. 23 – 26.

742. **Фареній, І. А.** Політичні погляди та "Закон історичної перспективи" Миколи Левитського : [М. В. Левицький, громад. діяч, уродженець с. Хмільної Канів. р-ну] / І. А. Фареній // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2010. – Вип. 192. – С. 47 – 51.

743. **Лукомський, С.** [Автобіографічна оповідь] / Лукомський С. // Корені та парості : український генеалогікон. – К., 2008. – С. 306 – 311.

Степан Лукомський – козацький сотник, уродженець м. Умані.

744. **Килимник, Ю.** Український розвідник номер один : [кер. служби зовніш. розвідки М. Г. Маломуж, уродженець м. Ватутіно-го] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2009. – 6 трав. – С. 21.

745. **Кузляєва, О.** Колишню черкащанку визнали розумнішою за Катерину II : [В. Матвієнко, спікер Ради Рос. Федерації, колиш. жителька м. Черкас] / Олена Кузляєва // Прес-Центр. – 2012. – 14 берез. – С. 30.

746. **Миронець, Н.** Надзвичайна дипломатична місія УНР у Греції (1919 – 1920 роки) : [Ф. П. Матушевський, громад. і політ. діяч, уродженець м. Сміли] // Миронець Н. Джерела історичної пам'яті. – К., 2008. – С. 79 – 85.

747. **Цапля, Р.** "Федір Матушевський – "світлий привид" українського національного відродження" / Роман Цапля, Андрій Стецюк // Залізнякаві читання : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф... – [Черкаси, 2010]. – С. 96 – 100.

748. **Жук, П.** Два роки над прірвою : [діяльн. лікаря Б. Михайловського, розвідника і агента "Цеппеліна", уродження с. Васютинці Чорнобаїв. р-ну] / Петро Жук // Прес-Центр. – 2008. – 22 жовт. – С. 29.

749. **Гречуха, С.** Будиночок Ольги : [графиня О. Нарішкіна і с. Мошни Черкас. р-ну] / Сергій Гречуха // Прес-Центр. – 2012. – 23 трав. – С. 27.

750. **Андрєєва, М.** Особистий фотограф імператора : [граф І. Ностіц, власник с. Носачева Смілян. р-ну, 1824 – 1905] / Марія Андрєєва // Прес-Центр. – 2012. – 25 квіт. – С. 27.

751. **Степанов, М.** Черкаські замаху на царя, що "образив селян" : [рос. імператор Олександр II і Черкащина] / Максим Степанов // Вечірні Черкаси. – 2012. – 12 груд. – С. 23.

752. **Чухліб, Т. В.** Лисянський гетьман Степан Опара / Т. В. Чухліб // Проблеми регіональної історії в контексті загальноукраїнських подій. – К., 2009. – С. 46 – 55. – Бібліогр. : с. 55.

753. **Ставна, С.** Кризь терни знівченої долі : [діяч коопер. руху Т. І. Осадчий, уродженець с. Будище Звенигород. р-ну] / Слава Ставна, Петро Жук // Прес-Центр. – 2009. – 14 січ. – С. 28.

754. **Чухліб, Т.** Павло Павлюк (1596 – 1638) : [П. Павлюк (Бут) – гетьман Війська Запороз., уродженець м. Чигирин] / Тарас Чухліб // Гетьман. – 2013. – № 1. – С. 45 – 47.

755. **Дубов, В.** Ватажок Козаччини : [козац. ватажок С. П. Палій і Черкащина] / Вольт Дубов // Наука і сусп-во. – 2010. – № 9 / 10. – С. 27 – 31.

756. **Гавришкевич, В.** Як її згадували, Катерину Полатайло! : [Герой Соц. Праці, парт. діяч К. Полатайло, уродженка с. Новоукраїнки Чорнобаїв. р-ну] / Валентина Гавришкевич // Черкас. край. – 2011. – 15 черв. – С. 4.

757. **Іванченко, М.** Іван Полтавець-Остриця і вільнокозачий рух : [Наказний Отаман Вільного козацтва і перший осавул І. Полтавець-Остриця, уродженець с. Суботова Чигирин. р-ну] // Іванченко М. Сурма і меч. – Дрогобич, 2012. – С. 47 – 52.

758. **Наконечный, С.** София Потоцкая : тень женщины в истории мужчин / С. Наконечный // Личности. – 2010. – № 4. – С. 40 – 57 : фотогр.

759. **Чубіна, Т. Д.** Листи Софії Потоцької до свого пасерба Щенного Єжи як джерело вивчення маловідомих сторінок історії родини Потоцьких / Т. Д. Чубіна // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 133 / 134. – С. 62 – 71.

760. **Щербина, М.** Ліквідатор та захисник козацтва : [володіння князя Г. Потьомкіна на Черкащині] / Микола Щербина, Леонід Фомінський // Прес-Центр. – 2009. – 23 верес. – С. 26.

761. **Стародуб, О.** Лаврентій Похилевич та його "Сказання..." / О. Стародуб // Похилевич Л. И. Сказания о населенных местностях Киевской губернии, или Статистические, исторические и церковные заметки о всех деревнях, селах, местечках и городах.... – Біла Церква, 2007. – С. VI – XXII.

762. **Бравада, О.** Товариш П'ятаков : банкір і кулеметник з Городища : [революціонер Г. П'ятаков, уродженець м. Городища] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2008. – 19 листоп. – С. 28.

763. **Бравада, О.** "Українізатором" компартії України був... євреї з Черкас : [М. Равич-Черкаський, громад. діяч, уродженець м. Черкас] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2012. – 22 лют. – С. 27.

764. **Коваль, Р.** Кубанська народна республіка і черкашанин, який все зробив для її появи, народилися в один місяць – у лютому : [Ротар І. Т., громад. діяч, літератор, педагог, уродженець с. Млієва Городищен. р-ну] / Роман Коваль // Козац. край. – 2012. – 12 лют. – С. 4.

765. **Суховершко, Г.** Тридцять років з Брежнєвим : [охоронець Л. І. Брежнєва, офіцер О. Я. Рябенко, уродженець с. Тараші Корсунь-Шевченків. р-ну] / Суховершко Г. Спадщина-2. – Черкаси, 2007. – С. 88 – 94.

766. **Ставна, С.** Протест Рябоконя : [начальник Київ. мобокругу Г. Рябоконь, уродженець с. Яснозір'я Черкас. р-ну] / Слава Ставна, Петро Жук // Прес-Центр. – 2009. – 4 лют. – С. 26.

767. **Килимник, Б.** Остання надія Гетьманщини : [гетьман І. Скоропадський, уродженець м. Умані] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2009. – 1 лип. – С. 27.

768. **Бравада, О.** Екс-глава СБУ застерігає від силових методів у поліції : [генерал І. Смешко, колиш. голова СБУ, уродженець м. Христинівки] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2012. – 6 черв. – С. 1.

769. **Калиновська, Т.** Другий після імператора : [граф М. М. Сперанський та його перебування у с. Велика Бурімка Чорнобаїв. р-ну] / Тетяна Калиновська, Петро Жук, Максим Степанов // Прес-Центр. – 2009. – 21 жовт. – С. 26.

770. **Макуха, Н.** Що нам відомо про меценатську діяльність Миколи Терещенка в селі Головкивка / Наталія Макуха // Залізнякаві читання : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф... – [Черкаси, 2010]. – С. 101 – 103.

771. **Титаренко, Є. І.** За любов до вождів Героїв не давали : [бесіда з Героєм Соц. Праці, черкашанкою Є. І. Титаренко] / записав В. Павлюк // Місто. – 2008. – 23 лип. – С. 11.

772. **Білецький, Ф.** Останній романтик : [генерал-хорунжий Вільного козацтва Звенигородщини Ю. Й. Тютюнник, уродже-

нець с. Будища Звенигород. р-ну] / Феофан Білецький // Земля батьків. – 2012. – 23 січ. – С. 2.

773. **Кучер, В.** Суспільно-політична та військова діяльність отамана Ю. Тютюнника у першій половині 1919 р. / В. Кучер // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України ; голов. ред. Ю. А. Левенець. – К., 2009. – Вип. 43. – С. 110 – 121. – Бібліогр. : с. 120 – 121.

774. **Філіпченко, Б. М.** Історія роду Філіпченків : [зокрема, про керуючого Мошногогородищен. маєтком М. Ю. Філіпченка, науковців К. М. Філіпченка, О. М. Філіпченка-Моринець, уродженців м. Городища] / Б. М. Філіпченко // Українська біографістика : зб. наук. пр. – К., 2005. – Вип. 3. – С. 82 – 106.

775. **Чос, В.** Михайло Філіпченко : [управляючий справами Мошногогородищен. маєтку К. Балашової] // Чос В. Городище : велика історія маленького міста. – Черкаси, 2011. – С. 80 – 90.

776. **Реснт, О. П.** "... виявляє більше серця, ніж розуму" : Михайло Степанович Ханенко (1620 – 1680) / О. П. Реснт, І. А. Коляда // Реснт О. П. Усі гетьмани України. – Х., 2007. – С. 213 – 224.

777. **Богдан Хмельницький і його доба** : [статті] // VI Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. з нагоди 415-річчя від дня народж. гетьмана Б. Хмельницького, [Черкаси], 10 груд. 2010 р. – Черкаси, 2011. – С. 9 – 42. – Авт. : Надія Кукса, Катерина Єлесіна, Віталій Масненко та ін.

778. **Горошко, С. І.** Богдан Хмельницький : дискус. питання, проблем. судження : монографія / Степан Горошко. – Жашків : С. І. Горошко, 2008. – 214 с. : фотогр.

779. **Коваленко, С. С.** Останній чин великого Гетьмана : [іст. нарис] / Сергій Коваленко. – К. : Стікс, 2010. – 360 с. : іл. – (Події та звершення ; кн. 1).

Про останні два роки (1655 – 1657) життя та діяльності гетьмана Богдана Хмельницького.

780. **Ленченко, В.** Богдан Хмельницький і Чигирин / Володимир Ленченко // Пам'ятки України : історія та культура. – 2011. – № 5 / 6 ; [спец. вип.]. – С. 29 – 33.

781. **Лазуренко, В. М.** "Версаль" на Черкащині. Суботів – заміська резиденція гетьмана України Богдана Хмельницького / В. М. Лазуренко // Проблеми регіональної історії в контексті загальноукраїнських подій. – К., 2009. – С. 29 – 38. – Бібліогр. : с. 38.

782. **Харченко, Л. І.** Пам'ятники Б. Хмельницькому на Черкащині / Л. І. Харченко // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 262 – 266.

783. **Мицик, Ю. А.** Тиміш та Юрій Хмельницький / Юрій Мицик. – К. : Прадес, 2012. – 120 с.

784. **Пискун, О. О.** Гелена Чаплінська : міфи та реальність / О. О. Пискун // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 91 – 96.

785. **Старовойтенко, І.** Родина Чикаленків у Кононівці та Києві : [с. Кононівка Драбів. р-ну] / І. Старовойтенко // Пам'ятки України : історія та культура. – 2012. – № 12. – С. 50 – 63.

786. **Щерба, В.** Євген Харлампійович Чикаленко і Кононівка / В. Щерба // Драбівщина. – 2006. – 19 серп. – С. 2.

787. **Деревінський, В.** В'ячеслав Чорновіл. Нарис портрета політика : монографія / Василь Деревінський. – Тернопіль : Джура, 2011. – 224 с.

В. М. Чорновіл – уродженець с. Єрки Катеринопільського району. Дитячі і юнацькі роки провів у с. Вільховці Звенигородського району.

788. **Білецький, Ф.** В'ячеслав Чорновіл : повернення додому : [вшанування пам'яті в Черкасах, Звенигородці] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2012. – 19 груд. – С. 5.

789. **Ставна, С.** "Нам не потрібні окупанти!.." : [комбриг А. С. Шарий (Богунський), уродженець с. Вереміївки Чернобаїв. р-ну] / Слава Ставна, Петро Жук // Прес-Центр. – 2009. – 25 берез. – С. 26.

790. **Осипчук, В.** Уродженець Черкас гетьман Матвій Шаула / Вікторія Осипчук // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 1 / 3. – С. 166 – 167.

791. **Ставна, С.** "За волею народу українського" / Слава Ставна, Петро Жук // Прес-Центр. – 2009. – 21 січ. – С. 28.

Про політичного діяча Ф. П. Швеця, уродженця с. Жаботина Кам'янського району, який 21 січня 1919 року оголосив Акт злуки та універсал Директорії про воз'єднання УНР і ЗУНР.

792. **Бравада, О.** Золотоніський служитель закону : [міністр юстиції УНР С. Шелухін, уродженець с. Деньги Золотоніс. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 1 груд. – С. 27.

793. **Глушенко, А.** Смілянина Григорія Штерна вбили не вороги, а свої : [військ. діяч Г. Штерн, уродженець м. Сміли] / Андрій Глушенко // Черкас. край. – 2010. – 28 лип. – С. 13.

794. **Хаврус, С.** Князі Яблонівські в Стеблеві : [XVIII ст., Корсунщина] / Сергій Хаврус // Корсун. часопис. – 2007. – № 18. – С. 56 – 59.

III. ПРИРОДА. ЕКОЛОГІЯ

795. **Довкілля Черкащини, 2007** : стат. зб. / Голов. упр. статистики у Черкас. обл. ; [за ред. В. П. Приймак]. – Черкаси : [Голов. упр. статистики], 2008. – 172 с. : табл.

796. **Природа Смілянщини** : [буклет] / фото С. М. Конякіна. – О. : Грец. будинок, 2010. – 1 арк. : іл.

797. **Бравада, О.** Черкащина – "шахтарський регіон" : [поклади бурого вугілля на Черкащині] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 7 лип. – С. 8.

798. **Безуглий, В.** Хто "робить" погоду в області? : [діяльн. Черкас. гідрометеоцентру] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2009. – 24 берез. – С. 10.

799. **Компанієць, В.** Геологічне минуле Канівських гір / Владислав Компанієць, Л. І. Середенко // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 150 – 153.

800. **Ломако, М.** Геологічна будова та підземні води Черкащини / Микола Ломако, В. С. Ляпун // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 153 – 155.

801. **Прогулянка по Тясминському каньйону** : [буклет] / авт. проекту А. Єфремцева ; фото Г. Юрика. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., [2011?]. – 1 арк. : іл.

802. **Патлатюк, І.** Каньйон сміливих : [Буцький каньйон с. Буки Маньків. р-ну] / Ірина Патлатюк, Віталій Іванченко // Земля Черкаська. – 2010. – 10 верес. – С. 3.

803. **Єфремцева, А. П.** Перші біологічні дослідження Тясминського каньйону в околицях м. Кам'янки Черкаської області / А. П. Єфремцева // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 48 – 54.

804. **Фомічова, Ю.** Цілющі води Черкащини : [мінер. джерела Черкас. обл.] / Юлія Фомічова // Партнер-Черкаси. – 2008. – № 4. – С. 34 – 35.

805. **Безуглий, В.** "Я тут просто купаюся!" : [р. Ірклій, Чорнобаїв. р-н] / В. Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 24 лип. – С. 6.

806. **Педченко, Г. А.** Все про річку Рось і Надросся / Г. А. Педченко. – Корсунь-Шевченківський : [Тясмин], 2007. – 218 с.

Метрично-геологічні дані р. Рось. Природа, соціально-економічна інфраструктура надроссян, населених пунктів, зокрема Корсунь-Шевченківського та Канівського районів.

807. **Педченко, Г. А.** Проблеми річки Рось та хто і як її рятує / [Г. А. Педченко ; Всеукр. екол. ліга]. – Корсунь-Шевченківський : Майдаченко І. С., 2012. – 307 с. : іл.

808. **Семко, А.** Фізико-географічна характеристика річки Синиця і антропогенний вплив на її заплавно-руслловий комплекс : [Христинів. р-н] / Артем Семко, М. П. Дядюра // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 261 – 263.

809. **Білоус, Н.** Головна річка Тального : [р. Тальянка] / Надія Білоус // Нова Доба. – 2012. – 16 жовт. – С. 11.

810. **Безуглий, В.** Шполка – річка в центрі України / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 13 груд. – С. 17.

811. **Хоменко, І. В.** Еколого-гігієнічні проблеми Кременчуцького водосховища / І. В. Хоменко, Ю. Г. Бондаренко, Л. І. Білик // Екологічно-безпечне використання водних ресурсів Черкащини – шлях до поліпшення якості питної води. – Черкаси, 2008. – С. 117 – 120.

812. **Єзловецька, І. С.** Трансформація хімічного складу води Кременчуцького водосховища та її можливі екологічні наслідки / І. С. Єзловецька // Екологічні проблеми водних ресурсів. – К., 2008. – С. 23 – 25. – (Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги) (Серія "Стан навколишнього..." ; № 5).

813. **Конограй, В. А.** Етапи і напрямки досліджень рослинності штучних водосховищ України та їх аналіз : [зокрема Кременчуц. вдсх] / В. А. Конограй // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2007. – Вип. 105. – С. 23 – 30.

814. **Шатило, Л. В.** Вплив Канівської ГЕС на розвиток берегової ерозії на ділянці річки Дніпро / Л. В. Шатило // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 57 – 62.

815. **Екологічно-безпечне використання водних ресурсів Черкащини – шлях до поліпшення якості питної води** : матеріали IV обл. молодіж. наук.-практ. конф. / Всеукр. екол. ліга, Черкас. обл. орг. Всеукр. екол. ліги [та ін.] ; [упоряд. Н. М. Фоміна, Н. І. Свояк]. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 131 с. : табл., діагр.

816. **Ілляшенко, А. О.** Проблеми питного водопостачання та їх вирішення в Черкаській області / А. О. Ілляшенко // Безпека життєдіяльн. та пром. безпека. – 2010. – № 4. – С. 43 – 45.

817. **Онищенко, І.** Реалізація програми "Питна вода Черкащини" допоможе зробити нашу воду чистішою / Інна Онищенко // Нова Доба. – 2012. – 4 жовт. – С. 12.

818. **Управління водними ресурсами Черкащини** та шляхи їх раціонального використання : матеріали VI обл. молодіж. наук.-практ. конф. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 111 с. : іл.

819. **Кирей, Р.** Дбайливий господар водних скарбів : Черкас. регіон. упр. вод. ресурсів – 50! / Роман Кирей, Марина Корольова // Молодь Черкащини. – 2010. – 9 черв. – С. 5.

820. **Вороньжева, О.** Погляд в історію Холодноярських лісів : [природа Холод. Яру] / Олена Вороньжева // Зелена скарбниця Черкащини. – 2007. – № 12. – С. 22 – 25.

821. **Методологія організації** та аналіз природно-ресурсного потенціалу екологічної стежки на території урочища "Холодний Яр" / В. Я. Білоножко [та ін.] // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2010. – Вип. 184. – С. 13 – 19.

822. **Гайова, Ю. Ю.** Формування рослинних угруповань Мошногірського кряжу в умовах насаджень дуба північного / Ю. Ю. Гайова // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 204. – С. 17 – 21.

823. **Свояк, Н. І.** Парки – пам'ятки садово-паркового мистецтва Черкаської області / Н. І. Свояк, Н. М. Фоміна. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 192 с.

824. **Антоненко, Г. В.** Дивосвіт над Дніпром : проза і поезія черкас. парків / Ганна Антоненко. – Черкаси : Бізнес-стиль, 2008. – 329 с. : іл.

825. **Майстренко, М.** У "Ювілейного" – ювілей! : [45-річчя черкас. парку "Ювілейний"] / Максим Майстренко // Акцент. – 2012. – 4 апр. – С. 16.

826. **Юхно, Б.** Хрести й зірки "Першотравневого" : [історія парку "Соборний", м. Черкаси] / Борис Юхно // Акцент. – 2012. – 23 мая. – С. 18.

827. **Кобиляцька, В.** Усі в сад! Ботанічний : [черкас. ботан. сад при ЧНУ ім. Б. Хмельницького] / Вікторія Кобиляцька // Рідне місто Черкаси. – 2012. – 16 трав. – С. 8.

828. **Невідома Черкащина.** Атаманський парк : [ліс. масив, Чигирин. р-н] / Антенна. – 2010. – 7 квіт. – С. 11.

829. **Драчук, С.** Бачкуринське диво : [історія парку с. Бачкурине Монастирищен. р-ну] / Світлана Драчук // Прес-Центр. – 2009. – 26 серп. – С. 27.

830. **Калиновська, Т.** Козачанський парк : [парк с. Козацьке Звенигород. р-ну] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Молодь Черкащини. – 2010. – 3 листоп. – С. 14.

831. **Остапчук, А.** У Корсунському парку – бузковий рай : [з історії та сьогодення Корсунь-Шевченків. парку] / Анна Остапчук // Прес-Центр. – 2011. – 25 трав. – С. 21.

832. **Федорова, Т.** Лозуватський парк – рукотворне диво Черкащини : [Шполян. р-н] / Тетяна Федорова // Молодь Черкащини. – 2008. – 15 жовт. – С. 13.

833. **Парків багато не буває** : [Президент України підписав указ "Про створення національного природного парку "Нижньосульський", до складу якого ввійшла територія Чорнобаїв. р-ну] // Акцент. – 2010. – 17 лют. – С. 3.

834. **Косенко, І. С.** Національний дендрологічний парк "Софіївка" / І. С. Косенко ; [відп. ред. М. А. Кохно]. – [Вид. 2-ге, доповн. та переробл.]. – К. : Академперіодика, 2007. – 197 с. : іл., карта.

835. **Кравець, А.** Автор уманської "Софіївки" – герой війни проти Росії і будівничий Варшави : [пол. інженер Л. Метцель] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2010. – 10 листоп. – С. 29.

836. **Музика, Г. І.** Виткі жимолості : [монографія] / Г. І. Музика ; [відп. ред. М. А. Кохно]. – Умань : [Уман. дендропарк "Софіївка"], 2002. – 142 с. : іл.

Приведено результати багаторічного вивчення інтродуктивних витких жимолостей Уманському дендрологічному парку "Софіївка".

837. **Шевчик, В. Л.** Список рідкісних видів судинних рослин, що підлягають охороні в межах Черкаської області / В. Л. Шевчик, А. А. Кузенко, Г. А. Чорна // Заповідна справа в Україні. – К., 2006. – Т. 12, вип. 1. – С. 11 – 17.

838. **На Черкащині** проведено територіальний етап Всеукраїнського конкурсу "Національне дерево України" : [стисла характеристика 9-х найстаріших дерев Черкас. обл.] // Безпека життєдіяльн. – 2010. – № 7. – С. 29 – 30.

839. **Білик, Т.** Найвідоміші дерева Черкащини / Тетяна Білик, Лариса Зелененко, Володимир Чос // Прес-Центр. – 2010. – 16 черв. – С. 8.

840. **Макарюк, В.** Дуб Максима Залізняка серед вікових дерев України / Вікторія Макарюк // Залізнякові читання : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф. ... – [Черкаси, 2010]. – С. 209 – 215.

841. **Легоняк, Б.** Дуб Максима Залізняка / Богдан Легоняк, Ірина Чепурна // Пам'ятки України : історія та культура. – 2012. – № 5 / 6 ; [спецвип.]. – С. 70 – 71.

842. **Гаврилюк, М. Н.** Нові дані про орнітофауну Липівського орнітологічного заказника (Черкаська область) в осінній період / М. Н. Гаврилюк // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 128. – С. 19 – 24.

843. **Балашов, І. О.** Наземні молюски Середнього Придніпров'я : метод. посіб. і визначник для студ. біол. спец. / І. О. Балашов, Д. В. Лукашов, Н. В. Сверлова. – К. : [Фітосоціоцентр], 2007. – 130 с. : іл.

844. **Збірник статей** / Департамент освіти та гуманіт. політики Черкас. міськвиконкому, Черкас. міськ. зоопарк ; [голов. ред. Є. Л. Ван]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 44 с. : іл.

Діяльність Черкаського міського зоопарку.

* * *

845. **Новикова, В. І.** Територіальна організація рекреаційної діяльності у контексті збалансованого розвитку регіону (на прикладі Черкаської області) : дис. ... канд. геогр. наук : 11.00.02 / Новикова Валерія Іванівна ; Нац. акад. наук. України, Ін-т географії НАН України. – К., 2008. – 267 с.

846. **Чемерис, І. А.** Аналіз природно-антропогенних рекреаційних ресурсів Черкаської області / І. А. Чемерис, С. А. Морозова, С. Ф. Зражевський // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2009. – Вип. 156. – С. 111 – 120.

847. **Регіональні екологічні проблеми Черкащини** в контексті переходу до збалансованого розвитку України : матеріали V обл. молодіж. наук.-практ. конф. / Всеукр. екол. ліга [та ін.] ; [упоряд. Н. М. Фоміна]. – Черкаси : Вертикаль, 2009. – 174 с.

848. **Регіональна екологічна мережа Черкаської області** [Образотворчий матеріал] : [буклет] / фото С. М. Конякіна. – О. : Грец. будинок, 2009. – 1 арк. : іл.

849. **Башенко, М. І.** Оцінка територіальної моделі екомережі в межах Черкаського регіону за природними чинниками / М. І. Башенко, О. Ф. Гончар, Т. Ф. Коноваленко // Заповідна справа в Україні. – К., 2007. – Т. 13, вип. 1 / 2. – С. 89 – 94.

850. **Башенко, М. І.** Біорізноманіття екомережі Черкащини та оптимізація співвідношення угідь / М. І. Башенко, О. Ф. Гончар, А. А. Білушенко. – Черкаси : Черкас. ін-т АПВ, 2010. – 187 с.

851. **Здобутки молодих науковців** на вирішення екологічних проблем Черкащини : матеріали III обл. молодіж. наук.-практ. конф. : [зб. наук. пр.] / Всеукр. екол. ліга [та ін.] ; [упоряд. Н. М. Фоміна]. – Черкаси : Вертикаль, 2007. – 179 с. : табл., діагр.

852. **Екологічний атлас Уманщини** / [уклад. М. Н. Бесараб та ін.]. – Умань : [б. в.], 2008. – 96 с. : іл.

853. **Годований, Б. П.** Побутові відходи – небезпека для довкілля Черкащини / Б. П. Годований // Методичні та практичні аспекти менеджменту в параметрах національної економічної моделі : [зб. тез. доп.] Міжнар. наук.-практ. конф., Черкаси, 12 – 13 квіт. 2012 р. : у 2 т. – Черкаси, 2012. – Т. 2. – С. 374 – 377.

854. **Життя серед сміття** : [пробл. утилізації сміття в Черкас. обл.] / Ірина Гребень [та ін.] // Нова Доба. – 2012. – 18 верес. – С. 4 – 5.

855. **Свояк, Н. І.** Проведення екологічної оцінки стану атмосферного повітря в Черкаській області / Н. І. Свояк // Вісн. Черкас. держ. технол. ун-ту. – 2008. – № 3. – С. 190 – 193.

856. **Тімакова, Н.** У серпні черкаські часто жалілись на "хімію" в повітрі : [стан атмосфер. повітря в м. Черкасах, 1990 – 2011 рр. : бесіда зі спеціалістом Черкас. обл. центру гідрометеорології Наталею Тімаковою] / записала Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2012. – 29 серп. – С. 13.

857. **Гетьман, В. І.** Канівський природний заповідник / В. І. Гетьман // Географія та економіка в сучас. шк. – 2012. – № 11 / 12. – С. 53 – 59.

858. **Джаган, В.** Коротка фізико-географічна характеристика, флора та рослинність Канівського природного заповідника / В. Джаган, М. Пруденко, В. Гелюта // Джаган В. Гриби Канівського природного заповідника. – К., 2008. – Розд. 1. – С. 9 – 14.

859. **Джаган, В. В.** Гриби Канівського природного заповідника : монографія / В. В. Джаган, М. М. Пруденко, В. П. Гелюта ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : ВПЦ "Київ. ун-т", 2008. – 270 с. : іл.

860. **Заповідні перлини Смілянщини** [Образотворчий матеріал] : [буклет] / фото С. М. Конякіна. – О. : Грец. будинок, 2010. – 1 арк. : іл.

861. **Заповідними стежками урочища "Юрова гора"** : [буклет] / фото С. Конякіна, О. Лісового – О. : Грец. будинок, 2010. – 1 арк. : іл.

Смілянщина – заповідне урочище "Юрова гора".

IV. ЕКОНОМІКА

1. Загальні питання економіки

862. **Статистичний щорічник Черкаської області за 2011 рік** / Голов. упр. статистики у Черкас. обл. – Черкаси : Голов. упр. статистики, 2012. – 505 с.

863. **Польова, Н. М.** Інноваційні напрямки розвитку економіки регіону : [Черкас. обл.] / Н. М. Польова // Зб. наук. пр. Черкас. держ. технол. ун-ту. Сер. Економічні науки. – Черкаси, 2009. – Вип. 22, ч. 2. – С. 183 – 187.

864. **Кузнецова, Н. Б.** Конкурентноспроможність Черкащини : оцінка конкурентних позицій та визначення домінант інноваційного розвитку регіону / Н. Б. Кузнецова // Вісн. Східноєвроп. ун-ту економіки і менедж. Сер. Економіка і менеджмент. – Черкаси, 2011. – № 1 (9). – С. 225 – 236.

865. **Юрченко, О.** Досвід роботи ДП "Черкасистандартметрологія" у напрямку оцінки й підтвердження відповідності / О. Юрченко // Стандартизація. Сертифікація. Якість. – 2012. – № 2. – С. 63 – 65. – Бібліогр. : с. 65.

866. **Хукаленко, П.** "Головний пріоритет – працювати заради добробуту кожної людини" : [діяльн. ДПА Черкас. обл. : бесіда з головою ДПА Петром Хукаленком] / записала Тетяна Поліщук // Вісн. податк. служби України. – 2010. – № 31. – С. 6 – 9.

867. **Хукаленко, П.** Здобутки і проблеми : чого більше в діяльності КРВ? : [діяльн. контрол.-ревіз. від. Черкас. обл.] / П. Хукаленко // Фін. контроль. – 2008. – № 3. – С. 36 – 38.

868. **Пасека, С. Р.** Оцінка розвитку та використання соціально-трудового потенціалу регіону / С. Р. Пасека // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Економічні науки. – Черкаси, 2012. – Вип. 4 (217). – С. 135 – 142.

869. **Береславський, І. О.** Черкаський експертно-технічний центр : [ЕТЦ з питань пром. безпеки та охорони праці] / І. О. Береславський // Безпека життєдіяльн. та пром. безпека. – 2010. – № 4. – С. 6 – 8.

870. **Гребень, І.** Країна без інновацій та винахідництва – країна без майбутнього : [черкас. винахідники] / Ірина Гребень // Нова Доба. – 2010. – 25 верес. – С. 4 – 5.

2. Енергетика. Промисловість. Транспорт. Зв'язок. Комунальне господарство. Торгівля.

871. **Черкащина – не лише аграрний край**, а й промисловий регіон України // Черкащина. – 2012. – № 4. – С. 18 – 19.

872. **Яковенко, Т. І.** Зорі Канівської ГЕС / Тамара Яковенко. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2012. – 207 с. : іл.

873. **Бакшеев, Е. А.** Каневский гидроузел // Бакшеев Е. А. Днепровские водохранилища и их народнохозяйственный эффект. – К., 2008. – С. 51 – 57.

874. **Бакшеев, Е. А.** Кременчугский гидроузел // Бакшеев Е. А. Днепровские водохранилища и их народнохозяйственный эффект. – К., 2008. – С. 30 – 42.

875. **Стригун, Ю.** Відновили шість ГЕС : [малі гідроелектростанції на Черкащині] / Юрій Стригун // Газета по-українськи. – 2010. – 24 верес. – С. 6.

876. **Не газом єдиним** : [альтерн. джерела енергії на Черкащині] : [статті] // Нова Доба. – 2009. – 3 лют. – С. 4 – 5. – Авт. : С. Соболев, В. Безуглий, С. Лазоренко та ін.

877. **Котов, А.** Крізь терни проблем до зірок успіху : [діяльн. ПАТ "Мало-Бузуківський гранітний кар'єр", Смілян. р-н] / Анастолій Котов // Черкас. край. – 2012. – 28 берез. – С. 6.

878. **Кирей, В.** "Висока гора" Ватутінських вогнетривників : [ПАТ "Ватутінський комбінат вогнетривів"] / Владислав Кирей // Молодь Черкащини. – 2010. – 1 груд. – С. 10.

879. **Марченко, В.** Біобрикет виробляють у Катеринополі : [Катериноп. ПП "Юмас-Партнер" з вир-ва біопалива] / Василь Марченко // Нова Доба. – 2009. – 26 трав. – С. 12.

880. **Могилко, С.** На Жашківщині відкрили мінізавод із виробництва паливних брикетів / Сергій Могилко // Прес-Центр. – 2012. – 9 трав. – С. 10.

881. **Віргуш, Н.** ДП НВК "Фотоплилад" – 2012 : від проблем – до перспектив / Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2012. – 18 січ. – С. 5.

882. **Научно-производственный комплекс "Фотоприбор"** = Research and production complex "Photoprylad" : [флагман підприємств приборостроения, г. Черкасы] / [под общ. ред. В. Н. Замосенчука]. – Черкасы : Брама-Украина, 2009. – 71 с.

883. **Ткач, О.** Успіхи і досягнення зв'язують зі своїм професійним святом : [діяльн. ПАТ "Уманьферммаш"] / Олександр Ткач // Нова Доба. – 2012. – 20 верес. – С. 17.

884. **Покликання – творити добро** : [почесн. громадянин Черкащини А. В. Ліпкан, ген. дир. ПАТ "Уманьферммаш"] // Нова Доба. – 2012. – 12 січ. – С. 4.

885. **Золотоніському машинобудівному заводу ім. І. І. Лепсе – 100 років!** : [статті] / Н. Віргуш [та ін.] // Черкас. край. – 2011. – 21 верес. – Дод. : Черкаси Плюс, с. 1 – 4.

886. **Прошин, В.** Ну що, здавалося б, лоза! : [Корсунь-Шевченків. ф-ка плетених виробів "Корсунчанка"] / Віталій Прошин // Молодь Черкащини. – 2009. – 23 груд. – С. 9.

887. **Віргуш, Н.** ПРАТ "Лавента" доводить : його шкіряне взуття краще за китайський ширвжиток : [взут. ф-ка "Лавента", м. Черкаси] / Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2012. – 12 верес. – С. 6.

888. **Лук'янець, В.** "Соціальна відповідальність – характерна риса "Златодару" : [пром.-аграр. об-ня "Златодар" : бесіда з деп. обл. ради В. Лук'янцем] / записала С. Соболев // Нова Доба. – 2010. – 12 жовт. – С. 11.

889. **Світленко, В.** "Златогор" – це гарантована якість : [Золотоніс. лікєро-горілоч. з-д "Златогор"] / Володимир Світленко // Молодь Черкащини. – 2009. – 9 груд. – С. 11.

890. **Лисенко, С.** Несолодке життя без цукрових заводів : [історія та сьогодення вир-ва цукру на Черкащині] / Сніжана Лисенко, Василь Мельниченко, Володимир Гресь // Прес-Центр. – 2013. – 27 лют. – С. 5.

891. **Власенко, Н.** Золотоніський маслозавод відсвяткував 80-річчя / Ніна Власенко // Нова Доба. – 2012. – 27 листоп. – С. 3.

892. **За етикетку звенигородського сиру** заплатять 100 тисяч гривень! : [історія виготовлення сиру, м. Звенигородка] // Акцент. – 2012. – 20 апр. – С. 3.

893. **Яценко, В. М.** Сучасний стан та тенденції розвитку хлібопекарської промисловості в умовах ринку : [зокрема, Черкас. обл.] / Яценко В. М., Кравченко О. В. // 36. наук. пр. Черкас. технол. ун-ту. Сер. Економічні науки. – Черкаси, 2009. – Вип. 23, ч. 3. – С. 180 – 184. – Бібліогр. : с. 184.

894. **Тренкін, Ю.** Ватутінський хліб – для життя, торти "Чарівниця" – для радості : [бесіда з фін. дир. ГК "Ватутінський хліб" Юрієм Тренкіним] / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2012. – 4 квіт. – С. 5.

895. **Матушко, О. Ф.** Хліб з добрих рук : нариси : [до 50-річчя хлібокомбінату Монастирищен. РСТ] / Оксана Матушко ; Хлібокомбінат Монастирищен. РТС Черкас. облспоживспілки. – Монастирище : Мрія, 2009. – 103 с. : іл., порт.

896. **Берестенко, О.** Продовжувачі світових хлібопекарських традицій : [ЗАТ "ТК Уманьхліб"] / Олена Берестенко // Молодь Черкащини. – 2009. – 11 листоп. – С. 11.

897. **Соколовська, Л.** Пити воду "Тальнівську" – припасти до рідних джерел : [Тальнів. з-д з вир-ва мінер. вод] / Лариса Соколовська, Володимир Бойко // Черкас. край. – 2012. – 25 квіт. – С. 10.

898. **Рендоренко, О. О.** Залізниця. Роки. Долі... 1944 – 2007 рр. : іст. нариси / [О. О. Рендоренко]. – Сміла : [Тясмин], 2008. – 125 с., [4] с. кольор. фотогр. : фотогр.

Історичні нариси з історії станції Т. Шевченка та про керівників Шевченківської дирекції залізничних перевезень Одеської залізниці.

899. **Кирей, В.** Куди прямує черкаський тролейбус : [КП "Черкасиелектротранс"] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2011. – 5 жовт. – С. 6.

900. **Лещенко, С.** Про роботу управління на ВАТ "Уманьавтотор" : [бесіда з начальником служби автомоб. доріг у Черкас. обл. Сергієм Лещенком] / записала Юлія Погоріла // Черкаси Бізнес. – 2011. – Верес. [№ 9]. – С. 16.

901. **Безуглий, В.** На Чигиринщині відкрили порт : [річк. порт Адамівка, Чигирин. р-н] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2011. – 21 черв. – С. 3.

902. **Марчук, В.** "Немає жодної оселі, куди б не ступала нога листоноші" [діяльн. пошти в області : бесіда з дир. Черкас. дирекції Укр. держ. п-ва пошт. зв'язку "Уркпошта" Василем Марчуком] / записав Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2012. – 10 жовт. – С. 7.

903. **Кунченко-Харченко, В. І.** Телекомунікаційна галузь Черкащини : історичні витоки, розвиток та перспективи / В. І. Кунченко-Харченко, І. Г. Отамась // Праці II Міжнар. наук.-практ. конф. "Обробка сигналів і негауссівських процесів", Черкаси, 25 – 29 трав. 2009 р. – Черкаси, 2009. – С. 28 – 32.

904. **Гребень, І.** Створення ОСББ вирішить проблеми багатоповерхівок? : [реформування житл. комун. госп-ва, м. Черкаси] / Ірина Гребень, Світлана Соболев // Нова Доба. – 2012. – 24 січ. – С. 1, 4 – 5.

905. **Черкаській ТЕЦ – 50 років!** [статті] // Черкас. край. – 2011. – 25 трав. – Дод. : Черкаси Плюс, с. 1 – 4. – Авт. : В. Бондаренко, Н. Віргуш.

906. **Миколаєнко, В.** Висока напруга творення : [історія ВАТ "Черкасиобленерго"] / Владислав Миколаєнко // Молодь Черкащини. – 2008. – 17 груд. – С. 5.

907. **Тепло серцець – черкасьцям** : [КПТМ "Черкаситеплокомуненерго" – 40 років] // Місто. – 2009. – 2 верес. – С. 2.

908. **Сушко, Н. В.** Проблеми та перспективи функціонування готельного господарства Черкаської області в сучасних умовах / Н. В. Сушко // Вісн. Східноєвроп. ун-ту економіки і менедж. Сер. Економіка і менеджмент. – Черкаси, 2011. – № 1 (9). – С. 168 – 174.

909. **Загребельний, А.** "Зірка якості" від національного рейтингу та ложка дьогтю від "Ревізора" : [Черкас. обл. комун. п-во "Готельний комплекс "Дніпро" Черкас. обл. ради] / Антін Загребельний // Черкас. край. – 2012. – 14 берез. – С. 5.

910. **Салига, В.** Славний ювілей пожежної охорони Черкащини : [20-річчя пожеж. охорони Черкас. обл.] / Володимир Салига // Пожеж. безпека. – 2010. – № 10. – С. 8 – 9 : фотогр.

911. **Литвин, Ю.** Пожежний "почерк" "Азоту" : сьогодення та історія : [бесіда з начальником ЗДПОІ з охорони ВАТ "Азот", м. Черкаси] / розмовляв Володимир Салига // Пожеж. безпека. – 2009. – № 1. – С. 32 – 33.

912. **Професія для сміливих** : [пожеж. рятувал. підрозділи на Черкащині : статті] / Світлана Лазоренко [та ін.] // Нова Доба. – 2013. – 29 січ. – С. 1, 14 – 15.

913. **Миколенко, Я. О.** Сучасний стан, проблеми розвитку оптової торгівлі та її забезпечення товарними запасами в Черкаській області / Я. О. Миколенко // Економіка та менеджмент підприємства в параметрах національної економічної моделі України та в умовах глобалізації. – Черкаси, 2011. – Т. 2. – С. 233 – 235.

914. **Черкаська обласпоживспілка** – одна з лідерів споживчих спілок України // Нова Доба. – 2009. – 2 лип. – С. 6.

915. **Кирей, В.** Плюси кооперації : [кооперативи в Черкас. обл.] / В. Кирей // Віче. – 2012. – № 11. – С. 62 – 63.

916. **Онищенко, І.** У Черкасах відкрили унікальний торговельно-розважальний центр, аналог якому є тільки в столиці : [черкас. торг. центр "Хрещатик-Сіті"] / Інна Онищенко // Нова Доба. – 2012. – 7 берез. – С. 13.

917. **Прищеп, О.** Епіцентр будівництва : [відкр. в м. Черкасах гіпермаркету буд. матеріалів ТОВ "Епіцентр К"] / О. Прищеп // Молодь Черкащини. – 2008 – 24 лип. – С. 4.

918. **Задериголова, Д.** Кафе "Solo" : по адресу здоров'я : [соляное кафе "Solo", г. Черкасы : бесіда с совладельцем кафе Дмитрием Задериголовой] / записав Борис Юхно // Акцент. – 2012. – 19 июля. – С. 12.

920. **Соколовська, Л.** У Черкасах відкрився ринок "Фермерський" – для торгівлі без посередників / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2012. – 11 квіт. – С. 5.

921. **Вівчарик, О.** Смілянський ринок – один з найкращих в Україні / Олександр Вівчарик // Нова Доба. – 2012. – 27 груд. – С. 3.

3. Сільське господарство

922. **Глінкіна, Д. В.** Характеристика основних тенденцій розвитку агропромислового комплексу Черкаської області / Д. В. Глінкіна // Зб. наук. пр. Черкас. держ. технол. ун-ту. Сер. Економічні науки. – Черкаси, 2009. – Вип. 22, ч. 3. – С. 109 – 114.

923. **Саковська, О. М.** Організація та функціонування регіонального ринку зерна : [Черкас. обл.] / О. М. Саковська, О. Д. Піддубна // Економіка АПК. – 2011. – № 11. – С. 45 – 50.

924. **Рогаченко, І. С.** Інвестиційна діяльність в аграрному секторі Черкащини / І. С. Рогаченко // Економіка АПК. – 2011. – № 10. – С. 80 – 84.

925. **Уланчук, В. С.** Напрями підвищення ефективності зерновиробництва Черкащини / В. С. Уланчук, В. В. Оникієнко // Економіка АПК. – 2011. – № 5. – С. 31 – 37.

926. **Франченко, Л.** Експортна діяльність виробників зерна Черкащини / Л. Франченко // Економіка АПК. – 2011. – № 2. – С. 108 – 111.

927. **Безуглий, В.** Шполянський елеватор – підприємство, яке працює на Україну / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 13 груд. – С. 4.

928. **Нестерчук, Ю. О.** Комплексний аналіз капіталізації аграрних підприємств : [с.-г. п-ва Черкащини : екон. діяльн.] / Ю. О. Нестерчук // Економіка АПК. – 2011. – № 10. – С. 108 – 112.

929. **Поклик душі** / СТОВ "Агрофірма "Маяк". – [Черкаси : Відлуння-Плюс, 2009]. – 22 с. : фотогр.

Історія СТОВ "Агрофірма "Маяк" Золотоніського району (1929 – 2009). Директор агрофірми М. С. Васильченко, Герой України.

930. **Жук, Н.** І доля стала сямом "Маяка" / Ніна Жук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 289 с. : іл.

Про М. С. Васильченка – Героя України, директора СТОВ "Агрофірма "Маяк" с. Піщане Золотоніського району.

931. **Кирей, В.** А Плешкані в Україні – одні : [вир-во с.-г. продукції в с. Плешкані Золотоніс. р-ну] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2011. – 16 листоп. – С. 6.

932. **Кирей, В.** "Відродження" – значить, новаторство : [с.-г. приват.-оренд. п-во "Відродження", м. Шпола] / Владислав Кирей, Роман Кирей // Черкас. край. – 2012. – 18 січ. – С. 15.

933. **"Нібулон" – надійний партнер для Черкащини** // Вечірні Черкаси. – 2011. – 28 верес. – С. 8.

934. **Титаренко, Л.** Вершини підкоряються наполегливим : [ТОВ АПК "Maic"] / Л. Титаренко // Голос України. – 2012. – 28 груд. – С. 4.

935. **Земля Черкаська** / Держкомзем України, Голов. упр. Держкомзему у Черкас. обл. – Черкаси : [б. в.], 2008. – 84 с. : іл., фотогр., карти.

Земельний фонд Черкаської області.

936. **Іваненко, В.** Стратегія хліборобства – збереження родючості ґрунтів Черкащини / Василь Іваненко // Нова Доба. – 2012. – 25 верес. – С. 12.

937. **ЗАТ НВЦ "Черкасибіозахист"** на варті врожаю. Біологічний метод – основа органічного землеробства // Карантин і захист рослин. – 2010. – № 12. – С. 25 – 28.

938. **Марченко, В.** Потенціал урожаїв ХХІ століття створюють у Верхнячці : [Верхняц. дослід.-селекц. станція з селекції та насінництва зерн. культур та коренеплід. культур, Христинів. р-н] / Василь Марченко // Нова Доба. – 2010. – 2 листоп. – С. 12.

939. **Концеба, С. М.** Економічна ефективність виробництва продукції олійних культур у сільськогосподарських підприємствах : [Черкас. обл., 2006 – 2010 рр.] / С. М. Концеба // Економіка АПК. – 2012. – № 2. – С. 33 – 37.

940. **Піддубна, О. Д.** Основні чинники впливу на економічну ефективність виробництва насіння сої : [Черкас. обл.] / О. Д. Піддубна // Економіка АПК. – 2011. – № 11. – С. 31 – 34.

941. **Кирей, В.** А своє яблуко – краще! : [відновлення садів, госп-в на Черкащині] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2012. – 25 груд. – С. 8.

942. **Андрусяк, Н. О.** Напрями підвищення ефективності виробництва та переробки овочів відкритого ґрунту : монографія / Н. О. Андрусяк. – Черкаси : ЧНУ, 2012. – 176 с.

943. **Даниленко, О.** Надворі зима, а в Уманському тепличному підрастають помідори : [ПОСП "Уманський тепличний комбінат"] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2013. – 30 січ. – С. 1, 12.

944. **Уманські помідори** – найкращі в регіоні : [с.-г. п-во "Уманський тепличний комбінат" – переможець конкурсу "100 найкращих товарів України", 2009 р.] // Молодь Черкащини. – 2010. – 6 січ. – С. 11.

945. **Семенда, Д. К.** Роль інвестицій у підвищенні економічної ефективності виробництва овочів закритого ґрунту : [на прикладі Уман. теплич. комбінату] / Д. К. Семенда, М. В. Гордій // Економіка АПК. – 2008. – № 8. – С. 89 – 94.

946. **Безуглий, В.** Інституту помології ім. Л. П. Симиренка, що в Млієві Городищенського району, – 90 років / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2010. – 30 листоп. – С. 7.

947. **Гребень, І.** Фахівці інституту помології пропонують забезпечити ринок українськими овочами та фруктами : [історія та сього-

дення Ін-ту помології ім. Л. П. Симиренка, с. Мліїв Городищен. р-ну] / Ірина Гребень // Нова Доба. – 2011. – 10 листоп. – С. 10.

948. **Марченко, В.** Тваринницька галузь області вступила в 2013 рік з обнадійливими перспективами / В. Марченко // Нова Доба. – 2013. – 5 лют. – С. 12.

949. **Манзій, І. Б.** Виробництво продукції тваринництва на Черкащині та її роль у забезпеченні продовольчої безпеки регіону / І. Б. Манзій // Економіка АПК. – 2009. – № 6. – С. 50 – 55.

950. **Збарський, В. К.** Перспективи відродження молочного скотарства на Черкащині / В. К. Збарський // Економіка АПК. – 2012. – № 10. – С. 13 – 18.

951. **Мовчанюк, А. В.** Проблеми розвитку молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах Черкаської області / А. В. Мовчанюк // Економіка АПК. – 2012. – № 2. – С. 146 – 151.

952. **Башенко, М. І.** Селекція молочної худоби у Черкаському регіональному центрі : [монографія] / М. І. Башенко. – К. : Аграр. наука, 1999. – 239 с. : іл.

953. **Висоцька, Н.** Свинарство – галузь перспективна? : [розв. свинарства на Черкащині] / Наталія Висоцька // Нова Доба. – 2012. – 16 жовт. – С. 12.

954. **Збарський, В. К.** Становлення ринку конкурентоспроможної продукції свинарства на Черкащині / В. К. Збарський // Економіка АПК. – 2011. – № 6. – С. 43 – 47.

955. **Гребень, І.** Живе срібло Черкащини : [рибництво в області] / Ірина Гребень, Василь Марченко, Сергій Хльобас // Нова Доба. – 2012. – 16 жовт. – С. 4 – 5.

956. **Котовська, Г. О.** Умови та ефективність відтворення основних промислових видів риби Кременчуцького водосховища / Г. О. Котовська, Д. С. Христенко. – К. : Аграр медіа груп, 2010. – 176 с.

957. **Ковтуненко, А.** Щороку Іркліївський риборозплідник випускає в Дніпро 400 тонн риби : [Іркліїв. риборозплідник рослиноід. риб, Чорнобаїв. р-н] / Анатолій Ковтуненко // Нова Доба. – 2010. – 17 серп. – С. 7.

958. **Уланчук, В. С.** Шляхи підвищення ефективності пасічного господарства : [бджільництво на Черкащині] / В. С. Уланчук // Економіка АПК. – 2009. – № 7. – С. 50 – 55.

959. **Лакида, П. І.** Ліси Черкащини : біопродуктивність і динаміка / П. І. Лакида, О. В. Морозюк. – Корсунь-Шевченківський : Гаврищенко В. М., 2011. – 221 с.

960. **Черкаський Сосновий бір** / С. Фірсова [та ін.] // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 1 / 3. – С. 50 – 54.

V. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

961. **Охорона здоров'я** та соціальний захист населення Черкаської області : стат. зб. / Голов. упр. статистики у Черкас. обл. ; [за ред. М. Г. Литвина]. – Черкаси : [Голов. упр. статистики], 2008. – 220 с. : табл.

962. **Соболь, С.** Сімейна медицина : [зміни в системі охорони здоров'я на Черкащині] / Світлана Соболь // Нова Доба. – 2011. – 13 груд. – С. 1, 4 – 5.

963. **Сільська медицина** [Черкащини] / Ніна Власенко [та ін.] // Нова доба. – 2012. – 19 черв. – С. 1, 4 – 5.

964. **Онищенко, І.** Хоспіси – надія є? : [хоспіс. паліатив. допомога на Черкащині] / Інна Онищенко, Ірина Гребень // Нова Доба. – 2012. – 27 листоп. – С. 4 – 5.

965. **Черняк, В. П.** 55 років на варті охорони здоров'я / [В. П. Черняк, В. Л. Брожик ; упоряд. Л. С. Шитюк]. – Черкаси : [Бізнес-стиль], 2009. – 431 с. : іл.

Черкаська обласна лікарня – історія.

966. **Дудник, О. М.** Працювати в обласній лікарні важко, відповідально, але й почесно : [бесіда з голов. лікарем О. М. Дудником] / записала Наталія Висоцька // Нова Доба. – 2012. – 13 листоп. – С. 6.

967. **Раїна, Н.** "Відкриття кардіологічного центру ми чекали чотири роки" : [відкр. приміщення Черкас. обл. кардіол. центру] / Неля Раїна // Нова Доба. – 2009. – 3 берез. – С. 3.

968. **Вівчарик, Н.** "Чи Тулуба, чи мене змінять, а лікарня залишиться!" : [відкр. обл. діагност.-консульт. центру у Черкас. обл. лікарні] / Назарій Вівчарик // Вечірні Черкаси. – 2013. – 13 берез. – С. 5.

969. **Кирей, В.** Тут повертають радість бачити : [офтальмол. від-ня Черкас. обл. лікарні] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2008. – 12 лип. – С. 3 : фотогр.

970. **Лікарня майбутнього для дітей Черкащини** : [нова Черкас. обл. дит. лікарня] // Черкащина. – 2011. – № 3. – С. 12 – 15.

971. **Онищенко, І.** Дитяча обласна лікарня прийняла перших пацієнтів / Інна Онищенко // Нова Доба. – 2011. – 22 верес. – С. 1.

972. **Юрковська, Т.** Будівництво обласної стоматполіклініки називали авантюрою : [Черкас. обл. стоматол. поліклініці – 40 років] / Тетяна Юрковська // Нова Доба. – 2010. – 24 черв. – С. 4.

973. **Глущенко, Є. А.** Заради здоров'я, заради життя / Євген Глущенко. – Черкаси : Брама-Україна, 2011. – 110 с. : іл.

Городищенський центральний районний лікарні – 150 років.

974. **Котов, А.** "Астрі" – 20 років : [КП Черкас. РОЦ "Астра"] / Анатолій Котов // Черкас. край. – 2011. – 5 трав. – Дод. : Черкаси Плюс, с. 1.

975. **Шапошник, К.** Рідні курорти : [санаторії Черкас. обл.] / Ксенія Шапошник // Вечірні Черкаси. – 2010. – 16 черв. – С. 19.

976. **Кирей, В.** Тут лікує навіть повітря : [дит. санаторій "Сосновий бір", м. Черкаси] / В. Кирей // Черкас. край. – 2008. – 30 лип. – С. 1.

977. **Соколовська, Л.** Через Червоний Хрест небагаті допомагають ближньому : [діяльн. Черкас. обл. орг. Т-ва Червоного Хреста] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2012. – 3 жовт. – С. 10.

978. **Черкаська відповідь дисбактеріозу** : [винайдений у Черкас. мед. коледжі молоч. продукт "Лактобіон"] // Прес-Центр. – 2009. – 23 груд. – С. 23.

979. **Найбільш визнані лікарі** : [20 визн. лікарів Черкас. обл.] / Тетяна Юрковська [та ін.] // Нова Доба. – 2009. – 2 черв. – С. 4 – 5.

980. **Жук, Н.** Тричі народжений / Ніна Жук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008. – 251 с. : фотогр.

Про колишнього головного лікаря Черкаської обласної лікарні А. І. Фесуна.

981. **Архипова, В.** Непровінційний лікар із провінції : [зав. травматол. від-ня Золотоніс. район. лікарні В. М. Сержук] / Вікторія Архипова // Голос України. – 2009. – 5 лют. – С. 22.

982. **Животенко, С.** Василь Загородній – кращий санітарний лікар України : [голов. держ. сан. лікар м. Черкас] / Степан Животенко // Місто. – 2008. – 15 жовт. – С. 7.

Див. також № 549 – 552.

VI. ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

983. **Кукса, О.** Хрестителеве Чернобаївського району – найспортивніше село Черкащини : [спорт. змагання на призи обл. ради "Найспортивніше село Черкащини 2010 року"] / Олег Кукса // Молодь Черкащини. – 2010. – 15 верес. – С. 9.

984. **Власенко, Н.** Вознесенське – найспортивніше село Черкащини 2009 року : [Золотоніс. р-н] / Ніна Власенко // Нова Доба. – 2009. – 15 верес. – С. 10.

985. **Голиш, Г.** Старійшина українських сільських стадіонів святкує ювілей : [75-річчя сіл. стадіону с. Чапаєвки Золотоніс. р-ну ; з історії спорту в селі] / Григорій Голиш // Прес-Центр. – 2011. – 22 черв. – С. 27.

986. **Яременко, В.** Феєрична команда – сюрприз із Черкащини : [черкас. футбол. клуб "Славутич"] / Віктор Яременко // Черкащина. – 2011. – № 3. – С. 36 – 41.

987. **Страшевич, В. Б.** Шляхами смілянського футболу : іст.-краєзн. нарис / Василь Страшевич. – Сміла : Блискавиця, 2008. – 199 с. : іл.

988. **Страшевич, В. Б.** З м'ячем по життю : нарис / Василь Страшевич. – Черкаси Вертикаль, 2012. – 55 с. : іл.

З історії баскетболу в м. Черкасах. Тренер В. П. Гудков.

989. **Присяжнюк, В.** "Черкаські Мавпи – 96" – чемпіони України! : [2010 р.] / Володимир Присяжнюк // Акцент. – 2010. – 21 апр. – С. 13.

990. **Двадцять перше Всеукраїнське свято** богатирської сили на призи пам'яті Івана Піддубного : с. Красенівка [Чернобаїв. р-н], 25 – 26 серп. 2012 р. / Чернобаїв. райдержадмін. [та ін.]. – Черкаси : Брама-Україна, 2012. – 20 с. : іл.

991. **Жашків – столиця кінного спорту України** // Черкащина. – 2011. – № 3. – С. 32 – 33.

* * *

992. **Антонець, Н. В.** Олімпійська слава Черкащини / Н. В. Антонець. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2008. – 159 с. : іл., фотогр.

Черкащани – учасники Олімпійських ігор.

993. **Антонець, Н. В.** Олімпійці, параолімпійці, дефлімпійці Черкаського національного університету імені Богдана Хмель-

ницького / Н. В. Антонець ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.]. – Черкаси : [Брама-Україна], 2011. – 32 с. : іл.

994. **Параолімпійське золото черкащан** : [золоті медалісти XIV літ. Параолімп. ігор – стрілець В. Ковальчук, легкоатлет Ю. Царук, жителі м. Черкас] // Нова Доба. – 2012. – 4 верес. – С. 1.

995. **Вівчарик, Н.** Богатирі Черкащини : [спортсмени богатир. багатоборства – В. Качура, В. Юрченко, В. Іваненко, С. Алехно] / Назарій Вівчарик // Прес-Центр. – 2010. – 5 трав. – С. 8.

996. **Литвиненко, О.** Тетяна Божко – чемпіонка світу зі спортивного орієнтування : [жителька м. Черкас] / О. Литвиненко, С. М. Перепонова // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2011. – Чис. 1 / 3. – С. 227 – 229.

997. **Щербатюк, О.** Лисянська спортсменка виборола "золото" Євробіатлону : [Олександра Вакуленко] / О. Щербатюк // Прес-Центр. – 2012. – 25 лип. – С. 9.

998. **Страшевич, В. Б.** На вістрі життя : нарис / Василь Страшевич. – Черкаси : [б. в.], 2011. – 27 с. : іл.

Про Л. Р. Кагана – спортсмена, учасника Великої Вітчизняної війни, уродженця Черкас.

999. **Матвієнко, В.** "Перемога на Параолімпійських іграх дозволить придбати омріяне житло", – розповідає черкащанин Василь Ковальчук / Вікторія Матвієнко // Нова Доба. – 2012. – 24 січ. – С. 12.

1000. **Туменко, Л.** У двобої перемагає сильніший : [чемпіон світу з кікбоксингу Д. Мжавія, студ. Черкас. коопер. екон.-прав. коледжу] / Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2012. – 18 січ. – С. 11.

1001. **Бедринцев, В.** "Чемпіоном мене зробили не багаторічні тренування, а спонсорські дві тисячі доларів" : [О. Науменко, чемпіон світу з карате, житель м. Черкас] / Владислав Бедринцев // Нова Доба. – 2012. – 30 жовт. – С. 10.

1002. **Кукса, О.** Юлія Олешівська – чемпіонка Європи! : [з лег. атлетики, жителька м. Черкас] / Олег Кукса // Молодь Черкащини. – 2012. – 4 лип. – С. 13.

1003. **Чайка, Ю.** Майдан's – відчуй ритм життя : [майстер спорту з фітнесу М. Ю. Оробець, житель м. Черкаси] / Юлія Чайка // Жіноча газ. – 2012. – 5 верес. – С. 3.

1004. **Страшевич, В.** "Завдячую спорту – він дав мені силу" : [А. Хіміч, Олімп. чемпіон, житель с-ща Чорнобая] / Василь Страшевич // Черкас. край. – 2012. – 14 груд. – С. 7.

1005. **Стригун, Н.** Жашківський Гаррінча : [Я. Черниш – сріб. призер Черкас. обл. з бігу та стрибків у довжину, бронз. призер України з футболу у складі команди обл., житель м. Жашкова] / Н. Стригун // Освіта України. – 2012. – 27 лют. – С. 14 : фотогр.

* * *

1006. **Тулуб, С.** Зеленому туризму дають зелене світло : [фінансування "Програми розвитку туризму в Черкаській області на 2012 – 2020 рр."] / Сергій Тулуб // Молодь Черкащини. – 2012. – 14 листоп. – С. 6.

1007. **Очеретяна, Т.** Гості на порозі : [турист. галузь Черкащини] / Тетяна Очеретяна, Оксана Колісник // Ритм України. – 2009. – № 1. – С. 30 – 32.

1008. **Зелений, В. Ф.** Аналіз туристично-рекреаційного потенціалу Черкаської області / В. Ф. Зелений // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 28 – 33.

1009. **Бізнес-карта закладів** туризму, культури та відпочинку Черкаської області : стат. довід. / Голов. упр. статистики у Черкас. обл. ; [за ред. Н. М. Пліс]. – Черкаси : [Голов. упр. статистики], 2008. – 368 с.

Готелі, турагентства, санаторно-курортні заклади, музеї, пам'ятки історії, парки, заповідники, спортивні заклади.

1010. **Черкащина.** Від краю до краю : турист. путівник / [авт.-упоряд. І. Одокієнко, Н. Лавріненко ; голов. ред. Н. Лавріненко]. – [Черкаси : Вертикаль, 2011]. – 231 с. : іл.

Історичні довідки про населенні пункти області. Про музеї, парки, дерев'яні церкви, вітряні млини та інші пам'ятки історії, архітектури та природи краю.

1011. **10 подорожей Черкащиною** для учнівської молоді України : зб. турист. маршрутів / [Т. М. Нераденко та ін. ; відп. ред. Т. М. Нераденко] ; Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 205 с. : іл.

1012. **Маленков, Р.** Шістдесят сім зупинок Черкащини : [путівник / Р. Маленков ; відп. ред. Д. Клочко ; фото Р. Маленкова]. – [К.] : Грані – Т, [2010]. – 106 с. : іл. – (Путівник).

1013. **Городищина туристична** запрошує : [путівник]. – [Б. м. : б. в.], 2009?]. – 23 с. : фотогр.

1014. **Таран, Г.** Музами геніїв місто осяяне : [м. Кам'янка : турист. маршрути] / Галина Таран // Черкащина. – 2012. – № 5. – С. 32 – 35.

1015. **Монастирищина туристична.** – [Б. м. : б. в., 2011?]. – 12 с. : іл.

1016. **Шполянщина туристична** : презентац. фотоальб. / [дизайн Сергія Спичака]. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2007?]. – 37 с. : фотогр.

1017. **Лук'яненко, М.** Євромаршрут Черкащини : [Шевченків. нац. заповідник, м. Канів ; Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культ. заповідник ; Нац. дендрол. парк "Софіївка" ; кряж, с. Буки Маньків. р-ну] / Марина Лук'яненко // Рідне місто Черкаси. – 2012. – 27 черв. – С. 7.

1018. **Лук'яненко, М.** Євромаршрут Черкащини : [Холодний Яр – Суботів – Чигирин] / Марина Лук'яненко // Рідне місто Черкаси. – 2012. – 13 черв. – С. 8.

1019. **Вдовенко, С.** Мандрівка Холодноярщиною / Світлана Вдовенко // Залізничкові читання : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф. . . . – [Черкаси, 2010]. – С. 216 – 218.

1020. **Данилюк, І.** По красу і славу : [Чигирин, Суботів, дуб М. Залізняка в Холод. Яру] / І. Данилюк // Міжнар. туризм. – 2008. – № 6. – С. 124 – 130: фотогр.

1021. **Могилко, С.** У Водяники можна прибути навіть на гелікоптері : [гірськолиж. спорт.-оздоров. комплекс, с. Водяники Звенигород. р-ну] / Сергій Могилко // Прес-Центр. – 2010. – 15 груд. – С. 21.

ВІІ. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ. МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

1022. **Жацько, В. О.** Сповідь розп'ятої душі, або Роздуми під час написання енциклопедії "Черкащина" : повість-відчай / Віктор Жацько. – К. : [Експрес-Поліграф], 2010. – 119 с. : іл.

Соціально-політичні проблеми Черкащини.

1023. **Кравець, А.** Черкаські профспілки набирають ваги. . . : [Черкас. обл. федер. профспілок] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2010. – 10 берез. – С. 21.

1024. **Веселовська, Л.** Корпоративна соціальна відповідальність : [заходи Черкас. обл. Ради Профспілки працівників сфери та Голов. упр. праці та соц. захисту населення по створенню кращих умов з охорони праці в Черкас. обл.] / Л. Веселовська // Соц. захист. – 2010. – № 5. – С. 34 – 37.

1025. **Коалиция** молодёжных общественных организаций "Молода Черкащина" // Мой путь к демократии / [сост. В. Феофилова]. – Черкассы, 2009. – С. 144 – 146.

1026. **Цимбал, М.** Черкаське обласне товариство політичних в'язнів і репресованих : в ім'я правди й української держави / М. Цимбал // Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих : історія створення та діяльність. – К., 2007. – С. 235 – 237.

1027. **"Моє майбутнє – в Україні"** : [збірник] / Черкас. жін. центр. – Черкаси : [Відлуння-Плюс], 2006. – 152 с. – (Жінки Черкащини, жінки в історії).

Досвід роботи Черкаського жіночого центру.

1028. **Видатні жінки Черкащини** : інформ. довід. / Упр. з питань сім'ї та молоді облдержадмін. ; [упоряд. Дудко Л. А.]. – Черкаси : [б. в.], 2003. – 49 с. : фотогр.

1029. **Невмирущі традиції козацького краю** [Образотворчий матеріал] : фотолітопис укр. козацтва на Черкащині / [Е. А. Левицька та ін.]. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2007]. – 88 с. : фотогр., іл.

1030. **Бобир, А.** Богом даний край козацький : [історія козацтва на Черкащині ; фест. "Край козацький, Богданів", смт. Лисянка, 7 груд. 2012 р.] / А. Бобир // Україна козацька. – 2012. – Груд. (№ 23 / 24). – С. 1, 8 – 9.

1031. **Гаврилюк, О. М.** Сучасний козацький рух на Лисянщині / О. М. Гаврилюк // Проблеми регіональної історії в контексті загальноукраїнських подій. – К., 2009. – С. 130 – 137. – Бібліогр. : с. 137.

* * *

1032. **Черкаська область.** Територія співпраці = Cherkasy region. Territory of collaboration / [Упр. зовнішн. зносин та європ. інтегр. Черкас. облдержадмін.]. – [Черкаси : Arjes, 2010?]. – 52 с. : іл.

1033. **Білоус, Н.** У грузинському Руставі громадський транспорт – черкаські "Богдани" : [співпраця міст Черкас і Руставі] / Надія Білоус // Нова Доба. – 2012. – 20 груд. – С. 2.

1034. **Апальков, О.** Ми і воїни : [публіцист. матеріали про співпрацю м. Канева і м. Фірзена (Німеччина)] / Олександр Апальков // Склянка Часу. – 2007. – № 43. – С. 59 – 72 ; № 44. – С. 44 – 64 ; 2008. – № 45. – С. 54 – 66 ; № 46. – С. 58 – 70.

1035. **Зелененко, Л.** Фірзен – Канів – найкращий в Україні зразок Європейської дружби : [партнер. стосунки між нім. м. Фірзеном і м. Каневом] / Лариса Зелененко // Прес-Центр. – 2008. – 8 жовт. – С. 21.

1036. **Шквар, Г.** У Бидгощі є вулиця Черкаська : [співробітництво Черкас і Бидгоща (Польща)] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2012. – 16 листоп. – С. 5.

1037. **Чайка, Ю.** Крила, які важко зламати : [політ. портрет Л. В. Майбороди, жительки м. Черкас] / Юлія Чайка // Жіноча газ. – 2012. – 11 лип. – С. 3.

VIII. ДЕРЖАВНА ВЛАДА І УПРАВЛІННЯ

1038. **Підсумки роботи** Черкаської обласної державної адміністрації, квітень 2010 – травень 2011 / Черкас. облдержадмін. – [Черкаси : б. в., 2011]. – 65 с. : іл.

Черкащина – соціально-економічний розвиток, 2010 – 2011.

1039. **Гресь, В.** "Місцеве самоврядування має потужний потенціал" : [з історії та сьогодення місц. самоврядування на Черкащині] / Володимир Гресь // Нова Доба. – 2008. – 4 груд. – С. 4.

1040. **Акуленко, А.** Перспективи місцевого розвитку : [розв. м. Черкас] / Антон Акуленко // Органи місцевого самоврядування в Україні : регіональний аспект. – К., 2008. – С. 78 – 81.

1041. **Лазоренко, С.** До 2020 року в селах Черкащини відкриється 21 тисяча нових робочих місць, а середня зарплата зросте до 5 тисяч гривень : [реалізація обл. прогн. "Село Черкащини – 2020"] / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2011. – 24 листоп. – С. 3.

1042. **Обереги тепла і любові** / [Голов. упр. праці та соц. захисту населення Черкас. облдержадмін. та ін.]. – Черкаси : [б. в.], 2012. – 48 с. : іл.

1043. **Черняк, В. П.** "Діяльність обласної ради в контексті соціального захисту населення Черкащини" : [бесіда з головою Черкас. обл. ради Валерієм Черняком] / записав Федір Пилипенко // Нова Доба. – 2012. – 14 лют. – С. 1, 3.

1044. **Склярів, М. М.** Наша мета – високі соціальні стандарти : [соц. реформи на Черкащині] / М. М. Склярів // Соц. захист. – 2012. – № 10. – С. 24 – 26.

1045. **Ткаченко, Є. А.** Розвиток та вдосконалення системи соціального захисту населення [Черкаського] регіону / Є. А. Тка-

ченко // Вісн. Східноєвроп. ун-ту економіки і менедж. Сер. Економіка і менеджмент. – Черкаси, 2010. – № 1 (7). – С. 58 – 63.

1046. **Кемпійський, Ф.** Місто добра та милосердя : [досвід соц. роботи в м. Умані] / Фома Кемпійський // Соц. захист. – 2012. – № 10. – С. 36 – 38, 3-я с. обкл.

1047. **Чвортко, Л.** Сучасні тенденції попиту і пропозиції на ринку праці Черкаської області / Л. Чвортко // Україна : аспекти праці. – 2012. – № 3. – С. 3.

1048. **Хімічук, І.** Черкащина : 60 – 70% підприємств скоротили робочий день або тиждень / І. Хімічук // Соц. політика. – 2009. – № 5. – С. 39 – 40.

1049. **Дендемарченко, Г.** Кризь призму соціальної відповідальності : [діяльн. обл. центру зайнятості] / Г. Дендемарченко // Черкас. край. – 2012. – 25 лип. – С. 6.

1050. **Бінецька, О. В.** Реалізація державної гендерної політики в Черкаській області / О. В. Бінецька // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 212. – С. 89 – 92.

1051. **На дитячу долю інколи випадає горе більше**, ніж на дорослу : [опіка над дітьми-сиротами, дітьми-інвалідами, багатодіт. родинами на Черкащині] // Черкащина. – 2011. – № 3. – С. 24 – 29.

1052. **У щасливих родинх – щасливі діти** : [багатодіт. родини Черкащини] // Черкащина. – 2012. – № 4. – С. 48 – 51.

1053. **"Охорона материнства – серед основних пріоритетів влади"** : [жінки – "Матері-героїні" Черкащини : статті] // Черкащина. – 2012. – № 5. – С. 44 – 62.

1054. **Національне усиновлення** : [соціалізація та усиновлення дітей-сиріт на Черкащині] / Ольга Шамрай [та ін.] // Нова Доба. – 2011. – 29 листоп. – С. 1, 4 – 5.

1055. **Онищенко, І.** "Найбільша подяка за нашу роботу, коли дитина знаходить нову сім'ю" : [діяльн. КЗ "Черкаський обласний спеціалізований будинок дитини"] / Інна Онищенко // Нова Доба. – 2010. – 7 верес. – С. 10.

1056. **Карнарук, Л.** Майже домівка : [Черкас. пансіонат для ветеранів війни та праці] / Любов Карнарук // Прес-Центр. – 2011. – 14 груд. – С. 25.

1057. **Таксі для черкаських "візочників"** : [соц. послуга для людей з обмеж. фіз. можливостями] // Соц. захист. – 2012. – № 3. – С. 52.

1058. **Красномовець, І.** За законами милосердя : [діяльн. Черкас. обл. від-ня Фонду соц. захисту інвалідів] / Іван Красномовець // Земля Черкаська. – 2008. – 7 листоп. – С. 6.

1059. **Дім для безхатченків** : [Центр обліку бездом. громадян, м. Черкаси] // Акцент. – 2012. – 12 сент. – С. 3.

1060. **Жук, Н.** На фоні Гельмязівського психоневрологічного інтернату фотографуються випускники й весільні пари : [Гельмязів. психоневрол. інтернат Золотоніс. р-ну та його дир. В. А. Шевчук, засл. працівник соц. сфери] / Ніна Жук // Нова Доба. – 2008. – 11 листоп. – С. 10.

1061. **Балякіна, Т.** Черкащина всегда меценатами славилась : [из истории благотворительности] / Татьяна Балякіна // Акцент. – 2009. – 7 окт. – С. 3.

1062. **Полуянов, А.** Кузница пограничников : [Оршан. учеб. центр подгот. пограничников, Черкас. р-н] / Александр Полуянов // Акцент. – 2010. – 14 июля. – С. 9.

1063. **Каплій, М.** "У мене один центр впливу – мій міністр" : [діяльн. УМВС Черкас. обл. : бесіда з начальником черкас. міліції М. В. Каплієм] / записала Тетяна Воронцова // Нова Молодь Черкащини. – 2008. – 17 груд. – С. 4.

1064. **Подогора, В. М.** На те і шука в озері, щоб карась не дрімав : [суд. система на Черкащині : бесіда з головою Апеляц. суду Черкас. обл. В. М. Подогорою] / записав Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2008. – 10 груд. – С. 13.

ІХ. РЕЛІГІЯ

1065. **Титаренко, Л.** Соборність – крок до національного примирення та єднання : [реліг. громади Черкащини] / Л. Титаренко // Голос України. – 2010. – 22 жовт. – С. 9 : фотогр.

1066. **Скубась, В.** Той хто осідлав тигра, ніколи не спішиться : [бесіда з главою буд. общини Володимиром Скубасєвим] / записав Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2010. – 27 січ. – С. 7.

1067. **Кирей, В.** Як в Умані готуються святкувати Новий рік : [паломництво хасидів на прощу до могили Р. Нахмана] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2012. – 12 верес. – С. 5.

1068. **Черкащина у храмобудівництві** / [упоряд. Е. А. Левицька, А. В. Барчук та ін.]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 251 с. : іл.

Видання про давні та сучасні релігійні споруди : храми, церкви, костьоли, молитовні будинки Черкащини.

1069. **Церкви і монастирі Черкащини** : [краєзн. дослідж.] // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2011. – Чис. 1 / 3. – С. 78 – 163.

1070. **Степанов, М.** Святині Черкащини : [мощі та ікони святих у храмах Черкащини] / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2009. – 7 січ. – С. 20.

1071. **Собор архистратига Михаїла** – диво-храм у Черкасах / А. Омельченко [та ін.] // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 1 / 3. – С. 117 – 123.

1072. **Олійник, Л. І.** Відродження Свято-Троїцької церкви в Черкасах / Л. І. Олійник // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 1 / 3. – С. 110 – 112.

1073. **Перлина Городищенського краю** : Свято-Михайлів. храм : минувшина й сьогодення / [упоряд. І. Жигало, Б. Жигало]. – Городище : [б. в.], 2011. – 111 с. : іл.

1074. **Чос, В. Г.** Храм Спаса-Преображення м. Городище / Володимир Чос. – [Б. м. : б. в.], 2012. – 16 с. : іл.

1075. **Козоріз, В. П.** Там, де молились наші предки : з історії Великохутір. церков та їх служителів : [краєзн. нарис] / В. Козоріз. – Х. : Федорко, 2010. – 85 с. : іл.

Історія церков с. Великий Хутір Драбівського району.

1076. **Перерва, В. С.** Свято-Покровський храм м. Жашкова : іст. минуле / В. С. Перерва. – Біла Церква : Пшонківський О. В., 2007. – 36 с. : іл., табл.

1077. **Оберіг і надія землі Канівської** : публіцист. нарис про історію православ. віри на Канівщині / збір, упорядкув., текст О. Селезня. – Вид. 2-ге, доповн. – Канів : Прес-Група, 2008. – 59 с. : іл. – (Знай наших! ; кн. 8).

Успенський собор у м. Каневі.

1078. **Храм святих Петра і Павла** Української Православної Церкви Київського Патріархату, м. Тальне : [буклет] / ред.-упоряд. Р. Білецький. – Черкаси : Флора-Прес, 2010. – 13 с. : іл.

1079. **Гребенюк, Н.** Спасо-Преображенська церква : [с. Мошни Черкас. р-ну] / Н. Гребенюк // Залізнякові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф. ... – Черкаси, 2012. – С. 126 – 129.

1080. **Брель, О.** Відродження чигиринської Петропавлівської церкви / Ольга Брель // Пам'ятки України : історія та культура. – 2012. – № 5 / 6 ; [спецвип.]. – С. 34 – 37.

1081. **Кукса, Н.** Іллінська церква у Суботіві в студіях XIX – початку XX століття / Надія Кукса // Пам'ятки України : історія та культура. – 2012. – № 5 / 6 ; [спецвип.]. – С. 38 – 47.

1082. **Лаврінченко, Н. П.** Православні монастирі Південної Київщини 1793 – 1917 рр. : (соц.-екон. діяльн.) / Н. П. Лаврінченко. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 215 с. : іл.

Монастирі Черкащини – в тексті.

1083. **Черкаські обителі** : [православ. монастирі Черкащини] / Максим Степанов [та ін.] // Прес-Центр. – 2009. – 14 жовт. – С. 8.

1084. **Свято-Покровський** Красногорський женський монастирь. – К. : Києво-Печер. Лавра, 2008. – 36 с. : ил.

1085. **Бравада, О.** Трахтемирів : "духовна фортеця українського козацтва" : [історія Трахтемирів. Успен. монастиря (1096 – 1768 рр.)] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2011. – 7 груд. – С. 26.

1086. **Свята обитель зі Святим Духом** : [Жаботин. Свято-Онуфріїв. чоловічий монастир, с. Чубівка Черкас. р-ну] // Черкащина культ. і турист. – 2010. – Верес. (№ 1) ; [спецвип.]. – С. 7.

1087. **Вечерський, В. В.** Де святили ножі гайдамаки : [Мотронин монастир, Холод. Яр] // Вечерський В. В. Українські монастирі. – К., 2008. – Розд. 4. – С. 161 – 168.

1088. **Мартінова, Т.** Тут зцілюють тіло і душу : [Чигирин. Святотроїц. монастир] / Тетяна Мартінова // Вечірні Черкаси. – 2013. – 16 січ. – С. 7.

1089. **Лаврінченко, Н. П.** Гетьманський Пустинно-Миколаївський Медведівський монастир / Н. Лаврінченко, Н. Кукса, М. Сиволап. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 88 с. – (Земля героїв ; 3).

1090. **Вечерський, В.** Козацькі церкви : [зокрема, про Миколаїв. церкву Медведів. монастиря, с. Медведівка Чигирин. р-ну] / Віктор Вечерський // Нар. мистец. – 2010. – № 1 / 2. – С. 11 – 20.

1091. **Бандурка, О. М.** Лебединський Георгіївський чоловічий монастир : [з історії монастиря] // Бандурка О. М. Коріння родоводу. – Х., 2010. – С. 222 – 231.

Див. також № 91, 107, 108.

* * *

1092. **Скус, О. В.** Релігійна палітра Уманщини 1793 – 1917 років : монографія / О. В. Скус ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини, Н.-д. лаб. "Історичне краєзнавство Уманщини". – Умань : Сочінський, 2009. – 265 с. : табл.

1093. **Кузнець, Т. В.** Православне духовенство Уманщини XIX – початку XX століття : монографія / Т. В. Кузнець ; Київ нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Київ. ун-т, 2006. – 607 с. : [2] арк. іл., табл.

1094. **Григоренко, Т.** Церковний погром 1920-х на Черкащині : [1920 – 1922 рр.] / Тетяна Григоренко // Прес-Центр. – 2011. – 14 верес. – С. 26.

* * *

1095. **Новомученики черкаські** : життя, подвиги, страждання. Кн. 2 / Черкас. єпархія Укр. Православ. Церкви ; [ред. Е. Ладиженська ; уклад. Е. Ладиженська]. – Черкаси : [Тясмин], 2008. – 288 с. : фотогр.

1096. **Новомученики черкаські** : життя, подвиги, страждання. [Кн. 3] / Черкас. єпархія Укр. Православ. Церкви ; [ред. і упоряд. Е. Ладиженська]. – [Черкаси : б. в.], 2010. – 455 с. : іл.

1097. **Всіх митрополітів-автокефалів 1919 – 1937 років** Україні дала Черкащини : [В. Липківський, М. Борецький, І. Павловський] // Козац. край. – 2012. – 30 листоп. – С. 7.

1098. **Кирей, В.** Знахідка на старому цвинтарі : [поховання хасид. мислителів XIX ст., м. Чигирин] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2012. – 14 січ. – С. 24.

1099. **Шевчук, А.** Марко Грушевський : [церк. діяч, етнограф, уродженець с. Худоліївки Чигирин. р-ну] / Аліна Шевчук, Т. М. Нераденко // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 290 – 292.

1100. **Килимник, Ю.** Протягом кількох років у XVII столітті Корсунь був духовною столицею України : [реліг. діяч Діонісій (Балабан), який служив у корсун. Свято-Онуфріїв. монастирі] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2011. – 9 берез. – С. 27.

1101. **Перерва, В. С.** Протоієрей-ліліпут О. М. Дубницький на церковній службі : від Черкас до Києва / В. С. Перерва // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 212. – С. 57 – 62.

1102. **Кирей, В.** Лука Кримський, який довів єдність науки й релігії : [Л. Кримський (В. Ф. Войно-Ясенецький) – лікар, архірей, перебував у с. Деньгах Золотоніс. р-ну] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2012. – 11 груд. – С. 20.

1103. **Слепцовський, О.** Вшановано пам'ять оспіваного Шевченком титаря Данила Кушніра : [реліг. діяч Д. Кушнір, уродженець с. Млієва Городищен. р-ну] / Олександр Слепцовський // Прес-Центр. – 2012. – 15 серп. – С. 4.

1104. **Перерва, В.** Протоієрей о. Петро Лебединцев та проєкт виселення українського православного духовенства в 60-х рр. XIX ст. / В. Перерва // VI Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. з нагоди 415-річчя від дня народж. гетьмана Б. Хмельницького, [Черкаси], 10 груд. 2010 р. – Черкаси, 2011. – С. 157 – 161.

1105. **Чос, В.** Земляки віддячили Петру Лебединцеву : [відкр. пам'ятника істориків та реліг. діячів П. Лебединцеву, с. Зелена Діброва Городищен. р-н] / Володимир Чос // Прес-Центр. – 2010. – 9 черв. – С. 2.

1106. **Поліщук, В.** Проповіді Митрополита Василя Липківського : тяглість традиції й нові акценти жанру / Володимир Поліщук // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2007. – Вип. 118. – С. 39 – 49.

1107. **Бувеч, Е.** Главная Черкасская святыня : [святые мощи Преподобномученика Макария Каневского, которые сохраняются в Свято-Михайлов. кафедр. соборе, г. Черкасы] / Елена Бувеч // Акцент. – 2012. – 11 апр. – С. 17.

1108. **Лебединцев, Ф.** Архіандрит Мельхіседек Значко-Яворський / Феофан Лебединцев ; [упоряд. і ред. Н. Лавріненко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 59 с. – (Земля героїв ; 2).

1109. **Мирський, Р. Я.** Рабі Нахман (1772 – 1810) : [цадик Нахман, похований у м. Умані] / Мирський Р. Я., Найман О. Я. // Мирський Р. Я. Знамениті євреї України. – [Б. м., 2010?]. – С. 58.

1110. **Митрополит Софроній.** Будуй своє життя в гармонії з Богом / [редкол. : С. Чумак та ін.]. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010]. – 173 с. : фотогр.

До 70-річчя з дня народження митрополита Черкаського і Канівського.

Х. НАУКА. ОСВІТА

1111. **Наукова діяльність в Черкаській області за 2011 рік** : стат. зб. / Голов. упр. статистики у Черкас. обл. – Черкаси : Голов. упр. статистики, 2012. – 164 с.

1112. **Степанов, М.** Історики стурбовані ставленням влади до історичної пам'яті українців : [15 років осередку Наук. т-ва ім. Шевченка в м. Черкасах] / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2012. – 4 квіт. – С. 26.

1113. **Двадцять третя наукова сесія** Осередку Наукового товариства ім. Шевченка у Черкасах : матеріали доп. на засід. секцій і коміс., [Черкаси], 6 – 29 берез. 2012 р. – Черкаси : Осередок НТШ, 2012. – 164 с.

1114. **Записки Осередку** Наукового Товариства ім. Шевченка у Черкасах : [зб. наук. ст.] Т. 2. Праці історико-філософської секції / Осередок Наук. т-ва ім. Шевченка ; [за ред. В. В. Масненка]. – Черкаси : [Ант], 2009. – 240 с.

1115. **До 10-ї річниці** діяльності Наукового товариства істориків-аграрників : [статті] // Український селянин : зб. наук. пр. – Черкаси, 2010. – Вип. 12. – С. 6 – 14. – Авт. : І. Фареній, В. Бондар, М. Бушин та ін.

1116. **Мінаєв, Б.** Сонячні батареї майбутнього народжуються і в Черкасах : [наук. відкр. вчен. Черкащини : бесіда з проф. ЧНУ Б. П. Мінаєвим] / записала Ганна Шквар // Черкас. край. – 2008. – 7 листоп. – С. 12.

* * *

1117. **Освіта Черкащини** : поступ розвитку : [2011 р.] // Черкащина. – 2011. – № 3. – С. 16 – 21.

1118. **Адреси передового педагогічного досвіду** : [дошк. навч. закл. і загальноосвіт. шк. Черкас. обл.] // Досвідно-дослідні заклади освіти : навч.-метод. посіб. – Черкаси : 2011. – С. 31 – 36.

1119. **Волошенко, І. І.** Освіта Монастирищини : становлення і розвиток : докум.-худож. вид. / І. І. Волошенко, К. Г. Бульба. – Монастирище : Мрія, 2007. – 400 с. : іл.

Історія і сьогодення освіти Монастирищини. Нариси з історії навчальних закладів району.

1120. **Розвиток освіти на Шполянщині** / К. О. Голуб [та ін.] ; під заг. ред. В. П. Кравця. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2008. – 103 с.

Див. також № 548, 595, 1313.

* * *

1121. **Шавровська, В.** Забезпечити збалансований розвиток дитини : [діяльн. Черкас. обл. ін-ту післядиплом. освіти] / В. Шавровська, Н. Шавровська // Дошк. виховання. – 2008. – № 9. – С. 6 – 10.

1122. **"Сонячні" садки** : [дошк. закл. Черкащини : статті] / Наталя Каузак [та ін.] // Нова Доба. – 2010. – 21 верес. – С. 1, 4 – 5.

1123. **Метківська, І.** В Умані вчать дітей самостійності за методикою Монтессорі : [Уман. дит. дошк. навч. закл. № 15] / Ірина Метківська // Молодь Черкащини. – 2012. – 21 листоп. – С. 6.

1124. **З дитинства вчити починай** про Симиренків рідний край... / [упоряд. Т. М. Горідько]. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2012. – 111 с. : іл.

Досвід педагогів-дошкільників Городищенського району з популяризації знань про край.

* * *

1125. **Школи Черкащини у вимірі часу** / [упоряд. : О. В. Фещенко та ін.] ; Акад. пед. наук України, Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Н.-д. центр пед. краєзнавства Уман. держ. пед. ун-ту ім. Павла Тичини. – Умань : Жовтий О. О., 2009. – 204 с.

1126. **Дослідно-експериментальна діяльність** полілінгвістичної гімназії : з досвіду роботи Першої міськ. гімназії Черкас. міськради Черкас. обл. / Черкас. обл. ін-т післядиплом. освіти пед. працівників ; [авт.-упоряд.] Н. В. Ананьєва. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 305 с.

1127. **Упровадження ІКТ** у полікультурний навчально-виховний процес : (з досвіду роботи Першої міськ. гімназії м. Черкас) : [метод. посіб.] / авт.-уклад. Н. В. Ананьєва ; Черкас. обл. ін-т післядиплом. освіти пед. працівників [та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 123 с. : іл.

1128. **Ананьєва, Н. В.** Школа, пронизана Європейським духом : з досвіду розв. міжнар. співробітництва Першої міськ. гімназії Черкас. міськ. ради : [наук.-практ. посіб.] / Н. В. Ананьєва. – Черкаси : Велівченко В. О., 2013. – 173 с. : іл.

1129. **Терещенко, Л. Д.** Шевченківська спеціалізована загальноосвітня школа-інтернат з поглибленим вивченням предметів

гуманітарно-естетичного профілю Черкаської обласної ради : [Звенигород. р-н] / Л. Д. Терещенко // Досвідно-дослідні заклади освіти : навч.-метод. посіб. – Черкаси, 2011. – С. 82 – 85.

1130. **Осадча, І.** Школа, в якій здійснюються мрії : [Шевченків. спеціаліз. загальноосвіт. шк.-інтернат з поглибл. вивч. предметів гуманіт.-естет. профілю] / Інна Осадча // Черкас. край. – 2012. – 4 квіт. – С. 6.

1131. **Бойко, Л. І.** Шевченківську школу-інтернат відзначили на державному рівні : [Шевченків. спеціаліз. загальноосвіт. шк.-інтернат Звенигород. р-ну] / Л. І. Бойко // Нова Доба. – 2010. – 6 лип. – С. 7.

1132. **Кирей, В.** Школа, в якій діти не хворіють : [експерим. шк., с. Драбівці Золотоніс. р-ну] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2012. – 14 груд. – С. 11.

1133. **Гавришкевич, В.** Гельмязівській школі – 250 : [Золотоніс. р-н] / Валентина Гавришкевич // Черкас. край. – 2010. – 10 груд. – С. 5.

1134. **Голиш, Г. М.** Крізь роки й епохи : історія і сучасність Чапаєв. шк. / Г. М. Голиш ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 282 с. : іл.

1135. **Смілянська гімназія, 100 років** – [Б. м. : б. в., 2008?]. – [10] с. : фотогр.

1136. **Полехіна, В. М.** Школа і долі : монографія / В. М. Полехіна, Л. М. Нестругіна. – К. : КВІЦ, 2010. – 247 с.

Історія школи с. Білашки Тальнівського району.

1137. **Школа коло лісу** : [навч. закл. с. Дубіївки Черкас. р-ну] / упоряд. В. П. Ушанов. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2007. – 90 с.

1138. **Безуглий, В.** Серед випускників Руськополянської школи є й народні артисти, й уславлені кіносценаристи : [100-річчя Руськополян. шк. № 1] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2011. – 12 трав. – С. 20.

1139. **Чигиринщина в історії України** [Зб.4]. Шкільна освіта Чигиринщини : погляд крізь століття : [матеріали Четвертої іст.-краєзн. учн. конф., Суботів, 21 груд. 2010 р. / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. В. М. Лазуренко]. – Черкаси : ЧДТУ, 2011. – 321 с. : іл.

1140. **Соболь, С.** Чорнобаївську гімназію визнано однією з найкращих шкіл в Україні / Світлана Соболь // Нова Доба. – 2010. – 1 черв. – С. 2.

1141. **Рідна школа Іркліївська** / упоряд. М. О. Сердюк, Т. С. Калиновська, П. М. Жук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 344 с.

1142. **Лисенко, Л.** "Палацу піонерів" – 75! : [Центр дит. та юнац. творчості, м. Черкаси] / Лариса Лисенко // Черкас. край. – 2011. – 28 квіт. – Дод. : Черкаси Плюс, с. 2.

1143. **Висоцька, Н.** "Що більше діти будуть залучені до занять у гуртках і секціях, то менше у вас буде з ними проблем" : [Черкас. обл. центр наук.-техн. творчості учнів. молоді] / Наталія Висоцька // Нова Доба. – 2013. – 12 лют. – С. 11.

1144. **Урицька, С.** Свято дитячої фантазії : [дит. худож. шк. ім. Данила Нарбута, м. Черкаси] / Світлана Урицька // Місто. – 2008. – 17 верес. – С. 15.

1145. **Калько, О.** Морські традиції Черкас : [Клуб юних моряків, м. Черкаси] / О. Калько // Нова молодь Черкащини. – 2012. – 1 серп. – С. 4.

1146. **Нікітенко, Л.** "Ми геологи удвох із тобою" : [відкр. у черкас. шк. № 25 геол. музею] / Л. Нікітенко // Україна молода. – 2009. – 13 січ. – С. 8.

1147. **Томилина, А.** Жашковская спортивная школа / Анна Томилина // Конный мир. – 2008. – № 6. – С. 58 – 59.

1148. **Оздоровчий семестр** : досвід черкашан : [про діяльн. літ. таборів відпочинку для дітей на Черкащині] / підгот. Надія Стригун // Освіта. – 2010. – 30 черв. – 7 лип. (№ 31 ; спецвип.). – С. 1 – 8.

1149. **Василенко, О.** Серенада математиці : [урив. з кн. вчителя Піщан. ЗОШ Золотоніс. р-ну] / Олександр Василенко // Освіта. – 2009. – 5 – 12 серп. (№ 33 / 34 ; спецвип.). – С. 1 – 8.

1150. **Казимир Аполлонович Заремба** / авт.-упоряд. Г. В. Суховершко ; [ред. О. Ф. Бондуровська]. – Черкаси : Вертикаль, 2007. – 250 с., [20] с. фотогр.

К. А. Заремба – заслужений учитель України, організатор навчально-виховного процесу в освітніх закладах Черкаської області.

1151. **Зелінська, Т.** Названо кращого вчителя сільської школи : [бесіда з переможцем Всеукр. конкурсу "Учитель року – 2012", дир. шк. с. Майданецького Тальнів. р-ну Тамілою Зелінською] / записала Лариса Горущенко // Молодь Черкащини. – 2012. – 4 квіт. – С. 3.

1152. **Сергій Савранський** : у долі, пам'яті, вічності : [Савран. читання у Лисян. ЗОШ № 2] // Земля Черкаська. – 2009. – 23 жовт. – С. 5.

1153. **Кирей, В.** Восьмирічний школяр пише універсальний підручник з історії України : [Віталік Нечаєв зі Звенигородки – лауреат Нац. премії "Гордість країни", 2011 р.] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2012. – 12 лип. – С. 11.

1154. **Вундеркінд зі Звенигородки** викладає в університеті : [дев'ятиріч. В. Нечаєв читає лекції з історії в ЧНУ ім. Б. Хмельницького] // Черкас. край. – 2013. – 20 берез. – С. 1, 3.

1155. **Білецька, Р.** Звенигородчанин Артем Ставенко – у міжнародному Клубі найрозумніших : [випускник Звенигород. міськ. шк. № 1 А. Ставенко] / Раїса Білецька // Черкас. край. – 2012. – 14 груд. – С. 3.

1. 3 педагогічної спадщини

Олександра Антоновича Захаренка, Народного вчителя, академіка НАПН України, колишнього директора Сахнівської середньої школи Корсунь-Шевченківського району

1156. **Захаренко, О. А.** Слово до нащадків / О. А. Захаренко ; Черкас. обл. ін-т післядиплом. освіти пед. працівників ; [упоряд. Н. М. Чепурна]. – К. : [Богданова А. М.], 2006. – 215 с. : фотогр.

1157. **Академік із Сахнівки** : [ст., виступи, щоденник, записи та листи О. А. Захаренка / М. В. Томенко та ін.] ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [за ред. А. І. Кузьмінського]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2008. – 438 с. : фотогр.

1158. **Науково-педагогічна спадщина** О. А. Захаренка як джерело виховання молодого покоління : зб. матеріалів десятих міжнар. ювіл. Захаренків. пед. читань, Черкаси, 2 лют. 2012 р. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [голов. ред. Т. М. Десятов]. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ, 2012. – 104 с.

1159. **О. А. Захаренко** про превентивне виховання : хрестоматія / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [уклад. Л. І. Прокопенко, С. О. Захаренко, О. С. Захаренко ; наук. ред. А. І. Кузьмінський]. – Вид. 2-ге, доповн. – Черкаси : ЧНУ, 2012. – 107 с.

1160. **Шамрай, О. Г.** Олександр Антонович Захаренко : пам'яті О. А. Захаренка [укр. педагога і громад. діяча] присвяч.

/ Олександр Шамрай, Олександр Гончарик. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 94 с. : іл.

1161. **Суховершко, Г. В.** Повість про Олександра Захаренка / Г. В. Суховершко ; [ред. О. Ф. Бондуровська]. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 167 с. : іл.

1162. **Прокопенко, Л. І.** Музей-лабораторія педагогічної спадщини Олександра Антоновича Захаренка, Народного вчителя, академіка НАПН України, директора Сахнівської середньої школи Корсунь-Шевченківського району Черкаської області : путівник : навч.-метод. посіб. / Л. І. Прокопенко, С. О. Захаренко. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ, 2011. – 35 с.

1163. **Захаренко Олександр Антонович** (1937 – 2002) : біо-бібліогр. покажч. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України [та ін.] ; [уклад. С. О. Захаренко, Л. І. Прокопенко ; наук. ред. А. І. Кузьмінський]. – Черкаси : ЧНУ, 2012. – 63 с. – (Серія "Бібліографія вчених Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького" ; вип. 17).

* * *

1164. **Лазоренко, С.** Потрібна освіта : [пробл. проф. техн. освіти в Черкас. обл.] / Світлана Лазоренко, Ірина Гребень // Нова Доба. – 2012. – 9 жовт. – С. 4 – 5.

1165. **Шамара, С. О.** Коледж економіки і управління у системі підготовки молодих спеціалістів на Черкащині / С. О. Шамара // Вісн. Східноєвроп. ун-ту економіки і менедж. Сер. Економіка і менеджмент. – 2012. – № 2. – С. 44 – 51.

1166. **Черкаський державний бізнес-коледж** : ми створюємо майбутнє регіональної економіки // Партнер-Черкаси. – 2010. – № 12. – С. 26 – 27.

1167. **Черкаський кооперативний економіко-правовий коледж** // Молодь Черкащини. – 2009. – 11 лют. – С. 5.

1168. **Віргущ, Н.** Черкаський політехнічний технікум : з минулого – у майбутнє / Наталя Віргущ // Черкас. край. – 2012. – 26 верес. – С. 9.

1169. **Загребельний, А.** Черкаський політехнічний технікум : і якісне навчання, й цікаве дозвілля / Антін Загребельний // Черкас. край. – 2012. – 13 квіт. – С. 4.

1170. **Іваненко, В.** Черкаському медичному коледжу – 80! / Валентина Іваненко // Молодь Черкащини. – 2010. – 13 жовт. – С. 12.

1171. **Черкаське музичне училище** імені С. С. Гулака-Артемовського // Ритм України. – 2009. – № 2. – С. 50.

1172. **Канівське училище культури і мистецтв** / [редкол. : І. Г. Козленко та ін. ; фото І. О. Макарова, А. Кравченко]. – [Черкаси : Бізнес-стиль, 2007]. – 35 с. : фотогр.

Канівському училищу культури і мистецтв – 50 років.

1173. **Гортаючи сторінки історії...** : спогади викладачів та випускників Корсунь-Шевченків. пед. уч-ща ім. Т. Г. Шевченка / [редкол. : С. П. Дремлюк та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008. – 248 с. : іл., табл.

1174. **Стригун, Н.** Мудрість творити солодкість : [Смілян. технікуму харч. технологій – 125 років] / Надія Стригун // Освіта. – 2009. – 4 – 11 листоп. (№ 46 / 47). – С. 3.

1175. **Білоус, Н.** Від сільськогосподарської школи до престижного навчального закладу : [Тальнів. буд.-екон. коледжу – 85 років] / Наталя Білоус // Нова Доба. – 2012. – 1 листоп. – С. 12.

1176. **Уманське обласне музичне училище** ім. П. Д. Демущького // Ритм України. – 2009. – № 2. – С. 49.

1177. **Крива, Л.** Уманському музичному училищу – 50 років / Л. Крива // Уман. зоря. – 2013. – 24 трав. – С. 2.

1178. **Чепка, О. В.** 100 років на освітній ниві : [Уман. гуманіт.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка] / О. В. Чепка // Пед. вісн. – 2008. – № 3. – С. 26 – 28.

* * *

1179. **Вища педагогічна освіта і наука України** : історія, сьогодення та перспективи розвитку. Черкас. обл. / Нац. акад. пед. наук України ; Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи [та ін.] ; [за ред. А. І. Кузьмінського]. – К. : Знання України, 2010. – 351 с.

1180. **Черкаській національний університет** імені Богдана Хмельницького : історія, звершення, особистості / [редкол. : А. І. Кузьмінський (голова) та ін.]. – К. : Світ Успіху, 2009. – 207 с. : іл.

До 90-річчя університету.

1181. **Тарасенкова, Н. А.** Наукові досягнення Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького / Н. А. Тарасенкова // Політико-правові і соціально-моральні фактори розвитку державної служби та запобігання корупції в Україні. – Черкаси, 2010. – С. 14 – 18.

1182. **Яворський, А. А.** Сучасні вимоги до підготовки майбутнього вчителя в контексті Болонського процесу : (на прикладі Черкас. нац. ун-ту ім. Богдана Хмельницького) / А. А. Яворський // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Педагогічні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 206. – С. 182 – 184. – Бібліогр. : с. 184.

1183. **Навчально-науковий інститут історії і філософії** : [буклет] / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – [Черкаси : б. в., 2008?]. – 1 арк. : іл.

1184. **Архипова Світлана Петрівна** : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [наук. ред. В. В. Масненко ; упоряд. О. З. Медалієва]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2007. – 35 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького ; вип. 8).

1185. **Білий Онуфрій Васильович** : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [наук. ред. В. В. Масненко ; упоряд. О. З. Медалієва]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2006. – 26 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького ; вип. 2).

1186. **Голиш Григорій Михайлович** : кандидат історичних наук, доцент : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [наук. ред. Н. А. Тарасенкова ; упоряд. Л. І. Синявська]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2009. – 59 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького ; вип. 14).

1187. **Гоцуляк Віктор Володимирович** : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [наук. ред. Н. А. Тарасенкова]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2008. – 71 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького).

1188. **Гусак Андрій Михайлович** : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [наук. ред. В. В. Масненко ; упоряд. О. З. Медалієва]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2006. – 39 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького ; вип. 3).

1189. **Китова Світлана Андріївна** : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [уклад. Л. Г. Голиш ; наук. ред. А. І. Кузьмінський]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2011. – 22 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького ; вип. 16).

1190. **Лизогуб Володимир Сергійович** : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [наук. ред. В. В. Масненко ; упоряд. С. О. Коваленко, О. З. Медалієва]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2006. – 35 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького ; вип. 5).

1191. **Макаренко Микола Васильович** : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [уклад. С. О. Коваленко, В. С. Лизогуб ; наук. ред. Н. А. Тарасенкова]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2012. – 78 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького ; вип. 18).

1192. **Мельниченко Василь Миколайович** : кандидат історичних наук, професор : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [наук. ред. Н. А. Тарасенкова ; упоряд. Л. І. Синявська, О. З. Силка]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2009. – 52 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького).

1193. **Кузьмінський Анатолій Іванович**, учений, ректор, громадський діяч / [уклад. Н. А. Тарасенкова та ін.]. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ, 2011. – 64 с. : іл. – (Галерея творчих особистостей).

Кузьмінський А. І. – ректор Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

1193. **Кузьмінський Анатолій Іванович** : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [наук. ред. А. М. Гусак ; упоряд. О. З. Медалієва, Л. І. Синявська]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2008. – 54 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького ; вип. 11).

1194. **Присяжнюк Юрій Петрович**, доктор історичних наук, професор : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [уклад. Л. І. Синявська, О. З. Силка ; наук. ред. В. В. Масненко]. – Черкаси : ЧНУ, 2012. – 40 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького ; вип. 18).

1195. **Ромашенко Людмила Іванівна** : доктор філологічних наук, професор : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [наук. ред. Н. А. Тарасенкова ; упоряд. Л. Г. Голиш]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2010. – 36 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького ; вип. 15).

1196. **Тарасенкова Ніна Анатоліївна**, доктор педагогічних наук, професор : біобібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [наук. ред. А. І. Кузьмінський ; упоряд. Л. Г. Голиш,

О. П. Воловик]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2009. – 36 с. – (Бібліографія вчених Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького).

1197. **Черкаський державний технологічний університет** : 50 років / [авт.-упоряд. В. М. Лазуренко ; відп. ред. В. М. Яценко]. – Черкаси : ЧДТУ : Чабаненко Ю. А., 2010. – 291 с. : іл.

1198. **Бушин, М. І.** Пам'ять, дарована майбутньому / Микола Бушин. – Черкаси : ЦНТЕІ, 2010. – 123 с.

До 50-річчя від дня утворення Черкаського державного технологічного університету.

1199. **Сучасний університет** : перспективи розвитку : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., [Черкаси], 18 – 21 жовт. 2010 р. Т. 2. Роль інтелектуально-інноваційного потенціалу університету у формуванні конкурентних переваг вітчизняної економіки. Ч. 2. Економічні науки / Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : Ред.-вид. центр ЧДТУ, 2010. – 137 с.

Присвячено 50-річчю Черкаського державного технологічного університету.

1200. **Каталог наукових розробок** Черкаського державного технологічного університету / Черкас. держ. технол. ун-т ; [упоряд. А. І. Садовий та ін. ; за ред. Т. М. Качали]. – [Вид. 2-ге, доповн.]. – Черкаси : [Ред.-вид. центр] ЧДТУ, 2009. – 102 с. : іл.

1201. **Бушин, М. І.** Учені Черкаського державного технологічного університету / Микола Бушин. – Черкаси : Черкас. ЦНТІ, 2010. – 480 с. : іл., табл., портр.

1202. **Лазуренко, В. М.** Микола Іванович Бушин : біобібліогр. покаж. / В. М. Лазуренко. – Черкаси : ЧДТУ, 2013. – 158 с. : іл. – (Вчені Черкаського державного технологічного університету).

1203. **Учений, людина, громадянин.** Професор Юрій Лега / Черкас. держ. технол. ун-т ; [авт.-упоряд. В. М. Лазуренко ; голов. ред. В. М. Яценко]. – Черкаси : [ЧДТУ], 2009. – 209 с. : фотогр. – (Вчені Черкаського державного технологічного університету).

1204. **Професор Володимир Микитович Яценко** / [авт.-упоряд. Лазуренко В. М. ; голов. ред. Ю. Г. Лега]. – Черкаси : ЧДТУ, 2009. – 75 с. : фотогр. – (Вчені Черкаського державного технологічного університету).

1205. **Черкаський інститут банківської справи** Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ) / [упоряд. Л. В. Тараненко]. – Черкаси : [Брама-Україна], 2008. – 63 с. : фотогр. – (Освіта для сучасного світу).

1206. **Казарінова, Н.** "На природу нічого уповати, вона по-блажлива до сумлінних та працьовитих" : [бесіда з ректором Східноєвроп. ун-ту (м. Черкаси) Наталією Казаріною] / записав Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2012. – 11 квіт. – С. 5.

1207. **Єренкова, С.** Рятувальник – професія за покликанням : [Черкас. акад. пожеж. безпеки ім. Героїв Чорнобиля] / Світлана Єренкова // Молодь Черкащини. – 2010. – 14 лип. – С. 7.

1208. **Побірченко, Н.** Наталія Побірченко : "Ми не провінція, бо думаємо і мислимо масштабно" : [бесіда з ректором Уман. держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини] / записали О. Даниленко, Л. Титаренко // Голос України. – 2012. – 26 черв. – С. 10.

1209. **Головчук, А.** Уманський національний університет садівництва : сьогоднішня та майбутня / А. Головчук // Черкащина регіональна. – 2012. – 20 лют. – С. 10.

2. Діячі освіти і науки, імена яких пов'язані з краєм

1210. **Килимник, Ю.** "Головний росіянин Америки" народився в Черкасах : [Є. Александров, вчен.-геолог, громад. діяч] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2012. – 1 лют. – С. 26.

1211. **Килимник, Ю.** Кризь зірки – у земні терни : [астроном І. А. Балановський, уродженець м. Черкас] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2009. – 2 груд. – С. 26.

1212. **Черненко, С.** Українець Олексій Баранников, індолог, який став святом : [уродженець м. Золотоноші] / С. Черненко // Наук. світ. – 2010. – № 8. – С. 20 – 22 : фотогр.

1213. **Килимник, Ю.** Канівчанин, який створив "Загальну історію книги" : [вчен.-книгознавець Й. Є. Баренбаум (1921 – 2006), уродженець м. Канева] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2010. – 31 берез. – С. 21.

1214. **Цимбалюк, М.** Свічі пам'яті : [М. Ф. Біляшівський – історик, етнограф, уродженець м. Умані] / М. Цимбалюк // Слово Просвіти. – 2012. – 1 – 7 листоп. (Чис. 44). – С. 12.

1215. **Відкривач літописного Роденя** : [М. Ф. Біляшівський] // Україна : хронологія розвитку. Імперська доба. 1800 – 1917 рр. – К., 2011. – С. 246 – 247.

1216. **Килимник, Ю.** Майстер ячменю : [вчен.-селекціонер П. Гаркавий, уродженець с. Пиляви Канів. р-ну] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2008. – 9 лип. – С. 28.

1217. **Сідлецька, К.** Великий андронний колайдер запускає уманчанин : [вчен.-фізик В. Л. Головцов, уродженець м. Умані] / Катерина Сідлецька // Прес-Центр. – 2009. – 11 листоп. – С. 8.

1218. **Бравада, О.** "Голос Америки" в Україні чули завдяки шполянину : [міністр освіти УНР Н. Григорієв (псевд. – Григорій Наш), уродженець с. Бурти Шполян. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 1 груд. – С. 27.

1219. **Сиволап, М.** Григор'єв Володимир Павлович : [археолог-скіфолог, колиш. житель м. Черкас] / М. Сиволап // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2010. – Вип. 192. – С. 145 – 146.

1220. **Історик Іван Гуржій** у колі рідних і колег : спогади, док., ст. про вчен. / Т-во істориків Черкащини ім. І. О. Гуржія ; [авт.-упоряд. О. І. Гуржій ; ред. М. І. Бушин]. – Черкаси : ЦНТЕІ, 2008. – 335 с. – (Історики Черкащини).

Книга присвячена історикові І. О. Гуржію (1915 – 1971), уродженцю с. Худяки Черкаського району.

1221. **Безуглий, В.** Звання "Дідусь" вважає для себе найвищою відзнакою директор Інституту репродуктивної медицини Федір Дахно : [засл. діяч науки і техніки України, уродженець с. Пастирське Смілян. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 6 листоп. – С. 6.

1222. **Дзюба, І.** Віктор Жадько : Одинак, який тягне плуга історії : [науковець, письмен., уродженець с. Іваньків Маньків. р-ну] / І. Дзюба // Слово Просвіти. – 2011. – 31 берез. – 6 квіт. (Чис. 13). – С. 9 : фотогр.

1223. **Кравець, А.** Морську воду на прісну в Ізраїлі перетворив... професор Зархін із Золотоноші : [вчен. О. Зархін, уродженець м. Золотоноші] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2012. – 22 лют. – С. 27.

1224. **Тронько, П. Т.** О. К. Касименко – видатний український вчений і організатор історичної науки / П. Т. Тронько, Р. Г. Симоненко, Є. М. Складенко. – К. : [б. в.], 2007. – 136 с.

О. К. Касименко – уродженець с. Велика Бурімка Чорнобаївського району.

1225. **Інженер, журналіст, філософ** : [до 70-річчя проф. Б. Й. Кириченка, уродженця с. Вільшани Городищен. р-ну] // Сіл. вісті. – 2008. – 26 черв. – С. 3.

1226. **Тясминський, А.** Братів Коломійченків пам'ятають у рідній Шполі : [лікарі М. С. Коломійченко, О. С. Коломійченко, уродженці м. Шполи] / Андрій Тясминський // Черкас. край. – 2008. – 15 серп. – С. 16.

1227. **Котов, А.** Ідея міжпланетних польотів народилась у Смілі : [піонер космонавтики, вчен. Ю. В. Кондратюк (О. Шаргей) та його життя у м. Смілі] / Анатолій Котов // Молодь Черкащини. – 2009. – 18 лют. – С. 8 – 9.

1228. **Пріцак, О.** Українець тюркського походження Агата-нгел Кримський / О. Пріцак // Пам'ять століть. – 2008. – № 4. – С. 124 – 142 : фотогр.

1229. **Бубенюк, О. Б.** А. Ю. Кримський у засланні у Звенигородці / О. Б. Бубенюк, О. О. Хамрай // Схід. світ. – 2012. – № 2. – С. 5 – 13.

1230. **Білецький, Ф.** Нам Кримський "без надобності"? : [будинок А. Кримського, м. Звенигородка] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2012. – 3 серп. – С. 5.

Те саме // Сіл. вісті. – 2012. – 27 верес. – С. 3.

1231. **Матрос, Л.** Сторінки життя Бориса Дмитровича Крупницького : [вчен.-історик, уродженець с. Медведівка Чигирин. р-ну] / Лариса Матрос // Пам'ятки України : історія та культура. – 2012. – № 5 / 6 ; [спецвип.]. – С. 80 – 81.

1232. **Шмагун, Ю.** Борис Крупницький – повернення в Україну : [вчен.-історик Б. Д. Крупницький, уродженець с. Медведівки Чигирин. р-ну] / Юлія Шмагун, Микола Щербина // Прес-Центр. – 2010. – 13 жовт. – С. 28.

1233. **Гура, В. К.** До 80-річчя доктора історичних наук, професора Л. О. Лещенка : [уродженець с. Городниці Уман. р-ну] / В. К. Гура // Укр. іст. журн. – 2011. – № 4. – С. 228 – 231.

1234. **Вячеслав Липинський та його доба** : наук. зб. / відп. ред. Ю. Терещенко ; [упоряд. Т. Осташко, Ю. Терещенко]. – К. : [та ін.] : КНЛУ, 2008. – 389 с. : іл.

Історик В. К. Липинський проживав у с. Русалівці Маньківського району. Фото – с. 383.

1235. **Вербич, С.** Василь Васильович Лобода (11.01.1936 – 17.03.2000) : [укр. мовознавець, д-р філол. наук, уродженець с. Лукашівки Чорнобаїв. р-ну] / Святослав Вербич // Укр. мова. – 2011. – № 2. – С. 142 – 144.

1236. **Масненко, В.** Козацький історик з Умані : до 310-річчя Стефана Лукомського / Віталій Масненко // Прес-Центр. – 2011. – 21 груд. – С. 26.

1237. **"Я син свого народу"** : наук. спадщина Михайла Максимовича : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., [Переяслав-Хмельниц., 14 – 15 жовт. 2004 р. / редкол. : В. П. Кочур та ін. ; ред. Ю. В. Хижняк ; упоряд. Г. Л. Токмань]. – К. : Просвіта, 2006. – 412 с.

1238. **Козоріз, В. П.** Михайло Максимович – діяч Золотоніського повітового земства / В. П. Козоріз // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2012. – № 23 (236). – С. 116 – 122.

1239. **Бантис, Т.** Ілля Мечников : "Любов, що повертала до життя" : [перебування І. Мечникова у с. Попівці Смілян. р-ну] / Тетяна Бантис // Прес-Центр. – 2012. – 28 листоп. – С. 16.

1240. **Берегиня генія – Ольга Миколаївна Білокопитова** : [дружина вчен.-біолога І. І. Мечникова, уродженка с. Попівки Смілян. р-ну] / О. Машталір [та ін.] // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2011. – Чис. 1 / 3. – С. 189 – 193.

1241. **Земляк, який працює з генами рослин** : [проф. В. Моргун, уродженець с. Новоселиці Чигирин. р-ну] // Черкас. край. – 2008. – 7 берез. – С. 16.

1242. **Назаренко, В.** Булат – мрія і дійсність мого життя / Василь Назаренко. – К. [та ін.] : [Інлес], 2009. – 397 с.

Автор – вчений, уродженець с. Бойківщини Драбівського району. Про нього – с. 366 – 372.

1243. **Килимник, Ю.** Людина, яка скасувала... льодовиковий період : [акад. І. Підоплічко, уродженець с. Козацьке Звенигород. р-ну] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2009. – 15 квіт. – С. 26.

1244. **Чернецький, Є.** Подолинські : [вчен. С. А. Подолинський, уродженець с. Ярославки Шполян. р-ну та його предки] / Є. Чернецький // День. – 2012. – 9 – 10 листоп. (№ 204 / 205). – С. 7.

1245. **Кулиняк, Д.** Випередив свій час : [вчен. С. Подолинський] / Данило Кулиняк // Наука і сусп.-во. – 2010. – № 5 / 6. – С. 49 – 51.

1246. **Зелененко, Л.** У Козарівці вшанували видатного земляка-академіка : [вчен. А. Сафонов (1947 – 1999), уродженець с. Козарівки Канів. р-ну] / Лариса Зелененко // Прес-Центр. – 2009. – 7 січ. – С. 2.

1247. **Ковтун, Ю. І.** Сузір'я Смиренків / Юрій Ковтун. – К. : Україна, 2009. – 382 с. : іл.

1248. **Наконечний, С.** Смиренки : дерево життя : [рід Смиренків] / С. Наконечний // Личности Украины. – 2008. – № 3. – С. 31 – 39 : фотогр.

1249. **Слабошпицький, М.** Смиренки : конспект родинної хроніки : феномен одного роду / Михайло Слабошпицький // Світотгляд. – 2009. – № 1. – С. 72 – 78.

1250. **Клименко, Т. А.** З історії фірми Яхненків і Смиренків / Т. А. Клименко // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 194 – 202.

1251. **Калиновська, Т.** Кривавий цвіт землі : [фундатор укр. садівництва В. Л. Смиренко, уродженець с. Млієва Городищен. р-ну] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Черкас. край. – 2012. – 15 лют. – С. 14.

1252. **Сірик, А.** Василь Федорович Смиренко / Альона Сірик, Н. І. Шишка // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2011. – Чис. 1 / 3. – С. 250 – 256.

1253. **"Великий Хорс"** : [В. Ф. Смиренко] // Україна : хронологія розвитку. Імперська доба. 1800 – 1917 рр. – К., 2011. – С. 530 – 531.

1254. **Туренко, В.** Вклад у соціально-економічний розвиток села Млієва родини Смиренків / В. Туренко // Залізнякові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф... – Черкаси, 2012. – С. 304 – 309.

1255. **Чос, В.** На уїк-енд до Смиренків : [діяльн. мемор. музею родини Смиренків у с. Млієві Городищен. р-ну] / В. Чос // Прес-Центр. – 2008. – 16 лип. – С. 29.

1256. **Килимник, Ю.** Дослідниця ДНК : [біохімік Е. Сквирська (1907 – 1994), уродженка м. Чигирин] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2010. – 3 берез. – С. 26.

1257. **Різник, Ю.** Коврайські сторінки біографії Григорія Сковороди / Юлія Різник // Дев'ятнадцята та двадцята наукові сесії Осередку Наукового товариства ім. Шевченка у Черкасах. – Черкаси, 2011. – С. 131 – 133.

1258. **Лисенко, С.** Коврайські тіні Григорія Сковороди : [перебування філософа у с. Ковраї Золотоніс. р-ну] / С. Лисенко // Прес-Центр. – 2012. – 10 жовт. – С. 25.

1259. **Палієнко, В. П.** До 90-річчя від дня народження І. Л. Соколовського : [вчен.-геолог, уродженець м. Канева] / В. П. Палієнко // Укр. геогр. журн. – 2008. – № 2. – С. 73 – 74.

1260. **Танана, Р.** Подвижницьке життя Василя Степаненка : [гром. діяч, етнограф, уродженець с. Полствина Канів р-ну] / Р. Танана // Дзвін. – 2011. – № 11 / 12. – С. 120 – 126 : фотогр.

1261. **Ляховецький, М. Б.** Ікар з Уманського повіту : [докум. нарис] / Михайло Ляховецький. – К. : [Славутич, 2008]. – 44 с. : фотогр.

До 120-річчя з дня народження планериста Георгія Тереве́рка, уродженця с. Вільшана-Слобідка Уманського району.

1262. **Шквар, Г.** Наш земляк Юрій Тесля уміє прогнозувати майбутнє : [вчен.-кібернетик Ю. Тесля, уродженець с. Мошни Черкас. р-ну] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2010. – 17 берез. – С. 18.

1263. **Бравада, О.** Загибель у стратосфері : [військ. інженер Я. Український, уродженець м. Черкаси] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 25 лют. – С. 27.

1264. **Латишев, В.** Професор Філіппов-Вікнинський – пацифіст і останній вчений-енциклопедист : [уродженець с. Вікнині Катеринопол. р-ну] / В. Латишев // Прес-Центр. – 2008. – 16 лип. – С. 28.

1265. **Тетяна Михайлівна Черевченко** : [вчен.-біолог, уродженка с. Почапинці Лисян. р-ну] / Н. В. Заїменко [та ін.] // Укр. ботан. журн. – 2009. – № 3. – С. 427 – 430.

1266. **Бравада, О.** Автор національного гімну працював у Городищі на Черкащині : [авт. сл. пісні "Ще не вмерла Україна..." П. Чубинський, який працював у фірмі "Брати Яхненки і Смиренко"] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 28 січ. – С. 29.

1267. **Бушин, М. І.** Ілля Шульга – історик України : нарис життя та діяльн. / М. І. Бушин, О. І. Гуржій, Л. М. Товстоп'ят ; Т-во істориків Черкащини ім. І. О. Гуржія. – Черкаси : [ЦНТЕІ], 2006. – 252 с. : іл.

Шульга І. Г. – уродженець с. Верещак Лисянського району.

1268. **Хрисанф Петрович Ящуржинський** : бібліогр. покаж. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [уклад. О. З. Силка, Л. І. Синявська]. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ, 2011. – 67 с.

Х. П. Ящуржинський – історик, археолог, уродженець с. Молодецьке Маньківського району.

ХІ. КУЛЬТУРНЕ І МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ ОБЛАСТІ

1. Культура

1269. **Черкащина – духовності скарбниця** / [В. Мельниченко та ін.]. – [Черкаси : Бізнес-стиль, 2009]. – 327 с. : іл.

Розвиток культури і мистецтва в Черкаській області. Туристичні об'єкти Черкащини.

1270. **Культура Черкаського краю** : розвиток та оновлення // Черкащина. – 2012. – № 4. – С. 37 – 38.

1271. **Нікітенко, Л. Є.** У серці України – скарбниця культурної спадщини : [культ.-мистец. життя Черкащини : бесіда з начальником Упр. культури і туризму Черкас. ОДА Л. Є. Нікітенко] / записала Т. Очеретяна // Ритм України. – 2009. – № 1. – С. 3 – 9.

1272. **Клубне життя** : [діяльн. будинків культури у селах Черкащини] / Ірина Гребень [та ін.] // Нова Доба. – 2012. – 30 жовт. – С. 4 – 5.

1273. **... А назва цьому раю – Нетеребка!** : [культ. життя у с. Нетеребці Корсунь-Шевченків. р-ну] // Ритм України. – 2009. – № 3. – С. 44 – 47.

1274. **Волошенко, І. І.** Культура Монастирищини на тлі її загального розвитку : нарис / Іван Волошенко, Катерина Бульба. – Монастирище : Мрія, 2009. – 371 с. : іл.

1275. **Морошук, Л.** Культурні надбання Черкаського району – справа рук його працівників / Людмила Морошук // Ритм України. – 2010. – № 2. – С. 40 – 43.

1276. **Лелечин край – Маньківщина** : [заг. характеристика галузі культури] // Ритм України. – 2009. – № 3. – С. 32 – 39.

1279. **Стригун, Н.** Черкащани – просвітяни : [діяльн. Черкас. обл. об-ня "Просвіта"] / Надія Стригун // Освіта. – 2009. – 16 – 23 груд. – (№ 52). – С. 7.

1280. **Стригун, Н.** Духовні святині – дітям : [діяльн. Черкас. обл. об-ня Всеукр. т-ва "Просвіта"] / Надія Стригун // Слово Просвіти. – 2010. – 21 – 27 січ. (Чис. 3). – С. 9.

1281. **Приліпко, М.** "Танцювали, доки й півні заспівали..." : [діяльн. "Просвіти" в Чорнобаїв. р-ні у 1919 р., за матеріалами краєзнавця К. Кушніра-Марченка, уродженця с. Мойсинці (нині с. Придніпровське) Чорнобаїв. р-ну] / Марія Приліпко // Черкас. край. – 2009. – 9 груд. – С. 19.

1282. **Щербина, М.** Про Мліївську "Просвіту" і аматорський театр / Микола Щербина // Прес-Центр. – 2012. – 27 черв. – С. 26.

1283. **Безуглий, В.** Обласні персональні стипендії отримали 17 діячів культури і мистецтв / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 1 січ. (№ 1 / 2). – С. 4.

1284. **Михайло Костянтинович Волков** : творчість як стан душі... : [заслуж. працівник культури, житель м. Корсунь-Шевченківський] // Ритм України. – 2009. – № 4. – С. 52 – 53.

1285. **Теліженко, О. В.** Основи національної культури : навч. посіб. / Олександра Теліженко ; [ред. О. В. Жданова] ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – К. : УБС НБУ, 2012. – 441 с. : іл.

Автор – заслужений художник України, жителька м. Черкас. Про неї – 4-а с. обкл.

1.1. Бібліотеки

1286. **Форум бібліотечних працівників Черкащини** : [зб.] матеріалів та док. [форуму, Черкаси], 25 верес. 2009 р. / Обл. універс. наук. б-ка ім. Т. Шевченка ; [ред. Г. С. Круглякова ; упоряд. К. С. Бугасько]. – Черкаси : [ОУНБ], 2009. – 48 с. іл.

1287. **Касян, В.** Василь Касян : "Таких масштабів комп'ютеризації бібліотек Україна ще не знала" : [прогр. "Бібліоміст" на Черкащині : бесіда з заст. голови обл. ради Василем Касяном] / записала Ольга Прилуцька // Черкас. край. – 2012. – 24 лют. – С. 4.

1288. **Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка** : роки поступу (1899 – 2009) / Упр. культури і туризму Черкас. облдержадмін., Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка ; [ред. Г. С. Круглякова ; упоряд. К. С. Бугасько, Т. В. Горда, Л. Т. Демченко та ін.]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 161 с. : фотогр.

1289. **Навчатимуться бібліотекарі** : [відкр. в ОУНБ ім. Тараса Шевченка Регіон. тренінг. центру для підвищ. кваліфікації бібліотеч. працівників] // Місто. – 2010. – 7 лип. – С. 4.

1290. **Северіна, С.** Казка, що ожила в обласній бібліотеці : [відгук про літ.-мистец. акцію "Проведи вихідний у бібліотеці" в Черкас. ОУНБ ім. Тараса Шевченка] / Світлана Северіна // Нова Доба. – 2012. – 9 жовт. – С. 7.

1291. **Бедринець, В.** Краєзнавчий відділ обласної бібліотеки [імені Тараса Шевченка] не боїться комп'ютеризації / Владислав Бедринець // Нова Доба. – 2011. – 24 листоп. – С. 12.

1292. **Бібліотека – територія читання** : [до 30-річчя Черкас. обл. б-ки для юнацтва ім. В. Симоненка] / авт.-уклад. : О. А. Федоренко, Н. М. Філахтова. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008. – 118 с. : іл.

1293. **Медалієва, О.** Науковій бібліотеці Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького – 85! / О. Медалієва, Н. Силка // *Бібл. планета*. – 2007. – № 1. – С. 32 – 33.

1294. **Історична література у фондах** наукової бібліотеки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (1834 – 1949 рр.) : бібліогр. показ. та навч.-метод. матеріали / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [уклад. О. З. Медалієва, Л. І Синявська]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2008. – 130 с.

1295. **Гендерні студії у фондах наукових бібліотек м. Черкас** : бібліогр. показ. У 2 ч. Ч. 1 / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [наук. ред. А. Г. Морозов ; упоряд. Ю. В. Ватрушкіна та ін.]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2007. – 180 с.

1296. **Гарбар, О.** Науковій бібліотеці Уманського національного університету садівництва – 165 / Ольга Гарбар // *Бібл. форум*. – 2010. – № 1. – С. 39 – 41.

1297. **Галерея портретів. Вип. 2.** Ветерани бібліотечної справи Черкащини / Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка ; [ред. Г. С. Круглякова ; упоряд. Р. П. Круценко]. – Черкаси : [ОУНБ], 2007. – 80 с.

1298. **З роси і з води** : [штрихи до портрету дир. Черкас. ОУНБ ім. Тараса Шевченка Л. П. Капкаєвої] // *Сім Муз*. – 2008. – № 9. – С. 14.

1.2. Музеї. Архіви

1299. **Гайдай, С.** Черкащина музейна / Софія Гайдай // *Черкащина регіональна*. – 2011. – 23 трав. – С. 8.

1300. **Хранителі історії** : [сільські музеї Черкащини : статті] // *Нова Доба*. – 2012. – 24 лип. – С. 1, 4 – 5. – Авт. : С. Соболев, С. Лазоренко, В. Безуглий.

1301. **Нестеренко, В. І.** Музеї Черкащини і збереження історико-культурної спадщини / В. І. Нестеренко // *Черкащина в контексті історії України* : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини... – Черкаси, 2008. – С. 89 – 97.

1302. **Розвиток музейної справи на Черкащині** : матеріали наук.-практ. конф., 18 черв. 2008 р., м. Черкаси : до 90-річчя заснування обл. краєзн. музею / відп. ред. В. І. Нестеренко. – Черкаси : Брама-Україна, 2009. – 143 с.

1303. **Лазоренко, С.** Музейники з усієї України ділилися досвідом на Черкащині : [Перший Всеукр. музей. з'їзд в Черкас. обл. краєзн. музеї, 14 верес. 2010 р.] / Світлана Лазоренко // *Нова Доба*. – 2010. – 16 верес. – С. 2.

1304. **Черкаський обласний краєзнавчий музей** / [Черкас. обл. краєзн. музей ; матеріали підгот. А. А. Кушнір, Т. І. Кайдалова, В. А. Мухова та ін.]. – [Черкаси : Бізнес-стиль, 2008?]. – 79 с. : фотогр.

До 90-річчя з дня створення.

1305. **Кушнір, А.** Не лише збирати експонати, а й пропагувати свою діяльність – такими, зі слів директора Алли Кушнір, є основні завдання Черкаського обласного краєзнавчого музею : [бесіда з дир. Аллою Кушнір] / записала Наталія Висоцька // *Нова Доба*. – 2012. – 25 верес. – С. 6 – 7.

1306. **Бедринцев, В.** "Ніч у музеї" вразила цікавим історичним квестом, живими скульптурами та лазерним шоу : [унік. заходи Черкас. обл. краєзн. музею] / Владислав Бедринцев // *Нова Доба*. – 2012. – 22 трав. – С. 1.

1307. **Музейний альманах** : наук. матеріали : ст., нариси, есе. Вип. 1 / Черкас. обл. худож. музей ; [наук. ред. О. Д. Гладун, О. А. Пушонкова]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 109 с.

Черкаський обласний художній музей – форми роботи, виставкова діяльність. Творчі портрети черкас. художників : П. Костенка, М. Бабака, І. Черинька, М. Ткаченка, А. та О. Шилімових, В. Кузнєцова, В. Співака, М. Гладька, С. Козаченка, О. Сокуренько, Т. Черевань, Р. та О. Кравчуків, І. Фізера, О. Литовченка, Н. Ребякової.

1308. **Музейний альманах** : наук. матеріали : ст., нариси, есе. Вип. 2 / Черкас. обл. худож. музей ; [наук. ред. О. Д. Гладун, О. А. Пушонкова]. – Черкаси : Брама-Україна, 2011. – 107 с.

З досвіду роботи Черкас. обл. художнього музею. Фондові збірки музею. Творчість черкаських митців : І. Кулика, Я. Куценка, О. Павленка, В. Замирайла, М. Кириленка, М. Мухи, Олеси Теліженко, В. Яковця, Н. Нікіфорової, О. Шепенькова, О. Сірої.

1309. **Музейний альманах** : наук. матеріали : ст., нариси, есе. Вип. 3 / Черкас. обл. худож. музей. – Черкаси : Брама-Україна, 2012. – 151 с.

Діяльність Черкаського обласного художнього музею. Творчість художників : В. Цимбала, М. Гладька, Д. Нарбута, І. Іжакевича, Е. Гудзенка, І. Гончара, О. Теліженко, І. Падалки, Ф. Красицького, Г. Лапченка.

1310. **Подвигу жити у віках** [Образотворчий матеріал] : кат. робіт із колекції Черкас. обл. худож. музею : живопис, графіка, скульптура / [упорядкув. О. Д. Гладун та ін.]. – [Черкаси : Брама-Україна, 2010]. – 20 с. : іл.

До 65-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

1311. **Сиволап, М. П.** Археологічний музей середньої Наддніпрянщини Черкаського національного університету / М. П. Сиволап // Наддніпрянська Україна : історичні процеси, події, постаті : зб. наук. пр. – Д., 2007. – Вип. 5. – С. 286 – 296. – Бібліогр. : 24 назви.

1312. **Нікітенко, Л.** Енергетика добра : [Музей укр. рушника на базі Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького] / Л. Нікітенко // Україна молода. – 2011. – 2 лют. – С. 11 : фотогр.

1313. **Остапчук, А.** У Черкасах діє школа... минулого : [музей історії освіти на базі Черкас. обл. ін-ту післядипл. освіти пед. працівників] / Анна Остапчук // Прес-Центр. – 2009. – 2 груд. – С. 8.

1314. **Лазуренко, В. М.** Музеї Черкаського державного технологічного університету / В. М. Лазуренко ; Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : [ЧДТУ], 2008. – 18 с. : фотогр.

1315. **Кушніренко, Л.** Іван Сухий відкрив музей гармошки : [м. Жашків] / Л. Кушніренко // Газета по-українськи : регіон Черкаси. – 2008. – 5 груд. – С. 15.

1316. **Кирей, В.** "Все збережи, що є і що було..." : [Кам'ян. літ.-мемор. музей О. Пушкіна і П. Чайковського] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2012. – 18 лют. – С. 19.

1317. **Співзвуччя Таміли Чупак** : [дир. Кам'ян. музею О. С. Пушкіна та П. І. Чайковського] // Ритм України. – 2009. – № 2. – С. 32 – 33.

1318. **"Щастя торкнутися подій минулого".** Марія Антонівна Шкаліберда : бібліогр. нарис // Кам'ян. рай. б-ка ім.

О. С. Пушкіна ; [упоряд. А. В. Фатєєва]. – Кам'янка : [Кам'ян. ЦРБ], 2008. – 19 с.

М. А. Шкаліберда – колишній директор Кам'янського літературно-меморіального музею О. С. Пушкіна і П. І. Чайковського.

1319. **Хаврусь, С. Л.** Нечуєва оселя на березі Росі : літ.-краєзн. розвідки / Сергій Хаврусь. – Черкаси : Кур'єр, 2004. – 55 с. : фотогр.

Історія створення літературно-меморіального музею І. С. Нечуя-Левицького у селищі Стебліві Корсунь-Шевченківського району.

1320. **Про Сергія Хавруся** : відгуки про творчість і наук. дослідж. послання батька Нечуя-Левицького : [зб. літ.-краєзн. матеріалів] / упоряд. А. С. Хаврусь. – Черкаси : Гусятіна Ю. П., 2012. – 75 с. : іл.

С. Л. Хаврусь – завідувач Стеблівського літературно-меморіального музею І. С. Нечуя-Левицького.

1321. **Людний, Ф.** Музей у Тимошівці : [музей К. Шимановського, пол. комп., с. Тимошівка Кам'ян. р-ну] / Федір Людний // Нова Доба. – 2012. – 23 жовт. – С. 10.

1322. **Кирей, В.** Перший народний козацький : [музей козац. слави, с. Виграїв Корсунь-Шевченків. р-ну] / Володимир Кирей // Уряд. кур'єр. – 2009. – 26 листоп. – С. 11.

1323. **Музей історії хліборобства** : зб. наук.-краєзн. пр. до двадцятиріч. музею / авт.-упоряд. В. Мищик. – К. : КИТ, 2006. – 51 с. : іл.

Тальнівський музей історії хліборобства.

1324. **Уманський краєзнавчий музей** [Образотворчий матеріал] : [буклет] / Від. культури і туризму Уман. міськради ; викон. проекту, фото Кравченко М. О. – [Б. м. ; б. в, 2012?]. – 1 арк. : іл.

1325. **Пискун, О.** Музей Богдана Хмельницького у Чигирині / Ольга Пискун // Пам'ятки України : історія та культура. – 2012. – № 5 / 6 ; [спецвип.]. – С. 20 – 27.

1326. **Національний історико-культурний заповідник "Чигирин". Музей Богдана Хмельницького** [Образотворчий матеріал] = National historical-cultural preserve "Chigrin". The museum of Bogdan Khmelnytsky : [буклет / авт. тексту Г. П. Мартінова та ін. ; Нац. іст.-культ. заповідник "Чигирин"]. – [Черкаси : б. в., 2007?]. – [14] с. : іл. – Текст укр., англ.

1327. **Нераденко, Т. М.** Музей археології НІКЗ "Чигирин" // Нераденко Т. М. Археологія Чигиринщини. – Черкаси, 2012. – С. 193 – 200.

1328. **Гаранська, О.** "Гетьманську корчму-музей" у Суботіві побудували за кошти інвесторів : [відкр. музею у с. Суботіві Чигирин. р-ну] / Олена Гаранська // Нова Доба. – 2008. – 30 верес. – С. 2.

1329. **Кравець, С.** У Холодному Яру відкрили новий музей і розгорнули рекордне чорне повстанське знамено : [Музей історії Холодного Яру, хутір Буда Чигирин. р-ну] / Світлана Кравець // Козац. край. – 2012. – 7 трав. – С. 4.

Те саме // Прес-Центр. – 2012. – 9 трав. – С. 3.

Див. також № 403, 1399, 1835 – 1838, 1854.

* * *

1330. **Архів.** Збережена пам'ять народу : [упоряд. Т. А. Клименко]. – Черкаси : Вертикаль, 2009. – 80 с. : іл.

До 90-річчя державного архіву Черкаської області, 1919 – 2009 рр.

1331. **Клименко, Т. А.** Архіви Черкащини в ХХ ст. : нарис регіон. історії : [наук. моногр.] / Тетяна Клименко. – Черкаси : Кандич С. Г., 2005. – 279 с. : іл., табл., портр.

1332. **Державний архів Черкаської області** : анот. реєстр описів. Т. 1. Фонди дорадянського періоду / [авт.-упоряд. : Т. Клименко, О. Пурис ; Держ. арх. Черкас. обл.]. – К. : [Держ. ком. арх. України], 2006. – 355 с.

1333. **Клименко, Т. А.** Організація роботи з джерелами формування Національного архівного фонду в Державному архіві Черкаської області / Т. А. Клименко // Архіви України. – 2012. – № 1. – С. 41 – 44.

2. Мистецтво. Черкащина в творах мистецтва

1334. **Марштупа, В.** Фестиваль народної творчості – це душа і сутність українця : [ІІІ обл. фест. нар. творчості : бесіда з дир. Черкас. обл. центру нар. творчості та культ.-освіт. роботи В. В. Марштупою] / записали Т. Очеретяна, О. Колісник // Ритм України. – 2009. – № 1. – С. 22 – 27.

1335. **Третій КриЖталевий назвав переможців** : [ІІІ міськ. фест. льод. скульптури "КриЖталь – 2010", м. Черкаси] // Місто. – 2010. – 20 січ. – С. 1.

1336. **Онищенко, І.** Наші фестивалі "Живий камінь" і "Черкаські джазові дні" ввійшли до "100 кращих подій для туристичної України 2012 року" / Інна Онищенко // Нова Доба. – 2012. – 18 жовт. – С. 1.

1337. **Бунякіна, Д.** Якби Шевченко був скульптором : [підсумки 5-го міськ. фест. "Живий камінь", м. Черкаси] / Дар'я Бунякіна // Рідне місто Черкаси. – 2012. – 29 серп. – С. 22.

1338. **Кравченко, А.** "Садок вишневий коло хати". Свято єднання, духовності, правди і волі : [обл. мистец. свято, м. Городище, 26 черв. 2010 р.] / Алла Кравченко // Ритм. – 2010. – № 3. – С. 20 – 22.

2.1. Прикладне мистецтво

1339. **Чепурний, О. І.** Мистецькі форуми на Чигиринщині : [Всеукр. молодіж. симп. гончар.мистец.] / О. І. Чепурний // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 274 – 281.

1340. **Чигирин – 2007** [Образотворчий матеріал] : п'ятий Всеукр. молодіж. симп. гончар. мистец. [альбом] / [авт.-упоряд. Є. Шевченко]. – К. : Нар. джерела, 2007. – 62 с. : іл.

1341. **Чигирин – 2008** [Образотворчий матеріал] = Чугутум – 2008 : [шостий] Всеукр. симп. гончар. мистец. [альбом] – К. : Нар. джерела, 2009. – 60 с. : іл.

1342. **Кравченко, А.** Національний сувенір : [Всеукр. симп. гончар. мистец., Чигирин, 11 – 31 лип. 2010 р.] / Алла Кравченко // Ритм. – 2010. – № 3. – С. 16 – 19.

1343. **Левченко, Н. Ф.** Голоківська кераміка : відродження і традиції / Н. Ф. Левченко // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 282 – 288.

1344. **Вишне поле** : творчість одного села / зібрав, описав і зладив Вадим Мищик. – К. : КИТ, 2005. – 173 с. : фотогр., іл.

Народне мистецтво, пісні, свята та обряди с. Вишинополя Тальнівського району. Видатні уродженці та талановиті люди села.

1345. **Бедринь, В.** У центрі Черкас з'явилася велетенська писанка : [Черкащина у Всеукр. фест. писанок] / Владислав Бедринь // Нова Доба. – 2012. – 19 квіт. – С. 19.

* * *

1346. **Жива традиція** : майстри народного мистецтва Черкащини [Образотворчий матеріал] : [альбом] / упоряд. О. В. Теліженко, Т. М. Теліженко. – Черкаси : [Бізнес-стиль], 2009. – 237 с. : іл.

Черкащина. Декоративно-прикладне мистецтво : кераміка, гончарство, декоративний розпис, дерево, писанка, лялька, витинанка, ткацтво, вбрання, вишивка.

1347. **Кондратюк, М.** Яків Михайлович Брюховецький – останній гончар із Головкивки : [Чигирин. р-н] / М. Кондратюк, Т. М. Нераденко // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2011. – Чис. 1 / 3. – С. 274 – 279.

1348. **Кирей, В.** Дереворити, які уміють говорити : [худож. Ярослав Гладкий, житель Чорнобаїв. р-ну] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2012. – 16 серп. – С. 16.

1349. **Ільєнко, Л.** Біломережевий світ паперової магії : [А. Гонца, худож., авторка унікал. папер. виробів, жителька м. Черкаси] / Л. Ільєнко // Слово Просвіти. – 2011. – 28 квіт. – 4 трав. (Чис. 17). – С. 14 : фотогр.

1350. **Юріна-Вернідуб, Н.** ... почнемо з білого аркуша... : [черкас. майстриня папер. пластики А. Гонца] / Наталя Юріна-Вернідуб // Партнер-Черкаси. – 2009. – № 8 / 9. – С. 38 – 39.

1351. **Грабовська, Г. Ф.** Глибин мистецьких зоряна криниця : [альбом] : роботи Ганни Грабовської – засл. майстра нар. творчості, чл. спілки худож. України / [авт. тексту Л. Джулай]. – Черкаси : Відлуння-Плюс, [2006]. – 32 с. : фотогр.

Автор – жителька м. Черкаси.

1352. **Віктор Крючков.** Скульптура. Медальєрне мистецтво [Образотворчий матеріал] : [альбом] / Віктор Крючков ; [фото С. Косенка та ін.]. – [Черкаси : Брама-Україна, 2007]. – 16 с. : іл.

Автор – член Черкаської обласної організації Національної спілки художників України.

1353. **Кобиляцька, В.** Ляльки-мотанки з Черкащини : [творч. почерк майстрині Н. Кузьменко, жительки м. Черкас] / В. Кобиляцька // День. – 2010. – 2 черв. – С. 8 : фотогр.

1354. **Отнякіна-Бердник, О. М.** [Пори року] [Образотворчий матеріал] : [настін. календар] : 2009 / [Ольга Отнякіна-Бердник] ; Ін-т нац. державознав. ; [фото Р. Я. Ратушного]. – [К. : б. в., 2008?]. – [12] с. : іл. ; 42х29,5 см.

Автор – майстриня-кераміст, жителька м. Черкас. Бібліографічна довідка – с. 12.

1355. **Радько, С.** Про народне мистецтво : [майстер-гончар С. Радько, житель с. Межиріч Канів. р-ну] / С. Радько // Нар. мистец. – 2007. – № 3 / 4. – С. 52 – 53.

1356. **Онищенко, І.** Писанкарка з Тальнівщини розмалювала 10 000 писанок : [майстриня Я. Ф. Ратушняк] / Інна Онищенко // Нова Доба. – 2008. – 24 квіт. – С. 17.

1357. **Теліженко, М.** Витинанка [Образотворчий матеріал] : альбом / М. Теліженко ; Нац. спілка майстрів нар. мистец. України [та ін.] ; [вступ. ст. Е. Шевченка, Г. Міщенко ; авт.-упоряд. Е. Шевченко]. – К. : Нар. джерела, 2007. – 120 с. : іл., фотогр.

Репродукції витинанок черкаського майстра.

1358. **Чердинцева, А.** Художник, який зачарував папір : [відкр. вист. М. Теліженка "Коло Миколи" у Нац. центрі "Музей Івана Гончара"] / А. Чердинцева // Культура і життя. – 2011. – [Лип] (№ 29). – С. 5.

1359. **Кобиляцька, В.** У просторі Тарасових думок : [витинанки черкас. худож. М. Теліженка] / Вікторія Кобиляцька // Ритм України. – 2010. – № 1. – С. 36.

1360. **Теліженко, О.** Космос на полотні, або Вишиваймо долю червоними і... білими нитками : [бесіда із заслуж. худож. України О. Теліженко] / записала О. Дубовик // Міжнар. туризм. – 2012. – Квіт. – трав. (№ 2). – С. 130 – 135.

1361. **Шудря, М.** Материнський заповіт : [творчість черкас. худож. О. В. Теліженко] / Микола Шудря // Укр. культура. – 2009. – № 1. – С. 9 – 11.

1362. **Сімейний бізнес** : схема роботи : [В. Черкаський, дир. дизайн-студії "Віктор Черкаський", м. Черкаси] // Черкаси Бізнес. – 2012. – № 4. – С. 8 – 9.

1363. **Бондаренко, Т.** Пригода і фантазія допомагають творити дива : [відкр. вист. в Черкас. худож. музеї дерев'ян. скульптури черкас. майстра М. І. Ширінкіна] / Т. Бондаренко // Черкас. край. – 2008. – 28 берез. – С. 9.

2.2. Архітектура. Образотворче мистецтво

1364. **Гонца, Ф. А.** Садово-паркова та ландшафтна архітектура Черкаської області кінця XVIII – XX ст. / Ф. А. Гонца. – [Вид. 2-ге випр. та доповн.]. – Черкаси : [б. в.], 2008. – 83 с. : іл., схеми.

1365. **Страшевич, В. Б.** Застигла в камені музика старовинного міста : іст.-краєзн. нарис / Василь Страшевич. – Черкаси : Брама-Україна, 2010. – 163 с. : іл.

Архітектура та історія м. Черкас. Пам'ятки архітектури.

1366. **Кирей, В.** Яким буде обличчя Черкас : [ген. план м. Черкас : історія і перспективи] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2012. – 3 лют. – С. 7.

1367. **Юхно, Б.** 23 листопада, 1923 рік – народився Олександр Ренькас : [черкас. архітектор О. Ренькас (1923 – 2008)] / Борис Юхно // Місто. – 2009. – 18 листоп. – С. 13.

* * *

1368. **Про присудження Національної премії України імені Тараса Шевченка** : указ Президента України від 4 берез. 2010 р. № 285 : [серед лауреатів : черкашани М. П. Бабак, О. С. Найден. – за монографію "Народна ікона Середньої Наддніпрянщини XVIII – XX ст. в контексті селянського культурного простору"] // Уряд. кур'єр. – 2010. – 12 берез. – С. 4.

1369. **Народна ікона Середньої Наддніпрянщини** в контексті селянського культурного простору : [монографія / авт. проекту М. Бабак ; авт. тексту О. Найден] ; [Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського Нац. акад. наук України та ін.]. – К. : Книга, 2009. – 544 с. : іл.

1370. **Художники Шевченкового краю** [Образотворчий матеріал] : [альбом / ред. рада Ю. П. Іщенко та ін. ; упоряд. Ю. П. Іщенко, І. В. Фізер]. – [Черкаси] : Брама-Україна, [2008]. – 175 с. : фотогр.

1371. **Три крапки** [Образотворчий матеріал] : фест. сучас. мистец. і граф. дизайну : [кат. фест., Черкаси, 13 жовт. – 13 груд. 2011 р.] / Черкас. худож. музей ; [уклад. О. Д. Гладун]. – Черкаси : Брама-Україна, 2011. – 55 с. : іл.

1372. **Мищенко, Г.** Творчому об'єднанню митців Черкас – 30 років / Григорій Мищенко // Образотв. мистец. – 2010. – № 2 / 3. – С. 124 – 125.

1373. **Черкаські художники у вінок шани** Великому Кобзареві [Образотворчий матеріал] : кат. вист., Черкаси, [9 берез.] 2008 р. / [фото М. О. Васильєва та ін. ; упоряд. О. М. Шарапа]. – [Черкаси : Вовчок О. Ю., 2009]. – 36 с. : іл.

1374. **Черкаські художники у вінок шани** Великому Кобзареві [Образотворчий матеріал] : кат. вист., Черкаси, 2009 р. / [фото А. А. Мороз та ін. ; упоряд. О. М. Шарапа]. – [Черкаси : Брама-Україна, 2010]. – 24 с. : іл.

1374 а. **Черкаські художники у вінок шани** Великому Кобзареві [Образотворчий матеріал] : кат. вист., Черкаси, 2010 р. / [упоряд. О. М. Шарапа ; фото А. А. Мороза]. – Черкаси : Третяков О. М., 2011. – 23 с. : іл.

1375 б. **Черкаські художники у вінок шани** Великому Кобзареві [Образотворчий матеріал] : кат. вист., Черкаси, 2011 р. / [упоряд. О. М. Шарапа ; фото М. О. Васильєва]. – Черкаси : Третяков О. М., 2012. – 16 с. : іл.

* * *

1375. **Віктор Афонін** [Образотворчий матеріал] : [альбом] / Віктор Афонін. – [Б. м. : б. в., 2008?]. – 28 с. : іл.

Автор – член Черкаської обласної організації Національної спілки художників України.

1376. **Іван Бондар.** Живопис [Образотворчий матеріал] : [альбом] / Іван Бондар. – [Б. м. : Contempo Art Ukraine, 2008?]. – 6 с. : іл.

Автор – член Черкаської обласної організації Національної спілки художників України.

1377. **Шевченкіана Івана Бондаря** : [вист. робіт черкас. художника в обл. худож. музеї] // Культура, мистец., туризм Черкащини. – 2010. – № 4. – С. 30 – 35.

1378. **"Тихе життя" Максима Гладька** : [відкр. вист. черкас. митця в обл. худож. музеї] // Місто. – 2008. – 13 лют. – С. 18.

1379. **Шлапак, Л.** Співець природи й народної душі : [худож. І. Деркач, житель с-ща Драбова] / Людмила Шлапак // Нова Доба. – 2012. – 10 лип. – С. 7.

1380. **Галата, Т. Г.** Союз Неба і Землі [Образотворчий матеріал] : [альбом] / Таїса Галата. – [Черкаси : Бізнес стиль, 2011?]. – 32 с. : іл.

Галата Т. Г. – художниця, жителька с. Лебедина Шполянського району.

1381. **Едуард Гудзенко.** Живопис [Образотворчий матеріал] = Eduard Gudzenko. Painting : [альбом] / Едуард Гудзенко ; [Нац. худож. музей України та ін. : упоряд. В. Ганечко]. – [К. : Вольф, 2008?]. – 83 с. : іл.

Е. Гудзенко – художник, колишній житель с. Будище Черкаського району.

1382. **Димйон, В.** Владислав Димйон : "Бог дав мені щастя бути самим собою..." : [розмова з художником-скульптором про

його творчість] / запитував Ігор Яворський // Літ. Україна. – 2010. – 25 листоп. – С. 8. : фотогр.

1383. **Белень, А. І.** Євч Василь Павлович : аналіт. нарис / Андрій Белень. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 43 с. : іл. – (Художники Черкащини).

1384. **Носань, І.** Співець живої думки : [вист. робіт черкас. худож. В. П. Євча (1930 – 1994) в Черкас. худож. музеї] / Ірина Носань // Партнер-Черкаси. – 2010. – № 8 / 9. – С. 40 – 41.

1385. **Безуглий, В.** Про художника, картини якого "хочеться проспівати", телерадіокомпанія "Рось" зняла документальний фільм : [худож. В. П. Євч, колиш. житель с. Леськи Черкас. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 19 січ. – С. 12.

1386. **Урицька, С.** Немеркнучий талант : [орг. вист. черкас. малярки Н. Кисленко в обл. худож. музеї] / С. Урицька // Місто. – 2008. – 16 квіт. – С. 20.

1387. **Безуглий, В.** Відчувати себе потрібним людям – життєве кредо художника Віктора Клименка : [засл. художник України, житель м. Черкас] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 15 трав. – С. 7.

1388. **Титаренко, Л.** А в полотнах – душа народу, його, художника, душа... : [80-річчя з дня народж. черкас. худож. Віктора Клименка] / Л. Титаренко // Голос України. – 2012. – 15 верес. – С. 11.

1389. **Петро Козін.** Живопис, монументально-декоративне мистецтво [Образотворчий матеріал] : [альбом] / П. Козін ; [Черкас. обл. орг. Нац. спілки худож. України та ін.] – [Черкаси : б. в., 2009?]. – 24 с. : іл.

Виставка присвячена визволенню Черкас від фашистських загарбників та 80-річчя з дня народження художника.

1390. **Художник, який живе натхненням** : [черкас. худож. А. І. Куксов] // Ритм України. – 2010. – № 2. – С. 48 – 49.

1391. **Косяк, В.** Сільський художник світового рівня : [І. І. Лисенко, колиш. житель с. Золотоношки Драбів. р-ну] / В. Косяк // Залізнякаві читання : [матеріали] Четвертої наук. краєзн. конф... – Черкаси, 2012. – С. 300 – 303.

1392. **Соколова, О.** Великий світ Івана Лисенка : [засл. майстер нар. творчості України, художник-аматор (1921 – 1997), житель с. Золотоношки Драбів. р-ну] / Олександра Соколова // Земля Черкаська. – 2010. – 7 трав. – С. 5.

1393. **Міненко, Л.** Місія любові [Образотворчий матеріал] : живопис : альбом / Любов Міненко. – [Канів : Канів. Прес-Група, 2007]. – 32 с. : іл.

Міненко Л. – художниця, жителька м. Канева.

1394. **Євген Найдєн.** Сторінки творчості [Образотворчий матеріал] = Evgeny Nayden. Pagest of ART : [альбом] / Є. Найдєн ; [ред. С. Левченко]. – [Черкаси : Брама-Україна, 2009]. – [76] с. : іл.

1395. **Данило Нарбут** [Образотворчий матеріал] : [альбом / редкол. : Е. А. Левицька та ін.]. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008]. – 303 с. : іл.

Д. Г. Нарбут – народний художник України, колишній житель м. Черкаси.

1396. **Федорук, О.** Данило Нарбут / Олександр Федорук // Образотв. мистец. – 2012. – № 3 / 4. – С. 66 – 67.

1397. **Гладун, О.** Світи Данила Нарбута / Ольга Гладун // Черкащина. – 2012. – № 5. – С. 63 – 64.

1398. **Займак, М.** Художник "з виразно окресленим національним характером" : [худож. Д. Нарбут] / Микола Займак // Черкас. край. – 2012. – 17 серп. – С. 6.

1399. **Меморіальний музей Народного художника України**, лауреата премії ім. Т. Г. Шевченка Данила Нарбута [Образотворчий матеріал] : [буклет] / Черкас. облрада, Упр. культури Черкас. ОДА, Черкас. обл. худож. музей. – Черкаси : Брама-Україна, [2012?]. – 1 арк. : іл.

1400. **Шквар, Г.** "Дорослим, але наївним" зустрів художник Нестеров свій ювілей : [80-ліття черкас. худож. В. Нестерова] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2012. – 22 серп. – С. 23.

1401. **Бувєвич, Е.** Мне счастье брызнуло, слепя! : [жизнь и творчество черкас. худож. Н. Никифоровой] / Елена Бувєвич // Акцент. – 2008. – 8 окт. – С. 20.

1402. **Гончар, Ю.** Святая сила всіх святих : [триптих "Жіноча доля" черкас. худож. Н. Я. Нікіфорової] / Юлія Гончар // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2011. – № 1. – С. 314 – 317.

1403. **Віктор Олексєнко.** Містерія слова [Образотворчий матеріал] : поезографіка : [буклет] / Віктор Олексєнко. – Черкаси : Брама-Україна, 2008. – 1 арк. : іл., фотогр.

Автор – черкаський художник.

1404. **Федорук, О.** Візуальний зорепад : [творч. доробок черкас. худож. В. Олексенка] / Олександр Федорук // Укр. культура. – 2009. – № 2. – С. 20 – 21.

1405. **У полудень віку Микола Сенюта** освідчився в любові... Черкащині : [відкр. вист. художника в Черкас. худож. музеї] // Черкас. край. – 2012. – 18 квіт. – С. 20.

1406. **Василега, В.** Сірий Валентин Павлович. Сірий Максим Валентинович. Сіра Оксана Валентинівна : [черкас. художники] / Вікторія Василега // Ритм. – 2010. – № 3. – С. 42 – 45.

1407. **Василега, В.** Валентин Сірий : монументаліст-художник : [м. Черкаси] / Вікторія Василега // Ритм України. – 2010. – № 1. – С. 46.

1408. **Сокурєнко, О.** Художник має бути... : [бесіда з черкас. худож. О. Сокурєнко] / записала Н. Юріна // Партнер-Черкаси. – 2008. – № 7 / 8. – С. 53.

1409. **Сосуліна, Т. Д.** Мрію бути... : [літ. замальовки-есе] / Т. Д. Сосуліна. – Черкаси : Брама-Україна, 2008. – 192 с.

Літературні замальовки черкаської художниці Т. Сосуліної про своїх колег. Про автора – с. 5 – 6, 4-а с. обкл.

1410. **Ребякова, Н.** Відчуття краси рідної землі : [до 70-річчя черкас. худож. В. Співака] / Наталія Ребякова // Місто. – 2010. – 8 груд. – С. 12.

1411. **Віктор Співак** символи України уміє творити й на кухонному столі : [штрихи до творч. портрету черкас. художника] // Черкас. край. – 2012. – 20 черв. – С. 23.

1412. **Федорук, О.** Творити – і бути щасливим! : [грані творчості худож. Івана Фізера : керам. твори, дереворізьблення, графіка, акварелі] / Олександр Федорук // Образотв. мистец. – 2011. – № 2. – С. 100 – 106.

1413. **Горлач, Л.** І в бронзі, і в камені : [А. Фуженко – скульптор, уродженець с. Сокирної Черкас. р-ну] / Л. Горлач // Артанія. – 2011. – Кн. 22, № 1. – С. 26 – 31.

1414. **Камінська, К.** Василь Цимбал пише свою сторінку українського малярства : [черкас. худож.] / Клавдія Камінська // Черкас. край. – 2012. – 28 берез. – С. 19.

1415. **Соколова, С.** Філософський позитив Шилімових : [худож. Л. Шилімова-Ганзенко, жителька м. Черкас] / С. Соколова // Культура і життя. – 2012. – 24 лют. – С. 9 : фотогр.

1416. **Володимир Яковець** [Образотворчий матеріал] : [кат. вист., 2012]. – Черкаси : Брама-Україна, 2012. – 57 с. : іл.

1417. **Юріна, Н.** Яковець – великий та могутній : [черкас. худож. В. Яковець] / Наталія Юріна // Партнер-Черкаси. – 2010. – № 12. – С. 44 – 45.

Див. також № 1307, 1308, 1309.

2.3. Музика. Танець

1418. **Вернигора, Т.** Кам'янщина прийняла VIII дитячий відкритий музичний конкурс пам'яті П. І. Чайковського / Тетяна Вернигора // Культура, мистец., туризм Черкащини. – 2010. – № 4. – С. 28 – 29.

1419. **Кирей, В.** Черкаси на три дні стали столицею джазу : [25-й Міжнар. муз. фест. "Черкаські джазові дні"] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2013. – 17 січ. – С. 18.

1420. **Черкаській обласній філармонії – 50** : [буклет]. – [Черкаси] : Бізнес-Стиль, [2010?]. – 14 с. : іл.

1421. **Співає Черкаський академічний** заслужений український народний хор [Звукозапис]. – К. : Росток-Рекордз, 2010. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

Режим доступу : <http://www.rostokrecords.kiev.ua>

1422. **Мельниченко, В. М.** 50 пісенних літ : худож.-докум. іст. нарис до 50-річчя лауреата Нац. премії України ім. Т. Г. Шевченка Черкас. академ. засл. укр. нар. хору / В. М. Мельниченко, С. Л. Носань. – Черкаси : Вертикаль, 2007. – 56 с. : фотогр.

1423. **Співає Черкаський академічний** заслужений український народний хор – лауреат національної премії імені Тараса Шевченка [Ноти] : репертуар. зб. до 50-річного ювілею / [упоряд. Л. М. Трофименко]. – Черкаси : Брама-Україна, 2007. – 319 с.

1424. **Бувєвич, Е.** Чтобы музыка звучала и на улицах Черкасс... : [симф. орк. Черкас. обл. филармонии] / Елена Бувєвич // Акцент. – 2012. – 16 мая. – С. 17.

1425. **Голуб, М.** Неповторні співочі й музичні барви "Росави" : [до 25-річчя черкас. ансамблю "Росава"] / Микола Голуб // Місто. – 2008. – 11 черв. – С. 14.

1426. **Вербена.** Пісенний дивосвіт [Ноти] : твори з репертуару нар. артисток України тріо бандуристок "Вербена". Вип. 1 / [упоряд. Л. Зайнчківська та ін.]. – Черкаси : Брама-Україна, 2007. – 72 с.
До 20-річчя творчої діяльності колективу.

1427. **Очеретяна, Т.** Диригує Євген Валовенко : [черкас. камер. хор "Канон" та його дириг. Є. Валовенко] / Тетяна Очеретяна, Оксана Колісник // Ритм України. – 2009. – № 1. – С. 19 – 20.

1428. **Колісник, О.** Гран-прі Всеукраїнського хорового фестивалю – у черкаського "Канону"! / Оксана Колісник // Прес-Центр. – 2012. – 23 трав. – С. 4.

1429. **Капела бандуристів** : [капела бандуристів Черкас. обл. ради] // Ритм України. – 2009. – № 4. – С. 18 – 19.

1430. **Желудов, В.** Наша робота – це панацея : [про капелу бандуристів об-ня худож. колективів Черкас. обл. ради : бесіда з худож. кер. капели Володимиром Желудовим] / записала Алла Кравченко // Ритм України. – 2010. – № 1. – С. 33.

1431. **Шквар, Г.** "Співайте – і пісня залишиться в народі" : [до 90-річчя Руськополян. фольклор.-етногр. хору "Поляни"] / Ганна Шквар, Олександр Стадник // Черкас. край. – 2008. – 10 жовт. – С. 12.

1432. **Даниленко, О.** У Жашкові гармонь заграла – в Європі почули : [засл. працівник культури України І. І. Сухий та дит. ансамбль гармоністів, м. Жашків] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2012. – 26 груд. – С. 26.

1433. **Даниленко, О.** Жашківській гармоні аплодували сибіряки : [гармоніст І. І. Сухий – переможець Міжнар. конкурсу – фест., провед. в Росії] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2013. – 30 січ. – С. 11.

1434. **Зразковий дитячий ансамбль гармоністів**, 1991 – 2008, м. Жашків. – [Черкаси : Бізнес-стиль, 2008?]. – 15 с. : фотогр.

Жашківський дитячий ансамбль гармоністів.

1435. **Марченко, В.** Хоч і юні гармоністи, проте ансамблю вже – 20 років : [дит. ансамблю гармоністів м. Жашкова – 20 років] / Василь Марченко // Нова Доба. – 2011. – 5 квіт. – С. 13.

Див. також № 1315.

1436. **Тріо "Гонта" з Умані** : [присвоєння звання "Заслужений працівник культури" учас. вокал. тріо "Гонта"] // Ритм України. – 2010. – № 1. – С. 48.

1437. **Тріо "Гонта"** : почувши один раз, забути не можливо : [пісен. колектив "Гонта", м. Умань] // Ритм України. – 2009. – № 4. – С. 48 – 49.

* * *

1438. **Туменко, Л.** Понад Буками лине пісня ця : [засл. арт. України О. Варич, солістка ансамблю "Росава" Черкас. обл. філармонії] / Леонід Туменко // Земля батьків. – 2011. – 12 лип. – С. 5.

1439. **Майстри народної пісні** : [Д. В. Вовк, кер. нар. аматор. вокал. ансамблю "Гайдамаки" Шполян. район. Будинку культури] // Ритм України. – 2010. – № 1. – С. 37.

1440. **Безуглий, В.** Невтомний трудівник на ниві українського музичного мистецтва : [соліст Черкас. обл. філармонії В. Дука] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 19 черв. – С. 12.

1441. **Туменко, Л.** Нема пророка у своїй Вітчизні : [творч. пошук майстра з виготовлення кобзи, музиканта і комп. Ю. Збандута, жителя м. Черкас] / Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2008. – 24 груд. – С. 5.

1442. **Мунька, А.** Творчість Бориса Камінського як складова культурного життя Чорнобаївщини : [композитор, худож. кер. Чорнобаїв. район. Будинку культури] / Анастасія Мунька, С. А. Войцях // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 169 – 172.

1443. **Шквар, Г.** Раїса Кириченко й Черкаси – невіддільні / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2012. – 17 жовт. – С. 19.

1444. **Шквар, Г.** Меморіальна дошка на честь Раїси Кириченко прикрасить філармонію : [вечір пам'яті співачки, 7 листоп. 2011 р. в Черкас. обл. філармонії] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2011. – 9 листоп. – С. 1, 6.

1445. **Кропива, Ю.** Від визнання та слави до закордонних наймів : [Є. Крикун, солістка Черкас. обл. філармонії] / Юлія Кропива // Вечірні Черкаси. – 2010. – 28 квіт. – С. 26.

1446. **Драчук, С.** Монастирищенська Едіт Піаф : [вокал. талант Вероніки Косенко] / Світлана Драчук // Прес-Центр. – 2012. – 22 серп. – С. 23.

1447. **Луценко, В.** Валентин Луценко : життя в ритмі танцю : [бесіда з хореографом ансамблю "Черкашанка"] / записала Вікторія Василега // Ритм України. – 2010. – № 1. – С. 62 – 63.

1448. **Кобиляцька, В.** Співоча весна : справжність і перевтілення : [Н. М. Мамалига, артистка-вокалістка Черкас. академ. обл. укр. муз.-драм. театру] / Вікторія Кобиляцька // Ритм України. – 2010. – № 1. – С. 38.

1449. **Шквар, Г.** Наталія Мамалига потай розучувала оперні партії : [за матеріалами бесіди з солісткою тріо "Вербена" Черкас. обл. філармонії Н. Мамалигою] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2009. – 29 трав. – С. 5.

1450. **Любов і пісня – долі два крила** [Ноти] : [пісні з репертуару Василя та Діани Матющенків ; редагув. А. М. Данилюк]. – [Д. : ЕНЕМ, 2010]. – 51 с. : іл.

В книзі також : Тетяна і Олександр Гарькаві – майстри петриківського розпису з Дніпропетровщини.

1451. **Безуглий, В.** "Воістину, ви – народні артисти!" : [вокал. дует "А ми удвох" братів Томіленків, жителів м. Корсунь-Шевченківський і м. Городище] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2008. – 13 листоп. – С. 18.

1452. **Павленко, В.** "Арфы нет, возьмите бубен", або Про користь упертості в музиці : [творч. доробок кер. черкас. джазбенду М. Ф. Євпака] / Валентина Павленко // Прес-Центр. – 2008. – 10 груд. – С. 21.

1453. **"Я віддавав себе людям і отримував зворотнє..."**. Петраускас Антанас Аугустинович [дир. Черкас. обл. філармонії] // Ритм України. – 2009. – № 4. – С. 54 – 55.

1454. **Шквар, Г.** Майже третину століття "татом" обласної філармонії був Антанас Петраускас / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2012. – 6 квiт. – С. 8.

* * *

1455. **Вовк, М. О.** Батькова пісня [Ноти] : [пісні] / Микола Вовк. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2009. – 257 с.

1456. **Капелюшний, Г. Н.** Музика українського серця [Ноти] / Г. Н. Капелюшний. – Черкаси : [б. в.], 2012. – 476 с.

Збірка пісень композитора, жителя м. Черкас. Вміщені пісні про Черкащину.

1457. **Приз, В. П.** Тарасова криниця [Ноти] / Василь Приз. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010. – 107 с.

Збірка пісень поета-пісняра, жителя смт Чорнобая. Вміщені пісні про Черкащину.

1458. **Стадник, О. І.** Калинові передзвони [Ноти] : записи і оброб. нар. пісень Черкащини та авт. твори / О. І. Стадник. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2007. – 246 с.

2.4. Театр

1459. **Куриленко, А.** Театральний фестиваль "Сцена людства" : [м. Черкаси] / А. Куриленко // Дніпро. – 2012. – № 6. – С. 115.

1460. **Безуглий, В.** Черкащина театральна / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 27 берез. – С. 4 – 5.

1461. **Черкаський академічний** обласний український музично-драматичний театр ім. Тараса Шевченка. 75 сезон [Образотворчий матеріал] : [фотоальбом] / Упр. культури Черкас. обл. держ. адмін. ; [фото О. Філімонова]. – [Черкаси : Янтар-Черкаси, 2007?]. – 76 с. : фотогр.

1462. **Туменко, Л.** Провідники правди життя : [з історії Черкас. академ. обл. муз.-драм. театру] / Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2012. – 2 трав. – С. 5.

1463. **Проскурня, С.** Вічно юна черкаська Мельпомена : [театр. сезон Черкас. академ. обл. муз.-драм. театру ім. Т. Г. Шевченка : бесіда з худож. кер. театру Сергієм Проскурнею] / записала Дар'я Бунякіна // Рідне місто Черкаси. – 2012. – 12 верес. – С. 22.

1464. **Проскурня, С.** Сергій Проскурня : "Тарас Шевченко – це бренд" : [постановка тетралогії Я. Стельмаха "Тарас" в Черкас. академ. обл. муз.-драм. театрі : бесіда з худож. кер. Сергієм Проскурнею] / записала Марта Рижова // Черкащина. – 2013. – № 1. – С. 52 – 53.

1465. **Велимчаниця, О.** Слави Шевченка. Слава Шевченку? : [вистава "Тарас. Слова" на сцені Черкас. обл. академ. укр. муз.-драм. театру ; авт. Б. Стельмах, реж. С. Проскурня] / Ольга Велимчаниця // Кіно-Театр. – 2011. – № 4. – С. 41 – 42 : іл. – 2-а с. обкл.

1466. **Кобиляцька, В.** Кобзар як... "людина-фестиваль" : [прем'єра третьої частини тетралогії Б. Стельмаха "Тарас. Слова" на сцені Черкас. академ. муз.-драм. театру] / В. Кобиляцька // День. – 2012. – 13 берез. – С. 2.

1467. **Соколовська, Л.** У Черкасах Проскурня представив "живого Шевченка" : [прем'єра вистави "Тарас. Безталання. Доля" на сцені Черкас. академ. обл. муз.-драм. театру, 15 груд. 2012 р.] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2012. – 21 груд. – С. 1, 4.

1468. **Гришко, І.** Артемовського та Глінку зіграли на черкаській сцені : [прем'єра вистави С. Проскурні "Невідомий Артемовський"] / Ірина Гришко // Молодь Черкащини. – 2013. – 20 лют. – С. 8.

1469. **Котов, А.** "Циганський барон" поєднає на черкаській сцені відомих європейських митців : [прем'єра міжнар. театр. проекту

"Циганський барон" на сцені Черкас. академ. обл. муз.-драм. театру] / Анатолій Котов // Черкас. край. – 2009. – 16 груд. – С. 2.

1470. **Шквар, Г.** "Козацтво ожило"! – міг би знову сказати Тарас Шевченко : [прем'єра п'єси "Назар Стодоля" на сцені Черкас. академ. муз.-драм. театру] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2010. – 10 груд. – С. 1, 4.

* * *

1471. **Шелест, Н.** Театр починається з вішалки, а творять його особистості : [актор. труппа Черкас. академ. обл. муз.-драм. театру] / Ніла Шелест // Рідне місто Черкаси. – 2012. – 25 квіт. – С. 7.

1472. **Голуб, М.** З плеяди музикантів : [кер. орк. Черкас. обл. муз.-драм. театру О. Белкіна] / Микола Голуб // Місто. – 2008. – 17 верес. – С. 15.

1473. **Козак, Н.** Актор, співак, творець шоу – Сергій Бобров : [актор. Черкас. академ. обл. муз.-драм. театру] / Наталія Козак // Місто. – 2008. – 28 трав. – С. 15.

1474. **Крижанівська, Т.** Тетяна Крижанівська : "Все життя – в боротьбі та сумніві..." : [бесіда з артисткою Черкас. академ. обл. муз.-драм. театру] / записала О. Буєвич // Укр. театр. – 2012. – № 6. – С. 20 – 21.

1475. **Попова, Л. Г.** "Театральна жінка" Лідія Григорівна Попова : відвертий монолог напередодні 70-річчя : [бесіда із засл. артисткою України] / записала Ю. Кнюпа // Ритм. – 2010. – № 3. – С. 46 – 47 : фотогр.

1476. **Солонець, О.** Вишукана естетика в жанрі містерії : [роботи подружжя худож. Черкас. академ. укр. муз.-драм. театру Сергія та Наталі Ридванецьких] / Олександр Солонець // Укр. театр. – 2012. – № 3. – С. 32 – 35.

1477. **Шквар, Г.** У головній ролі – Віктор Семененко : [75-річчя нар. артиста України, актора Черкас. академ. обл. муз.-драм. театру] / Ганна Шквар // Черкас. – 2012. – 21 верес. – С. 6.

1478. **Пам'яті товариша** : [худож. кер. Черкас. академ. обл. муз.-драм. театру А. І. Ситник (1939 – 2008)] / В. Осипов [та ін.] // Місто. – 2008. – 25 черв. – С. 15.

1479. **Голуб, М.** Пам'яті Володимира Талаха : [колиш. дириг. Черкас. академ. муз.-драм. театру] / Микола Голуб // Місто. – 2009. – 11 листоп. – С. 13.

* * *

1480. **Хаустова, С.** Сорок п'ять – це багато чи мало? : [Черкас. академ. театр ляльок] / Сусанна Хаустова // Культура, мистец., туризм Черкащини. – 2010. – № 4. – С. 36 – 39.

1481. **Черкаська, О.** Лялькарі Черкас на світовій сцені : [Черкас. обл. театр ляльок на Міжнар. фест. УНІМА (Китай)] / Ольга Черкаська // Рідне місто Черкаси. – 2012. – 13 черв. – С. 8.

1482. **Пустовгар, М.** Творчий колектив створює живі скульптури : [Черкас. театр живих скульптур "Джайра"] / Марина Пустовгар // Прес-Центр. – 2012. – 15 лют. – С. 21.

2.5. Черкащина в творах мистецтва

1483. **Вітряки Черкащини** [Образотворчий матеріал] = Windmills of Cherkaschina : [настін. календар] : 2009 / [дизайн Б. Ковалю ; фото І. Одокієнка, Н. Лаврінєнка]. – [Черкаси : Одокієнко І. О.], 2009. – [12] с. : іл., 41,5х29 см.

1484. **Черкаси.** Історія рідного міста... [Образотворчий матеріал] : [настін. календар] : 2009 / розроб. та дизайн реклам. агентства "От и до". – [Черкаси : б. в., 2008?]. – [12] с. : іл., 41,5х31 см.

Ілюстрації, м. Черкаси XIX століття.

1485. **Черкаси, Соснівка** на листівках радянського періоду [Образотворчий матеріал] = Черкасы, Сосновка на открытках советского периода / [авт.-упоряд. С. Скорогляд]. – Черкаси : [Брама-Україна], 2011. – 56 с. : іл.

1486. **Старі Черкаси** [Образотворчий матеріал] : [к-т з 20 листівок]. – [Черкаси? : б. в., 2008]. – 1 обкл. (20 окр. арк.) ; 14х9 см. – (Від краю до краю).

1487. **Шелест, Н.** День Ч... [вистава до Дня міста "Місто на Ч" на сцені Черкас. академ. обл. муз.-драм. театру] / Ніла Шелест // Партнер-Черкаси. – 2011. – № 4 / 5. – С. 44 – 45.

1488. **Шквар, Г.** У Каневі "крутять" всі фільми, тут відзняті : [м. Канів – герой 28-ми кінострічок] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2010. – 17 верес. – С. 7.

1489. **Бакалова, Н.** На Черкащині знімається художній фільм про війну : [зйомки фільму "Дом с башенкой" на Звенигородщині] / Наталія Бакалова, Алла Слинько // Нова Доба. – 2011. – 17 лют. – С. 2.

1490. **Тріумфальна прем'єра в Будинку кіно** : [докум. фільм реж. Р. Ковалю та О. Домбровського "Юний Горліс-Госький", зйомки якого проходили на Черкащині] // *Кошачий край*. – 2011. – 23 лют. – С. 13.

1491. **Кирей, В.** Народна кіностудія знімає "Казку про Чорного козака" : [студія "Мальва", с. Легедзине Тальнів. р-ну] / В. Кирей // *Уряд. кур'єр*. – 2012. – 24 берез. – С. 5.

1492. **Моя Сміла** ; Рідний край ; Ми разом, черкаські братове! ; Черкашино – ти серце України! : [пісні на сл. Б. Пономаренка та музику М. Сюмака] // Пономаренко Б. Між мальвами. – К., 2009. – С. 96 – 100, 101 – 104, 161 – 163, 172 – 176.

1493. **Костенко, В.** Балада про солдатів : [пісня "Степом, степом" на сл. черкас. поета М. Негоди, муз. А. Пашкевича, викон. О. Павловської] / Володимир Костенко // *Дзеркало тижня*. – 2008. – 15 – 21 берез. (№ 10). – С. 18 : фотогр.

Див. також № 10, 142, 1456, 1457.

3. Діячі культури і мистецтва, імена яких пов'язані з краєм

1494. **Українські бібліографи** : біогр. відом., проф. діяльн., бібліогр. Вип. 3 / [авт.-уклад. Н. І. Абдуллаєва ; наук. редактув. В. О. Кононенко]. – К. : НПУ, 2011. – 191 с.

Бібліографи, імена яких пов'язані з Черкащиною : Биковський Л. Ю. – с. 18 – 22 ; Доманицький В. М. – с. 46 – 48 ; Кравченко Є. Є. – с. 64 – 65 ; Кримський А. Ю. – с. 67 – 69 ; Станішевський В. А. – с. 136 – 137.

1495. **Степанов, М.** Віртуози з Черкащини : [талановиті музиканти, уродженці Черкащини] / Максим Степанов, Ольга Дяглюк // *Прес-Центр*. – 2012. – 1 лют. – С. 25.

* * *

1496. **Петроченкова, В.** Живі квіти людської пам'яті / Валентина Петроченкова [та ін.]. – К. : Осаяння, 2012. – 34 с. : іл.

Про В. М. Артеменка, режисера, уродженця с. Мельники Чорнобаївського району.

1497. **Бравада, О.** З Шаляпіним і зірками "Ла Скала" співала шполянка, яка створила перший в Україні оперний театр : [опер.

співачка Л. Балановська] / Олександр Бравада // *Прес-Центр*. – 2010. – 17 берез. – С. 21.

1498. **Добровольська, Л.** Л. Биковський і Звенигородщина : [вшанування пам'яті книгознавця на Звенигородщині] / Л. Добровольська // *Бібл. планета*. – 2010. – № 2. – С. 19 – 20.

1499. **Кравець, А.** Звенигородський "класик" книгознавства УНР : [Л. Ю. Биковський, вчен.-бібліотекознавець, уродженець с. Вільховця Звенигород. р-ну] / Андрій Кравець // *Прес-Центр*. – 2012. – 4 квіт. – С. 27.

1500. **Бравада, О.** У кінофільмах єврея з Лисянки вважали за честь зніматися Марлен Дітріх і Грета Гарбо : [реж. Лео Бірінський, уродженець смт Лисянки] / Олександр Бравада // *Прес-Центр*. – 2012. – 21 берез. – С. 2.

1501. **Килимник, Ю.** Гросмейстер [І. Є.] Болеславський : [уродженець м. Золотоноші] / Юрій Килимник // *Прес-Центр*. – 2009. – 30 верес. – С. 26.

1502. **Килимник, Ю.** Дивовижний Вайнер : [композитор (1897 – 1982), уродженець м. Черкас] / Ю. Килимник // *Прес-Центр*. – 2008. – 23 лип. – С. 28.

1503. **Бравада, О.** Дід Панас був із Тального. Отака ...річ, малята : [актор П. Ю. Вескляров, уродженець м. Тального] / Олександр Бравада // *Прес-Центр*. – 2009. – 21 січ. – С. 29.

1504. **Могилко, С.** Сашко Лірник : "Чекайте на фільми та мультфільми про Черкащину!" : [ведучий, засл. працівник культури України О. Власюк (С. Лірник), уродженець м. Умані] / Сергій Могилко // *Прес-Центр*. – 2010. – 19 трав. – С. 8.

1505. **Квітка, С.** Найсильніша дівчина світу – з Монастирищини : [Т. Гедзун – чемпіонка з богатир. багатоборства, уродженка с. Шабастівки Монастирищен. р-ну] / Софія Квітка // *Прес-Центр*. – 2012. – 21 листоп. – С. 14.

1506. **Килимник, Ю.** Родом з... уманського дитинства : [актриса М. І. Гладунко, уродженка м. Умані] / Юрій Килимник // *Прес-Центр*. – 2012. – 18 січ. – С. 26.

1507. **Гавришкевич, В.** Золотонісців провідав артист-земляк Михайло Голубович / Валентина Гавришкевич // *Черкас. край*. – 2010. – 10 груд. – С. 6.

1508. **Бажан, О.** Іван Гончар : будитель національної свідомості : [скульптор, графік, етнограф, уродженець с. Лип'янки Шполян. р-ну] / О. Бажан // *Краєзнавство*. – 2011. – № 1. – С. 129 – 137.

1509. **Марченко, В.** 2011 рік на Шполянщині – рік Івана Гончара [вшанування пам'яті нар. художника України] / Василь Марченко // Нова Доба. – 2011. – 15 лют. – С. 13.

1510. **Страшевич, В.** Черкаська спадщина Владислава Городецького : [будинки архітектора в м. Черкаси, м. Умані, с. Мошни] / Василь Страшевич // Місто. – 2008. – 6 лют. – С. 18.

1511. **Бравада, О.** Золотоніський слід маєстро українського бароко : [архітектор І. Григорович-Барський, автор Спасо-Преображен. собору Красногір. монастиря, Золотоніс. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 10 листоп. – С. 29.

1512. **Осипенко, О.** Дивосвіт Семена Гулака-Артемовського / Ольга Осипенко. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2013. – 91 с. : іл.

Композитор, уродженець м. Городище.

1513. **Степанов, М.** Малювати абстракції Малевич навчався... у Кам'янці : [Н. М. Давидова, с. Вербівка Кам'ян. р-ну ; худож. К. Малевич у вишивал. майстерні Н. М. Давидової, 1915 р.] / М. Степанов // Вечірні Черкаси. – 2013. – 27 лют. – С. 21.

1514. **Демуцька-Федорова, Т.** Хто співає – той щасливий : [П. Демуцький] / Т. Демуцька-Федорова // Укр. муз. газ. – 2012. – Лип. – верес. (№ 3). – С. 10 – 11.

П. Д. Демуцький – фольклорист, композитор, засновник і керівник хору у с. Охматові Жашківського району у 1889 – 1918 рр.

1515. **Ященко, Н.** Порфирій Демуцький – сонце у темряві буття : / Н. Ященко // Залізнякові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф... – Черкаси, 2012. – С. 278 – 285.

1516. **Кирей, В.** Богатир Василь Дзюба піднімав вола : [В. Дзюба – уродженець с. Тарнави Монастирищен. р-ну] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2013. – 27 черв. – С. 17.

1517. **Бравада, О.** Міша Ельман – скрипаль із Тального, перед яким схиляли голову цар Росії й королева Англії / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 30 груд. – С. 21.

1518. **Страшевич, В. Б.** Цариця української сцени дарувала свій талант черкасцям : [М. Заньковецька] / В. Б. Страшевич // Красзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 189 – 193.

1519. **Пам'яті Юрія Іллєнка** : [кінорежисер, уродженець м. Черкаси : статті] // Кіно – Театр. – 2010. – № 6. – С. 4 – 16. – Авт. : В. Скуратівський, С. Якутович, Т. Силенко та ін.

1520. **Очевидець і літописець** : [феномен кінореж. Ю. Г. Іллєнка : статті] // Слово Просвіти. – 2010. – 24 – 30 черв. (Чис. 25). – С. 6 – 11. – Авт. : І. Фаріон, Л. Галота, С. Марченко.

1521. **Степанов, М.** Той, що розписував лаврські церкви : [худож. І. Їжакевич, уродженець с. Вишнополя Тальнів. р-ну] / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2010. – 14 лип. – С. 28.

1522. **Іван Їжакевич** // Видатні постаті в історії України ХХ ст. : корот. біогр. нариси. – К., 2011. – С. 145 – 149.

1523. **Осипенко, О.** Найпоетичніша, найталановитіша : [скульптор Г. Кальченко і Черкащина] / Ольга Осипенко // Нова Доба. – 2012. – 11 груд. – С. 11.

1524. **Килимник, Ю.** Американський скульптор із Черкас : [С. Кешван, 1899 – 1988] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2008. – 2 лип. – С. 27.

1525. **Головащенко, М. І.** Феномен Олександра Кошиця / М. І. Головащенко. – К. : Муз. Україна, 2007. – 588 с. : іл.

Книга присвячена хоровому диригенту О. Кошицю, дитячі роки якого пройшли в с. Тарасівці Звенигородського району.

1526. **Олександр Кошиць** : зб. ст., спогадів і матеріалів до 130-річного ювілею з дня народж. ген. диригента і композитора / [упоряд. В. Бабій]. – Івано-Франківськ : Супрун, 2006. – 197 с. : іл.

1527. **Чос, В.** Нащадок Кобзаря : [худож. Ф. Красицький (1873 – 1944), уродженець с. Зелена Діброва Городищен. р-ну] / Володимир Чос // Прес-Центр. – 2008. – 9 лип. – С. 29.

1528. **Степанов, М.** Чемпіон музики ХХ століття родом із Черкас : [скрипаль Луїс Краснер] / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2008. – 11 черв. – С. 28.

1529. **Красножон (Пригожинська) Валентина Михайлівна** : [бібліограф, уродженець с. Ротмистрівки Смілян. р-ну] // Українські бібліографи. Біографічні відомості. Професійна діяльність. Бібліографія. – К., 2008. – Вип. 1. – С. 209 – 210.

1530. **Авраменко, В.** Він народився і творив в Україні, а навіки спочив за океаном : [архітектор В. Г. Кричевський, творіння якого – Канів. літ.-мемор. музей Т. Шевченка] / Валентина Авраменко // Черкас. край. – 2008. – 1 лют. – С. 12.

1531. **Клименко, Н.** Художник Кузнецов обожнював Черкаси : [перебування рос. художника у м. Черкаси] / Ніна Клименко // Місто. – 2008. – 9 січ. – С. 16.

1532. **Корнієнко, Н.** Умань. Біла Церква. Кийдрамте : [гаст-ролі Кийдрамте Леся Курбаса, м. Умань, верес. 1920 р. – квіт. 1921 р.] // Корнієнко Н. Леся Курбас : репетиція майбутнього. – К., 2007. – С. 106 – 116.

1533. **Безуглий, В.** Режисер-реформатор на Черкаській землі : [перебування Л. Курбаса в м. Умані] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 23 лют. – С. 17.

1534. **"Є в театрі своя таємниця – прекрасна і неповторна"** : [актриса О. Кусенко, уродженка м. Канева] // Місто. – 2009. – 28 жовт. – С. 6.

1535. **Ковцун, О.** Забута : [худож.-бойчукістка Віра Кутинська, уродженка с. Зарубинці Монастирищен. р-ну] / Ореста Ковцун // Артанія. – 2012. – № 2. – С. 84 – 92.

1536. **Собкович, О.** Історія України у бронзі : [скульптор А. Куш, автор багатьох монументів і пам'ятників на Черкащині] / Ольга Собкович // Образотв. мистец. – 2009. – № 4 / 2010. – № 1. – С. [82] – 84.

1537. **Федорук, О.** Українець Лапченко і красуня з Альбано : [особисте життя худож. Г. Лапченка (1801 – 1876), уродженця с. Валяви Городищен. р-ну] / Олександр Федорук // Уряд. кур'єр. – 2008. – 25 черв. – С. 18.

1538. **Слепинін, О.** "Поховайте мене в Каневі" : [рос. актор і реж. О. П. Ланський (1847 – 1908)] / Олег Слепинін // Прес-Центр. – 2009. – 7 жовт. – С. 26.

1539. **Слепцовський, О.** Московський кінорежисер випустив фільм у... Смілі : [кінореж. М. Лимар, уродженець с. Буда-Макіївка] / Олександр Слепцовський // Прес-Центр. – 2012. – 1 лют. – С. 3.

1540. **Танана, Р.** Миколу Лисенка пам'ятають і Дніпро, і кручі... : [перебування композитора в м. Каневі] / Раїса Танана, Лариса Зелененко // Прес-Центр. – 2012. – 28 берез. – С. 26.

1541. **Кравець, С.** Перш ніж керувати балетом Паризької "Гранд-опера", Серж Лифар любувався танцями канівських селян / Світлана Кравець // Прес-Центр. – 2012. – 29 лют. – С. 27.

1542. **Безуглий, В.** Дівчина, яка "Україну помістила в серці!" : [співачка Р. Лоцман, уродженка с. Сигнаївки Шполян. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 15 берез. – С. 17.

1543. **Луценко, Д. О.** Дарую людям пісню : [Ноти] / Дмитро Луценко. – К. : Муз. Україна, 2011. – 240 с.

1544. **Бравада, О.** Тель-Авів будував, як хотів, син капелюшника з Умані : [архітектор І. Магідович] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2012. – 28 берез. – С. 27.

1545. **Глущенко, А.** Біля витоків смілянського футболу був борець, якого поважав сам Іван Піддубний : [смілян. борець Т. Медведєв] / Андрій Глущенко // Черкас. край. – 2008. – 20 черв. – С. 16.

1546. **Капков, С.** Фрау Зауріх не знала, що Штірліц – не істинний арієць, а Штірліц не знав, що вона – уманська єврейка... : [актриса Е. Мільтон, уродженка м. Умані] / Сергій Капков, Сергій Данилов // Прес-Центр. – 2012. – 4 січ. – С. 27.

1547. **Монастирська, Л.** Людмила Монастирська : "Найголовніше – працювати над собою!" : [бесіда з солісткою Нац. опери Л. Монастирською, уродженкою с. Ірклієва Чорнобаїв. р-ну] / записав Олександр Москалець // Музика. – 2012. – № 5. – С. 12 – 15.

1548. **Цымбал, И.** Село Сунки : живописец Нестеров и княгиня Яшвиль : [Смелян. р-н] / Инна Цымбал // Антенна. – 2008. – 27 авг. – С. 11.

1549. **Слепинін, О.** Михайло Нестеров – вісник зруйнованої святості : [перебування художника на Смілянщині] / Олег Слепинін // Прес-Центр. – 2012. – 10 жовт. – С. 24.

1550. **Устименко, В.** Український голос світового кіно лунає із Золотоноші : [нар. арт. України В. Нечипоренко, уродженець м. Золотоноші] / Вікторія Устименко // Прес-Центр. – 2009. – 9 груд. – С. 21.

1551. **Орел, Л. Г.** З дитячих літ : [спогади етнографа Л. Орел, уродженки с-ща Драбова] / Лідія Орел, Леопольд Ященко // Орел Л. Г. Ми просто йшли... – Ніжин, 2010. – С. 111 – 125.

1552. **Клименко, Т.** Художник зі світовим ім'ям із Драбівщини : [П. Падалка, уродженець с. Жорнокльови Драбів. р-ну] / Тетяна Клименко // Прес-Центр. – 2012. – 13 черв. – С. 26.

1553. **Мельниченко, В.** Анатолія Пашкевича пісня супроводжувала все життя / Василь Мельниченко // Нова Доба. – 2013. – 12 лют. – С. 6.

1554. **Шквар, Г.** На знак шани й любові – меморіальна дошка : [вечір пам'яті комп. А. Пашкевича] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2013. – 1 берез. – С. 5.

1555. **Лисенко, С.** Вогник свічки – ми пам'ятаємо... : [нар. худож. України В. Перевальський, уродженець нині зниклого с. Буб-

нів Золотоніс. р-ну] / Сніжана Лисенко // Рідне місто Черкаси. – 2012. – 21 листоп. – С. 6.

Те саме // Прес-Центр. – 2012. – 21 листоп. – С. 5.

1556. **Чечель, Л.** Соловейко з оржицького краю : [Д. Петриненко, уродженка с. Білоусівки Драбів. р-ну] / Л. Чечель // Культура і життя. – 2011. – 7 жовт. – С. 12.

1557. **Приліпко, М. В.** Іван Піддубний – сила України : історико-докум. дослідж. / Марія Приліпко. – Черкаси : Брама-Україна, 2006. – 156 с. : іл.

Богатир І. М. Піддубний – уродженець с. Красенівки Чорнобаївського району. Історія сіл Красенівки та Богодухівки. Свято богатирської сили на призи пам'яті І. Піддубного.

1558. **Дьомін, М.** Національна генеза образотворчості Анатолія Пономаренка : [художник, уродженець Катеринополя] / Микола Дьомін // Образотв. мистец. – 2007. – № 4 – С. 104 – 105.

1559. **Титаренко, Л.** Пісня, народжена в морі : [моряк Ф. С. Предтеча, уродженець м. Чигирин, який написав пісню "Раскинулось море широко"] / Лідія Титаренко, Володимир Безуглий // Голос України. – 2009. – 14 лют. – С. 14.

1560. **Калиновська, Т.** Через ту бандуру : [репрес. бандурист Н. Прудкий, уродженець м. Канева] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Черкас. край. – 2012. – 6 квіт. – С. 6.

1561. **Гордість Черкащини** : [відкр. в Черкас. обл. краєзн. музеї вист. робіт нар. худож. України М. С. Пшінки, уродженця с. Сабадаша Жашків. р-ну] // Ритм України. – 2010. – № 1. – С. 16.

1562. **Страшевич, В.** Перший український олімпієць – родом із Золотоноші : [учасн. Першої олімпіади 1896 р. М. фон Ріттер] / Василь Страшевич // Місто. – 2010. – 18 серп. – С. 4.

1563. **Бравада, О.** Черкаські музи класиків мистецтва : [зокрема, про К. Сайн-Вітгенштейн, кохану комп. Ф. Ліста, уродженку м. Монастирище] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 11 берез. – С. 27.

1564. **Артеменко, І.** Народжений у переддень Покрови, чигиринець [Михайло Іванович] Сікорський понад усе любив Україну : [Герой України, краєзнавець, колиш. дир. Нац. іст.-етногр. заповідника "Переяслав" (1923 – 2011)] / Ігор Артеменко // Козац. край. – 2011. – 7 жовт. – С. 2.

1565. **Шквар, Г.** "Взяв пісні я з твого серця..." : [комп. І. Сльота, уродженець с. Яснозір'я Черкас. р-ну] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2008. – 25 січ. – С. 17.

1566. **Іван Сошенко** : [маляр-педагог, 1807 – 1876] // Україна : хронологія розвитку. Імперська доба. 1800 – 1917 рр. – К., 2011. – С. 32 – 33.

1567. **Коваленко, С. В.** Могила І. М. Сошенка в Корсунь-Шевченківському / С. В. Коваленко // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини... – Черкаси, 2008. – С. 284 – 288.

1568. **Вівчарик, О.** Забута партнерка великого Карузо : [Клара Співаковська (Співак) – співачка, уродженка м. Сміли] / Олександр Вівчарик // Голос України. – 2013. – 27 лют. – С. 14.

1569. **Килимник, Ю.** Імпресіоніст : [пол. худож. Ян Станіславський, уродженець с. Вільшаної Городищен. р-ну] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2010. – 28 лип. – С. 28.

1570. **Пархоменко, Л. О.** Кирило Стеценко : [монографія] / Людмила Пархоменко ; [ред. І. М. Сікорська]. – К. : Муз. Україна, 2009. – 392 с. : іл.

Композитор Кирило Стеценко, уродженець с. Квітки Корсунь-Шевченківського району.

1571. **Савчук, Г.** Звичайно – надзвичайний Кирило Стеценко / Галина Савчук // Музика. – 2012. – № 5. – С. 8 – 11.

1572. **Ганницький, С.** Театральна легенда Леопольд Сулежницький : [режисер, який вчителював у с. Пекарі Канів. р-ну] / С. Ганницький // Залізничкові читання : [матеріали] Четвертої наук. конф... – Черкаси, 2012. – С. 297 – 299.

1573. **Терещенко, Л.** Біографія Андрія Андрійовича Терещенка : [музей. працівник, шевченкознавець, уродженець с. Щербинівки Золотоніс. р-ну] / Л. Терещенко // Хроніка – 2000 : укр. культурол. альм. – К., 2011. – Вип. 85, ч. 1 : Зарубіжне шевченкознавство : (з матеріалів УВАН). – С. 310 – 325.

1574. **Слинько, А.** "Реабілітувати за відсутністю складу злочину" : [етнограф і худож. С. Терещенко, уродженка с. Попівки Звенигород. р-ну] / Алла Слинько // Нова Доба. – 2011. – 15 берез. – С. 10.

1575. **Бравада, О.** Син Драбівщини – учень Ференца Ліста і вчитель Лева Ревуцького : [комп. Г. Ходоровський-Морозов, уродженець с. Свічківки Драбів. р-ну] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 24 лют. – С. 27.

1576. **Котов, А.** Композитор був щасливий лише у маленькій Кам'янці : [П. І. Чайковський] / Анатолій Котов // Черкас. край. – 2012. – 4 лип. – С. 12.

1577. **Кам'янка** : наук.-попул. альм. Вип. 3 / Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник. – Кам'янка : Чабаненко Ю. А., 2009. – 76 с. *Випуск присвячений 170-річчю від дня народження П. І. Чайковського.*

1578. **Бондаренко, Л. О.** Кам'янський слід в перших надрукованих творах П. І. Чайковського / Л. О. Бондаренко // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 132 – 136.

1579. **Таран, Г.** Чайковський і Вербівка / Галина Таран // Кам'янка : наук.-попул. альм. / Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник. – Кам'янка, 2009. – Вип. 3. – С. 7 – 9.

1580. **Томак, М.** Чи пам'ятає Кам'янка Чайковського? : [вшанування пам'яті композитора в м. Кам'янці] / Марія Томак // День. – 2010. – 16 листоп. – С. 8 : фотогр.

Див. також № 1418.

1581. **Камінська, К.** Іван Черінько. Шануємо і пам'ятаємо : [художник, уродженець с. Деньги Золотоніс. р-ну] / Клавдія Камінська // Місто. – 2009. – 25 листоп. – С. 6.

1582. **Співець з Чернечої гори** / [авт.-упоряд. Р. В. Танана, В. В. Дзима] ; Нац. спілка кобзарів України, Шевченків. нац. заповідник. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2008. – 135 с., [6] с. кольор. фотогр. : фотогр.

Книга присвячена кобзареві О. Чуприні (1908 – 1993), уродженцеві с. Гарбузина Корсунь-Шевченківського району.

1583. **Майборода, Ю.** Кароль Шимановський і Тимошівка / Юлія Майборода // Джерело : матеріали дев'ятої наук.-практ. конф. – Черкаси, 2012. – Вип. 9. – С. 85 – 90.

Див. також № 1321.

1584. **Колісник, О.** Уманчанка Платоніда Щуровська-Росіневич – одна з перших у світі жінок-диригенток : [уродженка с. Посухівки Уман. р-ну] / О. Колісник // Прес-Центр. – 2012. – 25 лип. – С. 25.

1585. **Загородня, З.** Атланти, які тримають театр : [нар. арт. Г. Г. Яблонська, уродженка м. Умані] / Зоя Загородня // Місто. – 2009. – 20 трав. – С. 15.

ХІІ. ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ. МОВА. ФОЛЬКЛОР

1. Літературне життя. Місцеві письменники

1586. **Поліщук, В. Т.** Література рідного краю : (літ. Черкащина) : підруч. : біобібліогр. дод. / В. Т. Поліщук, М. П. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 473 с.

Історія літератури Черкащини. Черкащина в літературі.

1587. **Література рідного краю** : (літ. Черкащина) : посіб. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. М. Коваленко, О. О. Мануйкін, В. Т. Поліщук [та ін.] ; [за ред. В. Т. Поліщука]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 252 с. : іл.

1588. **Холодний Яр** : часопис. № 2, кн. 1 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [ред. В. Ткаченко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 319 с.

До 40-річчя письмен. орг. Біогр. довідки та твори : Н. Віргуш, Ю. Гончар, А. Горбівненка, Н. Горішної, В. Даника, Л. Даценка, В. Дергача, Г. Діхтяренка, І. Дробного, І. Дубініна, І. Забудського, В. Захарченка, М. Іванченка, В. Кикотя, Т. Кисільової, В. Коваленко, В. Кузьменко-Волошиної, С. Левченка, О. Лиценка, С. Носаня, В. Оберемок.

1589. **Холодний Яр** : часопис. № 2, кн. 2 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [ред. В. Ткаченко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 319 с.

До 40-річчя письмен. орг. Біогр. довідки та твори : О. Озірного, М. Павленко, О. Павленко, В. Поліщука, П. Поліщука, В. Ракишанова, С. Руднєва, П. Сафроненка, Л. Скорини, О. Солодаря, Л. Солончук, С. Стеценка, Л. Тараненко, В. Ткаченка, Ю. Тупицького, М. Фролової, М. Шамрая, О. Мяс.

1590. **Коваленко, В. М.** До щирця поетичного слова : психологія письмен. праці, психоаналіт. інтерпретації худож. текстів : [навч. посіб.] / Валентина Коваленко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 352 с.

Черкаський літературознавець про письменників : І. Нечуя-Левицького, М. Драй-Хмару, С. Єфремова, І. Виргана, В. Симоненка, В. Захарченка, О. Влизька, Т. Осьмачку.

1591. **Криничка** : антол. творів письм. Черкащини для дітей та юнацтва. [У 2 т.]. Т. 1. / [авт.-упоряд. В. Коваленко]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 423 с. : іл.

Зміст : Автори : П. Гулак-Артемівський, Т. Шевченко, І. Нечуй-Левицький, М. Старицький, О. Кобець, М. Драй-Хмара, П. Филипович, Т. Осьмачка, А. Чужий, О. Журлива, С. Бен, Д. Красицький, М. Шумило, Д. Гуменна, С. Воскресенко, О. Влизько, І. Вирган, Ф. Моргун, К. Гриб та інші.

1592. **Криничка** : антол. творів письм. Черкащини для дітей та юнацтва. [У 2 т.]. Т. 2. / [авт.-упоряд. В. Коваленко]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 389 с. : іл.

Зміст : Автори : В. Марсюк, А. Коцюбинський, М. Стеблина, М. Вейцман, В. Латанський, С. Носань, Г. Білоус, О. Зеленько, Б. Педченко, В. Мицик, М. Борщ, В. Сироватський, М. Воробйов, В. Маснюк, О. Лиценко, А. Поліщук, В. П'ятун-Діброва, П. Линовицький, С. Руднєв та інші.

1593. **Галаєва, О. М.** Магія образного слова : дослідж. творчості письм. Черкащини / Оксана Галаєва. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 160 с. : іл.

Про творчість Т. Шевченка, В. Симоненка, П. Поліщука, В. Коваленко.

1594. **Канівщина – наш зоряно-медовий край** : зб. поетів Канів. літстудії "Зорянка". – К. : [б. в.], 2011. – 103 с. : іл.

Біографічні довідки та вірші К. Піки, Т. Яковенко, В. Носенко, І. Боня, В. Берези, Г. Морозової, Н. Дмитренко, М. Блажескої та ін. Є вірші про Черкащину, м. Канів.

1594 а. **Поетичне гроно Катеринопільщини**. Вип. 1. – Катеринопіль : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 111 с.

Твори поетів, уродженців і жителів Катеринопільського району. Короткі біографічні довідки про них.

1595. **Письменники Уманщини** : (довідник-антологія) : [ст., бібліогр. матеріали, вірші, проза, літературозн. есеї] / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини ; [упоряд. і ред. М. С. Павленко]. – Умань : [Алмі], 2011. – 295 с. : іл.

1596. **Солодар, О.** Муки творчості, або Трактат на захист песимізму : [зокрема, про діяльн. літ. об-нь і студій молоді Черкащини] / Олександр Солодар // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2011. – № 4. – С. 277 – 284.

* * *

1597. **Дігай, Т.** Срібна підкова листопадового вогню : [творчість черкас. письм. Г. П. Білоуса] / Тетяна Дігай // Вітчизна. – 2009. – № 5 / 6. – С. 149 – 153.

1598. **Григорій Білоус** : "Засвіти свою зорю..." : бібліогр. покаж. / Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка ; [авт. тексту В. Т. Поліщук ; ред. Г. С. Круглякова ; упоряд. Н. В. Адешелідзе]. – Черкаси : [ОУНБ], 2009. – 64 с. іл. – (Черкащини славетні імена).

1599. **Борщ, М. І.** Платонів хутір – геніїв колиска : поезії / Микола Борщ ; [передм. С. Левченка]. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 102 с. : іл.

Автор – житель м. Черкас.

1600. **Віргущ, Н. В.** Світло роду мого : вибране / Наталя Віргущ. – Черкаси : Вертикаль, 2007. – 351 с.

Автор – жителька м. Черкас. Біографічна довідка – с. 351.

1601. **Безуглий, В.** Колишня вчителька, черкашанка Світлана Горбань, пише популярні романи : [переможці Всеукр. конкурсу "Коронація слова" С. Горбань та Н. Лапіна – за роман "Надія : сплутані пазли"] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2009. – 20 серп. – С. 18.

1602. **Горішна, Н. В.** Під сонцем серця : лірика / Наталя Горішна. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 191 с.

Автор – жителька м. Черкас.

1603. **Даник, В. О.** Шумахери стовпів не лічать! : гумор на автомоб. та... інші теми / Володимир Даник. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2012. – 320 с.

Автор – житель м. Черкас. Штрихи до біографії – с. 266 – 267.

1604. **Даценко, Л. М.** І янгол з автоматом на плечі : захляв. кн. українця : [поезії] / Леонід Даценко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 56 с.

Автор – житель м. Черкас.

1605. **Дергач, В. О.** Україною серце лікую : вибр. твори / Василь Дергач ; [передм. Н. Дюбченко]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 581 с.

Автор – письменник, житель м. Ватутіне. Біографічна довідка – с. 574 – 575. Митці про творчість автора – с. 450 – 573.

1606. **Діхтяренко, Г. Ю.** Краєни : бувальщини одного села / Григорій Діхтяренко ; [ред. Г. Білоус, Л. Шитова]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2011. – 381 с.

Про життя і долі людей с. Вільшанки Уманського району.

1607. **Діхтяренко, Г. Ю.** Парост : родовід, філос. життя і творчості / Григорій Діхтяренко : [ред. Г. П. Білоус]. – Черкаси : Брама-Україна, 2009. – 599 с. : фотогр.

1608. **Дубинин, И. И.** Цезарь в тесте : детектив-пародія на серіал Д. Донцової "Евлампия Романова. Следствие ведет дилетант" / Иван Дубинин. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010. – 288 с.

1609. **Владимир Еременко.** Кондуит. – [Канев : Склянка чаю, 2009]. – 48 с.

Письменник В. Єременко про себе. Письменники Черкащини про творчість В. Єременка.

1610. **Єременко, М. І.** Над сивим Тясмином : оповідь без худож. домислу. Кн. 1 / Микола Єременко ; [передм. В. Шпака, І. Дробного]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2009. – 693 с.

Автор – колишній житель м. Черкас.

1611. **Єременко, М. І.** Над сивим Тясмином : оповідь без худож. домислу. Кн. 2 / Микола Єременко – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2009. – 674 с.

1612. **Мозгова, В.** Ігор Забудський : сосни – мандрівки – сосни : [поет, художник, житель м. Черкас] / Валентина Мозгова // Прес-Центр. – 2008. – 21 трав. – С. 21.

1613. **Забудський, І. В.** Подолання : [поезії] / Ігор Забудський ; [післямова Н. Горішної]. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 131 с.

Автор – житель м. Черкас.

1614. **Захарченко, В. І.** Таке поліття : новели, запис. щодення / Василь Захарченко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 193 с.

Автор – житель м. Черкас.

1615. **Захарченко, В. І.** Прибутні люди : романи, повість / Василь Захарченко ; [передм. М. Слабошпицького]. – К. : Грамота, 2007. – 656 с. : іл. – (Бібліотека Шевченківського комітету).

1616. **Захарченко, В. І.** У магнієвому спаласі : щоденник / Василь Захарченко ; [ред. Г. Білоус]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 635 с.

Щоденник черкаського письменника В. І. Захарченка з 1972 по 2008 рік.

1617. **Слинько, А.** "Пишаюся, що я – українець!", – говорить 87-річний член Національної спілки письменників України Михайло Іванченко : [письм., житель с. Гусакове Звенигород. р-ну] / Алла Слинько // Нова Доба. – 2011. – 6 груд. – С. 10.

1618. **Іванченко, М. Г.** Новели неволі / Михайло Іванченко. – Дрогобич : Відродження, 2008. – 182 с. : іл.

Автобіографічні новели письменника М. Г. Іванченка, жителя с. Гусакове Звенигородського району. Біографічна довідка – 4-а с. обкл.

1619. **Іванченко, М. Г.** Сурма і меч / Михайло Іванченко ; [голов. ред. Я. Радевич-Винницький]. – Дрогобич : Відлуння, 2012. – 214 с. : іл.

1620. **Касьян, Т.** Листу бумажі доверяю душу... : сб. поезії / Т. Касьян. – Черкаси : [Ю. А. Чабаненко], 2007. – 110 с. : ил.

Автор – заслужений художник України, поетеса, жителька м. Черкаси.

1621. **Валерію Кикотю – 50** : [біогр. довідка про черкас. письмен. Вірші] // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2011. – № 1. – С. 127 – 144.

1622. **Кикоть, В. М.** Квітка у вогні : поезії, проза, переклади / В. М. Кикоть ; [передм. В. Т. Поліщука ; ред. Л. В. Тараненко та ін.]. – [Черкаси] : Брама-Україна, 2007. – 503 с.

Автор – житель м. Черкас.

1623. **Кисілюк-Підгорна, Л. О.** Гімн совісті / Людмила Кисілюк-Підгорна, Сергій Підгорний. – Черкаси : Вертикаль, 2005. – 527 с. : фотогр.

Автор – жителька м. Черкас. Біографічна довідка – с. 4. Листи письменника С. Підгорного. Про нього – с. 4.

1624. **Коваленко, В. М.** Вовчик : повість, оповід., новела / В. Коваленко ; передм. В. Захарченка. – 2-ге вид., доповн. – Черкаси : Брама, 2006. – 127 с.

Зміст : Вовчик : повість ; Втеча. Подарунок від Діда Мороза. У підвалі : оповідання ; Червоточинки : новела.

1625. **Коваленко, В. М.** Тобі б моїм поговорить вогнем... : любов.-ерот. лірика / Валентина Коваленко. І стегна підпливуть як дві форелі... : любов.-ерот. лірика / Леонід Даценко. – Черкаси : Брама-Україна, 2007. – 53, 57 с. зустріч. паг.

1626. **Кузьменко-Волошина, В.** Квітка любові : відроджена : поезії / Валентина Кузьменко-Волошина. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 263 с. : іл.

Автор – жителька м. Черкас.

1627. **Дивосвіт слова і пензля Валентини Кузьменко-Волошиної** : біобібліогр. нарис / КЗ "Обласна бібліотека для юнацтва імені Василя Симоненка" Черкас. облради ; [авт. літературознав. нарису В. Т. Поліщук ; авт.-упоряд. Н. М. Філахтова]. – Черкаси : [ОБЮ], 2010. – 40 с. : іл.

Кузьменко-Волошина В. – поетеса, художниця, жителька м. Черкаси.

1628. **Левченко, С. П.** Завтра починається вранці : романи, повісті, новели / Сергій Левченко. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 404 с.

Автор – житель м. Черкас.

1629. **Левченко, С. П.** Усе любов... : поезія, переклади, п'єси, проза : обрані та нові твори / Сергій Левченко. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2010. – 299 с.

Автор – житель м. Черкас.

1630. **Білоус, Н.** У своїх віршах Петро Линовицький заповідав не забувати його : [поет, колиш. житель м. Черкас] / Надія Білоус // Нова Доба. – 2012. – 12 черв. – С. 18.

1631. **Мазурик, М. П.** Право на вибір : драм. твори / Микола Мазурик. – Монастирище : Мрія, 2011. – 163 с. : іл.

1632. **Наш Микола Негода** : спогади / [ред. і упоряд. В. Поліщук]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 203 с. : фотогр.

Збірка спогадів письменників, журналістів, артистів про письменника Миколу Негоду.

1633. **Негода, М. Т.** Пісня на рушникові : вибр. твори / [Микола Негода]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2007. – 470 с.

Зміст : Вірші ; Гетьман : іст. драма ; Оповідання ; Лукава слава, або Життєпис Влада Верика : ірон.-траг. повість.

1634. **Носань, С. Л.** [Вибрані твори]. Т. 1. Стежка в зеленому житті / Сергій Носань. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2009. – 408 с. : фотогр.

Зміст : Стежка в зеленому житті ; Високі-високі гори ; Вогник серед моря ; Савка Долинний ; Вдова ; Осіннє золото ; Райські яблука ; Вогонь, що спалює дотла : повісті ; Вуж ; Білі троянди епохи : новели.

1635. **Носань, С. Л.** [Вибрані твори]. Т. 2. Досвіток вічного літа / Сергій Носань. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2009. – 353 с. : фотогр.

Зміст : Соната вітражів ; Розгнудані коні ; Час глибокої осені ; Досвіток вічного літа ; Куц картоплі ; "Ой Дніпро, Дніпро..." : повісті ; Вибір : притча ; Що там – у пам'яті? ; Космічний колодязь : фрески ; Мементо морі (або Наодинці з самим собою) : есе та ін.

1636. **Струни творчості Сергія Носаня** : біобібліогр. покажч. / [Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка ; авт. тексту В. І. Захарченко ; уклад. Т. В. Савчук ; ред. Г. С. Круглякова]. – [2-ге вид., доповн.] – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 107 с. : іл. – (Черкащини славетні імена).

1637. **Озірний, О.** За кого померти? : [поезії] / Олекса Озірний. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 87 с. : іл.

Автор – житель м. Черкас.

1638. **Бравада, О.** "Стіл" з Умані – на п'єдесталі Всеукраїнського конкурсу : [радіоп'єса "Стіл" письм. М. Павленко – переможець Всеукр. конкурсу радіоп'єс] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2010. – 6 січ. – С. 2.

1639. **Павленко, М.** Відчинімо серця казці : [розмова з уман. письм. М. Павленко про творч. шлях та долю] / розмову вела Галина Кирпа // Слово Просвіти. – 2010. – 4 – 10 листоп. (Чис. 44). – С. 12 : фотогр.

1640. **Павленко, М. С.** Русалонька із 7-В та Загублений у часі : [казка] / М. С. Павленко ; мал. Н. Шишковської. – Вінниця : [Теза : Сонячник, 2007?]. – 249 с. : іл. – (Пригодницька бібліотека).

1641. **Павленко, М. С.** Санта Лучія в кирзових чоботях : повість / Марина Павленко ; [передм. Ю. Мушкетика ; післямова Л. Шитової]. – Умань : АЛМІ, 2010. – 131 с.

М. Павленко – письменниця, жителька м. Умані.

1642. **Гончар, Ю.** Діалог із коханим, або Світлий роман про чорне життя : [про роман М. Павленко "Санта Лучія в кирзових чоботях"] / Ю. Гончар // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія : зб. наук. пр. – Черкаси, 2011. – Вип. 10. – С. 108 – 110.

1643. **Павленко, О. П.** Мальви на причілку : [поезія, проза, сатира] / О. П. Павленко ; худож. Марина Павленко. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2007. – 578 с.

Автор – вчителька Бабанської ЗОШ Уманського району. Біографічна довідка – 2-га с. обкл.

1644. **Педченко, Б. П.** Розплата : іст. повість, іст. нариси, публіц. / Борис Педченко. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 283 с.

Автор – житель м. Черкас.

1645. **Піка, К. І.** Любов вічна : [поезія] / Катерина Піка. – [Черкаси] : Брама-Україна, 2009. – 127 с. : іл.

Автор – жителька м. Канева. Про неї – с. 5 – 6.

1646. **Поліщук, А. І.** Затанцюють лелеки в лугах [Ноти] : (пісні, романси, поезії) / А. І. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 445 с.

1647. **Поліщук, П. М.** ... c'este l'amour = Любов : тріолети, верлібри / Петро Поліщук ; [передм. В. В. Німчука]. – Умань : [Софія], 2008. – 150 с.

1648. **"В любові купані слова..."** : Петро Поліщук : біобібліогр. нарис / Черкас. обл. б-ка для юнацтва ім. В. Симоненка ; авт.-уклад. Н. Філахтова ; авт. вступ. ст. В. Поліщук ; відп. за вип. О. Федоренко. – Черкаси : [б. в.], 2005. – 15 с. – (Лауреати обласної літературної премії "Берег надії" ім. В. Симоненка).

П. Поліщук – поет, мешканець м. Умані.

1649. **Прилуцький, О. І.** Здрастуй, моя Басю : [для дітей мол. шк. віку] / Олександр Прилуцький ; [худож. О. О. Вахнін]. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2011. – 48 с. : іл.

1650. **Руднєв, С. М.** Жарини слів : [поезія] / Сергій Руднєв ; передм. С. Носаня, В. Кузьменко-Волошиної. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 257 с. : іл.

Автор – житель м. Черкас.

1651. **Савченко, С. І** в дев'яносто ще козак : [поет С. В. Савченко, уродженець с. Вереміївки Чорнобаїв. р-ну] / Семен Савченко // Сіл. вісті. – 2009. – 25 верес. – С. 6.

1652. **Слинько, А.** "Найкраще сузір'я – моя Україна" : [поезеса Л. Л. Солончук, жителька м. Звенигородки] / Алла Слинько // Нова Доба. – 2012. – 4 верес. – С. 13.

1653. **Солончук, Л. Л.** Чекання вишневого Бога : поезії / Людмила Солончук ; [передм. Д. Кременя]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2009. – 234 с. : іл.

Автор – жителька м. Звенигородки.

1654. **Вітальєв, Ю.** Переміг колега-журналіст : [письм. С. Стеценко, житель м. Сміли – лауреат міжнар. конкурсу "Zeitglas 2012" за оповід. "Син прибиральниці"] / Юрій Вітальєв // Молодь Черкащини. – 2012. – 15 серп. – С. 2.

1655. **Храм душі Людмили Тараненко** : біобібліогр. покажч. / Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка ; [авт. нарису В. Т. Поліщук ; ред. Г. С. Круглякова ; упоряд. Н. В. Адешелідзе]. – Черкаси : [ОУНБ], 2008. – 52 с. – (Черкащини славетні імена).

1656. **Ткаченко, В. Т.** Ойра-ойра : гуморист. оповідки, пересмішки / Володимир Ткаченко. – Сміла : Блискавиця, 2008. – 80 с.

Автор – житель м. Сміли.

1657. **Ткаченко, В. Т.** Кіт із капостою : сцен. худож. фільму : [сцен. відзнач. Другою премією на Всеукр. конкурсі "Коронація слова" (2003 р.)] / Володимир Ткаченко. – Сміла : Блискавиця, 2008. – 103 с.

1658. **Тупицький, Ю.** Невтомний трудар мистецької ниви із Воронинців : [бесіда з письм. і кінореж. Юрієм Тупицьким, жителем с. Воронинців Чорнобаїв. р-ну] / записав Григорій Голиш // Нова Доба. – 2012. – 11 груд. – С. 10.

1659. **Тупицький, Ю. П.** Гріхи наші / Юрій Тупицький. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2007. – 400 с.

1660. **Фролова, М. Ф.** Дети войны : повесть, рассказы : для сред. шк. возраста / Майя Фролова. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 159 с. : ил.

Содержание : Над Тавдой-рекой : повесть ; Доня ; Спасибо вам, люди! ; Улица Шолом-Алейхема ; Капель : рассказы.

1661. **Фролова, М. Ф.** М'яч у піднебесі : повість / Майя Фролова. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2011. – 64 с.

1662. **Хаврусь, С. Л.** З рідним краєм у серці : проза, поезія, переклади / Сергій Хаврусь. – Черкаси : Кур'єр, 2008. – 171 с.

Автор – краєзнавець, житель селища Стеблева Корсунь-Шевченківського району. Біографічна довідка про автора – с. 170.

1663. **Химко, А. І.** У пазурах вампіра : роман-повість / Андрій Химко. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008]. – 543 с.

Автор – колишній житель м. Черкас.

1664. **Чорна, О. Б.** Ескізи пам'яті : (поезії) / О. Б. Чорна. – Умань : [Уман. вид.-полігр. п-во], 2007. – 78 с.

Автор – жителька м. Жашикова. Біографічна довідка – с. 4 – 6.

1665. **Шапошник, М. Д.** Козацька кров : (повісті та оповід.) / Микола Шапошник. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2008. – 167 с.

Зміст : Вождь ; Приїзд чемпіона ; Останній бій ; Ой, чий то кінь стоїть? ; Мамчур ; Смерть комсорга ; Крамні штани ; Ублажальниця ; Красуля ; Утекла ; Прокляття ; Козацька кров ; Санітарка ; Заміна ; Пронести хреста ; Копати могили ; Порівну та ін.

1666. **Шитова, Л. П.** Сільські перелази / Лілія Шитова. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 39 с.

2. Письменники, імена яких пов'язані з краєм

1667. **Поліщук, В. Т.** Повернення і відкриття : статті / Володимир Поліщук. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 248 с.

Дослідження черкаського літературознавця творчої спадщини І. Нечуя-Левицького, М. Старицького, Є. Чикаленка, С. Єфремова, Ф. Матушевського, В. Доманицького, П. Филиповича, В. Липківського, В. Чигирин, М. Іванченка, А. Пашикевича, І. Гайдука.

1668. **Поліщук, В. Т.** Від Григорія Сковороди до Раїси Троянker. Повернення і відкриття : статті. Кн. 2. / Володимир Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 357 с.

Дослідження творчості Г. Сковороди, М. Старицького, Т. Зіньківського, В. Доманицького, В. Липківського, П. Филиповича, І. Нечуя-Левицького, М. Драй-Хмари, Р. Троянker, О. Тургана.

1669. **Кравець, А.** Українська школа польського романтизму зародилась в Умані : [Юзеф-Богдан Залеський, Северин Гошинський, Міхал Грабовський] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2010. – 13 січ. – С. 27.

1670. **Глущенко, А.** Знівечена доля поета : [репрес. поет С. Бен, уродженець с. Лозуватки Шполян. р-ну] / Андрій Глущенко // Черкас. край. – 2008. – 19 верес. – С. 16.

1671. **Килимник, Ю.** Зраджений Вітчизною : [письм. Д. Бергельсон, уродженець с. Сарни Монастирищен. р-ну] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2009. – 4 лют. – С. 26.

1672. **Косміна, П.** Паростки правди, любові і болю. Творчість Михайла Василенка : роздуми, літ.-критич. ст. / П. Косміна. – Коломия : Вік, 2011. – 239 с.

Василенко М. Г. – поет, журналіст, уродженець с. Дробишівці Золотоніського району.

1673. **Вирган, І. О.** Вибране : [поезія] / Іван Вирган ; [передм. В. П'янова ; післямова В. Коваленко ; упоряд. Н. Вергун, В. Коваленко]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 296 с.

Вирган І. О. (1908 – 1974) – поет, уродженець с. Матвіївки (нині у складі с. Кліщинці) Чорнобаївського району.

1674. **Білик, Т.** Остап Вишня творив і відпочивав у Чигирині / Тетяна Білик // Прес-Центр. – 2009. – 16 груд. – С. 26.

1675. **Павленко, М.** Сашко – Лірник – "Монстр химерної казки" : [бесіда з письм. О. І. Власюком (Сашком-Лірником), уродженцем м. Умані] / записала Марина Павленко // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2011. – № 1. – С. 223 – 232.

1676. **Поліщук, В.** Молодий розстріляний талант : [письм. О. Ф. Влизько, колиш. житель с. Сигнаївки Шполян. р-ну] / Володимир Поліщук // Прес-Центр. – 2008. – 13 лют. – С. 28.

1677. **Олекса Влизько** в контексті українського літературного відродження 20-х років XX століття : зб. пр. Всеукр. наук. семінару, [Черкаси], 19 лют. 2008 р. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [редкол. : Л. І. Кавун та ін.] – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 184 с.

Присвячено 100-річчю від дня народження О. Влизька.

1677 а. **Бурій, В.** Марія Галич : письменниця, яка мусила вилучати з бібліотеки власні твори : [письм., уродженка с. Суха Калигірка Катеринопол. р-ну] / Валерій Бурій // Прес-Центр. – 2012. – 22 лют. – С. 26.

1678. **Поліщук, В.** З роду Гірників : [поет М. Гірник, уродженець с. Вербівця Катеринопол. р-ну та його син П. Гірник, поет, лауреат Шевченків. премії] / Володимир Поліщук // Прес-Центр. – 2009. – 8 квіт. – С. 21.

1679. **Безуглий, В.** Прохорівка надихнула Гоголя на створення повісті "Вій" : [перебування письм. М. В. Гоголя у с. Прохорівці Канів. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2009. – 7 квіт. – С. 9.

1680. **Хорошок, Е.** Таємниці родоводу Гоголя : [дід письм. М. В. Гоголя, козац. ватажок О. Яновський-Гоголь, який володів маєтками на Канівщині] / Ернест Хорошок // Вечірні Черкаси. – 2009. – 18 берез. – С. 28.

1681. **Курило, Р.** Холодний Яр гуртує українців : [відкр. пам'ятника авт. кн. "Холодний Яр" Ю. Горлісу-Горському, с. Мельники Чигирин. р-н] / Р. Курило // Літ. Україна. – 2010. – 21 жовт. – С. 1, 3 : фотогр.

1682. **Килимник, Ю.** Письменниця, що марила Трипіллям : [письм. Д. Гуменна, уродженка м. Жашкова] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2009. – 11 берез. – С. 26.

1683. **Докія Гуменна** // Видатні постаті в історії України XX ст. : корот. біогр. нариси. – К., 2011. – С. 113 – 117.

1684. **Мельник, В.** Зодчий "Канівського замку" : [пол. повстанець С. Гощинський, який, перебуваючи на Черкащині, написав поему "Канівський замок"] / Віктор Мельник // Україна молодода. – 2008. – 10 січ. – С. 13.

1685. **Щербина, С.** Євген Гребінка і Черкащина / Сергій Щербина // Прес-Центр. – 2012. – 8 лют. – С. 26.

1686. **Доманицький Василь Миколайович** / [авт.-упоряд. В. Т. Поліщук]. – К. : [Версо-04], 2010. – 91 с. : іл.

До 100-річчя пам'яті. Доманицький В. М. – історик, літературознавець, уродженець с. Колодисте Тальнівського району.

1687. **Чистому серцем** : пам'яті Василя Доманицького / упорядкув. і редагув. В. Поліщука. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 173 с.

"Чистому серцем" – передрук з видання 1912 р. – У книзі також : розділи : Додатки : публікації з газет "Рада" і "Діло" за 1910 р. – До 100 річчя з часу смерті В. М. Доманицького.

1688. **Василь Доманицький** : особистість і науково-творча спадщина : зб. пр. учасн. наук. семінару, [Черкаси], 14 – 15 верес. 2010 р. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [відп. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2011. – 222 с.

До 100-річчя від часу смерті В. Доманицького.

1689. **Доманицький, В. М.** З науково-творчої спадщини. У 2 кн. Кн. 1. Статті, нариси, рецензії / Василь Доманицький ; [упоряд. і ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 438 с.

1690. **Доманицький, В. М.** З науково-творчої спадщини. У 2 кн. Кн. 2. Статті, рецензії, огляди, бібліографія / Василь Доманицький ; [упоряд. і ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 409 с.

1691. **Шамрай, О.** Жителі Колодистого відреставрували могилу видатного земляка : [вшанування пам'яті літературознавця В. Доманицького у с. Колодисте Тальнів. р-ну] / Ольга Шамрай // Нова Доба. – 2010. – 28 верес. – С. 13.

1692. **Невтомний робітник на рідній ниві.** Василь Миколайович Доманицький : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / Комун. закл. "Обл. універс. наук. б-ка ім. Т. Шевченка" [та ін.] ; [уклад. Л. Т. Демченко, Н. В. Адешелідзе ; наук. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010. – 59 с.

1693. **Кузьменко, Л. І.** Віктор Доманицький – український учений, педагог, громадський діяч / Л. І. Кузьменко // Українська

біографістика : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2010. – Вип. 6. – С. 125 – 135.

1694. **Вісник Черкаського університету** : [зб. наук. ст.]. Вип. 167. Серія : Філологічні науки / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [голов. ред. В. І. Кузьмінський]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2009. – 154 с.

Про життя і творчість письменника Михайла Драй-Хмари, уродженця с. Малі Канівці Чорнобайвського району.

1695. **Жулинський, М.** Михайло Драй-Хмара. Із фаланги неокласиків // Жулинський М. Українська література. Творчі і твори. – К., 2011. – С. 330 – 348.

1696. **Наєнко, М.** Сергій Єфремов і ранні модерністи : [літературознавець, уродженець с. Пальчика Катеринопол. р-ну] / М. Наєнко // Літ. Україна. – 2011. – 24 листоп. – С. 11.

1697. **Коваленко, С.** Петро Володимирович Жур – письменник-шевченкознавець : [літератор (1914 – 2002), уродженець с. Гарбузина Корсунь-Шевченків. р-ну] / Світлана Коваленко // Корсун. часопис. – 2007. – № 17. – С. 48 – 54.

1698. **Котов, А.** Пантера чоловічих сердець : [О. Журлива, поетеса, уродженка м. Сміли] / А. Котов // День. – 2010. – 13 жовт. – С. 7 : фотогр.

1699. **Замулко-Дюбуше, Н. І.** Чужая нація : розповіді, есе / Наталя Замулко-Дюбуше. – К. : [б. и.], 2012. – 127 с.

Автор – уродженка с. Прохорівки Канівського району. Про автора – с. 126.

1700. **Коваленко, В.** Творчий вечір Наталії Замулко-Дюбуше : [м. Черкаси, 18 трав. 2011 р.] / В. Коваленко // Літ. Україна. – 2011. – 16 черв. – С. 16.

1701. **Дзюба, І.** Чистота безіменного каменю : [життя і творчість поета В. Затулівітра, колишнього мешканця с. Бучака Канів. р-ну] / Іван Дзюба // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2011. – № 2. – С. 44 – 60.

1702. **Фещенко, О.** "Я – вже земля. А вам ще треба неба..." : [дев'яті Затулівітрів. читання, с. Бучак Канів. р-н] / О. Фещенко // Слово Просвіти. – 2011. – 15 – 21 верес. (Чис. 37). – С. 15.

1703. **Затулівітер, В. І.** Чаша жертвна : [поезії] / Володимир Затулівітер. – К. : БУЧАК-ІРІЙ, 2009. – 425 с. : іл.

Автор – поет, який жив і похований у с. Бучаку Канівського району.

1704. **Світлій пам'яті Ніли Зборовської** : (слова спогади) : [вчен.-літературознавець (1962 – 2011), уродженка с. Рубаний Міст Лисян. р-ну] / В. Т. Поліщук [та ін.] // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 208. – С. 5 – 12.

1705. **Поліщук, В.** Трохим Зіньківський на Черкащині : доля і праця / Володимир Поліщук // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2011. – № 2. – С. 156 – 173.

Те саме // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 208. – С. 52 – 59.

1706. **Жук, В.** І струм високої напруги : [нарис про письм. Г. Т. Карась-Галинського (В. Юрченка), уродженця с. Текучої Уман. р-ну] / Валентина Жук // Наука і культура. Україна : [щорічник]. – К., 2008. – Вип. 34. – С. 266 – 272.

1707. **Могилко, С.** Епатажна письменниця з Черкас Ірена Карпа подорожує Євразією : [письм., уродженка м. Черкаси] / Сергій Могилко // Прес-Центр. – 2011. – 26 січ. – С. 21.

1708. **Нитченко, Д.** Він був ширим українським патріотом : [письм. О. Кобець (Варавва), уродженець м. Канева] / Дмитро Нитченко // Березіль. – 2009. – № 7 / 8. – С. 155 – 157.

1709. **Бравада, О.** Олександр Корнійчук : п'ять сталінських премій і... помисли націоналіста : [письм., уродженець с-ща Христинівки] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 11 лют. – С. 26.

1710. **Степанов, М.** Росіянин – пером, українець – душею : [рос. письм. В. Короленко і Драбівщина] / М. Степанов // Прес-Центр. – 2008. – 23 лип. – С. 28.

1711. **Бравада, О.** Черкаські музи класиків мистецтва : [перебування письм. Котляревського на Золотоніщині] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 11 берез. – С. 27.

1712. **Ставна, С.** "Інтермецо" : [перебування письм. М. Коцюбинського на Драбівщині] / Слава Ставна, Петро Жук // Прес-Центр. – 2009. – 4 лют. – С. 26.

1713. **Бравада, О.** Справжню волю російський байкар відчув у Звенигородському селі Козацьке : [перебування І. Крилова на Черкащині] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 18 лют. – С. 26.

1714. **Бравада, О.** Іван Кулик. Він же – Василь Роленко. Він же – Ролінато. Насправді ж – Ізраїль Юделевич... : [політик і письм. І. Юделевич (І. Кулик), уродженець м. Шполи] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2008. – 14 трав. – С. 29.

1715. **Білошапка, В. В.** Пантелеймон Куліш на Чигиринщині / В. В. Білошапка // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 118 – 123.

1716. **Луцій, С.** Юрій Лавріненко : [літературознавець, уродженець с. Хижинці Лисян. р-ну] / С. Луцій // Літ. Україна. – 2012. – 17 трав. – С. 7.

1717. **Чос, В.** Земляки вшанували поета-романтика, якого каральні органи вважали терористом : [відкр. пам'ят. знаку поету О. Лану, с. Дирдин Городищен. р-ну] / Володимир Чос // Прес-Центр. – 2012. – 30 трав. – С. 4.

1718. **Юхно, Б.** Земляк. Письменник. Мандрівник : [письм. О. Лебеденко, уродженець м. Черкаси] / Борис Юхно // Акцент. – 2012. – 11 июля. – С. 21.

1719. **Базилевський, В.** Крик у порожнечу. Наталя Лівницька-Холодна (1902 – 2005) : [поетеса, уродженка с. Гельмязева Золотоніс. р-ну] / В. Базилевський // Слово Просвіти. – 2012. – 9 – 15 серп. (Чис. 32). – С. 8 – 9.

1720. **Безуглий, В.** Наша Анна Ахматова : [поетеса Н. Лівницька-Холодна] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 19 черв. – С. 12.

1721. **Легка, О.** "Я в країні вишневій зросла – дівча з золотою косою..." : [Н. Лівницька-Холодна] / О. Легка // Слово і Час. – 2012. – № 11. – С. 16 – 24.

1722. **Поліщук, В.** Безмежно відданий український справі : [літератор, гром. діяч, ж-ст Ф. Матушевський, уродженець м. Сміли] / Володимир Поліщук // Київ. – 2008. – 11 / 12. – С. 161 – 169 ; 2009. – № 1 / 2. – С. 162 – 169.

1723. **Мицик, М. Ф.** Життя-горіння : нарис життя і творчості поета і ж-ста Федора Олексійовича Мицика : спогади друзів, бібліогр. творів / Мирослав Мицик ; упоряд. В. Ф. Мицик ; [за ред. В. Ф. Мицика]. – К. : КИТ, 2007. – 155 с. : фотогр.

Мицик Ф. О. – поет і журналіст, уродженець с. Вишногополя Тальнівського району.

1724. **Поліщук, В.** Горіння крізь туман тривоги... : (до 100-річчя від дня народж. Федора Мицика) / Володимир Поліщук // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2011. – № 2. – С. 208 – 213.

1725. **Іван Нечуй-Левицький** : постать і творчість : зб. пр. Всеукр. наук. конф., [Черкаси], 25 – 27 верес. 2008 р. / М-во

освіти і науки України ; [відп. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 549 с.

До 170-річчя з дня народження І. С. Нечуя-Левицького.

1725 а. **Жандармські і цензурні документи** про творчість Івана Нечуя-Левицького : зб. арх. матеріалів / упоряд. Сергій Хаврусь. – Черкаси : Кур'єр, 2012. – 55 с.

1726. **Хаврусь, С. Л.** На екрані – твори Нечуя-Левицького та його Стеблів : літ.-мист. розвідки, нариси та замальовки / С. Л. Хаврусь. – Черкаси : Кур'єр, 2006. – 56 с. : фотогр.

1726 а. **Нечуй-Левицький, І. С.** Спростування новітніх раціоналістичних думок про лице Ісуса Христа : богослов. дис. : (до 175-річчя від дня народж. письм.) / Іван Нечуй-Левицький. – Черкаси : Інтеграл-Техноімпекс, 2013. – 83 с.

1727. **Мотрич, К.** "Щодня і щомиті витримуєш бій" : [інтерв'ю з письм. К. Мотрич] / провела Н. Поклад // Літ. Україна. – 2008. – 28 серп. – С. 4.

К. В. Мотрич – уродженка с. Василькова Шполянського району.

1728. **Жулинський, М.** Тодось Осьмачка. Приречений на самотність і вигнання... // Жулинський М. Українська література. Творці і твори. – К., 2011. – С. 458 – 473.

1729. **Піскун, О. Ю.** Письменник і тоталітаризм : психоаналіт. інтерпретація прози Тодося Осьмачки : монографія / Ольга Піскун. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 262 с.

1730. **Базилевський, В.** Дух вільного літання. Тодось Осьмачка (1895 – 1962) / В. Базилевський // Слово Просвіти. – 2012. – 20 – 26 верес. (Чис. 38). – С. 8 – 9.

1731. **Горбівненко, А.** На Осьмачківській толоці : [урочистості на поет. толоці "Хата Осьмачки", с. Куцівка Смілян. р-ну] / Анатолій Горбівненко // Літ. Україна. – 2013. – 30 трав. – С. 2.

1732. **Ромашенко, Л.** Цвітуть у Черкасах олеандри Паустовського... : [перебування письм. К. Паустовського на Черкащині ; діяльн. Клубу Паустовського при Черкас. нац. ун-ті ім. Б. Хмельницького] / Людмила Ромашенко // Рідне місто Черкаси. – 2012. – 5 верес. – С. 22.

1733. **Килимник, Ю.** "Я прийшов у Берлін помститися за Бабин Яр!" : [письм. Г. Полянкер, уродженець м. Умані, учасн. Параду Перемоги, м. Москва, черв. 1945 р.] / Юрій Килимник // Прес-Центр. – 2008. – 22 жовт. – С. 28.

1734. **Музиченко, О.** Пушкін і Умань / Ольга Музиченко // Прес-Центр. – 2010. – 17 берез. – С. 26.

1735. **Крамар, М.** Нас єднають Рильський і Шевченко : [М. Т. Рильський і Черкащина] / Микола Крамар // Земля Черкаська. – 2008. – 19 верес. – С. 4.

1736. **Уродженець Черкащини став лауреатом Шевченківської премії** – за трилогію про козацьких джур : [письм. В. Рутківський] – лауреат Нац. премії України ім. Тараса Шевченка 2012 р., уродженець с. Хрестителеве Чорнобаїв. р-ну за трилогію "Джури" // Козац. край. – 2012. – 12 лют. – С. 5.

1737. **Рутківський, В. Г.** Вічний "Джура" черкаського краю : [бесіда з письм. Володимиром Рутківським] / записав Олександр Третяков // Черкащина. – 2013. – № 1. – С. 46 – 48.

1738. **Марченко, Н.** "Будьмо тут во віки віків!.." : [про роман "Сині води" письм. В. Рутківського] / Наталя Марченко // Історія України. – 2012. – Квіт. (№ 13 / 14). – С. 12 – 16.

1739. **Рутківський, В.** Князь Богдан Глинський : урив. із трилогії "Джури і підводний човен" / Володимир Рутківський // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2011. – № 1. – С. 244 – 251.

1740. **Скрипник, А. М.** Нічні лови метеликів / Анатолій Скрипник. – К. : Неопалима купина, 2006. – 64 с. – (Бібліотека журналу "Неопалима купина" ; № 1, 2006).

Автор – письменник, уродженець м. Сміли. У книзі – спогади про подорожі Черкащиною.

1741. **Шевченко, А.** Письменник, який відмовився бути тільки письменником : [М. Слабошпицький, уродженець с. Мар'янівки Шполян. р-ну] // Шевченко А. Треба Вкраїни. – К., 2007. – С. 139 – 144.

1742. **Бравада, О.** "Жовто-сині знамена затріпотіли на станції знов...". На станції... Христинівка : [поет В. Сосюра та його участь в бою за ст. Христинівку, 1918 р.] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2009. – 11 лют. – С. 27.

1743. **Михайло Старицький** як творча особистість : зб. пр. наук. конф. "Творча індивідуальність Михайла Старицького в українському культурологічному контексті XIX – XX століть", [Черкаси], 11 – 12 трав. 2010 р. / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України [та ін.] ; [редкол. : Н. І. Бернадська та ін.]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 387 с.

До 170-річчя від дня народження М. П. Старицького.

1746. **Кирей, В.** У Кліщинцях, де народився великий Старицький : [вшанування пам'яті драматурга в Чорнобаїв. р-ні] / В. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2010. – 16 груд. – С. 5.

1747. **У пошуках "слова та правди і волі..."** : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Комун. закл. "Обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка" [та ін.] ; [авт. тексту та наук. ред. В. Т. Поліщук ; упоряд. Н. В. Адешелідзе, Л. Т. Демченко]. – Черкаси : [ОУНБ], 2010. – 87 с. – (Черкащини славетні імена).

До 170-річчя від дня народження М. П. Старицького.

1748. **Якименко, Л.** Бандурист у вишиваній сорочці : [знайомство Н. Суровцової з Г. Хоткевичем в м. Умані, 1910 р.] / Л. Якименко // Укр. мова й л-ра в серед. шк., гімназіях, ліцях та колегіумах. – 2011. – № 10. – С. 110 – 116.

1749. **Кравець, А.** Єдину журналістську "невдачу" автор "Василя Тёркина" мав у Каневі : [перебування поета О. Твардовського у м. Каневі, 1941 р.] / Андрій Кравець // Прес-Центр. – 2009. – 18 берез. – С. 26.

1750. **Голиш, Г.** Пенати відомого поета, перекладача та літературознавця Миколи Терещенка розташовані в Щербинівці на Золотоніщині : [репрес. поет (1898 – 1966)] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2009. – Січ. (№ 1). – Дод. : Лівий берег, с. 3.

1751. **Павленко, М.** Павло Тичина в уманському контексті / Марина Павленко // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2012. – № 2, кн. 2. – С. 15 – 21.

1752. **Троянкер, Р. Л.** Поезії / Раїса Троянкер ; [передм. В. Поліщука]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 230 с. : іл. Автор – уродженка м. Умані.

1753. **Тулуб, З. П.** Моя життя : [вспоминання] / Зинаїда Тулуб ; [ред.-сост. Б. В. Клименко]. – К. : Киев – Париж – Дакар, 2012. – 432 с.

Згадуються предки письменниці, які мали хутір поблизу м. Золотоноші.

1754. **Життєві шляхи родини Тулубів** / [авт.-упоряд.] А Кузьмінський, В. Поліщук. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010]. – 60 с. : іл.

Життєві шляхи родини Тулубів пов'язані з Черкасами і Золотоніщиною.

1755. **Поліщук, В.** Онопрій Турган – журналіст і письменник : [О. І. Турган, уродженець с. Лозуватки Шполян. р-ну] / Володимир Поліщук // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2009. – № 1. – С. 15 – 23.

1756. **Латишев, В.** Леся Українка в Умані / Віталій Латишев // Прес-Центр. – 2008. – 24 груд. – С. 28.

1757. **Глушенко, А.** На Шполянщині вшанували пам'ять Ілика Фефера : [поет, уродженець м. Шполи] / Андрій Глушенко // Черкас. край. – 2010. – 22 жовт. – С. 7.

1758. **Жулинський, М.** Павло Филипович. Оригінальний поет, учений, перекладач // Жулинський М. Українська література. Творці і твори. – К., 2011. – С. 386 – 396.

П. П. Филипович – уродженець с. Кайтанівки Катеринопільського району.

1759. **Безуглий, В.** Скромний працівник на літературній ниві : [письм. А. С. Хуторян, уродженець с. Родниківки Уман. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2012. – 26 січ. – С. 12.

1760. **Поліщук, В.** Столітній Чигирин : [письм. В. Чигирин, уродженець с. Боровиці Чигирин. р-ну] / В. Поліщук // Літ. Україна. – 2008. – 29 трав. – С. 1, 7 : фотогр.

Те саме // Прес-Центр. – 2008. – 21 трав. – С. 29.

1761. **Мицик, В.** Лицар із Шевченкового краю : [вчен., письм. М. Шестопа, уродженець с. Мурзинці Звенигород. р-ну] / В. Мицик // Слово Просвіти. – 2012. – 15 – 21 листоп. (Чис. 46). – С. 14.

1762. **Бравада, О.** Син уманчанина Соломона Шнайдермана прославив науку і армію Бразилії та літературу Росії : [вчен., літературознавець, пер. Б. С. Шнайдерман, уродженець м. Умані] / Олександр Бравада // Прес-Центр. – 2011. – 6 квіт. – С. 27.

2.1. Т. Г. Шевченко. Черкащина – Шевченків край

1763. **Чалий, М. К.** Життя і твори Тараса Шевченка : (звід матеріалів до його біогр.) : пер з рос. / Михайло Чалий ; [Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка Нац. акад. наук України ; голов. ред. І. Т. Бойко]. – К. : Веселка, 2011. – 263 с.

1764. **Спогади про Тараса Шевченка** : [збірник / уклад. і прим. В. Бородіна та ін.]. – [Перевид.]. – К. : Дніпро, 2010. – 605 с.

1765. **Лисенко, М. П.** Коріння Шевченкового роду : генеалогія і спогади / Микола Лисенко. – К. : Алефа, 2012. – 319 с. : іл. + електрон. опт. диск.

1766. **Кобзар Т. Г. Шевченка** [Звукозапис] / Фонд "Справедлива країна" [та ін.] ; ред. О. Васильєв. – К. : НРКУ, 2010. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

Зміст : виконавці : М. Кропивницький, Б. Гмиря, С. Станкевич, Н. Ужвій, О. Кусенко, К. Радченко, Л. Кадирова, О. Петрусенко, О. Биструшкін, В. Розстальний, С. Олексенко, О. Петренко.

1767. **Черкащина в контексті історії України** : матеріали Четвертої наук.-практ. конф., присвяч. 195-річчю від дня народж. Т. Г. Шевченка, [Черкаси, 25 лют. 2009 р.] / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців... [та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 315 с.

Т. Шевченко і Черкащина : шевченківські місця, вшанування пам'яті поета.

1768. **Тарас Шевченко – славний син Черкаської землі** = Taras Shevchenko – the glorious son of Cherkasy region / [А. Ю. Чабан та ін.] ; пер. з англ. О. Бойченко, І. Безкровна. – Черкаси : Бізнес-стиль, [2012?]. – 157 с. : портр., фотогр.

Шевченківські місця на Черкащині.

1769. **Стежинами Великого Тараса** = Path of Greate Taras : [альбом / авт.-упоряд. І. О. Прилуцька ; ред. О. І. Прилуцький]. – Черкаси : Відлуння-Плюс, [2010]. – 111 с. : іл.

Про життєвий шлях Т. Г. Шевченка. Шевченківські місця на Черкащині.

1770. **Жадько, В. О.** Іду за Шевченком. Від Києва до Канева / Віктор Жадько. – [К. : Експрес-Поліграф, 2010]. – 127 с. : іл.

Пам'ятні місця Черкащини, які відвідував Т. Г. Шевченко.

1771. **Калиновська, Т.** Мандрували гайдамаки лісами, ярами... : [історія і сьогодення сіл Черкащини, опис. у поемі "Гайдамаки" Т. Г. Шевченка] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Черкас. край. – 2012. – 7 берез. – С. 15.

1772. **Веретільник, О. В.** Шевченківські Черкаси : поет у пам'яті століть / [О. В. Веретільник]. – Черкаси : [Брама-Україна], 2010. – 23 с. : іл.

1773. **Степанов, М.** Шевченків хрест : [перебування Тараса Шевченка в м. Черкаси, 1859 р. ; вшанування шевченків. місць у місті] / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2011. – 14 груд. – С. 26.

1774. **Чалый, М. К.** Посещение Т. Г. Шевченком сахарного завода Яхненка и Смиренка / М. К. Чалый // Спогади про Тараса Шевченка. – К., 2010. – С. 350 – 353, 558 – 560.

1775. **Калиновська, Т.** Палка любов до свого народу об'єднала родину Смиренків-Яхненків з великим сином України : [Смиренки і Т. Г. Шевченко] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Черкащина регіональна. – 2012. – 10 лют. – С. 8.

1776. **Осипенко, О.** "Брате-друже мій єдиний, Семене!" : [друж. відносини Т. Шевченка з С. Гулаком-Артемівським] / Ольга Осипенко // Нова Доба. – 2013. – 7 берез. – С. 17 – 18.

1777. **Насідка, А.** Шевченко і Вільшана / Аліна Насідка // Вісн. Городищини. – 2013. – 5 лип. – С. 5 ; 12 лип. – С. 5 ; 19 лип. – С. 4.

1778. **Метик, Л.** Вільшанський маляр : [С. С. Превлоцький] / Л. Метик // Уклін Кобзареві : альманах. – [Черкаси, 2011]. – С. 20 – 21.

1779. **Калиновська, Т.** Думи мої, думи... : [перебування Т. Г. Шевченка у с. Мойсівці Драбів. р-ну] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Черкас. край. – 2012. – 18 січ. – С. 16.

1780. **Білецький, Ф.** Як у Звенигородці з Тараса кожуха знімали : [перебування Т. Г. Шевченка у м. Звенигородці, 1843 р. ; встановлення пам'ятника поету в місті] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2013. – 15 берез. – С. 6.

1781. **Беляшевський, Н. Ф.** Рассказы крестьян с. Пекарей о Т. Г. Шевченке / Н. Ф. Беляшевський // Спогади про Тараса Шевченка. – К., 2010. – С. 353 – 363, 560 – 561.

1782. **Діженко, В.** Шевченко і Лисянщина / Валентина Діженко // Шевченків світ : наук. щорічник. – Черкаси, 2012. – Вип. 5. – С. 119 – 120.

1783. **Даниленко, О.** Де Шевченко бував в Умані / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2013. – 12 квіт. – С. 6.

1784. **Шевченко, М.** Останні малюнки в день арешту Шевченко зробив біля села Лозівка Черкаського району : [начерк Т. Шевченка "Надъ Россю"] / Микола Шевченко // Нова Доба. – 2008. – 5 серп. – С. 10.

1785. **Якименко, М.** Ви – наше українське сонце : [перебування Т. Шевченка у с. Мошнах Черкас. р-ну, 1859 р.] / Микола Якименко // Земля батьків. – 2013. – 27 трав. – С. 8.

2.1.1. Історико-культурний заповідник "Батьківщина Тараса Шевченка"

1786. **Національний заповідник "Батьківщина Тараса Шевченка"** : путівник / [авт. тексту К. І. Урсалова та ін. ; фото А. Звіряки та ін.]. – [Черкаси : Прес-Інформ, 2007]. – 12 с. : фотогр., карта.

Села Моринці, Шевченкове, Будище, Вільшана.

1787. **Національний заповідник "Батьківщина Тараса Шевченка"** [Образотворчий матеріал] : [к-т із 12 листівок / фото О. Третьякова та ін.]. – [Б. м. : б. в. 2009?]. – 1 обкл. (12 окр. арк.) ; 10х15 см.

1788. **Національний заповідник "Батьківщина Тараса Шевченка"** : почути вільне серце України // Ритм України. – 2009. – № 3. – С. 18 – 19.

1789. **Бондаренко, О.** Батьківщина Великого Генія / О. Бондаренко // Черкащина. – 2013. – № 1. – С. 9 – 13.

1790. **Мулявко, Л. Д.** Паросток батьківського саду. Зацвіт Шевченкової долі / Л. Д. Мулявко ; [передм. В. Пахаренка]. – Черкаси : Брама-Україна, 2006. – 159 с.

Автор, колишній екскурсовод літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка у с. Шевченковому Звенигородського району, про дитячі роки поета та згадки про них у його творах.

1791. **Лазаревский, А. М.** Матеріали для біографії Т. Г. Шевченка : [дитство (1814 – 1828)] / А. М. Лазаревский // Спогади про Тараса Шевченка. – К., 2010. – С. 17 – 24.

1792. **Масненко, В.** Батьківська хата Тараса Шевченка / Віталій Масненко, Володимир Ракшанов // Масненко В. Українська хата. – Черкаси, 2012. – С. 38 – 58.

1793. **Жадько, В.** Тарасова мати – Катерина Якимівна Бойко / Віктор Жадько // Крим. Світлиця. – 2013. – 8 берез.

1794. **Білецький, Ф.** Ті самі Енгельгардти : [поміщики Енгельгардти і Т. Шевченко] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2013. – 1 берез. – С. 6.

1795. **Томілович, Л. В.** Садиба Енгельгардтів-Моссаковських в с. Будище Звенигородського району Черкаської області : історія створення та значення для вітчизняної культури / Л. В. Томілович // Праці наук. – дослід. ін-ту пам'яткоохорон. дослідж. – 2008. – Вип. – 4. – С. 154 – 170.

2.1.2. Шевченківський національний заповідник у м. Каневі

1796. **Шевченківський національний заповідник** / [авт. тексту С. А. Брижицька]. – [Канів : Містер Піксель, 2011]. – 23 с. : іл.

1797. **Шевченківський національний заповідник** : експозиція музею Т. Г. Шевченка : [буклет] / [авт. тексту С. Брижицька ; фото С. Брижицька та ін.]. – [Б. м.] : Бізнес-стиль, 2012. – 11 с. : іл.

1798. **На Тарасовій горі** = На Тарасовой горе = On Tarasova hora = Auf dem Taras Berg : [путівник Шевченк. Нац. заповідника в м. Каневі] / Шевченк. Нац. заповідник ; [авт.-упоряд. В. Авраменко та ін.]. – Черкаси : Брама-Україна, 2011. – 79 с. : іл.

1799. **Танана, Р. В.** Тарасова світлиця / Р. В. Танана. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 159 с. : іл.

1800. **Кобзар, Н.** Загадка канівського рушника : [рушник Л. Українки для світлиці Т. Г. Шевченка на Чернечій горі у м. Каневі, 1889 р.] / Н. Кобзар // Укр. мова та л-ра. – 2012. – № 4. – С. 22 – 25.

1801. **Вічна оселя Кобзаря** / [авт.-упоряд. Р. В. Танана] ; Шевченк. Нац. заповідник ; [фото І. Ф. Синящого та ін.]. – [Канів : Містер Піксель, 2011]. – 16 с. : іл.

До 150-річчя перепоховання Т. Шевченка в Каневі.

1802. **["Привітай же, моя ненько, моя Україно..."]** : [книга-літопис / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Черкас. обл. держ. адмін., Черкас. обл. рада ; упоряд. В. І. Дмитренко, М. Л. Новицький] – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011]. – 192 с.

До 150-річчя перепоховання тлінних останків Великого Кобзаря в Україні.

1803. **Наумова, Н.** Тарасова могила : [з історії та сьогодення могили Т. Г. Шевченка в м. Каневі] / Н. Наумова // Наук. світ. – 2011. – № 5. – С. 14 – 16 : фотогр.

1804. **Честаховский, Г. Н.** Епізод на могилі Тараса Шевченка / Г. Н. Честаховский // Спогади про Тараса Шевченка. – К., 2010. – С. 461 – 467, 581.

1805. **Честаховский, Г. Н.** Письма, писанные в 1861-м году о похоронах поэта Шевченка / Г. Н. Честаховский // Спогади про Тараса Шевченка. – К., 2010. – С. 443 – 461, 580 – 581.

1806. **Долгіч, Н.** "Я тільки хаточку в тім раї блавав..." : [перебування Т. Шевченка в м. Каневі] / Надія Долгіч // Черкащина. – 2013. – № 1. – С. 19 – 24.

1807. **Танана, Р. В.** С. Гнилосиров – довголітній охоронець Шевченкової могили / Р. Танана // 36. пр. Міжнар. (38-ї) наук. шевченків. конф... – Черкаси, 2011. – С. 590 – 601.

1808. **Танана, Р.** У Каневі вшанували пам'ять фотолітописця Тарасової гори : [фотомитець Я. Б. Давидзон і м. Канів] / Раїса Танана, Лариса Зелененко // Прес-Центр. – 2012. – 29 лют. – С. 4.

1809. **Танана, Р.** Микола Лисенко і Шевченкова могила / Р. Танана // Слово Просвіти. – 2012. – 22 – 23 берез. (Чис. 12). – С. 12.

1810. **Танана, Р.** Федір Матушевський – дослідник першої книги вражень з Тарасової світлиці : [політ. діяч, публіцист Ф. П. Матушевський, уродженець м. Сміли] / Раїса Танана // Шевченків світ : наук. щорічник. – Черкаси, 2009. – Вип. 2. – С. 126 – 131.

Біографічна довідка про Р. Танану – с. 154 – 155.

1811. **Авраменко, В.** Володимир Наumenко – хранитель і "офіційний опікун" Шевченкової могили / Валентина Авраменко, Лариса Зелененко // Прес-Центр. – 2012. – 1 серп. – С. 25.

1812. **Міяковський, В.** Грицько Честахівський : [худож. Г. М. Честахівський, товариш Т. Г. Шевченка] / В. Міяковський // Хроніка – 2000 : укр. культурол. альм. – К., 2011. – Вип. 85, ч. 1 : Зарубіжне шевченкознавство : (з матеріалів УВАН). – С. 295 – 309.

1813. **Миколенко, Л.** Щирий друг і великий сподвижник : [Варфоломій Шевченко] / Л. Миколенко // Уклін Кобзареві : альманах. – [Черкаси, 2011]. – С. 36 – 37.

1814. **Довголітній хранитель Шевченкової могили** Іван Олексійович Ядловський (1846 – 1933) : [буклет] / Шевченків. нац. заповідник ; [авт. тексту Р. В. Танана ; фото І. Ф. Синящого]. – [Вид. 2-ге, доповн.]. – [Черкаси : Кандич С. Г., 2008]. – 1 арк. : фотогр.

2.1.3. Черкащани – у вінок шани Кобзареві

1815. **Уклін Кобзареві** : альманах / Упр. культури Черкас. облдержадмін. ; [упоряд. Т. Федорова]. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011]. – 60 с. : іл.

До 150-річчя перепоховання Т. Шевченка на Чернечій горі у Каневі. Вшанування пам'яті поета на Черкащині. Національний заповідник "Батьківщина Тараса Шевченка". Шевченківський національний заповідник у Каневі.

1816. **Мельниченко, В. М.** Вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка на Черкащині : зародження та розвиток традицій / В. М. Мельниченко // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 44 – 54.

Те саме // Краєзнавство. – 2010. – № 1 / 2. – С. 200 – 205.

1817. **Поліщук, В.** Уроки великих роковин : [до відзначення 150-ліття з часу смерті Т. Г. Шевченка] / Володимир Поліщук // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2011. – № 1. – С. 3 – 10.

1818. **Мельниченко, В.** Образотворча шевченкіана Черкащини : [образ Т. Шевченка в роботах черкас. художників] / Василь Мельниченко // Нова Доба. – 2013. – 7 лют. – С. 12 ; 21 лют. – С. 3 ; 7 берез. – С. 18.

1819. **Займак, М. П.** Шевченкіана в Черкаському художньому музеї // Музейний альманах : наук. матеріали : ст., нариси, есе. – Черкаси, 2010. – Вип. 1. – С. 56 – 62.

1820. **Середа, В.** Світ Шевченка у міріадах "пікселів" : [черкас. худож. Н. Нікіфорова створила неповтор. портрет Т. Г. Шевченка] / В. Середа // Дзеркало тижня. – 2011. – 5 берез. – С. 13 : фотогр.

1821. **Мельниченко, В.** Монументальна шевченкіана Черкащини / Василь Мельниченко // Черкащина. – 2013. – № 1. – С. 40 – 43.

1822. **Старусєва, В.** Стежинкою в дитинство Тараса : [шевченкіана А. Куца] / В. Старусєва // Уклін Кобзареві : альманах. – [Черкаси, 2011]. – С. 12 – 13.

1823. **Мельниченко, В.** Творчість Тараса Шевченка в театральному мистецтві : [шевченкіана в репертуарі черкас. театрів, 1890 – 1941 рр.] / Василь Мельниченко // Нова Доба. – 2013. – 24 січ. – С. 4.

1825. **Збірник праці Всеукраїнської XXXVII наукової шевченківської конференції**, Черкаси, 22 – 24 квіт. 2009 р. / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [відп. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси, [Чабаненко Ю. А.], 2009. – 597 с.

До 195-ї річниці від дня народження Т. Г. Шевченка.

1826. **Збірник праць Міжнародної (38-ї) наукової шевченківської конференції**, [Черкаси], 20 – 21 квіт. 2011 р. / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [відп. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 689 с.

1827. **Шевченків світ** : наук. щорічник. Вип. 1 / Черкас. нац. центр шевченкозн. дослідж. [та ін.] ; відп. ред. В. Поліщук. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 155 с. : іл.

До 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка.

1828. **Шевченків світ** : наук. щорічник. Вип. 2 / Черкас. нац. центр шевченкозн. дослідж. [та ін.] ; відп. ред. В. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008. – 155 с. : іл.

До 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка.

1829. **Шевченків світ** : наук. щорічник. Вип. 3 / Черкас. наук. центр шевченкозн. дослідж. [та ін.] ; [відп. ред. В. Поліщук]. – [Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010]. – 161 с.

До 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка.

1830. **Шевченків світ** : наук. щорічник. [Вип. 4] / Черкас. наук. центр шевченкозн. дослідж. [та ін.] ; [відп. ред. В. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 163 с.

До 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка.

1831. **Шевченків світ** : наук. щорічник. Вип. 5 / Черкас. наук. центр шевченкозн. дослідж. [та ін.] ; [відп. ред. В. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 155 с.

До 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка.

1832. **Пахаренко, В. І.** Шкільне шевченкознавство : навч. посіб. / Василь Пахаренко. – [Черкаси] : Брама-Україна, 2007. – 255 с. : іл.

1833. **Пахаренко, В. І.** Начерк Шевченкової етики / В. І. Пахаренко ; Черкас. наук. центр шевченкозн. дослідж. – Черкаси : Брама-Україна, 2007. – 208 с.

Екзистенційно-етична проблематика у творчості Т. Шевченка.

1834. **Поліщук, В. Т.** Шевченкіана земляків Кобзаря // Поліщук В. Т. Література рідного краю : [літ. Черкащина]. – Черкаси, 2012. – С. 139 – 152.

1835. **Шарапа, О. М.** Створення та становлення музею "Кобзаря" Т. Г. Шевченка в Черкасах / О. М. Шарапа // Краєзнавство Черкащини : зб. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 55 – 60.

1836. **Видання творів Тараса Шевченка** у фондах музею "Кобзаря" : каталог / [ред. О. М. Шарапа ; упоряд. О. С. Косенко, О. В. Веретільник]. – Черкаси : Брама-Україна, 2010. – 279 с.

1837. **Мистецька шевченкіана музею "Кобзаря"** [Образотворчий матеріал] : к-т із 29 листівок. Вип. 2 / упоряд. О. Шарапа ; фото О. Третьякова [та ін.]. – Черкаси : Брама-Україна, 2010. – 1 обкл. (29 окр. арк.) ; 15x10 см. – (Шевченківські раритети).

1838. **Шевченкові екслібриси** [Образотворчий матеріал] : [каталог] : з колекції музею "Кобзаря" / [упоряд. О. Веретільник ; під заг. ред. О. Шарапи]. – Черкаси : Брама-Україна, 2012. – 119 с. : іл. – (Шевченківські раритети).

* * *

1839. **Шарапа, О. М.** Наші земляки – у вінок шани великому Кобзареві : [уродженці Черкащини, популяризатори творчості Т. Г. Шевченка : Симиренки, В. Доманицький, С. Єфремова, Л. Білецький] / О. М. Шарапа // Пед. вісн. – 2008. – № 1. – С. 27 – 28.

1840. **Доманицький, В. М.** Критичний розслід над текстом "Кобзаря" Шевченка / В. Доманицький ; [упоряд. та авт. післямови В. Т. Поліщук]. – Репринт. відтвор. з вид. 1907 р. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 383 с.

В. М. Доманицький – уродженець с. Колодисте Тальнівського району.

1841. **Поліщук, В.** Тарас Шевченко у проповідях митрополита Василя Липківського / Володимир Поліщук // Шевченків світ : наук. щорічник. – Черкаси, 2009. – Вип. 2. – С. 132 – 137.

В. К. Липківський – уродженець с. Попудні Монастирищенського району.

1842. **Голиш, Г. М.** О. О. Навроцький – однодумець і соратник Т. Г. Шевченка / Г. М. Голиш // Черкащина в контексті історії України : матеріали Четвертої наук.-практ. конф... – Черкаси, 2010. – С. 122 – 129.

Поет О. О. Навроцький – уродженець с. Антипівки Золотоніського району.

1843. **Ставна, С.** Шевченкіана Каленя Терещенка : [скульптор К. М. Терещенко, уродженець с. Попівки Звенигород. р-ну, авт. першого в Україні пам'ятника Т. Шевченку] / Слава Ставна, Петро Жук // Прес-Центр. – 2009. 4 берез. – С. 26.

1844. **З високим ім'ям Кобзаря** : (уродженці та жителі Черкащини – лауреати Нац. премії України ім. Тараса Шевченка) : біобібліогр. довід. / Комун. закл. "Обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка" Черкас. облради ; [упоряд. Л. Т. Демченко, Н. В. Адешелідзе ; наук. ред. В. Т. Поліщук ;]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2011. – 80 с.

Див. також № 446, 481, 1373 – 1374 б, 1464 – 1467.

2.2. В. Симоненко

1845. **Про відзначення 80-річчя** з дня народження Василя Симоненка : постанова Верхов. Ради від 21 трав. 2013 р. № 295 // Уряд. кур'єр. – 2013. – 12 черв. – Орієнтир. – № 21. – С. 10.

1846. **Збірник праць Симоненківських читань** : [матеріали Симоненк. читань, Черкаси], 8 січ. 2010 р. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [відп. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ], 2010. – 180 с.

До 75-річчя від дня народження В. Симоненка.

1847. **Суховершко, Г. В.** Золоте перо Василя Симоненка : творч. спадщина В. Симоненка – вагомий внесок у розв. укр. нац. журналістики / Г. В. Суховершко. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 65 с. : іл.

1848. **Холодний Яр** : часопис. № 2 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [голов. ред. Г. П. Білоус ; упоряд. Г. П. Білоус]. – Черкаси : [Бізнес-стиль], 2009. – 319 с.

Спогади про В. Симоненка друзів-черкащан.

1849. **Дзюба, І.** Василь Симоненко // Дзюба І. З криниці літ : в 3 т. – К., 2007. – Т. 3. – С. 517 – 533.

1850. **Жулинський, М.** Василь Симоненко. "Я для тебе горів, український народ..." // Жулинський М. Українська література. Творці і твори. – К., 2011. – С. 959 – 979.

1851. **Таран, К.** Оповідь Симоненкової мами : [зі спогадів Ганни Федорівни про Василя Симоненка] / Катерина Таран // Прес-Центр. – 2008. – 16 січ. – С. 28.

1852. **Симоненко, В. А.** Зажинок : поезія, проза, ст., виступи, щоденник, листи, спогади про В. Симоненка, літературозн. студії / Василь Симоненко ; [передм. В. Пахаренка]. – Черкаси : Брама-Україна, 2011. – 535 с. + 1 електрон. опт. диск.

1853. **Класика української літератури.** Живі голоси [Звукозапис] / Фонд "Справедлива країна" [та ін.] ; ред. Т. Лісничка. – [К.] : НРКУ, 2008. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

Зміст : виконавці : М. Кротивницький, П. Тичина, М. Рильський, М. Бажан, В. Сосюра, А. Малишко, П. Воронько, О. Гончар, В. Симоненко, В. Стус, М. Вінграновський.

1854. **Шквар, Г.** "Спасибі тобі, Василю!.." : [кімната-музей В. Симоненка в приміщенні ред. газ. "Черкаський край"] / Г. Шквар // Голос України. – 2012. – 17 січ. – С. 6 : фотогр.

1855. **Кирей, В.** Бронзовий Василь Симоненко крокує Черкасами : [відкр. пам'ятника В. Симоненку, м. Черкаси] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2010. – 24 листоп. – С. 24 : фотогр.

1856. **При вході в редакцію "Черкаського краю"** відкрито меморіальну дошку Василю Симоненку : [м. Черкаси] // Черкас. край. – 2010. – 13 січ. – С. 2.

1857. **Поліщук, В.** Симоненківська премія : від ювілею до ювілею / Володимир Поліщук // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2008. – № 4. – С. 3 – 6.

1858. **Василь Симоненко** : "Україно, ти моя молитва..." : біобібліогр. нарис / Нац. парлам. б-ка України [та ін.] ; [авт. нарису Л. Тарнашинська ; наук. ред. В. Кононенко ; упоряд. Г. Гамалій]. – К. : [НПБУ], 2007. – 119 с. – (Шістдесятництво : профілі на тлі покоління ; 11).

3. Черкащина в літературних творах

1859. **Поліщук, В. Т.** Черкащина в усній народній творчості / В. Т. Поліщук, М. П. Поліщук // Поліщук В. Т. Література рідного краю : (літ. Черкащина). – Черкаси, 2012. – С. 29 – 68.

1860. **Куліш, П.** Байда, князь Вишневецький : [драма, присвяч. козац. гетьману, старості Черкас та Канева, 1553 – 1564 рр.] / Пантелеймон Куліш // Драматичні твори. – К., 2008. – С. 491 – 605.

1861. **Старицька-Черняхівська, Л.** Гетьман Дорошенко : [п'єса] / Л. Старицька-Черняхівська // Драматичні твори. – К., 2008. – С. 119 – 248.

1862. **Лупій, О.** Гетьманська булава : повість // Лупій О. Вибрані твори. – К., 2008. – С. 449 – 684.

Історична повість про гетьмана І. Виговського.

1863. **Грабович, Г.** Витоки "Української школи" в польській літературі : [зокрема про поему "Канівський замок" С. Гоцинського] / Григорій Грабович // Хроніка – 2000 : укр. культурол. альм. – К., 2009. – Вип. 80 : Україна – Польща : діалог упродовж тисячоліть. – С. 399 – 430.

1864. **Іванченко, М. Г.** Дума про Вільних Козаків : роман-хроніка / М. Г. Іванченко ; [авт. вступ. ст. Р. Коваль]. – К. : Видво ім. Олени Теліги, 2006. – 334 с.

Події 1917 – 1921 років, зокрема на Черкащині. Автор – житель с. Гусакове Звенигородського району.

1865. **Шкляр, В. М.** Чорний Ворон : [роман] / Василь Шкляр. – К. : Ярославів Вал, 2009. – 356. – (Українська Кліо).

Про події 20-х рр. XX ст. у Холодному Яру на Черкащині.

1866. **Панькова, Н.** Презентація роману Василя Шкляра "Чорний ворон" : урок-ретроспектива / Н. Панькова, О. Савченко // Дивослово (Укр. мова й л-ра в навч. закл.). – 2011. – № 6. – С. 26 – 30.

1867. **Осьмачка, Т. С.** Ротонда душогубців : [повість] / Тодось Осьмачка ; [післямова М. Ф. Слабошпицького]. – К. : Укр. письм., 2008. – 287 с. – (Українська класика).

Твір про події напередодні голодомору 1932 – 1933 років, зокрема на Черкащині.

1868. **Шепель, А. Д.** Забытый батальон : партизан. былль : [роман] / Александр Шепель. – М. : У Никит. Ворот, 2012. – 523 с.

Роман про Черкаський партизанський загін Ф. Савченка в роки війни. Автор – уродженець с. Тубільці Черкаського району.

* * *

1869. **Кітов, Д. Ю.** Образ "Дніпра" в історичних писемних пам'ятках / Д. Ю. Кітов // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 133 / 134. – С. 17 – 21.

1870. **Даник, В.** Черкашино – ти серця мого цвіт... ; Місто над кручами ; Моє місто квітуче Черкаси... ; Весна у Черкасах ; Є Смілянська вулиця в Черкасах : [поезії] / Володимир Даник // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2012. – № 2, кн. 1. – С. 67, 69 – 70, 74 – 75, 77, 87.

1871. **Євтушенко, М.** Черкашино, моя ти вишиванко! : [вірші] / Марина Євтушенко // Слово про Слово. – Черкаси, 2012. – С. 44.

1872. **Кононенко, Д.** Черкашино, моїх пісень колиско : [вірш] / Данило Кононенко // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2012. – № 1. – С. 211 – 212.

1873. **Левченко, С. П.** Мій край Черкаський ; Мошногір'я : [поезії] // Левченко С. Усе любов... – Черкаси, 2010. – С. 81, 97.

1874. **Носенко, В.** Земля Черкащини ; Черкашина моя : [вірші] / Віра Носенко // Канівщина – наш зоряно-медовий край : зб. поетів Канів. літстудії "Зорянка". – К., 2011. – С. 36, 39.

1875. **Никитенко, А. А.** Украинские мотивы : изб. рассказы / Анатолий Никитенко. – СПб. : Судостроение, 2012. – 127 с.

Розповіді-бувальщини про м. Черкаси та його жителів.

1876. **Негода, М.** Древні мої Черкаси : [вірш] // Негода М. Пісня на рушникові : вибр. твори. – Черкаси, 2007. – С. 222 – 223.

1877. **Калініченко, М.** Черкаси : [вірш] / Михайло Калініченко // Антоненко Г. В. Дивосвіт над Дніпром : проза і поезія черкас. парків. – Черкаси, 2008. – С. 30.

1878. **Берега, В.** Легенда про Канів : [вірш із циклу "Канівські Прометей"] / Василь Берега // Канівщина – наш зоряно-медовий край : зб. поетів Канів. літстудії "Зорянка". – К., 2011. – С. 67 – 70.

1879. **Руденко, Ф.** Мій Канів : [вірш] / Федір Руденко // Канівщина – наш зоряно-медовий край : зб. поетів Канів. літстудії "Зорянка". – К., 2011. – С. 8 – 9.

1880. **Трембецький, С.** Софіївка : поема [присвяч. С. Потоцькій] / Станіслав Трембецький // Хроніка – 2000 : укр. культур. альм. – К., 2009. – Вип. 80 : Україна – Польща : діалог упродовж тисячоліть. – С. 365 – 378.

1881. **Руднєв, С.** У Холодному Яру : [вірш] // Руднєв С. Жарини слів. – Черкаси, 2009. – С. 207.

1882. **Калаба, І.** Холодний Яр : [вірш] / Інна Калаба // Слово про Слово. – Черкаси, 2012. – С. 55.

1883. **Чигрине, Чигрине...** : півтисячоліт. Чигирин у худож. л-рі : [проза, поезії] / упоряд., ред., авт. передм. В. Т. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 190 с. : іл.

1884. **Дремлюк, С.** Посвята Чигирину : [вірш] // Дремлюк С. Тепло долонь Чигирини. – Черкаси, 2012. – С. 65.

1885. **Діхтяренко, О.** Шполянщина – рідна земля : [вірш] // Діхтяренко О. Голос дороги. – Черкаси, 2012. – С. 103.

1886. **Діхтяренко, О.** Олексі Влизьку : [вірш] // Діхтяренко О. Голос дороги. – Черкаси, 2012. – С. 14 – 15.

1887. **Іваничук, Р. І.** Четвертий вимір ; Шрами на скалі : романи / Р. І. Іваничук ; худож. С. В. Кривенченко, І. В. Осіпов. – Х. : ФОЛІО, 2007. – 447 с. – (Українська література).

Роман "Четвертий вимір" присвячений М. Гулаку, другу і соратнику Т. Г. Шевченка, уродженцю с. Гулаківки, поблизу селища Драбова.

1888. **Нечуй поетичний** : [зб. віршів, присвяч. І. С. Нечую-Левицькому] / [ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2008. – 72 с.

Присвячено 170-річчю від дня народження письменника.

Див. також № 142, 1586, 1594, 1599, 1606, 1684, 1740.

4. Мова. Фольклор

1889. **Мовне обличчя міста.** Черкаси – 2007 : матеріали наук.-практ. конф., [Черкаси, 9 листоп. 2007 р. / відп. ред. Л. І. Мацько]. – Черкаси : Брама-Україна, 2008. – 175 с.

Проблеми державної мови в усіх сферах життєдіяльності м. Черкаси.

1890. **Мовне обличчя міста.** Черкаси – 2008 : матеріали наук.-практ. конф., [відп. ред. О. М. Третяков]. – Черкаси : Брама-Україна, 2009. – 273 с.

1891. **Мовне обличчя міста :** Черкаси – 2012 : матеріали наук.-практ. конф., [Черкаси, 21 лют. 2012 р.]. – Черкаси : Чабаненко, 2012. – 404 с.

1892. **Слово про Слово** / [упоряд. С. Ткаченко]. – Черкаси : Брама-Україна, 2012. – 175 с.

Збірка поезій авторів з усіх районів Черкащини на тему захисту і величі української мови.

* * *

1893. **Ярошенко, Н.** Фольклористика на Черкащині / Наталія Ярошенко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2010. – Вип. 188. – С. 124 – 131.

1894. **Щербина, М. М.** Історія у фольклорі. Історико-героїчні легенди і перекази Черкаського краю : зб. фольклор. матеріалів / М. М. Щербина. – Черкаси : [б. в.], 2008. – 60 с., [8] с. кольор. фотогр.

1895. **Народні легенди.** Народні казки, записані на Черкащині. Соціально-побутові казки // Література рідного краю. – Черкаси, 2010. – С. 26 – 66.

1896. **Кравець, В. М.** Фольклорні скарби Городищини : [легенди, пісні, приказки с. Вільшани Городищен. р-ну] / В. М. Кравець // Пед. вісн. – 2009. – № 1. – С. 63 – 64.

1897. **Сивачук, Н. П.** Купальська обрядовість Уманщини : [навч. посіб. з фольклору для студ. вищ. навч. закл.] / Н. П. Сивачук. – Умань : АЛМІ, 2008. – 126 с. : іл.

1898. **Гулик, О.** Легенди Холодного Яру / Олег Гулик, Юрій Зуєв // Прес-Центр. – 2009. – 12 серп. – С. 26.

1899. **Басик, М.** Легенди міста Чигирини / Марія Басик, Олег Кравченко // Залізничкові читання : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф... – [Черкаси, 2010]. – С. 140 – 144.

1900. **Онопрієнко, Є.** Казки й легенди села Медведівка / Євгеній Онопрієнко // Залізничкові читання : матеріали Другої учн. наук. краєзн. конф... – [Черкаси, 2010]. – С. 153 – 155.

1901. **Легенди і перекази** про походження назв населених пунктів Шполянського району // Шполянщина туристична : презентац. фотоальб. – [Черкаси, 2007?]. – С. 28 – 36.

1902. **Глушенко, А.** Тимофій Онопа зберіг для України старовинні пісні Черкащини : [Т. Ф. Онопа, фольклорист та етнограф, уродженець м. Кам'янки] / Андрій Глушенко // Черкас. край. – 2009. – 15 лип. – С. 18.

5. Топоніміка. Антропоніміка

1903. **Словник мікротопонімії Черкащини.** – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010. – 493 с.

1904. **Щербина, М. М.** Цікава топоніміка Черкащини / Микола Щербина ; [ред. Б. Кушнір]. – Ужгород : Карпати, 2012. – 86 с. : іл.

1905. **Щербина, М. М.** Козаччина у власних назвах рідного краю : з досвіду турист.-краєзн. роботи / Микола Щербина ; Центр туризму, краєзнавства, екскурсій та спорту учн. молоді м. Черкас. – Черкаси : [б. в.], 2011. – 35 с. : іл.

Козацькі ойконіми, омоніми, гідроніми, антропоніми Черкащини.

1906. **Степанов, М.** Черкаси : з кавказьким корінням? : [походження назви міста] / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2008. – 3 груд. – С. 29.

1907. **Щербина, М. М.** Гідроніми городищенського краю / М. М. Щербина // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 210 – 216.

1908. **Щербина, М. М.** Топоніми села Старосілля Городищенського району / Микола Щербина. – Черкаси : [б. в.], 2009. – 31 с. : фотогр.

1909. **Нікіфоров, В. І.** Походження відантропонімних географічних назв Смілянщини / В. І. Нікіфоров // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2011. – № 9. – С. 217 – 221.

1910. **Щербина, М. М.** Походження прізвищ жителів Городищенського району : антропонім. довід. / М. М. Щербина. – Черкаси : [б. в.], 2008. – 38 с., [4] с. кольор. фотогр.

1911. **Блажчук, Ю. І.** Антропонімія Уманщини XVII – початку XX ст. : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01 "Укр. мова" / Ю. І. Блажчук ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2008. – 20 с. : іл., табл.

ХІІІ. ДРУК. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

1912. **Рясна, О.** Розвиток інформаційного простору Черкащини : [черкас. вид-ва та газ.] / Олена Рясна // Українська журналістика : умови формування та перспективи розвитку : зб. наук. пр. – Черкаси, 2007. – С. 354 – 360.

1913. **Видавництва та поліграфічні підприємства м. Черкаси** : довідник. Вип. 1 / [А. М. Бабак та ін. ; упоряд. Л. В. Фіть, М. А. Шашова]. – Черкаси : Брама-Україна, 2010. – 60 с. : іл.

1914. **На Черкащині розвивається книгодрукування** // Черкас. край. – 2009. – 17 черв. – С. 5.

1915. **Березень, Г.** Комунальні друкарні на межі виживання : [стан полігр. п-в Черкащини] / Галина Березень // Нова Доба. – 2012. – 18 груд. – С. 11.

1916. **Видавництво "Вертикаль"** : шлях до визнання : [діяльн. черкас. вид-ва] // Черкас. край. – 2008. – 8 лют. – С. 13.

1917. **Фіть, Л.** Розвиток книговидавничої справи м. Черкаси кінця XIX – XX століть / Л. Фіть // Видавництва та поліграфічні підприємства м. Черкаси : довідник. – Черкаси, 2010. – Вип. 1. – С. 4 – 9.

1918. **Золотоніський книгодрук** (кінець XIX – початок XX століття) : іст.-бібліогр. дослідж. / [за ред. та упорядкув. О. З. Силки] ; Наук. б-ка Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького [та ін.]. – Черкаси : ЧНУ, 2012. – 228 с. : іл.

* * *

1919. **Мельниченко, В.** Газети на Черкащині виходять з початку минулого століття : [з історії преси на Черкащині] / Василь Мельниченко, Сергій Данилов // Прес-Центр. – 2008. – 4 черв. – С. 29.

1920. **Калиновська, Т.** Преса Черкащини в період окупації / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Черкас. край. – 2013. – 8 трав. – С. 17.

1921. **Лисак, Н.** Історія розвитку друкованих засобів масової інформації на Уманщині / Наталія Лисак, О. М. Ганута // Юний краєзнавець Черкащини / [за ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси, 2012. – Чис. 4 / 6. – С. 251 – 254.

1922. **Родик, К.** Витримка в п'ятнадцять років : [літ. журн. "Склянка часу" – 15 років (видається в м. Каневі)] / К. Родик // Україна молода. – 2010. – 8 трав. – С. 10 : фотогр.

1923. **Власенко, Н.** "Вісник Золотоніщини" святкував випуск тисячного номера : [історія газ. "Вісник Золотоніщини"] / Ніна Власенко // Нова Доба. – 2012. – 19 черв. – С. 10.

* * *

1924. **Суховершко, Г.** З роси і води, Петре Миколайовичу : [засл. ж-ст України П. М. Жук, житель м. Черкас] / Григорій Суховершко, Микола Сніжко, Василь Чередниченко // Земля Черкаська. – 2010. – 16 лип. – С. 5.

1925. **Станіславові Журилу – 50** : [письм., журналіст, мешканець м. Черкаси] // Нова Доба. – 2012. – 18 верес. – С. 16.

1926. **Шквар, Г.** Його кредо – відданість професії : [М. Зорін, колиш. фотокор. газ. "Черкаський край"] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2012. – 18 лип. – С. 17.

1927. **Шквар, Г.** У журналістику Ігор Осадчий потрапив з "голуб'ятні" нашої газети : [фотожурналіст, житель м. Черкас] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2012. – 18 квіт. – С. 4.

1928. **Трохименко, В.** Патріарх черкаських журналістів : [І. Рябоштан] // Слово – зброя? – К., 2009. – С. 385 – 390.

1929. **Шквар, Г.** "Щастя – це любов, яка не минає" : [черкас. письм., ж-ст і худож. М. Сніжко] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2012. – 11 трав. – С. 7.

1930. **Балякина, Т.** И целая эпоха в репортажах : [ж-ст Н. И. Черняк, г. Черкасы] / Татьяна Балякина // Акцент. – 2011. – 4 мая. – С. 15.

1931. **Таран, К.** Розуміти людей, забуваючи про себе : [ж-ст газ. "Черкаський край" Ганна Шквар] / Катерина Таран // Черкас. край. – 2012. – 10 лют. – С. 5.

* * *

1932. **Юхно, Б.** Інтерв'ю тривалістю в роки : [радіо і телебачення Черкащини : за матеріалами бесіди з черкас. журналістами] / Борис Юхно // Молодь Черкащини. – 2011. – 16 листоп. – С. 13.

1933. **Дубовий, М.** Говорять Черкаси – слухає вся область : [до 55-річчя Черкас. обл. радіо] / Микола Дубовий // Молодь Черкащини. – 2009. – 28 січ. – С. 2.

1934. **Найпотужніший мовник Черкащини** : [Черкас. ОД-ТРК "Рось"] // Нова Доба. – 2012. – 13 листоп. – С. 4.

1935. **Шквар, Г.** "Ніякі лекції не зроблять тебе журналістом..." : [ж-ст Черкас. обл. телестудії "Рось" К. Таран] / Ганна Шквар // Молодь Черкащини. – 2008. – 12 листоп. – С. 11.

1936. **Таран, К. П.** Веселки над калюжами / Катерина Таран. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010. – 98 с. : іл.

Гумористичні оповідки тележурналістки К. Таран. Про неї та телестудію "Рось" – с. 6 – 12, 14, 24 – 32, 45 – 51, 89 – 96.

1937. **Соболь, С.** ВІККА – це про нас : [діяльн. телекомпанії "ВІККА"] / Світлана Соболь // Нова Доба. – 2012. – 13 листоп. – С. 4.

1938. **Марченко, О.** Студія правди : [прогр. АТБ "Студія – 2" : бесіда з черкас. тележ-стом Олександром Марченко] / записав Борис Юхно // Місто. – 2009. – 18 листоп. – С. 8.

1939. **Висоцька, Н.** Директор ТРК "Ільдана" Тетяна Шадріна : "Прагну в різноплановому інформаційному просторі вишукувати позитив" : [телерадіокомпанія "Ільдана", Черкас. обл.] / Наталія Висоцька // Нова Доба. – 2012. – 13 листоп. – С. 4.

1940. **Чернега, А.** Показує Перший муніципальний : [Перший муніцип. "Черкаси" – новий канал інтернет-телебачення] / Андрій Чернега // Рідне місто Черкаси. – 2012. – 7 берез. – С. 17.

1941. **Трубін, Ю. Ю.** Деякі аспекти розвитку телебачення та кіномистецтва в Черкаській області в середині ХХ століття / Трубін Ю. Ю. // Обробка сигналів і негауссівських процесів : пр. III Міжнар. наук.-практ. конф. . . . – Черкаси, 2011. – С. 294 – 196.

XIV. БІБЛОГРАФІЧНІ ПОСІБНИКИ

1942. **Наймолодша в Україні.** Вип. 2 (Черкаській області – 55 років) : бібліогр. покажч. / [Черкас. обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка [та ін.] ; упоряд. Л. Т. Демченко ; за ред. В. М. Мельниченка]. – Черкаси : Вертикаль, 2009. – 143 с.

1943. **"Прочитайте... тую славу..."** : (Маршрутами "Золотої підкови Черкащини") : бібліогр.-фактогр. путівник / [Обл. орг. Всеукр. спілки краєзнавців, Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка ; упоряд. Л. Демченко, Н. Адешелідзе ; за ред. В. М. Мельниченка]. – Черкаси : Вертикаль, 2007. – 75 с.

1944. **Ранок землеробського світу** : (Пам'ятки Трипільської культури на Черкащині) : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка ; [упоряд. Т. В. Савчук]. – Черкаси : [ОУНБ], 2008. – 36 с.

1945. **Обжинки смерті** : [бібліогр. покажч.] : (до 75-річчя голодомору на Черкащині) / Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка ; [ред. Г. С. Круглякова ; упоряд. Л. Т. Демченко]. – Черкаси : ОУНБ ім. Т. Шевченка, 2007. – 32 с.

1946. **Вячеслав Чорновіл** : дорога болю і боротьби : біобібліогр. покажч. / Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка ; [упоряд. Н. В. Адешелідзе]. – Черкаси : [ОУНБ], 2007. – 44 с. – (Черкащини славетні імена).

Див. також № 445, 515, 1163, 1294, 1598, 1627, 1636, 1648, 1655, 1692, 1747, 1844, 1858.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК АВТОРІВ

Абакумов Д.А. 62
 Абдулаєва 1494
 Аблязов Р.А. 603
 Абрамова Л.В. 222
 Авраменко В. 1530, 1798, 1811
 Адешелідзе Н.В. 1598, 1655, 1692, 1747, 1844, 1943, 1946
 Акуленко А. 1040
 Албул І.В. 365
 Алехно С. 995
 Ананьєва Н.В. 1126, 1127, 1128
 Андреева М. 750
 Андрійчук Л.І. 61
 Андрусак Н.О. 942
 Антоненко Г.В. 824
 Антонець Н.В. 992, 993
 Апальков О. 131, 1034
 Артеменко О.М. 701, 1564
 Архипова В. 981
 Афонін В. 1375

 Бабак А.М. 1913
 Бабак М. 1369
 Бабій В. 1526
 Бадья Л.А. 365
 Бажан О. 1508
 Базилевський В. 1719
 Бакалова Н. 1489
 Бакшеев С.А. 873, 874
 Балаєва О.М. 1593
 Балашов І.О. 843
 Балякіна Т. 469, 1061, 1930
 Бандурка О.М. 1091
 Бантиш Т. 1239
 Бардаченко О. 138
 Барчук А.В. 1068
 Басик М. 1899
 Башенко М.І. 849, 850, 952

Бердинець В. 1001, 1291, 1306, 1345
 Безвинний А.Ф. 688
 Безкоровайний В. 710
 Безкровна І. 1768
 Безуглий В. 72, 98, 126, 224, 441, 475, 478, 578, 798, 805, 810, 876, 901, 927, 946, 1138, 1221, 1283, 1300, 1385, 1387, 1440, 1451, 1460, 1533, 1542, 1559, 1601, 1679, 1720, 1759
 Белень А.І. 1383
 Беляшевський Н.Ф. 1781
 Бен С. 1591
 Бережна Н.О. 21
 Береза В. 1594, 1878
 Березень Г. 1915
 Береславський І.О. 869
 Берестенко О. 896
 Бернадська Н.І. 1743
 Бесараб М.Н. 248, 852
 Биба А. 31
 Биструшкін О. 1766
 Біда Л.О. 23
 Білецька Р. 1155
 Білецький Р. 1078
 Білецький Ф.Ф. 77, 79, 185, 577, 737, 772, 788, 1230, 1780, 1794
 Білик Л.І. 811
 Білик Т. 311, 839, 1674
 Білоножко В.Я. 821
 Білоус Г.П. 1592, 1606, 1848
 Білоус Н. 323, 551, 809
 Білошапка В.В. 314, 1715
 Білушенко А.А. 850
 Бінецька О.В. 1050

Блажевська М. 1594
 Блажчук Ю.І. 1911
 Бобир А. 1030
 Бодров Ю.І. 250, 538
 Бойко А. О. 196
 Бойко В. 897
 Бойко І.Т. 1763
 Бойко Л.І. 1131
 Бойченко В.В. 365
 Бойченко О. 1768
 Болгов В.В. 5, 136, 334
 Болгов І.В. 136
 Бондар В. 1115
 Бондар І. 1376
 Бондаренко В. 905
 Бондаренко Л.О. 103, 393, 1578
 Бондаренко О. 1789
 Бондаренко П.Т. 296
 Бондаренко Т. 1363
 Бондаренко Ю.Г. 811
 Бондуrowsька О.Ф. 1150, 1161
 Бонь І. 1594
 Бородинська Т. 259, 262, 264, 266, 268, 269
 Бородіна В. 1764
 Борщ М. 1592, 1599
 Бравада О. 42, 140, 169, 267, 297, 324, 342, 496, 522, 565, 636, 652, 683, 706, 710, 711, 713, 720, 722, 724, 729, 736, 762, 763, 768, 792, 797, 1085, 1218, 1263, 1266, 1497, 1500, 1503, 1511, 1517, 1544, 1563, 1575, 1638, 1709, 1711, 1713, 1714, 1742, 1762
 Браганець Т.І. 349
 Брель О. 1080
 Брижицька С.А. 1796, 1797
 Брожик В.Л. 965

Брудзь Л.Г. 338
 Брудзь О.Д. 338
 Бубенюк О.Б. 1229
 Бублик А.Ф. 12
 Бугасенко К.С. 1286, 1288
 Буевич Є. 1107, 1491, 1424, 1474
 Бульба К.Г. 1119, 1274
 Бунякіна Д. 1337, 1463
 Бурій В.М. 73, 143, 1677 а
 Бут В. 43
 Бухтій В. 315
 Бушин М.І. 196, 249, 1115, 1120, 1198, 1201, 1267

 Вакка А.Б. 99
 Валах Т. 610
 Ван Є.Л. 884
 Васи́лега В. 1406, 1407
 Васи́ленко Г. 391
 Васи́ленко М. 87
 Васи́ленко О. 1149
 Васи́ленко С.В. 124
 Васи́льєв М.О. 1373, 1374 б
 Васи́льєв О. 1766
 Васи́льченко В. 633
 Васи́льченко М. 7
 Васи́льєв С.А. 529, 537
 Ватрушкіна Ю.В. 1295
 Вахнін О.О. 1649
 Вдовенко С. 1019
 Вдовиченко О.О. 171
 Вейцман М. 1592
 Велимчаниця О. 1465
 Вербич С. 1235
 Вергун Н. 1673
 Вергун С. 381
 Веретільник О.В. 1772, 1836
 Вернигора Т. 1418
 Вертипорох М. 339

Вечерський В.В. 404, 507, 1087, 1090
Ветров О.М. 581, 629
Виговський М.Д. 249
Вирган І.О. 1591, 1673
Висоцька Н. 953, 966, 1143, 1305, 1939
Височина Є. 508
Вишневецький В.Є. 377
Вівчарик Н. 968, 995
Вівчарик О. 151, 223, 921, 1568
Відейко М.Ю. 435
Візеренко М. 165
Віргуш Н. 106, 881, 885, 887, 905, 1168, 1588, 1600
Вітальєв Ю. 1654
Власенко Н. 891, 963, 984, 1923
Влизько О. 1591
Вовк М.О. 1455
Вовк О. 466
Вовкотруб Ю. 627
Вовченко В. 741
Войцях С.А. 1442
Волков М.К. 570
Воловик О.П. 1196
Волошенко І.І. 193, 196, 598, 1119, 1274
Волошин О. 108
Воля В. 343
Воробйов М. 1592
Воронецька О. 669
Воронкіна О.А. 620, 621
Воронцова Т. 1063
Вороньжева О. 820
Восколович Л. 348
Воскрекасенко О.В. 1591
Вяткіна Є. 104, 148, 221

Гаврилюк О.М. 497, 1031
Гаврилюк М.Н. 842
Гавришкевич В. 425, 756, 1133, 1507
Гайдай С. 1299
Гайова Ю.Ю. 822
Галата С. 410
Галата Т.Г. 1380
Гамалій Г. 1858
Гаман П.І. 571, 572, 592, 593
Гансчко В. 1381
Ганницький С. 1572
Ганута О.М. 1921
Гаранська О. 1328
Гарбар О. 1296
Гарбузова Л. 250
Гарнага В. 610
Гарната В. 387
Гелетій Я. 587
Гелюта В.П. 858, 859
Герасименко В. 346
Гетьман В.І. 857
Гика О. 118
Гладун О.Д. 1307, 1308, 1310, 1371, 1397
Глінкіна Д.В. 922
Глущенко А. 110, 228, 230, 234, 390, 723, 793, 1545, 1670, 1757, 1902
Глущенко Є.А. 973
Гмиря Б. 1766
Гогоренко В.І. 681
Годований Б.П. 853
Голиш Г.М. 84, 426, 985, 1134, 1189, 1658, 1842
Голиш Л. Г. 1195, 1196, 1750
Голіченко О.В. 557
Головащенко М.І. 1525
Головенко Д. 561

Головчук А. 1209
Голота Л. 1520
Голуб М. 1425, 1472, 1479
Голуб О. Д. 227, 1120
Гонца Ф.А. 1364
Гончар О.Ф. 849, 850
Гончар Ю. 1402, 1588, 1642
Гончарик О. 1160
Горб-Дубова Т.П. 631
Горбаненко С.А. 441
Горбаченко Ю. 502
Горбівненко А. 1588, 1731
Горда Т.В. 1288
Гордєєв В.О. 566
Гордій М.В. 945
Гордон П. 516
Горенко Л.М. 535
Горідько В. 32
Горідько Г.М. 31
Горідько Т.М. 460, 1124
Горішна Н. 1588, 1602, 1613
Горlach Л. 1413
Горовий Г.П. 261
Городинець І.С. 574
Горохівський П.І. 271, 437
Горошко С.І. 57, 58, 576, 578
Горущенко Л. 1151
Грабович Г. 1863
Грабовська Г.Ф. 1351
Гребень І. 166, 854, 870, 904, 947, 955, 964, 1164, 1272
Гребенюк Н. 1079
Гребенюк П.Е. 581
Грекало Д.П. 100
Гресь В. 890, 1039
Гречуха С.І. 291, 749
Гриб К. 1591
Григоренко Д. 133
Григоренко Т. 568, 1094

Гришко І. 1468
Гугля В. 326
Гудзенко Е. 1381
Гулак-Артемівський П. 1591
Гулик О. 1898
Гуля Н.І. 525
Гуменна Д. 1591
Гура В.К. 1233
Гуржій О.І. 249, 1220, 1267
Гусак А.М. 1193
Гусєв В.І. 23

Давиденко В.П. 356
Давиденко Г. 597, 686
Давиденко О. 225
Давидюк В. 251
Даник В. 1588, 1603, 1870
Даниленко О. 273, 423, 616, 625, 943, 1432, 1433, 1783
Данилов С. 428, 1546, 1919
Данилюк І. 1020
Даценко Л. 1588, 1604, 1625
Двірняк С. 160
Демуцька-Федорова Т. 1514
Демченко Л.Т. 1288, 1692, 1747, 1844, 1942, 1943, 1945
Демчук М.П. 164, 168, 558
Дендемарченко Г. 1049
Денисенко С.Д. 135
Дергач В. 1588, 1605
Деревінський В. 787
Десятник О. 111
Десятов Т.М. 1158
Джаган В.В. 858, 859
Джулай Л. 1351
Дзима В.В. 1582
Дзюба І. 1222, 1701, 1849
Дзюбенко Т. 211
Дичок Н. 298
Дігай Т. 1597

Діденко Я.Л. 476
Діженко В. 1782
Дімйон В. 1382
Діхтяренко Г.Ю. 260, 1588, 1606, 1607
Діхтяренко О. 1885, 1886
Дмитренко В.І. 1802
Дмитренко Н. 1594
Дмитрук Б.П. 603
Дмитрук В. 561, 562
Добровольська Л. 1498
Довгаль О. 173
Довгань С. 450
Долгіч Н. 1806
Доманицький В.М. 1689, 1690, 1840
Домбровський О. 1490
Дорошенко А. 131
Дорошенко В.І. 131
Дорошенко С. 117
Доценко Р. 589
Драй-Хмара М. 1591
Драчук С. 829, 1446
Дремлюк С.П. 149, 1173, 1884
Дробний І. 1588, 1610
Дубінін І. 1588, 1608
Дубов В. 755
Дубова І. 319
Дубовий М. 1933
Дубовик О. 1360
Дудко Л.А. 1028
Дудник О.В. 555
Дудник О.М. 966
Дульська І. 239
Дученко Ю. 547
Дюбченко Н. 1605
Дяглюк О. 1495
Дядюра М.П. 808

Дяченко Л.Я. 270
Дьомін М. 1558
Євтушенко М.І. 676, 1871
Єзловецька І.С. 812
Єлесіна К. 777
Ємченко М.Ю. 71, 690
Євтушенко К.І. 275
Єлінецький І. 335
Єременко В. 1609
Єременко М.І. 1610, 1611
Єременко О. 278
Єренкова С. 1207
Єрмілов Є. 668
Єфремцева А.П. 801, 803
Жадько В.О. 2, 174, 188, 434, 1022, 1770, 1793
Жданова О.В. 1285
Желудов В. 1430
Животенко С. 982
Жигало Б. 1073
Жигало І. 1073
Жук В. 1706
Жук Н. 930, 980, 1060
Жук П.М. 486, 553, 571, 572, 647, 697, 748, 753, 769, 789, 791, 830, 1141, 1560, 1771, 1775, 1779, 1843, 1920
Жулинський М. 1695, 1728, 1758, 1850
Журавель Я. 436
Журавльов О.П. 441
Журлива О. 1591
Жученко І. 294
Забудський І.В. 1588, 1613
Завгородня Н.Г. 1120
Завгородський І.Р. 283
Загайна В. 241

Загоріна Р.К. 617, 635, 666
Загородня З. 1585
Загребельний А. 909
Задериголова Д. 918
Заїменко Н.В. 1265
Зайка В.М. 678
Займак М.П. 1398, 1819
Зайнчківська Л. 1426
Замосенчук Н.В. 882
Замулко-Дюбуше Н.И. 1699
Заніздра І. С. 451
Занько Р.А. 580
Зарічна Л.У. 338
Затуливітер В.І. 1703
Захаренко О.А. 1156, 1157, 1159
Захаренко С.О. 1159, 1162, 1163
Захарченко В.І. 1588, 1614-1616, 1624, 1636
Зацарний В.С. 435
Збарський В.К. 950, 954
Звіряка А. 1786
Зелена О.М. 457
Зелененько Л. 839, 1035, 1246, 1540, 1808, 1811
Зелений В.Ф. 1008
Зеленський М. 54
Зеленько М.Л. 330
Зеленько О. 1592
Зелінська Т. 1151
Зражевський С.Ф. 846
Зубрицький В.О. 75
Зуєв Ю. 1898
Іваненко В. 936, 1170
Іваненко Л. 640, 646
Іваничук Р.І. 1887
Іванців В.О. 473

Іванченко М.Г. 757, 1588, 1618, 1619, 1864
Іващенко Ф.І. 90
Ілляшенко А.О. 816
Ільєнко Л. 1349
Ісаєва О. 495
Іщенко Ю.П. 1370
Кавун Л.І. 1677
Кадирова Л. 1766
Казарінова Л.Н. 603
Казарінова Н. 1206
Казьмирчук Г.Д. 664
Кайдалова Т.І. 1304
Калаба І. 1882
Калиновська Т.С. 281, 486, 619, 647, 697, 769, 830, 1141, 1251, 1560, 1771, 1775, 1779, 1920
Калініченко І. 689
Калініченко М. 1877
Калько О. 1145
Камельовська О. 397
Каменських Л.Ю. 413
Камінська К. 1414, 1581
Капелюшний Г.Н. 1456
Капков С. 1546
Каплій М. 1063
Капуста В. 406
Карнарук Л. 1056
Карпенко П.П. 96
Касян А. 452, 540
Касян В. 1287
Касьян Т. 1620
Катренко А.М. 282
Катренко Я.А. 282
Каузак Н. 1122
Качала Т.М. 1200
Качалаба П. 176, 190, 584, 638
Квітка С. 1505

Кемпійський Ф. 1046
Кикоть В. 1588, 1621, 1622
Килимник Б. 767
Килимник Ю. 484, 488, 489,
523, 559, 656, 715, 744, 1100,
1210, 1211, 1213, 1216, 1243,
1256, 1501, 1502, 1506, 1524,
1569, 1671, 1682, 1733
Кирей В. 93, 97, 119, 299, 878,
899, 915, 931, 932, 941, 969,
976, 1067, 1098, 1102, 1132,
1153, 1316, 1322, 1348, 1366,
1419, 1491, 1516, 1746, 1855
Кирей Р. 819, 932
Кирпа Г. 1639
Кисільова Т. 1588
Кислюк-Підгорна Л.О. 1623
Китова С.А. 459, 461
Кіппа Б.О. 344
Кітов Д.Ю. 1869
Клименко Б.В. 1753
Клименко Н. 1531
Клименко Т.А. 16, 528, 531,
553, 604, 628, 634, 674, 1250,
1330, 1331, 1332, 1333, 1552
Клічак В. 292
Клок Г. 50
Клочко Д. 1012
Кнюпа Ю. 1475
Княжев В.С. 220
Кобець О. 1591
Кобзар Н. 1800
Кобиляцька В. 132, 827,
1353, 1359, 1448, 1466
Коваленко А.П. 219, 232
Коваленко В.М. 1587, 1588,
1590, 1591, 1592, 1624, 1625,
1673, 1700
Коваленко В.С. 258

Коваленко Н. 85
Коваленко С.В. 1567, 1697
Коваленко С.О. 549, 583,
1190, 1191
Коваленко С.С. 779
Коваль А.У. 250, 252
Коваль Б. 1483
Коваль Р. 564, 764, 1490
Ковбаса В. 719
Ковтун Ю.І. 1247
Ковтуненко А. 957
Ковцун О. 1535
Кожедуб І. 334
Козак Н. 1473
Козицька В. 255
Козін П. 1389
Козленко І.Г. 1172
Козоріз В.П. 44, 51, 52, 544,
1075, 1238
Коліна Т.М. 585
Колісник В. 95
Колісник О. 1007, 1334,
1428, 1584
Колісніченко З. 101
Коломієць В. 7
Коляда І.А. 381, 701, 717,
776
Комнатний М. 55
Компанієць В. 799
Кондратюк М. 1347
Коновал К. 53
Коноваленко Т.Ф. 849
Конограй В.А. 813
Кононенко В.О. 1494, 1858
Кононенко Д. 1872
Кононенко Е.А. 124
Кононенко С.І. 674
Кононенко Я. 301
Концеба С.М. 939

Конякін С.М. 796, 848, 860,
861
Корепанов С. 25
Корнієнко А. 334
Корнієнко Н. 1532
Корнієнко П. 677
Корольова М. 819
Косаренко А. 361, 384
Косенко І.С. 834
Косенко О.С. 1836
Косенко С. 1352
Косміна О.Ю. 455
Косміна П. 1672
Костенко 694, 1493
Костецький М. 40, 60, 70,
141, 183, 184, 191, 691
Костюк М.В. 548
Костюк О.І. 588
Костюкова О.М. 676
Косяк В. 1391
Котов А. 431, 519, 728, 877,
974, 1227, 1469, 1576, 1698
Котовська Г.О. 956
Котькалова З.В. 29
Кохно М.А. 834
Коцур А.П. 548
Коцур В.П. 1237
Коцюбинський А. 1592
Кочегура Л. 597
Кравець А. 125, 134, 213,
337, 599, 660, 707, 714, 835,
1023, 1223, 1499, 1669, 1749
Кравець В.М. 1896
Кравець В.П. 1120
Кравець Н. 20
Кравець С. 726, 1329, 1541
Кравченко А. 716, 1172,
1338, 1342
Кравченко В. 587

Кравченко М.О. 1324
Кравченко О.В. 893, 1899
Крак П. 195
Крамар М. 1735
Красицький Д. 1591
Красномовець І. 1058
Кремень Д. 1653
Крива Л. 1177
Кривенченко С.В. 1887
Кривошия В.В. 511
Кривошея І.І. 253, 254, 517
Крижанівська Т. 1474
Крикун М. 512
Кримовська С. 623
Кримський А. 447
Криницька О. 85, 86
Криштопа І. 192
Кропива Ю. 1445
Кропивницький М. 1766
Круглякова Г.С. 1286, 1288,
1297, 1598, 1636, 1655, 1945
Круценко Р.П. 1297
Крушинська О. 414
Крючков В. 1352
Кугно І.І. 123
Кузенко А.А. 837
Кузик Б.М. 314
Кузляєва О. 745
Кузнецова Н.Б. 864
Кузнець Т.В. 608, 1093
Кузьменко-Волошина В.
1588, 1626, 1650
Кузьменко Л.І. 1693
Кузьмінський А.І. 1157,
1159, 1163, 1179, 1180, 1189,
1196, 1754
Кукса Н.В. 383, 401, 777,
1081, 1089
Кукса О. 983, 1002

Кулик М. 670
 Кулинич Л. 243
 Кулиняк Д. 1245
 Куліш П. 1860
 Куниця З.М. 420, 542
 Кунченко-Харченко В.І. 903
 Куриленко А. 1459
 Курило Р. 1681
 Курінна Т.М. 39
 Курочкін Д. 663
 Кусенко О. 1766
 Кучер В.С. 261, 773
 Кучерук О. 721
 Кушнір А.А. 1304, 1305
 Кушнір Б. 1904
 Кушніренко Л. 1315
 Куштан Д. 442

Лаврик О. 198 – 206, 208,
 210, 212, 215 – 218, 682
 Лавриш Ю. 458
 Лавріненко Н.П. 107, 371 –
 374, 641, 732, 1082, 1089,
 1108, 1489
 Лагода Н. 653
 Лагодзя І.Є. 242
 Ладигенська Е. 1095, 1096
 Лазаревський А.М. 1791
 Лазоренко С. 395, 417, 630,
 876, 912, 1041, 1164, 1300,
 1303
 Лазуренко В.М. 376, 501,
 506, 627, 781, 1139, 1197,
 1202 – 1204, 1314
 Лакида П.І. 959
 Латанський В. 1592
 Латишев В. 1264, 1756
 Лашта В.П. 708
 Лебеденко Н. 307, 323
 Лебединцев Ф. 1108

Левенець Ю.А. 17
 Левицька Е.А. 553, 571, 572,
 1029, 1068, 1395
 Левченко І.Л. 292
 Левченко Н.Ф. 1343
 Левченко С.П. 1394, 1588,
 1599, 1628, 1629, 1873
 Лега Ю.Г. 1204
 Легка О. 1721
 Легоняк В. 410, 563, 841
 Ленченко В. 401, 405, 780
 Леп'явко С. 498
 Лещенко С. 900
 Лизогуб В.С. 1191
 Лимаренко В. 109, 128, 696
 Линовицький П. 1592
 Липа К.А. 413, 505
 Лисак Н. 1921
 Лисенко Л. 1142
 Лисенко М.П. 81, 1765
 Лисенко С. 427, 679, 890,
 1258, 1555
 Лисюк О. 68
 Литвин Г.М. 961
 Литвин Ю. 911
 Литвиненко О. 996
 Лищенко О. 1588, 1592
 Лісаченко В.М. 397
 Лісовий О. 861
 Логвиненко Л.В. 436, 671
 Ломако М. 800
 Лукашов Д.В. 843
 Лукомський С. 743
 Лук'яненко М. 1017, 1018
 Лук'янець В. 888
 Лук'янчук О. 2
 Лупій О. 1862
 Луценко В. 1447
 Луценко Д.І. 1543

Луцій С. 1716
 Людний Ф.П. 648, 1321
 Ляпкало А.М. 591
 Ляпкало Л. 336
 Ляпун В.С. 800
 Ляховецький М.Б. 1261

Мазурик М.П. 632, 1631
 Майборода Ю. 1583
 Майстренко М. 550, 825
 Макаров І.О. 1172
 Макарюк В. 840
 Макуха М. 770
 Маленков Р. 1012
 Малінін М. 543
 Маліщук Л.М. 29
 Мамчур Н. 463
 Манзій І.Б. 949
 Мануйкін О.О. 1587
 Мариновський Ю. 518
 Марсюк В. 1592
 Мартинова Г.П. 1326
 Мартинова Т. 327, 1088
 Марченко В. 74, 144, 172,
 879, 938, 948, 955, 1435, 1509
 Марченко Н. 1738
 Марченко О. 1938
 Марченко С. 465, 1520
 Марчук В. 902
 Марштупа В. 1334
 Масалович О. 152
 Масненко В.В. 449, 595, 739,
 777, 1184, 1114, 1185, 1188,
 1190, 1194, 1236, 1792
 Маснюк В. 1592
 Матвієнко В. 999
 Матрос Л. 317, 1231
 Матушко О.Ф. 895
 Матяшова А. 650
 Мацько Л.І. 1889

Мачуський С. 375
 Медалієва О.З. 1184, 1185,
 1188, 1190, 1193, 1293, 1294
 Мельник В.А. 65, 1684
 Мельниченко В.М. 4, 280,
 357, 362, 363, 364, 368, 402,
 412, 470, 487, 526, 539, 545,
 635, 672, 694, 890, 1269,
 1422, 1553, 1816, 1818, 1821,
 1823, 1919, 1942, 1943
 Мельниченко Ж.Б. 78
 Метик Л. 1778
 Метківська І. 421, 1123
 Мехед І. 177
 Миколаєнко В. 906
 Миколенко Л. 1813
 Миколенко Я.О. 913
 Миронець Н. 379, 746
 Мирський Р.Я. 1109
 Мислюк О.О. 688
 Михайлюк Ю.М. 490, 492, 494
 Мицик В.Ф. 237, 244, 454,
 464, 468, 585, 1323, 1344,
 1592, 1723, 1761
 Мицик М.Ф. 1723
 Мицик Ю.А. 491, 718, 783
 Мінаєв Б. 1116
 Міненко Л. 1393
 Мірошніченко К. 83
 Мірошніченко Ю. 503
 Міцук В. 284
 Міщенко Г. 1357, 1372
 Міяковський В. 1812
 Мовчан В.П. 240
 Мовчанюк А.В. 951
 Мовчанюк В. 257
 Могилко С. 880, 1021, 1504,
 1707
 Могильний В. 180

Мозгова В. 1612
Монастирська Л. 1547
Моргун Ф. 1591
Моренко Л. 152, 161
Мороз А.А. 1374, 1374 а
Морозов А.Г. 1295
Морозова Г. 1594
Морозова С.А. 846
Морозюк О.В. 959
Москалець О. 1547
Мортич К. 1727
Мошанский И.Б. 639, 642
Морошук Л. 1275, 1278
Музика Г.І. 836
Музиченко О. 1734
Мулявко Л.Д. 1790
Мунька А. 1442
Мусієнко М. 285
Муха М.К. 904, 905
Мухова В.А. 1304
Мушкетик Ю. 731, 1641
Мяус О. 1589

Нагаєвська Д. 678
Наєнко М. 1696
Назаренко В. 1242
Найден Є. 1394
Найден О. 1369
Наконечний С. 758, 1248
Наріжна О. 76
Насідка А. 1777
Наумова Н. 1803
Невмитий В. 78
Невмитий І.І. 78
Негода М.Т. 1493, 1633, 1876
Нераденко Т.М. 369, 370,
380, 432, 433, 436, 438, 451,
1011, 1099, 1327
Нерубайський І.А. 240
Нестеренко В.І. 1301, 1302

Нестерчук Ю.О. 928
Нестругіна Л.М. 1136
Нечуй-Левицький І.С. 1591,
1726а
Никитенко А.А. 1875
Нитченко Д. 1708
Нікітенко В. 34
Нікітенко Л. 1146, 1312
Нікітенко Л.Є. 1271
Нікіфоров В.І. 234, 1909
Ніколенко А.Г. 147, 149
Німчук В.В. 1647
Ніщименко В. 164
Новикова В.І. 845
Новицький М.Л. 1802
Носаєв В. 288
Носань І. 1384
Носань С.Л. 1422, 1588,
1634, 1635, 1650
Носенко В. 1594, 1874

Оберемок В. 1588
Овсієнко Л. 582, 644
Одокієнко І. 1010, 1483
Озірний О. 1589, 1637
Окольський С. 499
Олексенко В. 1403
Олексенко С. 1766
Олійник В.Й. 240
Олійник Л.І. 1072
Омельченко А. 1071
Оникієнко В.В. 925
Онищенко І. 13, 817, 916,
964, 971, 1055, 1336, 1356
Онопрієнко Є. 1900
Орел Л.Г. 47, 446, 1551
Осадча І. 1130
Осипенко О. 1512, 1523
Осипенко Ю. 156, 382
Осипов В. 1478

Осипчук В. 790
Осіпов І.В. 1887
Остапова С. 513
Остапчук А. 480, 831, 1313
Осташко Т. 1234
Осьмачка Т. 1591, 1867
Осьмуха М. 175
Отамань І.Г. 903
Отнякіна-Бердник О. 1354
Очеретяна Т.Б. 192, 1007,
1271, 1334, 1427

Павленко В. 1452
Павленко М.С. 1589, 1595,
1639, 1640, 1641, 1643, 1675,
1751
Павленко О.П. 1589, 1643
Павлов О. 59
Павловська О. 1493
Павлюк В. 771
Падзіна М. 80
Палієнко В.П. 1259
Палій А.Г. 249
Панченко Л.С. 265
Панькова Н. 1866
Пархоменко Л.О. 1570
Пасека С.Р. 868
Пасова Т. 182, 419, 615
Патлатюк І. 802
Патрікеєва Н. 276
Пахаренко В. 1790, 1832,
1833, 1852
Пашкевич А. 1493
Пашкевич Г.О. 441
Пашковський О. 318
Педченко Б.П. 1592, 1644
Педченко Г.А. 806, 807
Педченко С. 231
Пепа В. 573
Передерій О.В. 380

Перепльотчикова А. 263
Перепонова С.М. 996
Перерва В.С. 1076, 1101, 1104
Петренко А. 247
Петренко О. 1766
Петрикей В. 22
Петроченкова В. 1496
Петрусенко О. 1766
Пилипенко Ф. 1043
Пискун О.О. 784, 1325
Півень Г. 154
Підгорний С. 1623
Піддубна О.Д. 923, 940
Піка К. 1594, 1645
Піскун О.Ю. 1729
Пліс Н.М. 1009
Побірченко Н.С. 366, 1208
Погоріла Ю. 900
Подогора В.М. 1064
Поклад Н. 1727
Полехіна В.М. 1136
Поліщук А.І. 236, 1592, 1646
Поліщук В.Т. 367, 1106, 1586,
1587, 1589, 1598, 1622, 1627,
1632, 1648, 1655, 1667, 1676,
1678, 1686, 1690, 1692, 1704,
1705, 1722, 1724, 1725, 1747,
1752, 1754, 1755, 1760, 1817,
1825, 1831, 1834, 1840, 1841,
1844, 1857, 1859, 1883, 1888
Поліщук М.П. 367, 1586
Поліщук П.М. 1589, 1647
Поліщук Т. 866
Полтавець В. 401
Полуянов А. 1062
Польова Н.М. 863
Полякова Т. 415, 524, 532,
533, 622
Пономаренко Б. 1492

Пономаренко І. 493
 Пономаренко М.Ф. 84
 Попова Л.Г. 1475
 Постолака В.С. 142
 Похилевич Л.І. 527
 Почепцов В.Ф. 520, 536, 601, 649, 659
 Почепцова Є. 520, 536, 601, 649, 659
 Приз В.П. 1457
 Приймак В.П. 795
 Приліпко М.В. 328, 329, 1281, 1557
 Прилуцька І.О. 31, 692, 1769
 Прилуцька О. 1287
 Прилуцький О.І. 1649, 1769
 Присяжнюк В. 989
 Присяжнюк Ю.П. 530, 618
 Притула А. 113
 Пріцак О. 1228
 Прищепа О. 917
 Прокопенко Л.І. 1159, 1162
 Проскурня С. 1463, 1464, 1465, 1467, 1468
 Прошин В. 738, 886
 Пруденко М.М. 858, 859
 Прудіус Л.І. 682
 Пурис О. 1332
 Пустовгар М. 1482
 Пушонкова О.А. 1307, 1308
 П'янов В. 1673
 П'ятун-Діброва П. 1592

Радевич-Винницький Я. 704, 1619
 Радченко К. 1766
 Радченко С. 82
 Радько С. 1355
 Раїна Н. 49, 967
 Ракшанов В. 449, 1589

Ратушний Р.Я. 1354
 Ребякова Н. 1410
 Реєнт О.П. 717, 730, 776
 Рендоренко О.О. 898
 Рець С.К. 485
 Риждова М. 1464
 Різник Ю. 1257
 Рогаченко І.С. 924
 Родик К. 1922
 Розстальний В. 1766
 Романов В.С. 595
 Ромащенко Л. 1732
 Руденко О. 505
 Руденко Ф. 1879
 Рудич Т.О. 14
 Руднєв С.М. 1589, 1592, 1650, 1881
 Ружицький О.А. 692
 Русина О.В. 699
 Русяєва М. 444
 Рутківський В.Г. 1737, 1739
 Рясна О. 1912

Савранська Г. 179
 Савченко О. 1866
 Савченко О.С. 566
 Савченко С. 1651
 Савчук Г. 1571, 1944
 Савчук Т.В. 1636
 Савчук Ю. 164
 Садовий А.І. 1200
 Сажієнко І.А. 275
 Саковська О.М. 923
 Салига В. 910, 911
 Самійленко О.М. 580
 Самков О.М. 456
 Сафроненко П. 1589
 Сверлова Н.В. 843
 Свиридівський І. 207, 209, 214
 Світленко В. 889

Свожак Н.І. 815, 823, 855
 Священко З.В. 246
 Северіна С. 1290
 Селезень О. 1077
 Семко А. 808
 Сердюк М.О. 1141
 Середа В. 1820
 Середенко Л.І. 799
 Семенда Д.К. 945
 Сивачук Н.П. 462, 471, 1897
 Сиволап Л.Г. 439
 Сиволап М.П. 439, 1089, 1219
 Сидоренко Б.І. 37
 Силка Н. 1293
 Силка О.З. 1192, 1194, 1268, 1918
 Симоненко В.А. 1852, 1853
 Синявська Л.І. 1186, 1192, 1193, 1194, 1268, 1294
 Синящокій І.Ф. 1801, 1814
 Сириця Г.М. 699
 Сироватський В. 1592
 Сідлецька К. 1217
 Сікорський І.М. 1570
 Сірик А. 1252
 Скларов М. 281, 1044
 Скорина Л. 1589
 Скорогляд С. 1485
 Скрипник А.М. 1740
 Скрипченко А.І. 10
 Скубаєв В. 1066
 Скуратівський В. 1519
 Скус О.В. 17, 1092
 Слабкович В. 26, 27, 305, 409
 Слабошпицький М.Ф. 1249, 1615, 1867
 Слєпинін О. 1538, 1549
 Слєпцовський О. 1103, 1539
 Слесарев Є.С. 438, 445

Слинько А. 1489, 1574, 1617, 1652
 Сліпець С.П. 129
 Слободяник А. 186
 Слободяник Т. 671
 Слюсаренко Н. 505
 Смілянець Л.В. 378
 Смолий В.А. 500
 Сніжко М. 1924
 Собкович О. 1536
 Соболев С. 430, 876, 904, 962, 1140, 1300, 1937
 Собченко М. 85
 Соколова О. 1392
 Соколова С. 1415
 Соколовська Л. 856, 897, 920, 977, 1467
 Сокурєнко О. 1408
 Солодар О.І. 313, 560, 612, 1589, 1596
 Солонець О. 1476
 Солончук Л. 1589, 1653
 Сорока Ю.В. 504, 515а
 Сорокопуд І.І. 120, 121, 122
 Сосуліна Т.Д. 1409
 Спичак С. 351, 1016
 Ставна С. 657, 753, 766, 789, 791, 1712, 1843
 Стадник О. 1431, 1458
 Станкевич С. 1766
 Старицька-Черняхівська Л. 1861
 Старицький М. 1591
 Старів С. 589
 Старовойтенко І. 785
 Стародуб О. 761
 Старусєва В. 1822
 Стеблина М. 1592
 Стельмах Б. 1465

Стельмах Я. 1464
Степанков В. 500
Степанов М. 56, 293, 541,
552, 675, 725, 751, 769, 1070,
1083, 1112, 1495, 1513, 1521,
1528, 1710, 1773, 1906
Степанчук І. 189
Степенькін С.Ю. 147, 312,
703
Степенькіна П.Я. 146, 149,
150, 312, 643
Стеценко С. 1589
Стецюк А. 747
Сторчак Н.В. 349
Страшевич В.Б. 605, 634,
987, 988, 998, 1001, 1365,
1510, 1518, 1562
Стригун Н. 1005, 1148, 1174,
1279, 1280
Стригун Ю. 408, 875
Струк С. 352
Суховершко Г.В. 600, 765,
1150, 1161, 1847, 1924
Сушко Н.В. 908
Сюмак М. 1492

Танана Р.В. 1260, 1540, 1582,
1799, 1801, 1807, 1810, 1814
Таран Г.М. 103, 581, 1014,
1579
Таран І. 712
Таран К. 1851, 1931, 1936
Тараненко Л.В. 1205, 1589,
1622
Тарасенкова Н.А. 1181,
1186, 1187, 1191, 1192, 1195
Тарнашинська Л. 1858
Твардовський О. 1749
Теліженко М. 1357

Теліженко О.В. 1285, 1346,
1360
Теліженко Т.М. 1346
Тереверко Г.Я. 261
Терещенко Л.Д. 1129, 1573
Терещенко Ю. 1234
Тетьора Л. 109
Титаренко Є.І. 771
Титаренко Л.І. 151, 223, 304,
309, 310, 934, 1065, 1388,
1559
Тімакова Н. 856
Тимофєєва Н. 53
Тірон В. 106
Ткач О. 883
Ткаченко В.Т. 41, 1588,
1589, 1656, 1657
Ткаченко Є.А. 1045
Ткаченко С. 1892
Товстенко Т.Д. 256
Товстоп'ят Л.М. 1267
Токмань Г.Л. 1237
Толкушин О.Г. 91, 92
Томак М. 1580
Томенко М.В. 1157
Томилина А. 1147
Томілович Л.В. 1795
Трембецький С. 1880
Тренкін Ю. 894
Третьяков О.М. 1787, 1837,
1890
Тронько П.Т. 1224
Трофименко Л.М. 1423
Трохименко В. 1928
Троянкер Р.Л. 1752
Трубін Ю.Ю. 1941
Тулуб З.П. 1753
Тулуб С. 6, 7, 1006
Тульчинська Н. 422

Туменко Л. 38, 40, 45, 60, 70,
141, 183, 184, 191, 272, 274,
284, 295, 429, 902, 1000, 1064,
1066, 1206, 1438, 1441, 1462
Тупицький Ю. 1589, 1658,
1659
Туренко В. 1254
Тюленева А. 451
Тютюнник О.Й. 57, 576
Тямін М.Ю. 256
Тясминський А. 1226

Удовик І.А. 229, 518, 534
Удовік С. 503
Ужвій Н. 1766
Уланчук В.С. 925, 958
Уманець Т. 63
Урицька С. 1144, 1386
Урсалова К.І. 1786
Усенко Н. 286, 287
Усик С.О. 586
Устименко В. 1550
Ушанов В. 167, 183, 1137

Фареній І.А. 742, 1115
Фаріон І. 1520
Фасольняк Ю.Ю. 614
Фатєєва А.В. 1318
Федоренко В. 289
Федоренко О.А. 1292, 1648
Федоренко П. 130
Федорова Т. 181, 187, 316,
353, 398, 832
Федорович Н. 448
Федорук О. 1396, 1404,
1412, 1537
Феофилова В. 1025
Фещенко О.В. 1125, 1702
Филипович П. 1591
Фізер І.В. 1370

Філатова А. 467
Філахтова Н.М. 1292, 1627,
1648
Філімонов О. 1461
Філіпченко Б.М. 774
Філь О.М. 664, 665
Фірсова С. 960
Фіть Л.В. 1913, 1917
Фоміна Н.М. 815, 823, 847, 851
Фомінський Л. 760
Фомічова Ю. 804
Франченко Л. 926
Фролова М.Ф. 1589, 1660,
1661
Фрей Л. 627
Хаврусь А. 157
Хаврусь С.Л. 157, 607, 794,
1319, 1662, 1725а, 1726
Хамрай О.О. 1229
Харченко Л.І. 308, 782
Харченко М. 48
Харченко Я.О. 58
Хаустова С. 1480
Хижняк Ю.В. 1237
Химич О.В. 10
Химко А.І. 1663
Хімічук І. 1048
Хльобас С. 955
Ходзінський В.А. 606
Хоменко В.М. 67, 69
Хоменко І. 380
Хоменко І.В. 811
Хоменко Н. 235
Хорошок Е. 277, 546, 661,
1680
Хоруженко В. 341
Христенко Д.С. 956
Хроленко Т. 399
Хукаленко П. 866, 867

Цапенко В. 36
Цапля Р. 747
Цымбал І. 1548
Цимбал М. 1026
Цимбал Т. 708
Цимбалюк М. 1214
Цьоменко Л. 569, 645

Чабан А.Ю. 447, 482, 483, 594, 1768
Чайка С. 102
Чайка Ю. 479, 1003, 1037
Чалий М.К. 1763, 1774
Чертко Л. 1047
Чемерис І.А. 846
Чепка О.В. 1178
Чепурна І. 841
Чепурна Н.М. 1156
Чепурний О.І. 1339
Червоненко С. 416
Чердинцева А. 1358
Чередниченко В. 159, 1924
Черкаська О. 1481
Чернега А. 1940
Черненко С. 1212
Чернецький Е. 473
Чернецький Є. 1244
Черняк В.П. 965, 1043
Черняхів І. 443
Честаховський Г.Н. 1804, 1805
Чечель Л. 1556
Чечетов В. 637
Чиж А. 320
Чорна Г.А. 837
Чорна О.Б. 1664
Чорнобай П. 95
Чорновол В. 178
Чорномаз Б. 609, 687

Чос В.Г. 33, 510, 684, 709, 775, 839, 1074, 1105, 1255, 1527, 1717
Чуб Г. 521
Чубіна Т.Д. 377, 759
Чужий О. 1591
Чумак С. 1110
Чупак Т.П. 392
Чухліб Т.В. 700, 752, 754
Чухрій В.І. 35
Шабратко М. 233
Шавровська В. 1121
Шавровська Н. 1121
Шадріна Т. 1939
Шакун Л. 613
Шамара С.О. 1165
Шамрай М. 1589
Шамрай О. 1054, 1691
Шамрай О.Г. 103, 105, 575, 655, 662, 672, 673, 1160
Шапошник К. 975
Шарапа О.М. 1373 – 1374б, 1835, 1839
Шаров І.Ф. 705
Шапиро Т. 666
Шапошник М.Д. 1665
Шатайло О.Л. 704
Шатило Л.В. 814
Шашова М.А. 1913
Швець В. 540
Шевченко А. 1741
Шевченко Є. 1340, 1357
Шевченко М. 1784
Шевченко Т.Г. 1591, 1766
Шевчик В.Л. 837
Шевчук А. 1099
Шевчук В.В. 350, 514, 587
Шелест Н. 1471, 1487
Шепель А.Д. 1868

Шитова Л.П. 1606, 1641, 1666
Шитюк Л.С. 965
Шишка Н.І. 1252
Шишковська Н. 1640
Шквар Г.Я. 19, 386, 631, 651, 654, 680, 1036, 1116, 1262, 1400, 1431, 1443, 1444, 1449, 1454, 1470, 1477, 1488, 1554, 1565, 1854, 1926, 1927, 1929, 1935
Шкляр В.М. 1865
Шлапак Л. 1379
Шмагун Ю. 1232
Шпак В. 1610
Шугай М. 360
Шудря М.А. 499, 516, 702, 1361
Шумило М. 1591
Щерба В. 786
Щербак І.В. 37
Щербань М. 322
Щербатюк В.М. 163, 164, 171, 481, 554
Щербатюк О. 626, 693, 734, 997
Щербина М. 18, 290, 347, 354, 389, 556, 602, 624, 667,

670, 760, 1232, 1282, 1894, 1904, 1905, 1907, 1910
Щербина С. 1685

Юрик Г.О. 392, 393, 801
Юріна Н. 1408, 1417
Юріна-Вернидуб Н. 1350
Юрковська Т. 972, 979
Юрченко М. 64
Юрченко О. 865
Юхно Б. 24, 30, 385, 477, 826, 918, 1367, 1718, 1932, 1938

Яворський А.А. 1182
Яворський І. 1382
Якименко Л. 1748
Якименко М.М. 292, 1785
Яковенко В.М. 137
Яковенко Т.І. 872, 1594
Якутович С. 1519
Яременко В. 986
Ярмоленко Н. 1893
Ярмош Т.В. 440
Ярошенко О. 117
Яхно І.В. 358, 359
Яценко В.М. 893, 1197, 1203
Ященко Л. 47, 1551
Ященко Н. 1515

СПИСОК ОСІБ, МАТЕРІАЛИ ПРО ЯКИХ ВМІЩЕНО В ПОСІБНИКУ

Абаза 420
 Александров Е. 1210
 Андрієнко В.М. 22
 Антоненко К.М. 647
 Артеменко В.М. 1496
 Артеменко І. 706
 Архипова С.П. 1184
 Афонін В. 1375

 Бабак М. 1307, 1368, 1369
 Базильський Г. 427, 704, 707
 Балановська Л. 1497
 Балановський І.А. 1211
 Балашова К.А. 708, 775
 Баранников О. 1212
 Барвінський Б. 704
 Баренбаум Й.Є. 1213
 Бармін О.Г. 709
 Батицький П.Ф. 649
 Бачинський С. 428, 577
 Безух А. 705
 Бен С. 1591, 1670
 Бергельсон Д. 1671
 Береза В. 1594
 Белкіна О. 1472
 Биковський Л.Ю. 1494, 1498, 1499
 Білий О.В. 1185
 Білецький Л. 1839
 Білокопитова О.М. 1240
 Білокопитові 534
 Білінський М. 704, 711
 Білоус Г. 1592, 1597, 1598
 Біляшівський М.Ф. 1214, 1215
 Бірінський Лео 1500
 Блажевська М. 1594

 Блонський О. 1593
 Бобринські 712
 Бобров С. 1473
 Божко Т. 996
 Бойко К.Я. 1793
 Бойко П.А. 22
 Болеславський І.Є. 1501
 Болохов Б. 713
 Бондар І. 1376, 1377
 Бондаренко Д.С. 619
 Бонь І. 1594
 Борецький М. 1097
 Боржимський Ф. 714
 Борщ М. 1592
 Бродський І.М. 715
 Брюховецький І. 702
 Брюховецький Я.М. 1347
 Бугайов Б. 716
 Бут П. 699
 Бушин М. 377, 1202

 Вайнер А. 1502
 Вакуленко О. 997
 Валовенко Є. 1427
 Варич. О. 1438
 Василенко М. 1672
 Васильченко М.С. 929, 930
 Вейцман М. 1592
 Вескляров П.Ю. 1503
 Виговський І.О. 507, 701, 702, 717, 718, 1862
 Вирган І. 1590, 1591
 Вишневецький Д. 702, 719, 1860
 Вишневецький О.М. 703
 Вишня О. 1674
 Віргуш Н. 1588, 1600

Вірченко Н.О. 685
 Власенко Ю.П. 22
 Власюк О.І. (Сашко-Лірник) 1504, 1675
 Влизько О. 1590, 1591, 1676, 1677, 1886
 Вовк А. 704
 Вовк Д.В. 1439
 Войно-Ясенецький В. (Лука) 426
 Волков М.К. 1284
 Волховські 56
 Воробйов М.П. 685, 1592
 Воскрекасенко С. 1591

 Гайдук І. 1667
 Галата Т.Г. 1380
 Галич М. 1677а
 Гандзюра П.П. 110
 Гаркавий П. 1216
 Гармаш Д. 720
 Гедзун Т. 1505
 Герасименко В. 721
 Гінцбург Г. 722
 Гірник М. 1678
 Гірник О.М. 685
 Гірник П. 1678
 Гладкий Я. 1348
 Гладунко М.І. 1506
 Гладько М. 1307, 1309, 1378
 Гнилосиров В.С. 1807
 Гоголь М. 1679
 Голиш Г.М. 1186
 Голіщини 414
 Головцов В.Л. 1217
 Голубович М. 1507
 Гонта І. 422, 423, 424
 Гонца А. 1349, 1350
 Гончар І.М. 685, 1309, 1508, 1509

 Горбань С. 1601
 Горбівненко А. 1588
 Гончар Ю. 1588
 Горішна Н. 1588
 Горліс-Горський Ю. 1490, 1681
 Городецький В. 1510
 Гоцуляк В.В. 1187
 Гощинський С. 1669, 1684, 1863
 Грабовська Г.Ф. 1351
 Грабовський М. 1669
 Граве Х. 723
 Гребінка Є. 1685
 Гречуха М.С. 724
 Григор'єв В.П. 1219
 Григоріїв Н. (Григорій Наш) 1218
 Григорович-Барський І. 1511
 Гриб К. 1591
 Гроссе І.К. 725
 Грузиненко А.Л. 650
 Грушевський М. 1099
 Грушевський С. 599
 Гудзенко Е. 1309, 1381
 Гудков В.П. 988
 Гулак М. 1887
 Гулак-Артемівський П. 1591
 Гулак-Артемівський С. 1468, 1512, 1776
 Гуляницький І. 703, 726
 Гуменна Д. 23, 1591, 1682, 1683
 Гуня Д. 699
 Гуржій І. 1220
 Гусак А.М. 1188

 Давидзон Я.Б. 1808
 Давидов В.Л. 727
 Давидова Н.М. 1513

Давидова О.І. 727
Давидови 535
Даник В. 1588, 1603
Дахно Ф. 1221
Даховські 416
Даценко Л. 1588
Дашкович О. 728
Декаленко В.В. 22
Демуцький П.Д. 1514, 1515
Денисенки 135
Дергач В.О. 1388, 1605
Дерев'янка К. 23, 651
Деркач І. 1379
Дзюба В. 1516
Діденко О.П. 378
Дідківська Г.Г. 685
Діонісій (Балабан) 1100
Діхтяренко Г.Ю. 1588, 1607
Дмитренко Н. 1594
Доманицький В.М. 1494,
1667, 1668, 1686, 1687, 1688,
1691, 1692, 1839
Доманицький Віктор 1693
Дорошенко П. 406, 507, 701,
702, 729, 730, 731, 1861
Драй-Хмара М. 1590, 1591,
1668, 1694, 1695
Драченко І. 652
Дробний І. 1588
Дробот Я.О. 575
Дубина Л.В. 22
Дубницький О.М. 1101
Дубовий І.Н. 631
Дубовий П.А. 630
Дука В. 1440
Дяченко П. 556

Ельман М. 1517
Енгельгардти 1794, 1795

Євич В.П. 1338, 1384, 1385
Євпак М.Ф. 1452
Єременко В. 1609
Єфренов С. 23, 141, 704, 1590,
1696, 1839

Жадько В. 1222
Жолоб С.К. 685
Жук П.М. 1924
Жупінас Д. 704
Жур П.В. 1697
Журило С. 1925
Журлива О. 1591, 1698

Заболотний А. 685
Заболотний М.Є. 653
Забудський І. 1588, 1612, 1613
Завойко В. 425
Загородній В. 982
Загородський О. 704
Залеський Б.Ю. 1669
Залізняк М. 371, 732
Замирайло М. 1308
Замулко-Дюбуше Н.И. 1699,
1700
Заньковецька М. 1518
Заремба К.А. 1150
Зархін О.М. 1223
Затуливітер В. 1701, 1702
Захаренко О.А. 1158, 1160 –
1163
Захарченко В.І. 685, 1588,
1590, 1615
Збандут Ю. 1441
Зборовська Н. 1704
Зеленько О. 1592, 1593
Зінченко Ф.М. 654
Зінківський Т. 1668, 1705
Зорін М. 1926

Іваненко С. 995
Іванченко М. 1588, 1617,
1618, 1667
Ігнатенко М.С. 685
Іллєнко Ю. 705, 1519, 1520
Іскра З.Ю. 703

Їжакевич І. 23, 1309, 1521,
1522

Каган Л.Р. 998
Камінський Б. 1442
Кальченко Г. 1523
Кандиба Ф.А. 703
Капкаєва Л.П. 1298
Капуста Л. 733
Карась-Галинський Г.Т. 1706
Карпа І. 1707
Карпенко П.Н. 647
Касименко О.К. 1224
Катерина II 519
Качур В. 995
Кашко О.М. 22
Кешван С. 1524
Кикоть В. 1588, 1621
Кириленко М. 1308
Кириченко Б.Й. 1225
Кісільова Т. 1588
Кисленко Н. 1386
Китова С.А. 479, 1189
Клименко В. 1387, 1388
Кобець О. (Варавва) 1591,
1708
Коваленко В. 1588, 1593
Коваленко О. 429
Ковальчук В. 994, 999
Козаченко С. 1307
Козін П. 1389
Козятинський І.К. 655
Коломієць С. 734

Коломійченко М.С. 1226
Коломійченко О.С. 1226
Кондратюк Ю.В. (Шаргей О.)
1227
Корнійчук О. 1709
Короленко В. 1710
Косенко В. 1446
Косинський К. 498, 699
Костенко П. 1307
Косяк О. (Левада) 736
Косюк Ю.А. 735
Котляревський І. 1711
Коцур С. 560
Коцюбинський А. 1592
Коцюбинський М. 1712
Кошиць О. 1525, 1526
Кравченко Є.Є. 1494
Кравчук О. 1307
Кравчук Р. 1307
Красицький Ф. 1309, 1527,
1591
Краснер Л. 1528
Красножон (Пригожинсь-
ка) В.М. 1529
Краснокутський Х. 656
Крижанівська Т. 1474
Крилов І. 1713
Кримковський Б.Й. 22
Кримський А.Ю. 23, 1228,
1229, 1230, 1494
Кримський Л. (В.Ф.Войно-
Ясенецький) 1102
Кримський Ю.С. 737
Кричевський В.Г. 1530
Крупницький Б.Д. 1231, 1232
Крючков В. 1352
Кузнецов В. 1307, 1531
Кузьменко Н. 1353

Кузьменко-Волошина В. 1588, 1627
 Кузьмінський А.І. 1193
 Куксов А.І. 1390
 Кулик І.О. 1308
 Кулик І.Ю. 1714
 Куліш П. 1715
 Кулішенко Г. 738
 Курбас Л. 1532, 1533
 Кусенко О. 1534
 Кутинська В. 1535
 Куценко Я. 1308
 Кучеренко В.Ф. 657
 Кушнір Д. 1103
 Кушнір М. 739
 Кушнір-Марченко К.Ф. 379, 380, 381, 1281
 Куц А. 1536, 1822
 Лавріненко Ю. 1716
 Лан О. 1717
 Лапіна М. 1601
 Лапченко Г. 1309, 1537
 Латанський В. 1592
 Лебеденко О. 1718
 Лебединцев П. 1104, 1105
 Левитський М.В. 740, 741, 742
 Левченко С. 1588
 Лега Ю.Г. 22, 1203
 Ленський О.П. 1538
 Лещенко Л.О. 1233
 Лизогуб В.С. 1190
 Лимар М. 1539
 Линовицький П. 1592, 1630
 Липинський В. 23, 1234
 Липківський В. 1097, 1106, 1667, 1668, 1841
 Лисенко І.І. 1391, 1392
 Лисенко М. 1540, 1809
 Литовченко О. 1307

Лифар С. 1541
 Лищенко О. 1588, 1592
 Лівницька-Холодна Н. 1719, 1720, 1721
 Ліпкан А.В. 884
 Ліст Ф. 1563
 Лобода В.В. 1235
 Лопухін П.В. 524
 Лопухіни 414
 Лопухіни-Демидови 533
 Лоцман Р. 1542
 Лукомський С.В. 743, 1236
 Лупиніс А.І. 685
 Лутак І.К. 691
 Луценко В. 1447
 Людний Ф. 382
 Лютий-Лютенко І. 486, 565
 Мазепа І. 701
 Майборода Л.В. 1037
 Макаренко М.В. 1191
 Св. Макарій Канівський 1107
 Максимович М. 376, 383, 1237, 1238
 Малевич К. 1513
 Малиновський О.П. 22
 Маломуж М.Г. 744
 Мамалига Н.М. 1448, 1449
 Маньківський Г. 550
 Марсюк В. 1592
 Марчук І.С. 685
 Маснюк В. 1592
 Матвієнко В. 745
 Матвіюк К.І. 685
 Матушевський Ф.П. 746, 747, 1667, 1722, 1810
 Матющенко В. 1450
 Матющенко Д. 1450
 Медведєв Т. 1545
 Мельников А.В. 658

Мельниченко В.М. 1192
 Мельничук Д.О. 22, 705
 Мельхіседек Значко-Яворський 1108
 Метцель Л. 835
 Мечников І. 1239, 1240
 Мешковський Є. 704
 Мжавія Д. 1000
 Михайловський Б. 748
 Мицик В. 1592
 Мицик Ф.О. 1723, 1724
 Мігдович І. 1544
 Мільтон Е. 1546
 Міненко Л. 1393
 Монаков М.В. 685
 Монастирська Л. 1547
 Моргун В. 1241
 Моргун Ф. 1591
 Морозова Г. 1594
 Мотрич К. 1727
 Муха М.К. 110, 1308
 Мясус О. 1589
 Навроцький О.О. 1842
 Назаренко В. 1242
 Найдєн Є. 1394
 Найдєн О.С. 1368
 Нарбут Д.Г. 1309, 1396 – 1399
 Нарішкіна О. 749
 Науменко В. 1811
 Науменко О. 1001
 Нахман, цадик 1109
 Негода М. 1632
 Нераденко Т.М. 445
 Нестеров В. 1400
 Нестеров М. 1548, 1549
 Нечаєв В. 1153, 1154
 Нечипоренко В. 1550

Нечуй-Левицький І.С. 1319, 1320, 1590, 1591, 1667, 1668, 1725, 1725а, 1726, 1888
 Неточасєва К.М. 550, 551
 Нікіфорова Н. 1308, 1401, 1402, 1820
 Новак С.А. 22
 Носань С. 1588, 1592, 1636
 Носенко В. 1594
 Ностіц І. 750
 Оберемок В. 1588
 Озірний О. 1589
 Олександр II 751
 Олексєнко В. 1403, 1404
 Олішевська Ю. 1002
 Оловаренко В. 683
 Ольшевський В. 704, 707
 Онопа Т. 1902
 Опара С. 752
 Орел Л. 1551
 Оробець М.Ю. 1003
 Осадчий І. 1927
 Осадчий Т.І. 753
 Острозький Я.К. 703
 Острянин Я. 699
 Осьмачка Т. 23, 1590, 1591, 1728 – 1731
 Отамановський В. 556
 Отнякіна-Бердник О.М. 1354
 Павленко М. 1589, 1638, 1639, 1642
 Павленко О.П. 1589, 1643
 Павловський І. 1097
 Павлюк П. 754
 Падалка Г.П. 647
 Падалка І. 1309, 1552
 Палій С.П. 755
 Парубок О.Н. 693

Паустовський К. 1732
Пашкевич А. 1553, 1554, 1667
Педченко Б. 1592
Перевальський В. 1555
Петраускас А.А. 1453, 1454
Петрик О. 132
Петриненко Д. 1556
Пилипенки 135
Підгорний С. 1623
Піддубний І. 990, 1557
Підкова І. 699, 702
Підоплічко І. 1243
Піка К. 1594, 1645
Плохенко П.З. 647
Подолінський С.А. 1244, 1245
Полатайло К. 756
Поліщук А. 1592
Поліщук В.Т. 1589, 1668
Поліщук П. 1589, 1593, 1648
Полтавець В. 411
Полтавець-Остриця І. 757
Полянкер Г. 1733
Пономаренко А. 1558
Понятовський С.-А. 519
Попова Л.Г. 1475
Попович Є.О. 685
Попович О. 556
Потоцька С. 758, 759
Потоцькі 517
Потьомкін Г.О. 518, 534, 760
Похилевич Л. 761
Превлоцький С. 1778
Предтеча Ф.С. 1559
Присяжнюк Ю.П. 1194
Прудкий Н. 1560
Путейко М.К. 659
Пушкін О.С. 392, 1316, 1317, 1318, 1734

Пшінка М.С. 1561
П'ятаков Г. 762
П'ятун-Діброва В. 1592
Равич-Черкаський М. 763
Радько С. 1355
Ракшанов В. 1589
Ратушняк Я.Ф. 1356
Ребякова Н. 1307
Ренькас О. 1367
Ридванецька Н. 1476
Ридванецький С. 1476
Рильський М.Т. 1735
Ріттер М. 1562
Романюк В. 660
Ромашенко Л.І. 1195
Ротар І.Т. 764
Руднєв С. 1589, 1592
Ружицький О.А. 692
Рутківський В. 1736, 1737, 1738
Рябенко О.Я. 765
Рябоконт Г. 766
Рябоштан І. 1928
Савранський С. 1152
Савченко С. 1651
Савченко Ф. 1868
Сайн-Вітгенштейн К. 1563
Самойлович І. 702
Самсонова З.О. 661
Самусь С.І. 703
Сафонов А. 1246
Сафроненко П. 1589
Семененко В. 1477
Сенюта М. 1405
Сержук В.М. 981
Сиволап М.П. 1311
Симиренки 540, 1247, 1250, 1254, 1255, 1775, 1839
Симиренко В.Л. 1251

Симиренко В.Ф. 1252, 1253
Симоненко В.А. 685, 1590, 1593, 1845 – 1858
Синицький А.Г. 110
Сипченко К.В. 578
Сироватський В. 1592
Сирота М. 705
Ситник А.І. 1478
Сікорський М.І. 1564
Сіра О. 1308, 1406
Сірий В.П. 1406, 1407
Сірий М.В. 1406
Сірко І. 702
Сквирська Е. 1256
Сковорода Г.С. 1257, 1258, 1668
Скорина Л. 1589
Скоропадський І. 702, 767
Слабошпицький М. 705, 1741
Сліпець С.П. 129
Сльота І. 1565
Смешко І. 768
Сніжко М. 1929
Снісаренки 135
Соколовський І.Л. 1259
Сокурено О. 1307, 1408
Солодар О. 1589
Солончук Л. 1589, 1652
Соса П.П. 384
Сосуліна Т.Д. 1409
Сосюра М. 1742
Софроній, митрополит 1110
Сошенко І. 1566, 1567
Сперанський М.М. 769
Співак В. 1307, 1410, 1411
Співаковська К. 1568
Ставенко А. 1155
Станіславський Ян 1569
Станішевський В.А. 1494

Старицький М. 1591, 1667, 1668, 1743, 1746, 1747
Стеблина М. 1592
Степаненко В.П. 1260
Степаненко І. 662
Стеценко К. 1570, 1571
Стеценко С. 1589, 1654
Страшевич В.Б. 386
Стригун Ф. 705
Суботін С.П. 663
Сулержицький Л. 1572
Суровцова Н.В. 685, 1748
Сухий І. 1315, 1432 – 1435
Суховершко Г.В. 387
Талах В. 1479
Танана Р. 1810
Таран К. 1935, 1936
Тараненко Л. 1589, 1655
Тарасенкова Н.А. 1196
Теліженко М. 1357, 1358, 1359
Теліженко О.В. 1360, 1361, 1309
Теліженко Олеся 1308
Тереверко Г. 1261
Терещенко А.А. 1573
Терещенко К. 1843
Терещенко М. 770, 1750
Терещенко С. 1574
Терпило Д.І. (Зелений) 559
Тесля Ю. 1262
Тимошенко А. 599
Тимченко А. 480
Титаренко Є.І. 771
Тичина П. 1751
Ткаченко В. 1589
Ткаченко В.Г. 685
Ткаченко М. 1307
Толкушин О.Г. 475
Томіленки 1451

Тригуб Ю. 556
 Троянker P. 1668
 Тулуб З.П. 1753
 Тулуби 1754
 Тупицький Ю. 1589
 Турган О. 1668, 1755
 Тютюнник Ю.Й. 704, 772, 773

 Українка Л. 1756, 1800
 Український Я. 1263

 Федорович Т. 699
 Фесун А.І. 980
 Фефер І. 1757
 Филипович П. 141, 599,
 1591, 1667, 1668, 1758
 Фізер І. 1307, 1412
 Філіппов М.М. 1264
 Філіпченко М. 774, 775
 Філіпченки 774
 Філоненко Т. 703
 Фуженко А. 1413

 Хаврусь С.Л. 1320, 1662
 Ханенко М. 702, 776
 Хіміч А. 1004
 Хмельницький Б. 405, 503,
 507, 701, 702, 777, 782, 1325
 Хмельницький Т. 783
 Хмельницький Ю. 702, 783
 Ходоровський-Морозов Г.
 1575
 Хоткевич Г. 1748
 Храбан Г.Ю. 388
 Хуторян А.С. 1759

 Цимбал В. 1309, 1414

 Чабанюк В. 400

Чайковський П.І. 107, 392,
 1316, 1317, 1318, 1418, 1576,
 1580
 Чаплинська Г. 784
 Черевань Т. 1307
 Черевченко Т.М. 1265
 Черінько І. 1307, 1581
 Черкаський В. 1362
 Черниш Я. 1005
 Черняк Н.И. 1930
 Черняхівський І. 23, 664, 665
 Честахівський Г. 1812
 Чигирин В. 1760, 1767
 Чикаленки 785
 Чикаленко Є.Х. 786, 1667
 Чорна О.Б. 1664
 Чорновіл В.М. 685, 705, 787,
 788, 1946
 Чос В. 389
 Чубинський П. 1266
 Чужий А. 1591
 Чупак Т. 1317
 Чуприна О. 1582
 Чучупак В. 564

 Шамрай І. 556
 Шамрай М. 1589
 Шангірей І. 703
 Шарий А.С. (Богунський) 789
 Шаула М. 790
 Швець Ф.П. 791
 Шевченко В. 1813
 Шевченко Т.Г. 1373 – 1374б,
 1377, 1464 – 1467, 1470,
 1591, 1763 – 1844
 Шевчук В.А. 1060
 Шелудько В.П. 22
 Шелудько О.А. 22
 Шелухін С. 792
 Шепенькова О. 1308

Шестопап М. 1761
 Шилімов А. 1307
 Шилімова О. 1307
 Шилімова-Ганзенко Л. 1415
 Шимановський К. 1321, 1583
 Ширінкін М.І. 1363
 Шкаліберда М. 390, 1318
 Шквар Г. 1931
 Шнайдерман Б.С. 1762
 Штангей В. 599
 Шраменко М. 704
 Штерн Г. 793
 Шувалови 414, 418, 419
 Шулежко О.М. 666
 Шульга І.Г. 1267
 Шумило М.М. 110, 1591
 Шухов В. 421

Щенний Є. 759
 Щербань Г.Ф. 685
 Щербина М.М. 391
 Щуровська-Росіневич П. 1584

 Юрченко В. 995

 Яблоновські 794
 Яблонська Г.Г. 1585
 Ядловський І.О. 1814
 Яковенко Т. 1594
 Яковець В. 1308, 1416, 1417
 Яновський-Гоголь О. 729, 1680
 Яхненки 540
 Яценко В.М. 1204
 Яшвіль 1548
 Яшуржинський Х.П. 1268

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Аврамівка Монастирищен. р-ну 193
 Адамівка Чигирин. р-ну 901
 Антипівка Золотоніс. р-ну 84, 91, 1842
 Антонівка Тальнів. р-ну 236
 Антонівка Шполян. р-ну 349
 Антоніна Монастирищен. р-ну 193, 200
 Аполянка Уман. р-ну 245
 Бабанка Уман. р-ну 245, 258, 259, 1589, 1643
 Бабичі Канів. р-ну 114
 Багва Маньків. р-ну 174
 Байбузи Черкас. р-ну 280, 282, 637
 Бакаєве Чорнобаїв. р-ну 336
 Бакаївка Золотоніс. р-ну 84, 91
 Балаклія Смілян. р-ну 220, 224
 Бачкурине Монастирищен. р-ну 193, 201, 829
 Баштечки Жашків. р-ну 693
 Безпальче Драбів. р-ну 49, 574
 Безпечна Жашків. р-ну 60
 Березівка Маньків. р-ну 174, 184
 Березняки Смілян. р-ну 220
 Березняки Черкас. р-ну 280
 Бересняги Канів. р-ну 114
 Берестівець Уман. р-ну 245
 Беркозівка Канів. р-ну 114
 Бидгощ (Польща) 1036
 Білашки Тальнів. р-ну 236
 Білозір'я Черкас. р-ну 280, 283, 284
 Білоусівка Драбів. р-ну 50, 1556

Бобриця Канів. р-ну 114
 Богдани Золотоніс. р-ну 84
 Богодухівка Чорнобаїв. р-ну 329, 337, 1557
 Богуславець Золотоніс. р-ну 84, 93, 94, 1237, 1238
 Бойківщина Драбів. р-ну 1242
 Боровиця Чигирин. р-ну 309, 1760
 Босівка Лисян. р-ну 162, 163, 655
 Боярка Лисян. р-ну 162, 163, 168, 558
 Броварки Золотоніс. р-ну 84
 Бровахи Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Бродецьке Катеринопол. р-ну 136
 Бубнівська Слобідка Золотоніс. р-ну 84
 Буда Чигирин. р-ну 310, 1329
 Буда-Бровахівська Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Буда-Макіївка Смілян. р-ну 1539
 Буда-Орловецька Городищен. р-ну 706
 Будище Звенигород. р-ну 772, 773, 1786, 1789, 1794, 1795, 1815
 Будище Лисян. р-ну 162, 163
 Будище Черкас. р-ну 280, 1381
 Бужанка Лисян. р-ну 162, 163, 169
 Бузівка Жашків. р-ну 61
 Бузуків Черкас. р-ну 280

Буки Маньків. р-ну 174, 185, 802, 1017, 1438
 Бурти Шполян. р-ну 349, 1218
 Бучак Канів. р-ну 114, 126, 1701, 1702, 1703
 Валява Городищен. р-ну 709, 1537
 Васильків Шполян. р-ну 349, 1727
 Васютинці Чорнобаїв. р-ну 329, 748
 Ватутіне Звенигород. р-ну 71, 72, 73, 690, 744, 878, 894, 1588, 1605
 Вдовичине Чигирин. р-ну 311
 Велика Бурімка Чорнобаїв. р-ну 329, 338, 339, 721, 769, 1224
 Велика Севастіанівка Христинів. р-ну 587, 652
 Велика Яблунівка Смілян. р-ну 220
 Великий Хутір Драбів. р-ну 51, 52, 53, 575, 1075
 Великі Канівці Чорнобаїв. р-ну 329, 335
 Вербівка Городищен. р-ну 461
 Вербівка Кам'ян. р-ну 107, 1513, 1579
 Вербова Катеринопол. р-ну 136, 1678
 Вергуни Черкас. р-ну 280, 285, 589
 Вереміївка Чорнобаїв. р-ну 329, 340, 789, 1651
 Верещаки Лисян. р-ну 162, 163, 1267
 Верхнячка Христинів. р-ну 632, 714, 938
 Веселий Кут Тальнів. р-ну 236

Веселий Кут Шполян. р-ну 349
 Веселий Хутір Чорнобаїв. р-ну 329, 341
 Виграїв Корсунь-Шевченків. р-ну 145, 1322
 Виноград Лисян. р-ну 162
 Вишнопіль Тальнів. р-ну 236, 239, 1344, 1521, 1522, 1592, 1723, 1724
 Вікнине Катеринопол. р-ну 136, 1264
 Вікторівка Маньків. р-ну 174, 186, 429
 Вільна Монастирищен. р-ну 193, 199
 Вільхи Золотоніс. р-ну 84
 Вільхівчик Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Вільховець Звенигород. р-ну 74, 787, 1498, 1499
 Вільшана Городищен. р-ну 34, 1225, 1569, 1777, 1778, 1786, 1896
 Вільшана-Слобідка Уман. р-ну 245, 261, 1261
 Вільшанка Уман. р-ну 260, 1606, 1607
 Вітове Чигирин. р-ну 312
 Владиславчик Монастирищен. р-ну 193
 Водяне Шполян. р-ну 349
 Водяники Звенигород. р-ну 1021
 Вознесенське Золотоніс. р-ну 84, 95, 984
 Воїнь 486
 Володимирівка Монастирищен. р-ну 193

Воронинці Чернобаїв. р-ну 1589, 1658, 1659
Вотилівка Лисян. р-ну 162, 163
В'язівка Городищен. р-ну 35, 36

Галаганівка Чигирин. р-ну 313
Гамарня Канів. р-ну 114
Ганжалівка Лисян. р-ну 162
Гарбузин Корсунь-Шевченків. р-ну 145, 153, 1582, 1697
Гельмязів Золотоніс. р-ну 84, 96, 647, 1060, 1133, 1719, 1720, 1721
Гереженівка Уман. р-ну 245
Геронимівка Черкас. р-ну 280
Гірський Тікич, р. 61
Гладківщина Золотоніс. р-ну 84
Глибочок Тальнів. р-ну 236
Глинча Канів. р-ну 114
Глушки Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Головатівка Чернобаїв. р-ну 329
Голоківка Чигирин. р-ну 314, 315, 316, 770, 1343, 1347
Голов'ятине Смілян. р-ну 220
Гончариха Катеринопол. р-ну 136
Гордасівка Тальнів. р-ну 236
Горобіївка Канів. р-ну 114
Городецьке Уман. р-ну 245
Городище 33, 389, 684, 762, 973, 1073, 1074, 1266, 1338, 1450, 1512, 1591
Городищен. р-н 18, 31, 32, 391, 460, 510, 571, 1013, 1124, 1907, 1910

Городниця Уман. р-ну 245, 1233
Григорівка Канів. р-ну 114
Грищинці Канів. р-ну 114
Гродзеве Уман. р-ну 245
Громи Уман. р-ну 245
Гуляйполе Катеринопол. р-ну 136
Гусакове Звенигород. р-ну 1588, 1617, 1618, 1619, 1864
Гута-Журжинська Лисян. р-ну 162
Гута Межиріцька Черкас. р-ну 280
Гута-Селицька Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Гута Станіславчицька Черкас. р-ну 280

Дацьки Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Дашуківка Лисян. р-ну 162, 163
Деньги Золотоніс. р-ну 84, 90, 97, 426, 792, 1102, 1581
Деренківець Корсунь-Шевченків. р-н 145, 646
Дзензелівка Маньків. р-ну 174, 179, 187
Дирдин Городищен. р-ну 1717
Дібрівка Золотоніс. р-ну 84
Дібрівка Лисян. р-ну 162
Дібрівка Монастирищен. р-ну 193
Дмитрівка Золотоніс. р-ну 84
Дмитрушки Уман. р-ну 245
Дніпро, р. 814, 1869
Добра Маньків. р-ну 174
Доброводи Уман. р-ну 245

Долинка Монастирищен. р-ну 193, 202
Домантів Золотоніс. р-ну 84
Драбів 47, 48, 660, 1379, 1551, 1887
Драбів. р-н 43, 46, 571, 573, 1710, 1712
Драбівка Корсунь-Шевченків. р-ну 145, 646
Драбівці Золотоніс. р-ну 84, 98, 1132, 1672
Драбово-Барятинське Драбів. р-ну 711
Дубіївка Черкас. р-ну 280, 287
Дубова Уман. р-ну 245
Думанці Черкас. р-ну 280, 286

Єлизаветка Катеринопол. р-ну 136
Єрки Катеринопол. р-ну 136, 787

Жаботин Кам'ян. р-ну 108, 424, 791
Жаб'янка Лисян. р-ну 162, 163
Жашків 636, 991, 1005, 1076, 1147, 1315, 1432, 1435, 1591, 1664, 1682
Жашків. р-н 57, 58, 59, 571, 576
Жовнине Чернобаїв. р-ну 329, 342, 384, 385
Жовтневе Монастирищен. р-ну 193, 203
Жолудькове Маньків. р-ну 174
Жорнокльови Драбів. р-ну 647, 1552
Журавка Шполян. р-ну 349

Журжинці Лисян. р-ну 162, 163, 170

Забіляни Монастирищен. р-ну 193
Завадівка Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Загородище Чернобаїв. р-ну 329, 1592
Залевки Смілян. р-ну 220
Залізничка Катеринопол. р-ну 136
Заліське Тальнів. р-ну 236
Заріччя Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Зарубинці Монастирищен. р-ну 193, 1535
Затишок Уман. р-ну 245
Заячківка Христинів. р-ну 245
Звенигородка 69, 70, 557, 722, 737, 788, 892, 1153, 1154, 1155, 1228, 1229, 1230, 1489, 1589, 1652, 1653, 1780
Звенигород. р-н 67, 68, 447, 473, 571, 579, 753
Здобуток Жовтня Тальнів. р-ну 236
Зелена Діброва Городищен. р-ну 37, 38, 1104, 1105, 1527, 1591
Зелений Гай Маньків. р-ну 174
Зеленьків Тальнів. р-ну 236
Зозулинці Монастирищен. р-ну 193
Золотоноша 84, 88, 89, 713, 885, 888, 889, 891, 981, 1212, 1223, 1501, 1507, 1550, 1562, 1588, 1753, 1754, 1918
Золотоніс. р-н 84, 87, 536, 544, 571, 676, 678, 1084, 1511, 1555, 1711, 1923

Золотоношка Драбів. р-ну 98, 1391, 1392
Зорівка Драбів. р-ну 84
Зюбриха Монастирищен. р-ну 193, 204

Іванівка Уман. р-ну 245, 262
Іваньки Маньків. р-ну 174, 188, 1222
Іваньків Канів. р-ну 114
Івахни Монастирищен. р-ну 193, 205
Івківці Чигирин. р-ну 641
Ірдинь Черкас. р-ну 280, 288
Іркліїв Чорнобаїв. р-ну 329, 343, 957, 1141, 1547
Ірклій, р. 805
Іскрене Шполян. р-ну 349

Кавунівка Шполян. р-ну 349
Кайтанівка Катеринопіл. р-ну 136, 141, 1591, 1758
Каленики Золотоніс. р-ну 84, 99
Кам'яний Брід Лисян. р-ну 162, 163
Кам'янка 103, 105, 106, 382, 390, 392, 393, 523, 535, 803, 1014, 1316, 1317, 1318, 1418, 1576, 1577, 1578, 1580, 1902
Кам'ян. р-н 103, 104, 571, 580, 581, 648
Канів 119, 123, 1034, 1035, 1488, 1822, 1863, 1878, 1879 – історія 114, 124, 495, 496, 511 – заповідники 857, 858, 859, 1017, 1797 – 1815 – економіка 872, 873 – імена, пов'язані з містом 1213, 1214, 1215, 1259, 1393,

1530, 1534, 1538, 1540, 1560, 1591, 1645, 1708, 1749, 1860
Канів. р-н 114, 118, 120, 121, 122, 490, 491, 502, 559, 571, 799, 806, 1077, 1594, 1680
Канівщина Золотоніс. р-ну 84
Капустине Шполян. р-ну 349
Карашина Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Катеринопіль 136, 140, 606, 879, 1558
Катеринопіл. р-н 136, 137, 138, 571, 735, 1594 а
Квітки Корсунь-Шевченків. р-ну 145, 569, 571, 645, 1570, 1571
Келеберда Канів р-ну 114
Кедина Гора Золотоніс. р-ну 84
Киселівка Катеринопіл. р-ну 136, 142
Кислин Маньків. р-ну 174
Кичинці Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Кишенці Маньків. р-ну 174, 189, 190
Кірове Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Кліщинці Чорнобаїв. р-ну 329, 1590, 1591, 1673, 1743, 1746, 1747
Княжа Криниця Монастирищен. р-ну 193, 206
Княжики Монастирищен. р-ну 193
Кобринова Гребля Тальнів. р-ну 236
Кобринове Тальнів. р-ну 236
Ковалиха Смілян. р-ну 220
Ковалі Канів. р-ну 114

Ковтуни Золотоніс. р-ну 84
Коврай Золотоніс. р-ну 84, 1257, 1258
Коврай Другий Золотоніс. р-ну 84
Коврайські Хутори Золотоніс. р-ну 84
Ковтунівка Золотоніс. р-ну 84
Козарівка Канів. р-ну 114, 1246
Козацьке Звенигород. р-ну 414, 830, 1243, 1713
Колодисте Тальнів. р-ну 236, 1686, 1693, 1840
Колодисте Уман. р-ну 245
Комарівка Золотоніс. р-ну 84
Комарівка Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Конельська Попівка Жашків. р-ну 62
Кононівка Драбів. р-ну 54, 785, 786
Кононча Канів. р-ну 114
Копіювата Монастирищен. р-ну 193, 207
Копіювате Канів. р-ну 114
Коржова Уман. р-ну 245
Коржова Слобода Уман. р-ну 245
Коржовий Кут Уман. р-ну 245
Коритня Монастирищен. р-ну 193, 208
Коробівка Золотоніс. р-ну 84
Корсунка Тальнів. р-ну 236
Корсунь-Шевченків. р-н 145, 147, 148, 415, 532, 549, 571, 582, 583, 596, 597, 607, 622, 640, 646, 669, 686, 703, 806

Корсунь-Шевченківський 145, 149 – 152, 395, 414, 512, 524, 533, 726, 831, 886, 1017, 1100, 1173, 1284, 1451, 1566, 1567
Косенівка Уман. р-ну 245, 263, 651
Костянтинівка Смілян. р-ну 220, 225
Кочержинці Уман. р-ну 245
Кочубіївка Уман. р-ну 245
Кошмак Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Красенівка Чорнобаїв. р-н 990, 1557
Краснопілка Уман. р-ну 245
Красноставка Маньків. р-ну 1592
Крачківка Маньків. р-ну 174
Кременчуц. вдсх 811, 812, 813, 874, 956
Кривець Маньків. р-ну 174
Криві Коліна Тальнів. р-ну 236, 240
Кривоносівка Золотоніс. р-ну 84
Кривчунка Жашків. р-ну 736
Кримки Шполян. р-ну 349
Кропивна Золотоніс. р-ну 84, 90
Крупське Золотоніс. р-ну 84
Крутьки Чорнобаїв. р-ну 344
Кудинів Ліс Монастирищен. р-ну 193
Кузьмина Гребля Христинів. р-ну 275
Кумейки Черкас. р-ну 280, 499
Курилівка Канів. р-ну 114
Кути Маньків. р-ну 174

Куцівка Смілян. р-ну 220, 1590, 1591, 1728 – 1731

Ладизинка Уман. р-ну 245, 264
Лазірці Канів. р-ну 114, 1591
Лащова Тальнів. р-ну 236
Лебедин Шполян. р-ну 349, 354, 355, 715, 1091, 1380
Лебедівка Кам'ян. р-ну 109, 727
Легедзине Тальнів. р-ну 236, 241, 615, 1491
Леськи Черкас. р-ну 280, 289, 1383 – 1385
Леськове Монастирищен. р-ну 193, 198, 416, 417
Летичівка Монастирищен. р-ну 193
Лип'янка Шполян. р-ну 349, 356, 1508, 1509
Лисича Балка Катеринопол. р-ну 136, 143
Листвина Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Лисянка 162, 163, 166, 167, 430, 497, 554, 752, 997, 1030, 1152, 1500
Лисян. р-н 162, 166, 497, 571, 1031, 1782
Литвинець Канів. р-ну 114
Литвинівка Жашків. р-ну 63, 64
Ліпляве Канів. р-ну 114
Лісове Тальнів. р-ну 236
Лозівка Черкас. р-ну 290, 1784
Лозуватка Шполян. р-ну 349, 832, 1591, 1670, 1755
Лоташеве Тальнів. р-ну 236
Лука Канів. р-ну 114
Лукашівка Золотоніс. р-ну 84, 92

Лукашівка Монастирищен. р-ну 193, 209

Лукашівка Чорнобаїв. р-ну 345, 1235

Луківка Катеринопол. р-ну 1592
Львівка Золотоніс. р-ну 84

Майданецьке Тальнів. р-ну 236, 1151

Макіївка Смілян. р-ну 220, 1592

Максимівка Уман. р-ну 245
Мала Бурімка Чорнобаїв. р-ну 346

Мала Іванівка Христинів. р-ну 276

Мала Маньківка Маньків. р-ну 174

Мала Смілянка Смілян. р-ну 220

Мале Старосілля Смілян. р-ну 220, 226

Малий Бузуків Смілян. р-ну 877

Малий Ржавець Канів. р-ну 125

Малинівщина Золотоніс. р-ну 84

Маліївка Золотоніс. р-ну 84

Малі Канівці Чорнобаїв. р-ну 329, 335, 1590, 1591, 1694, 1695

Маньківка 174, 182, 183, 716
Маньків. р-н 174, 178, 180, 181, 448, 584, 1276

Маркизівка Золотоніс. р-ну 84

Мартинівка Канів. р-ну 114, 443

Мар'янівка Лисян. р-ну 162, 163

Мар'янівка Шполян. р-ну 349, 357, 1741

Маслове Шполян. р-ну 349

Матвіївка Золотоніс. р-ну 84
Матвіїха Монастирищен. р-ну 193, 198

Матусів Шполян. р-ну 349, 358, 359

Медведівка Чигирин. р-ну 53, 317, 318, 319, 371, 410, 1089, 1090, 1231, 1232, 1900

Межиріч Канів. р-ну 114, 440, 1355

Мелесівка Золотоніс. р-ну 84

Мельники Канів. р-ну 114

Мельники Чигирин. р-ну 320, 1681

Мельники Чорнобаїв. р-ну 347, 670, 1496

Мельниківка Смілян. р-ну 220, 1592

Миколаївка Корсунь-Шевченків. р-ну 145

Миропілля Корсунь-Шевченків. р-ну 145

Мирошниківка Корсунь-Шевченків. р-ну 145

Михайлівка Драбів. р-ну 55

Михайлівка Кам'ян. р-ну 110, 1591

Михайлівка Канів. р-ну 114, 128, 129

Михайлівка Чорнобаїв. р-ну 329

Мицалівка Золотоніс. р-ну 84

Мліїв Городищен. р-ну 39, 624, 764, 946, 947, 1103, 1247 – 1255, 1282, 1774

Мойсівка Драбів. р-ну 56, 1779

Мокра Калигірка Катеринопол. р-ну 136

Молодецьке Маньків. р-ну 174, 191, 1268

Монастирище 193, 197, 895, 1446, 1563

Монастирищен. р-н 193 – 196, 571, 598, 682, 1015, 1119, 1274

Моринці Звенигород. р-ну 1786 – 1789, 1791, 1815, 1822

Моринці Корсунь-Шевченків. р-ну 145

Мошни Черкас. р-ну 280, 291, 292, 541, 724, 749, 1079, 1262, 1510, 1785

Мошногір'я 822, 1873

Мошурів Тальнів. р-ну 236

Мурзинці Звенигород. р-ну 1761

Набутів Корсунь-Шевченків. р-ну 145, 154

Нагірна Жашків. р-ну 647

Надточайка Шполян. р-ну 349

Нестерівка Маньків. р-ну 174

Нетеребка Корсунь-Шевченків. р-ну 145, 646, 1273

Нехайки Драбів. р-ну 662

Нехворощ Корсунь-Шевченків. р-ну 145

Нечасве Шполян. р-ну 349

Нечайка Черкас. р-ну 280, 285
Нова Буда Корсунь-Шевченків. р-ну 145
Нова Гребля Золотоніс. р-ну 84, 657

Нова Дмитрівка Золотоніс. р-ну 84
 Нове Місто Монастирищен. р-ну 193
 Новоселиця Катеринопол. р-ну 136
 Новоселиця Чигирин. р-ну 321, 322, 1241
 Новосілка Монастирищен. р-ну 193
 Новоукраїнка Канів. р-ну 114
 Новоукраїнка Катеринопол. р-ну 136
 Новоукраїнка Чернобаїв. р-ну 756
 Носачів Смілян. р-ну 220, 750

Озерище Канів. р-ну 114
 Озірна Звенигород. р-ну 75
 Оксанина Уман. р-ну 245, 664, 665
 Онопріївка Тальнів. р-ну 236
 Орли Лисян. р-ну 162, 163
 Орловець Канів. р-ну 114
 Оршанець Черкас. р-ну 1062
 Острівець Уман. р-ну 245, 625
 Охматів Жашків. р-ну 508, 1514, 1515

Павлівка Канів. р-ну 114
 Павлівка Перша Тальнів. р-ну 236, 242
 Паланка Уман. р-ну 245, 265, 266
 Паланочка Маньків. р-ну 174
 Пальміра Золотоніс. р-ну 84
 Пальчик Катеринопол. р-ну 136, 141, 1590, 1696
 Панське Золотоніс. р-ну 84, 101, 677

Папужинці Тальнів. р-ну 236
 Пастирське Смілян. р-ну 220, 227, 441, 1221
 Пекарі Канів. р-ну 114, 1572, 1589, 1781
 Первомайське Черкас. р-ну 280
 Переможинці Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Петраківка Катеринопол. р-ну 136
 Петрівка Монастирищен. р-ну 193
 Петрівка-Попівка Лисян. р-ну 162, 163
 Петровського Золотоніс. р-ну 84
 Петрушки Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Пилява Канів. р-ну 1216
 Писарівка Лисян. р-ну 162, 163
 Пищальники Канів. р-ну 114
 Підставки Золотоніс. р-ну 84
 Піківець Уман. р-ну 245, 267
 Пішки Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Піщане Золотоніс. р-ну 84, 102, 929, 1149
 Плескачівка Смілян. р-ну 220, 228
 Плешкані Золотоніс. р-ну 84, 931
 Погибляк Лисян. р-ну 162, 163, 171, 578
 Подібна Маньків. р-ну 174
 Подільське Золотоніс. р-ну 84
 Політвідділовець Уман. р-ну 245

Половинчик Монастирищен. р-ну 193
 Полствин Канів. р-ну 114, 125, 1260
 Полянецьке Уман. р-ну 245
 Попівка Звенигород. р-ну 76, 1574, 1843
 Попівка Канів. р-ну 114
 Попівка Маньків. р-ну 174
 Попівка Смілян. р-ну 220, 229, 1239, 1240
 Попудня Монастирищен. р-ну 193, 210, 1841
 Посухівка Уман. р-ну 245, 257, 1584
 Потапці Канів. р-ну 114
 Поташ Маньків. р-ну 174, 638
 Поташ Тальнів. р-ну 236, 243
 Поташня Канів. р-ну 114
 Потоки Катеринопол. р-ну 136
 Почапінці Лисян. р-ну 162, 163, 1265
 Привітне Золотоніс. р-ну 84
 Придніпровське Чернобаїв. р-ну 379, 380, 381, 1281
 Прохорівка Канів. р-ну 114, 130, 425, 1237, 1238, 1679, 1699, 1700
 Прутильці Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Пугачівка Уман. р-ну 245
 Пшеничники Канів. р-ну 114

Радчиха Катеринопол. р-ну 136
 Райок Канів. р-ну 114
 Рацеве Чигирин. р-ну 323
 Ревбинці Чернобаїв. р-ну 348
 Рижавка Уман. р-ну 245
 Ризине Звенигород. р-ну 77

Ріпки Лисян. р-ну 162, 163
 Роги Маньків. р-ну 174, 647
 Рогова Уман. р-ну 245
 Родень 485
 Родниківка Уман. р-ну 245, 268, 1759
 Роздол Золотоніс. р-ну 84
 Розкошівка Лисян. р-ну 162
 Розсішки Христинів. р-ну 423
 Розсохуватка Катеринопол. р-ну 136
 Розсошинці Чигирин. р-ну 324
 Романівка Тальнів. р-ну 236
 Ромейкове Катеринопол. р-ну 136
 Ропотуха Уман. р-ну 245
 Рось, р. 806, 807
 Ротмистрівка Смілян. р-ну 220, 230, 1529
 Рубаний Міст Лисян. р-ну 162, 172, 1704
 Рудка Маньків. р-ну 174
 Русалівка Маньків. р-ну 174, 192, 1234, 1588
 Руставі (Грузія) 1033
 Руська Поляна Черкас. р-ну 280, 293, 1138, 1431

Сабадаш Жашків. р-ну 428, 577, 1561
 Савківка Чернобаїв. р-ну 329
 Сагунівка Черкас. р-ну 280, 294, 679
 Самгородок Смілян. р-ну 220, 231
 Саморідня Корсунь-Шевченків. р-ну 145, 155
 Сарни Монастирищен. р-ну 193, 211, 212, 1671

Сатанівка Монастирищен. р-ну 193, 213, 214
 Сахнівка Корсунь-Шевченків. р-ну 145, 156, 444, 646, 1156 – 1163
 Свидівок Черкас. р-ну 280, 295
 Свинарка Уман. р-ну 245
 Свічківка Драбів. р-ну 1575
 Селище Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Семенівка Лисян. р-ну 162
 Сеньківці Золотоніс. р-ну 84
 Сердегівка Шполян. р-ну 349, 360
 Сердюківка Смілян. р-ну 220
 Сигнаївка Шполян. р-ну 349, 1542, 1591, 1676, 1677
 Сидорівка Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Синиця, р. 808
 Синиця Христинів. р-ну 277
 Сині Води, р. 63
 Синьооківка Золотоніс. р-ну 84
 Синявка Канів. р-ну 114
 Ситники Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Сичівка Христинів. р-ну 278, 588
 Склименці Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Скомороха Монастирищен. р-ну 193
 Скориківка Золотоніс. р-ну 84
 Скородистик Чорнобаїв. р-ну 329
 Скотареве Шполян. р-ну 349
 Скрипчинці Корсунь-Шевченків. р-ну 145

Сміла 220, 222, 223, 375, 513, 656, 746, 747, 793, 898, 921, 987, 1135, 1174, 1227, 1492, 1545, 1568, 1589, 1591, 1654, 1656, 1657, 1698, 1722, 1740, 1810
 Смілян. р-н 219, 220, 221, 518, 534, 571, 610, 796, 860, 861, 1909
 Смільчинці Лисян. р-ну 162
 Снігурівка Золотоніс. р-ну 84
 Собківка Уман. р-ну 245
 Соболівка Шполян. р-ну 349
 Сокирна Черкас. р-ну 280, 1413
 Соколівка Жашків. р-ну 65, 427, 707
 Соколівочка Тальнів. р-ну 236
 Сорокотяги Жашків. р-ну 619
 Сотники Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Софіївка Золотоніс. р-ну 84
 Софіївка Черкас. р-ну 280, 296
 Станіславчик Черкас. р-ну 280
 Станіславчик Шполян. р-ну 349
 Старі Бабани Уман. р-ну 245
 Старосілля Городищен. р-ну 40, 1908
 Стеблів Корсунь-Шевченків. р-ну 157, 158, 607, 794, 1319, 1320, 1590, 1591, 1662, 1725, 1725 а, 1726 а, 1888
 Степанки Черкас. р-ну 280
 Степанці Канів. р-ну 114
 Степівка Монастирищен. р-ну 193, 215
 Степківка Уман. р-ну 245

Стійкове Катеринопол. р-ну 136
 Студенець Канів. р-ну 114
 Ступичне Катеринопол. р-ну 136
 Суботів Чигирин. р-ну 325, 326, 442, 506, 733, 757, 781, 1018, 1020, 1081, 1139, 1328
 Сунки Смілян. р-ну 220, 232, 1548, 1549
 Суха Калигірка Катеринопол. р-ну 136, 144, 1677 а
 Сухини Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Сушківка Уман. р-ну 245
 Таганча Канів. р-ну 114, 131
 Талалаївка Христинів. р-ну 279
 Тальне 236, 238, 414, 418, 419, 566, 632, 809, 897, 1078, 1175, 1323, 1503, 1517
 Тальнів. р-н 236, 237, 400, 468, 566, 571, 585, 1356
 Тальянка, р. 809
 Тальянки Тальнів. р-ну 236
 Танське Уман. р-ну 245, 258
 Тарасівка Звенигород. р-ну 1525, 1526
 Тарасівка Монастирищен. р-ну 193
 Тараща Корсунь-Шевченків. р-ну 159, 765
 Тарнава Монастирищен. р-ну 193, 1516
 Ташлик Смілян. р-ну 220, 233
 Теклине Смілян. р-ну 234
 Текуча Уман. р-ну 245, 269, 1706

Телепине Кам'ян. р-ну 111, 113
 Теолин Монастирищен. р-ну 193, 216
 Терешки Шполян. р-ну 349
 Терлиця Монастирищен. р-ну 193
 Тернівка Смілян. р-ну 220, 235, 723
 Тимошівка Кам'ян. р-ну 581, 1321, 1583
 Тимошівка Маньків. р-ну 174
 Тихонівка Лисян. р-ну 162, 173
 Товмач Шполян. р-ну 349, 565
 Товста Городищен. р-ну 41
 Товсті Роги Лисян. р-ну 162
 Томашівка Уман. р-ну 245
 Топильна Шполян. р-ну 349
 Трахтемирів Канів. р-ну 132, 133, 134, 399, 1085
 Тростянець Канів. р-ну 114
 Трошин Канів. р-ну 114
 Тубільці Черкас. р-ну 280, 1868
 Ульянівка Маньків. р-ну 174
 Уман. р-н 17, 245, 248, 388, 448, 462, 463, 471, 472, 555, 567, 572, 586, 608, 609, 687, 852, 1092, 1093, 1595, 1911, 1921
 Умань 256, 1046
 – історія 245, 249 – 254, 517, 529, 538, 610, 614, 616, 623, 632, 639
 – освіта 365, 366, 537, 1123, 1125, 1176 – 1178, 1208, 1209, 1296

– імена, пов'язані з містом 378, 388, 707, 710, 743, 758, 759, 767, 835, 884, 1214, 1215, 1217, 1236, 1504, 1506, 1510, 1532, 1533, 1544, 1546, 1585, 1675, 1733, 1734, 1748, 1751, 1752, 1756, 1762, 1783

– заповідники 396 – 398, 834, 836, 1017

– культура 462, 1234, 1436, 1437

– економіка 883, 896, 900, 943 – 945

– релігія 1067, 1109

– літ. життя 1589, 1591, 1593, 1638 – 1642, 1647, 1648, 1880

Федюківка Лисян. р-ну 162, 163

Фірзен (Німеччина) 1034, 1035

Фурманка Уман. р-ну 245, 257

Халаїдове Монастирищен. р-ну 193, 217

Харківка Маньків. р-ну 174

Хацьки Черкас. р-ну 280, 297

Хвильово-Сорочин Золотоніс. р-ну 84, 90, 100

Хижинці Лисян. р-ну 162, 1716

Хильки Корсунь-Шевченків. р-ну 145, 160

Хлистуївка Городищен. р-ну 42

Хмільна Канів. р-ну 114, 740, 741, 742

Холодне Золотоніс. р-ну 84

Холодний Яр 371, 407 – 410, 629, 630, 820, 821, 828, 840, 841, 1018, 1019, 1020, 1087, 1108, 1329, 1865, 1881, 1882, 1898

Хрестителеве Чорнобаїв. р-ну 983, 1736 – 1739

Хрещатик Черкас. р-ну 280

Христинівка 273, 274, 422, 632, 768, 1709, 1742

Христинів. р-н 270, 271, 272, 437, 572, 808

Хрущівка Золотоніс. р-ну 84, 92

Худоліївка Чигирин. р-ну 1099

Худяки Черкас. р-ну 280, 299, 431, 1220

Хутір-Хмільна Канів. р-ну 135

Хутори Черкас. р-ну 280, 298

Цибулів Монастирищен. р-ну 193, 218

Чапаська Золотоніс. р-ну 84, 985, 1134

Чапаська Монастирищен. р-ну 193

Чаплінка Лисян. р-ну 162, 163

Червона Слобода Черкас. р-ну 280

Червоногірка Чорнобаїв. р-ну 329

Черепин Корсунь-Шевченків. р-ну 145, 738

Черкаси 25, 28, 475, 478

– історія 24, 26 – 30, 369, 421, 493, 494, 498, 605, 613, 634, 649, 650, 654, 658, 663, 666, 683

– імена, пов'язані з містом 384 – 387, 445, 479, 480, 725, 728, 739, 745, 763, 771, 788, 790, 1210, 1211, 1219, 1263, 1443 – 1445, 1502, 1510, 1518 – 1520, 1524, 1528, 1531, 1553, 1554

– наука, освіта 458, 1112 – 1116, 1121, 1125 – 1128, 1142 – 1146, 1150, 1154, 1165 – 1171, 1180 – 1207

– природа 798, 824 – 827, 844, 856

– економіка 865 – 867, 869, 870, 881, 882, 887, 899, 904, 906, 907, 909, 910, 911, 916, 917, 918, 920, 937

– охорона здоров'я 964 – 972, 976 – 978, 982

– спорт 986, 988, 989, 993, 994, 996, 998, 1000 – 1003

– суспільно-політичне життя 1026, 1027, 1033, 1037, 1040, 1055 – 1059

– релігія 1071, 1072, 1101, 1107, 1110

– культура 1279, 1280, 1285, 1286, 1288 – 1295, 1298, 1302 – 1309, 1311 – 1314, 1330, 1332 – 1337

– мистецтво 1345, 1349 – 1353, 1357 – 1363, 1365 –

1368, 1370 – 1378, 1381, 1383 – 1390, 1394 – 1412, 1414 – 1417, 1419 – 1430, 1440, 1441, 1443 – 1445, 1447 – 1449, 1452 – 1454, 1456, 1458 – 1482, 1484 – 1487, 1493

– літ. життя 1588 – 1590, 1592, 1593, 1600 – 1604, 1606 – 1616, 1620, 1623 – 1630, 1632 – 1637, 1644, 1649, 1650, 1655, 1660, 1661, 1663, 1665, 1666, 1707, 1718, 1732, 1754, 1772, 1773, 1819, 1823 – 1831, 1835 – 1938, 1845 – 1848, 1851, 1854 – 1856, 1860, 1870, 1875 – 1877, 1889 – 1891, 1906

– друк, засоби масової інформації 1913, 1916, 1917, 1924 – 1941

Черкас. р-н 280, 281, 490, 491, 525, 547, 572, 676, 960, 1275, 1278

Чернечина Золотоніс. р-ну 84

Черниші Канів. р-ну 114

Черповоди Уман. р-ну 245

Чеснівка Лисян. р-ну 162

Чеснопіль Тальнів. р-ну 244

Чигирин 307, 308, 401 – 406, 411, 442, 476, 507, 515 а, 516, 543, 730, 731, 733, 754, 777 – 780, 1018, 1020, 1080, 1088, 1098, 1256, 1325, 1326, 1327, 1340, 1341, 1342, 1559, 1564, 1674, 1883, 1884, 1899

Чигирин. р-н 302, 303, 304, 305, 306, 371, 373, 383, 401, 402, 433, 457, 467, 501, 560, 572, 590, 611, 612, 676, 1139, 1339, 1715
 Чмирівка Чигирин. р-ну 327
 Чорнобаїв. р-н 328, 329 – 334, 572, 591, 676, 720, 805, 833, 1281, 1348
 Чорна Кам'янка Маньків. р-ну 174
 Чорнобай 329, 334, 1004, 1140, 1442, 1457
 Чорнявка Черкас. р-ну 280, 300
 Чубівка Черкас. р-ну 280, 1086
 Шабастівка Монастирищен. р-ну 193, 199, 734, 1505
 Шабельники Золотоніс. р-ну 84
 Шарнопіль Монастирищен. р-ну 193
 Шампань Звенигород. р-ну 79
 Шаулиха Тальнів. р-ну 236
 Шарин Уман. р-ну 245, 257
 Шевченкове Звенигород. р-ну 80, 81, 1129, 1130, 1131, 1786, 1787 – 1793, 1815, 1822
 Шелепухи Черкас. р-ну 280
 Шендерівка Корсунь-Шевченків. р-ну 145, 161
 Шестеринці Лисян. р-ну 162, 163, 626

Шкодунівка Золотоніс. р-ну 84
 Шостакове Катеринопол. р-ну 136
 Шпола 349, 353, 420, 927, 932, 1226, 1439, 1497, 1714, 1757
 Шполка, р. 810
 Шполян. р-н 349, 350, 351, 352, 514, 572, 1016, 1120, 1885, 1901
 Шубині Стави Лисян. р-ну 162
 Щербинівка Золотоніс. р-ну 84, 1573, 1750
 Юрківка Звенигород. р-ну 82, 83, 653
 Юрківка Уман. р-ну 245
 Юрпіль Маньків. р-ну 174
 Яблунів Канів. р-ну 114
 Яблунівка Корсунь-Шевченків. р-ну 145
 Яблунівка Лисян. р-ну 162
 Ямпіль Катеринопол. р-ну 136
 Яроватка Уман. р-ну 245
 Ярославка Шполян. р-ну 349, 1244, 1245
 Ярошівка Катеринопол. р-ну 136
 Яснозір'я Черкас. р-ну 280, 301, 766, 1565
 Ятранівка Уман. р-ну 245

ЗМІСТ

Від укладача.....	3
Мельниченко В. Черкаська область : шлях довжиною в 60 років.....	4
I Загальні праці про область.....	8
1. Загальні питання. Населення. Видатні діячі Черкащини.....	8
2. Міста і села Черкащини.....	10
м. Черкаси.....	10
Городищенський район.....	11
Драбівський район.....	12
Жашківський район.....	13
Звенигородський район.....	14
Золотоніський район.....	15
Кам'янський район.....	17
Канівський район.....	18
Катеринопільський район.....	20
Корсунь-Шевченківський район.....	21
Лисянський район.....	22
Маньківський район.....	23
Монастирищенський район.....	25
Смілянський район.....	27
Тальнівський район.....	28
Уманський район.....	29
Христинівський район.....	31
Черкаський район.....	32
Чигиринський район.....	33
Чорнобаївський район.....	35
Шполянський район.....	37
3. Краєзнавство.....	38
4. Історико-культурні заповідники.....	42
5. Пам'ятки історії і культури.....	44
II Історія. Археологія, Етнографія.....	46
1. Археологія.....	46
2. Етнографія. Геральдика.....	47
3. Історія.....	50
3.1. Найдавніше минуле Черкащини.....	51

3.2.	Литовсько-польська доба (XIV – перша половина XVII ст.).....	51
3.3.	Черкащина – центр визвольної боротьби і державотворчих процесів (1648 – 1657 рр.).....	52
3.4.	XVIII – початок XX ст.	54
3.5.	Черкащина в радянський період.....	57
3.5.1.	Холодноярська республіка (1917 – 1924 рр.).....	58
3.5.2.	Голодомор 1932 – 1933 р. Політичні репресії.....	59
3.5.3.	Черкащина в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).....	62
3.5.4.	Утворення Черкаської області – нова сторінка в історії краю (1954 – 1991 рр.).....	70
3.6.	Черкащина в роки незалежності (1991 – 2013 рр.).....	72
4.	Громадсько-політичні, історичні та військові діячі, імена яких пов’язані з краєм.....	72
III	Природа. Екологія	82
IV	Економіка	88
1.	Загальні питання економіки.....	88
2.	Енергетика. Промисловість. Транспорт. Зв’язок. Комунальне господарство. Торгівля.....	89
3.	Сільське господарство.....	93
V	Охорона здоров’я	97
VI	Фізкультура і спорт	99
VII	Суспільно-політичне життя. Міжнародні зв’язки	102
VIII	Державна влада і управління	104
IX	Релігія	106
X	Наука. Освіта	110
1.	З педагогічної спадщини Олександра Антоновича Захаренка, Народного вчителя, академіка НАПН України, колишнього директора Сахнівської середньої школи Корсунь-Шевченківського району.....	115
2.	Діячі освіти і науки, імена яких пов’язані з краєм.....	121
XI	Культурне і мистецьке життя області	127
1.	Культура.....	127
1.1.	Бібліотеки.....	128
1.2.	Музеї. Архіви.....	129
2.	Мистецтво.....	133

2.1.	Прикладне мистецтво.....	134
2.2.	Архітектура. Образотворче мистецтво.....	136
2.3.	Музика. Танець.....	142
2.4.	Театр.....	146
2.5.	Черкащина в творах мистецтва.....	148
3.	Діячі культури і мистецтва, імена яких пов’язані з краєм.....	149
XII	Літературне життя. Мова. Фольклор	158
1.	Літературне життя. Місцеві письменники.....	158
2.	Письменники, імена яких пов’язані з краєм.....	167
2.1.	Т.Г. Шевченко. Черкащина – Шевченків край.....	176
2.1.1.	Історико-культурний заповідник "Батьківщина Тараса Шевченка".....	178
2.1.2.	Шевченківський національний заповідник у м. Каневі.....	179
2.1.3.	Черкащина – у вінок шани Кобзареві... ..	181
2.2.	Василь Симоненко.....	184
3.	Черкащина в літературних творах.....	186
4.	Мова. Фольклор.....	189
5.	Топоніміка. Антропоніміка.....	190
XIII	Друк. Засоби масової інформації	191
XIV	Бібліографічні посібники	193
	Алфавітний покажчик авторів	195
	Список осіб, матеріали про яких вміщено в посібнику	213
	Географічний покажчик	223